T.C. Sağlık Bakanlığı

SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI 2014

SAĞLIK ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI
2014

Ankara 2015

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI
2014

Telif Hakkı Sahibi:

© Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 2015

Tüm hakları Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğüne aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi: "editör/yazar adları, Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, basım yeri, basım yılı" belirtilmesi şeklinde olmalıdır. 5846 sayılı yasa gereği Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü onayı olmaksızın tamamen veya kısmen çoğaltılamaz.

Ekip Lideri

Dr. Mehmet Rifat KÖSE

Editörler

Dr. Berrak BORA BAŞARA
Cemil GÜLER
Gökalp Kadri YENTÜR

Katkıda Bulunanlar

Asiye AYGÜN
Dr. Ayfer PEKERİÇLİ
Birsen BİRGE KAYIŞ
İrem SOYTUTAN
Selen Begüm UZUN
Tuğcan Adem ÖZDEMİR

ISBN	: 978-975-590-579-2
Sağlık Bakanlığı Yayın No	: 1010
Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü Yayın No	: SB-SAGEM-2015/2
Baskı	: Sentez Matbaacılık ve Yayıncılık İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı No:48/10 İskitler/ ANKARA

İçindekiler

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ IV

KISALTMALAR V

Bölüm 1

Genel Demografik Göstergeler 1

Bölüm 2

Mortalite 15

Bölüm 3

Morbidite 25

Bölüm 4

Risk Faktörleri 41

Bölüm 5

Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması 57

Bölüm 6

Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları 73

Bölüm 7

Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı 99

Bölüm 8

Sağlıkta İnsan Kaynakları 139

Bölüm 9

Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı 167

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ

Akdeniz	Antalya
	Burdur
	Isparta
	Adana
	İçel
	Hatay
	Kahramanmaraş
	Osmaniye
Batı Anadolu	Ankara
	Karaman
	Konya
Batı Karadeniz	Bartın
	Karabük
	Zonguldak
	Çankırı
	Kastamonu
	Sinop
	Amasya
	Çorum
	Samsun
	Tokat
Batı Marmara	Edirne
	Kırklareli
	Tekirdağ
	Balıkesir
	Çanakkale
Doğu Karadeniz	Artvin
	Giresun
	Gümüşhane
	Ordu
	Rize
	Trabzon
Doğu Marmara	Bilecik
	Bursa
	Eskişehir
	Bolu
	Düzce
	Kocaeli
	Sakarya
	Yalova
Ege	İzmir
	Aydın
	Denizli
	Muğla
	Afyonkarahisar
	Kütahya
	Manisa
	Uşak
Güneydoğu Anadolu	Adıyaman
	Gaziantep
	Kilis
	Diyarbakır
	Şanlıurfa
	Batman
	Mardin
	Siirt
	Şırnak
İstanbul	İstanbul
Kuzeydoğu Anadolu	Bayburt
	Erzincan
	Erzurum
	Ağrı
	Ardahan
	Iğdır
	Kars
Ortadoğu Anadolu	Bingöl
	Elazığ
	Malatya
	Tunceli
	Bitlis
	Hakkâri
	Muş
	Van
Orta Anadolu	Aksaray
	Kırıkkale
	Kırşehir
	Nevşehir
	Niğde
	Kayseri
	Sivas
	Yozgat

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AÇSAP	: Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü
ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
BCG	: Verem Aşısı
BT	: Bilgisayarlı Tomografi
Cm	: Santimetre
DaBT	: Difteri aselüler Boğmaca Tetanoz Aşısı
DSÖ/ WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
EKO	: Ekokardiyografi
EUROSTAT	: Avrupa İstatistik Ofisi
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
HBV	: Hepatit B Aşısı
HFA	: Health for All Database/ Herkes İçin Sağlık
Hib	: Hemofilus Influenza Tip B Aşısı
ICD-10	: Uluslararası Hastalık Sınıflandırması
İBBS	: İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması
İPA	: İnaktif Polio Aşısı
KETEM	: Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri
Kg	: Kilogram
KKK	: Kızamık Kızamıkçık Kabakulak Aşısı
KPA	: Konjuge Pnömokok Aşısı
MR	: Manyetik Rezonans
MSB	: Milli Savunma Bakanlığı
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ÖSYM	: Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SB	: Sağlık Bakanlığı
SGP	: Satınalma Gücü Paritesi
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
₺	: Türk Lirası
TNSA	: Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması
TSİM	: Temel Sağlık İstatistikleri Modülü
TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
VKİ	: Vücut Kitle İndeksi

Tablo Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Tablo 1.1. Genel Demografik Göstergeler, Türkiye 4
Tablo 1.2. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2014 12

Bölüm 2. Mortalite

Tablo 2.1. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2012, 2013, 2014 23

Bölüm 3. Morbidite

Tablo 3.1. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye 27
Tablo 3.2. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye 27
Tablo 3.3. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Hastane Yatışlarının Dağılımı, (%), Türkiye, 2012, 2013, 2014 30
Tablo 3.4. Yıllara ve Cinsiyete Göre Toplam Kanser İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye 30
Tablo 3.5. Yıllara Göre Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye 31
Tablo 3.6. Yıllara Göre Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye 32
Tablo 3.7. Cinsiyete Göre Kanser Türlerinin İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye, 2010 33
Tablo 3.8. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Kendi Kendine Meme Muayenesi Yapma Durumu, (%), 2013 34
Tablo 3.9. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Prostat Muayenesi Yaptırma Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012 34
Tablo 3.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Mamografi Çektirme Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012 34
Tablo 3.11. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Smear Yaptırma Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012 34
Tablo 3.12. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet, Yaş Grubu ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012 35
Tablo 3.13. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010, 2012 35
Tablo 3.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Kişisel Bakım Faaliyetlerini Gerçekleştirirken Zorluk Çekenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014 36
Tablo 3.15. 0-6 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014 36
Tablo 3.16. 7-14 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014 36
Tablo 3.17. Onbeş Yaş Üstü Bireylerin Son 12 Ay İçinde Yaşadığı Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014 37

Bölüm 4. Risk Faktörleri

Tablo 4.1. Bireylerin Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012 43
Tablo 4.2. Halen Tütün ve Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012 44
Tablo 4.3. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Alkol Kullananların Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012 45
Tablo 4.4. Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012 45
Tablo 4.5. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014 46
Tablo 4.6. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Boy ve Kilo Ortalamalarının Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012 47
Tablo 4.7. Çocukların (7-8 Yaş) Yerleşim Yerlerine Göre Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu ve Beden Kitle İndeksi Z-Skorlarının Dağılımı (%), 2013 47
Tablo 4.8. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Sağlıklı Olma Davranışları Önünde Engel Olma Konusundaki Görüşlerinin Dağılımı, (%), 2013 48
Tablo 4.9. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Sağlık Konusundaki Bilgi Alma Durumu ve Bilgi Kaynaklarının Dağılımı (%), 2013 48
Tablo 4.10. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Düzenli Sabah Kahvaltısı Yapma Durumu, (%), 2013 49
Tablo 4.11. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Taze Meyve ve Sebze Yeme Alışkanlıklarının Dağılımı, (%), 2013 49
Tablo 4.12. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Öğün Atlama Alışkanlıkları ve Nedenlerinin Dağılımı (%), 2013 49
Tablo 4.13. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocuklarının (7-8 Yaş) Bazı Besin ve İçeceklerin Tüketim Sıklıklarının Dağılımı (%), 2013 50
Tablo 4.14. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Yiyecek ve İçecek Alışverişlerinde Dikkat Ettikleri Konuların Dağılımı, (%), 2013 50
Tablo 4.15. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin El Yıkama Alışkanlığı, (%), 2013 51
Tablo 4.16. Onsekiz Yaş ve Üzeri El Yıkamayan Bireylerin El Yıkamama Nedenlerinin Dağılımı, (%), 2013 51
Tablo 4.17. Cinsiyet Göre 18 Yaş ve Üzeri Bireylerin Ortalama Uyku Süreleri, (Saat/ Gün), 2013 51
Tablo 4.18. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Uyku Sorunu Olma Durumu ve Uyku Sorununu Çözmek İçin Yaptıkları, (%), 2013 52
Tablo 4.19. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Emniyet Kemeri Takma Alışkanlığı, (%), 2013 52
Tablo 4.20. On Yaş Altında Çocukları Olan Kişilerin Çocuklarını Binek Arabalarında Seyahat Ederken Çocuk Koltuğunda Oturtma ve Emniyet Kemeri Takma Durumu, (%), 2013 53

Tablo 4.21. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Araç Kullanırken Cep Telefonu Kullanma Durumu , (%), 2013 53
Tablo 4.22. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Fiziksel Aktivite Yapma Düzeylerinin Durumu, (%), 2013..... 53
Tablo 4.23. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Evlerine Yürüme Mesafesi İçinde Yürüme Olanaklarının Olma Durumunun Dağılımı , (%), 2013..... 54
Tablo 4.24. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçerisinde Tansiyon, Kolesterol veya Kan Şekeri Ölçümü Yaptırma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012 54

Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Tablo 5.1. Yıllara Göre Aşılama Hızları, (%), Türkiye..... 59
Tablo 5.2. Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye 62
Tablo 5.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanede Yapılan Doğumların Sezaryen ve Primer Sezaryen Oranları, (%), Türkiye..... 63
Tablo 5.4. Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye 68

Bölüm 6. Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları

Tablo 6.1. Dallara Göre Hastane ve Yatak Sayıları, Türkiye, 2014..... 76
Tablo 6.2. Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2014 79
Tablo 6.3. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Ameliyathane Hizmetleri Altyapısı, Türkiye, 2014..... 82
Tablo 6.4. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2014 83
Tablo 6.5. Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye..... 84
Tablo 6.6. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye, 2014.... 84
Tablo 6.7. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2014..... 85
Tablo 6.8. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2014 86
Tablo 6.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2014 87
Tablo 6.10. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2014 87
Tablo 6.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen EKO Cihazı Sayısı, 2014..... 88
Tablo 6.12. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Mamografi Cihazı Sayısı, 2014 88
Tablo 6.13. İBBS-1'e Göre Özel Tıp Merkezi ve Özel Poliklinik Sayısı, 2014 89

Tablo 6.14. Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2014 89
Tablo 6.15. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluş Sayıları, Sağlık Bakanlığı 90
Tablo 6.16. Ambulans Türlerine Göre Araç ve Nakledilen Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2014 94
Tablo 6.17. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2014..... 95

Bölüm 7. Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

Tablo 7.1. Yıllara ve Kurum Türlerine Göre Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye 101
Tablo 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye 105
Tablo 7.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye.... 106
Tablo 7.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye 108
Tablo 7.5. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayıları ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2014..... 109
Tablo 7.6. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye..... 109
Tablo 7.7. Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, 2014..... 110
Tablo 7.8. Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, (%), 2014..... 110
Tablo 7.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2014.....111
Tablo 7.10. İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2014.....111
Tablo 7.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2014 112
Tablo 7.12. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye, 2011, 2012, 2013,2014 115
Tablo 7.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye 121
Tablo 7.14. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2014 122
Tablo 7.15. Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye..... 122
Tablo 7.16. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2014..... 123
Tablo 7.17. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014 123
Tablo 7.18. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014 124
Tablo 7.19. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014 124

Tablo 7.20. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014 125
Tablo 7.21. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014 125
Tablo 7.22. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Mamografi Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014 126
Tablo 7.23. Yıllara Göre İlaçların Tüketim Miktarları, (Milyon Kutu), Türkiye 129
Tablo 7.24. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2014 135

Bölüm 8. Sağlıkta İnsan Kaynakları

Tablo 8.1. Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye 141
Tablo 8.2. Sağlık Personelinin Sektörlere ve Ünvanlara Göre Dağılımı, 2014 141
Tablo 8.3. Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı 142
Tablo 8.4. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, 2014 155
Tablo 8.5. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye 157
Tablo 8.6. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye 158
Tablo 8.7. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye 159
Tablo 8.8. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye 160
Tablo 8.9. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye 161
Tablo 8.10 Öğretim Yıllarına ve Bölümlerine Göre Sağlık Meslek Liseleri Mezun Sayıları, Türkiye 162
Tablo 8.11. Öğretim Yıllarına Göre Tıpta Uzmanlık Sınavı ile Alınan Öğrenci ve Mezun Sayıları, Türkiye 162
Tablo 8.12. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2014 163

Bölüm 9. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Tablo 9.1. Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması, Türkiye 169

Şekil ve Harita Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Şekil 1.1. Nüfus Piramidi, Toplam, Türkiye, 2000, 2014 3
Şekil 1.2. Nüfus Piramidi, Türkiye, 2014 3
Şekil 1.3. Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranı, (%), Türkiye 4
Şekil 1.4. İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2014 5
Harita 1.1. İllere Göre Kentsel Nüfus Oranı, (%), 2014 5
Harita 1.2. İllere Göre Kırsal Nüfus Oranı, (%), 2014 6
Şekil 1.5. Kentsel Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013 6
Şekil 1.6. Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye .. 7
Şekil 1.7. İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2014 7
Harita 1.3. İllere Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranı, (%), 2014 8
Şekil 1.8. 0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013 8
Şekil 1.9. İBBS-1'e Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), 2014 9
Harita 1.4. İllere Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı, (%), 2014 9
Şekil 1.10. 60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013 10
Şekil 1.11. İBBS-1'e Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranları, (%), 2014 10
Harita 1. 5. İllere Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranı, (%), 2014 11

Bölüm 2. Mortalite

Şekil 2.1. Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yaş), Türkiye 17
Şekil 2.2. Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması, 2013 17
Şekil 2.3. İBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014 18
Şekil 2.4. Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2013 18
Şekil 2.5. İBBS-1'e Göre Perinatal Ölüm Hızı, (1.000 Doğumda), 2014 19
Şekil 2.6. İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014 19
Şekil 2.7. Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2013 20
Şekil 2.8. İBBS-1'e Göre Postneonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014 20
Şekil 2.9. İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014 21
Şekil 2.10. Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2013 21
Şekil 2.11. İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2014 22
Şekil 2.12. Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Canlı Doğumda), 2013 22

Bölüm 3. Morbidite

Şekil 3.1. Yıllara Göre AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta) 28
Şekil 3.2. Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta) 28
Şekil 3.3. Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta) 29
Şekil 3.4. Yıllara Göre Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta) 29
Şekil 3.5. Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2010, Türkiye 31
Şekil 3.6. Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2010, Türkiye 32

Bölüm 4. Risk Faktörleri

Şekil 4.1. Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2003, 2008, 2010, 2012 43
Şekil 4.2. Ülkelere Göre Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumu, (%), 2013 44
Şekil 4.3. Obez (Vücut Kitle İndeksi≥30) Bireylerin Cinsiyete Göre Uluslararası Karşılaştırması, 2014 46

Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Şekil 5.1. İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşı (DaBT+IPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Hızı, (%), 2002, 2014 59
Şekil 5.2. (DaBT+IPA+Hib) Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013 60
Şekil 5.3. İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Hızı, (%), 2002, 2014 60
Şekil 5.4. İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Hızı, (%), 2002, 2014 61
Şekil 5.5. KKK Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013 61
Şekil 5.6. Yıllara ve Aşı Takvimine Göre Uygulanan Aşı Antijen Sayısı, Sağlık Bakanlığı 62
Şekil 5.7. İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2014 63
Şekil 5.8. Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014 64
Şekil 5.9. İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), (%), 2002, 2014 64
Şekil 5.10. Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%), 2014 65
Şekil 5.11. İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2014 65

Şekil 5.12. Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014 66
Şekil 5.13. İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993,1998, 2003, 2008, 2013 Türkiye 66
Şekil 5.14. Annenin Yaş Grubuna Göre Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2014, Türkiye 67
Şekil 5.15. Yaşa Özel Doğurganlık Hızı, 2014, (‰), Türkiye..... 67
Şekil 5.16. İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2014..... 68
Şekil 5.17. İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2014..... 69
Şekil 5.18. İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2014..... 69
Şekil 5.19. İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2014 70

Bölüm 6. Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları

Şekil 6.1. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye 75
Şekil 6.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye 75
Şekil 6.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye..... 76
Şekil 6.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye 77
Şekil 6.5. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014..... 77
Şekil 6.6. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014 78
Şekil 6.7. 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012 78
Şekil 6.8. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye..... 79
Şekil 6.9. Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yataklarının Dağılımı, (%), Türkiye..... 80
Şekil 6.10. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2014 80
Şekil 6.11. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2014..... 81
Şekil 6.12. İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2014 81
Şekil 6.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye 82
Şekil 6.14. Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye..... 83
Şekil 6.15. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013 85
Şekil 6.16. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013 86
Şekil 6.17. Yıllara Göre Diş Üniti Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı 90
Şekil 6.18. Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye..... 91
Şekil 6.19. İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2014..... 91

Şekil 6.20. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı 92
Şekil 6.21. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2014 92
Şekil 6.22. Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı 93
Şekil 6.23. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı 93
Şekil 6.24. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2014 94

Bölüm 7. Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

Şekil 7.1. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye 101
Şekil 7.2. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 102
Şekil 7.3. Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013 102
Şekil 7.4. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye 103
Şekil 7.5. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye 103
Şekil 7.6. İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 104
Şekil 7.7. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Hızı, (%), Sağlık Bakanlığı 104
Şekil 7.8. İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 105
Şekil 7.9. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 106
Şekil 7.10. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2014 107
Şekil 7.11. Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye 107
Şekil 7.12. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2014 108
Şekil 7.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye 112
Şekil 7.14. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye 113
Şekil 7.15. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2014 113

Şekil 7.16. Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, 2013 114
Şekil 7.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye 114
Şekil 7.18. Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye 115
Şekil 7.19. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014 116
Şekil 7.20. Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Gününün Uluslararası Karşılaştırması, 2013 116
Şekil 7.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye 117
Şekil 7.22. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye 117
Şekil 7.23. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014 118
Şekil 7.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye 118
Şekil 7.25. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye 119
Şekil 7.26. İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014 119
Şekil 7.27. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (‰),Türkiye 120
Şekil 7.28. Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (‰), Türkiye 120
Şekil 7.29. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (‰), 2002, 2014 121
Şekil 7.30. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye 126
Şekil 7.31. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2014 127
Şekil 7.32. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye 127
Şekil 7.33. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2014 128
Şekil 7.34. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (%), Türkiye 130
Şekil 7.35. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye 130
Şekil 7.36. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaçTüketimlerinin Dağılımı, (%),Türkiye 131

Şekil 7.37. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye 131
Şekil 7.38. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (%),Türkiye 132
Şekil 7.39. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye 132
Şekil 7.40. Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%) 133
Şekil 7.41. Yıllara Göre AB ve Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%) 133
Şekil 7.42. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Kamu Sağlık Harcaması, (SGP ABD $), 2013 134
Şekil 7.43. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD $), 2013 134

Bölüm 8. Sağlıkta İnsan Kaynakları

Şekil 8.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler 142
Şekil 8.2. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 143
Şekil 8.3. 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013 143
Şekil 8.4. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 144
Şekil 8.5. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 144
Şekil 8.6. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2014 145
Şekil 8.7. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler 145
Şekil 8.8. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 146
Şekil 8.9. 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013 146
Şekil 8.10. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler 147
Şekil 8.11. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 147
Şekil 8.12. 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013 148
Şekil 8.13. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler 148
Şekil 8.14. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014 149

Şekil 8.15. 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013 149
Şekil 8.16. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014..... 150
Şekil 8.17. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014..... 150
Şekil 8.18. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014..... 151
Şekil 8.19. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2014 151
Şekil 8.20. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014 152
Şekil 8.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye 152
Şekil 8.22. Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye 153
Şekil 8.23. Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye 153
Şekil 8.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Diş Hekimi Oranının Dağılımı, (%), Türkiye 154
Şekil 8.25. Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Oranının Dağılımı, (%), Türkiye 154
Şekil 8.26. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Oranının Dağılımı, (%), Türkiye 155
Şekil 8.27. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, (%), Sağlık Bakanlığı, 2014 156
Şekil 8.28. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye 157
Şekil 8.29. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye..... 158
Şekil 8.30. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye..... 159
Şekil 8.31. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye..... 160
Şekil 8.32. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye..... 161

Bölüm 9. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Şekil 9.1. Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye..... 170
Şekil 9.2. OECD Ülkelerinde Toplam Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı, (%), 2013..... 170

Şekil 9.3. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, (%) Türkiye 171
Şekil 9.4. 2014 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye 171
Şekil 9.5. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD $, Türkiye 172
Şekil 9.6. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD $, Türkiye 172
Şekil 9.7. OECD Ülkelerinde Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, Kamu ve Özel, SGP ABD $, 2013 173
Şekil 9.8. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye 173
Şekil 9.9. 2014 Yılı Rakamları İle Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye 174
Şekil 9.10. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD $, Türkiye 174
Şekil 9.11. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD $, Türkiye 175
Şekil 9.12. Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye 175
Şekil 9.13. OECD Ülkelerinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamasının Toplam Sağlık Harcaması İçindeki Oranı, 2013 176
Şekil 9.14. OECD Ülkelerinde Finansman Türüne Göre Sağlık Harcamaları, 2013 176
Şekil 9.15. Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamaları, Milyon ₺, Türkiye 177
Şekil 9.16. Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2011 177

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2014 Genel Bilgilendirme

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2014'te yer alana indikatörlere ait metaveri bilgisine http://www.saglikistatistikleri.gov.tr/metaveri/ web uygulaması üzerinden erişebilirsiniz.

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2014'te yer alan indikatörlere ait değerlerler hesaplanırken uluslararası standartlar kullanılmış olup geçmişe yönelik veriler bu standartlar doğrultusunda revize edildi.

Bölümler ilgili detaylı açıklamaları bölüm sonlarında bulunan bilgi notlarında edinebilirsiniz.

Tüm bölümlerde yer alan uluslararası karşılaştırmalar aşağıdaki 4 kaynaktan alındı;

1. Dünya Sağlık Örgütü Cenevre Ofisi'nin online veri tabanı "Global Health Observatory" (http://www.who.int/gho/en/), 194 ülkenin verisini içermektedir. DSÖ Avrupa Bölge Ofisinin veri tabanından (Health for All-HFA, http://data.euro.who.int/hfadb/) farklı olarak bu veri tabanında, ülkelerin beyan ettikleri veriler değil DSÖ tarafından ülkeler arası karşılaştırılabilirliği sağlamak için yapılan projeksiyonlar yer almaktadır.
2. Dünya Sağlık Örgütü'nün "World Health Statistics" raporu (http://www.who.int/gho/publications/world_health_statistics/en/index.html), her sene Mayıs ayında Dünya Sağlık Asamblesi'nde dağıtılmaktadır. Raporda yer alan veriler Global Health Observatory veri tabanında yer alan verilerdir. Raporda yer alan en son veriler, raporun yayınlandığı yıldan 2 sene öncesine aittir. 2015 yılı içerisinde yayınlanan "World Health Statistics 2014" raporunda yer alan 194 ülkenin verileri 2013 veya en son mevcut olan yıla aittir.
3. OECD online veri tabanı "OECD Health Data"da yer alan veriler, ülkelerin beyanına göredir. Bu nedenle DSÖ veri tabanında yer alan verilerle uyumsuzluklar olabilmektedir. Sağlık harcamalarına ilişkin veriler özellikle OECD Health Data'dan elde edilmektedir. Veri tabanındaki en son veriler, 2 sene öncesine aittir. "OECD Health Data 2015" veri tabanında ülkelerin en yeni verisi 2013 yılı veya ulaşılabilen en son yıla aittir.
4. "OECD Health at a Glance", OECD Health Data veri tabanında yer alan veriler analiz edilerek hazırlanan bir rapordur.

Uluslararası karşılaştırma yapılan bölgeler ve içerdiği ülkelerin isimleri aşağıda yer almaktadır;

1. **DSÖ Avrupa Bölgesi:** Arnavutluk, Andorra, Ermenistan, Avusturya, Azerbaycan, Beyaz Rusya, Belçika, Bosna Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Gürcistan, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İsrail, İtalya, Kazakistan, Kırgızistan, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Monako, Karadağ, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Moldova, Romanya, Rusya Federasyonu, San Marino, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Tacikistan Cumhuriyeti, Makedonya, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Birleşik Krallık, Özbekistan.
2. **Orta-Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 4.126$ ile 12.475$ arasında olan ülkeler):** Arnavutluk, Cezayir, Angola, Arjantin, Azerbaycan, Beyaz Rusya, Beliz, Bosna Hersek, Botsvana, Brezilya, Bulgaristan, Çin, Kolombiya, Cook Adaları, Kosta Rika, Küba, Dominika, Dominik Cumhuriyeti, Ekvador, Fiji, Gabon, Grenada, Macaristan, İran (İslam Cumhuriyeti), Irak, Jamaika, Ürdün, Kazakistan, Lübnan, Libya, Malezya, Maldivler, Marshall Adaları, Mauritius, Meksika, Karadağ, Namibya, Nauru, Niue, Palau, Panama, Peru, Romanya, Saint Lucia, Saint-Vincent ve Grenadines, Sırbistan, Seyşeller, Güney Afrika, Surinam, Tayland, Makedonya, Tonga, Tunus, Türkiye, Türkmenistan, Tuvalu, Venezuela.
3. **Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 12.476$ ve üzeri olan ülkeler):** Andora, Antigua ve Barbuda, Avustralya, Avusturya, Bahamalar, Bahreyn, Barbados, Belçika, Brunei Sultanlığı, Kanada, Şili, Hırvatistan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Ekvator Ginesi, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İsrail, İtalya, Japonya, Kuveyt, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Monako, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Umman, Polonya, Portekiz, Katar, Kore Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu Saint Kitts ve Nevis, San Marino, Suudi Arabistan, Singapur, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Trinidad ve Tobago, Birleşik Arap Emirlikleri, Birleşik Krallık, Uruguay, Amerika Birleşik Devletleri.
4. **Avrupa Birliği:** Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs, Hollanda, Hırvatistan, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan

Bölüm 1

Genel Demografik Göstergeler

Şekil 1.1. Nüfus Piramidi, Toplam, Türkiye, 2000, 2014

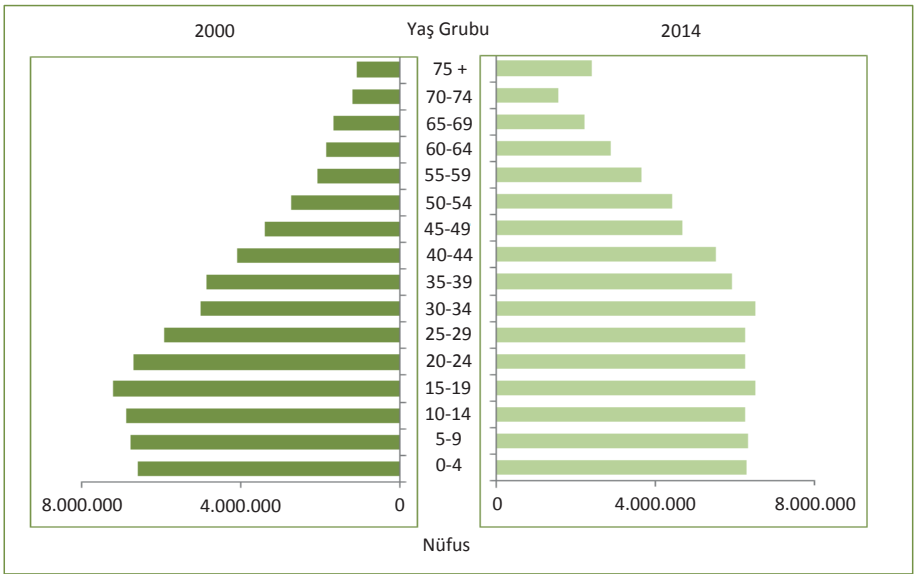

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.2. Nüfus Piramidi, Türkiye, 2014

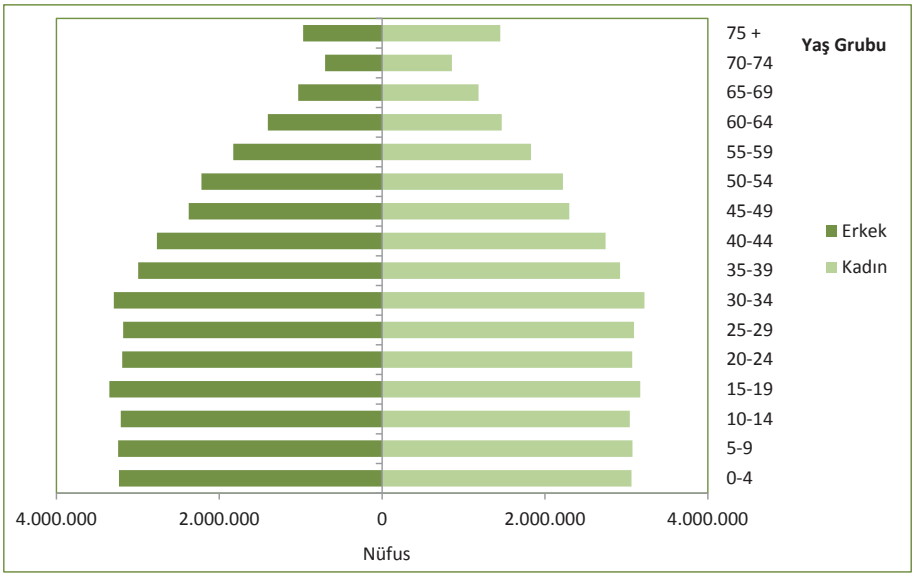

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.1. Genel Demografik Göstergeler, Türkiye

	1990	2000	2011	2012	2013	2014
Toplam Nüfus	56.473.035	67.803.927	74.724.269	75.627.384	76.667.864	77.695.904
Kırsal Nüfus Oranı (%)	48,7	40,8	28,2	27,7	13,3	12,8
Kentsel Nüfus Oranı (%)	51,3	59,2	71,8	72,3	86,7	87,2
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	35,0	29,8	25,3	24,9	24,6	24,3
65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	4,3	5,7	7,3	7,5	7,7	8,0
Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	57,6	46,3	37,5	36,9	36,3	35,8
Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 + Yaş) (%)	7,0	8,8	10,9	11,1	11,3	11,8
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	64,7	55,1	48,4	48,0	47,6	47,6
Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰)	21,7	18,3	13,5	12,0	13,7	13,3
Kaba Doğum Hızı (‰)	24,1	21,6	16,8	17,2	17,0	17,3
Kaba Ölüm Hızı (‰)	7,1	7,3	5,1	5,0	4,9	5,1
Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına)	2,9	2,5	2,0	2,1	2,1	2,2

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.3. Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranı, (%), Türkiye

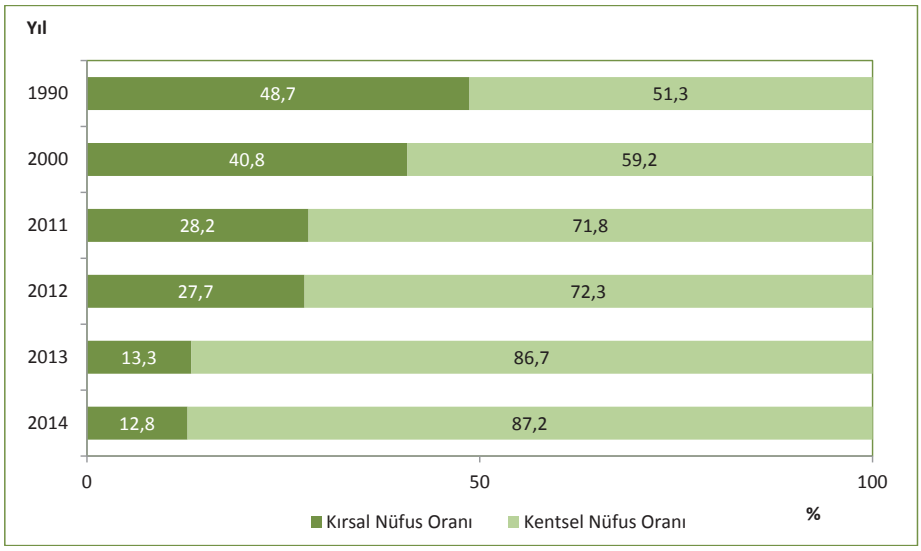

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.4. İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2014

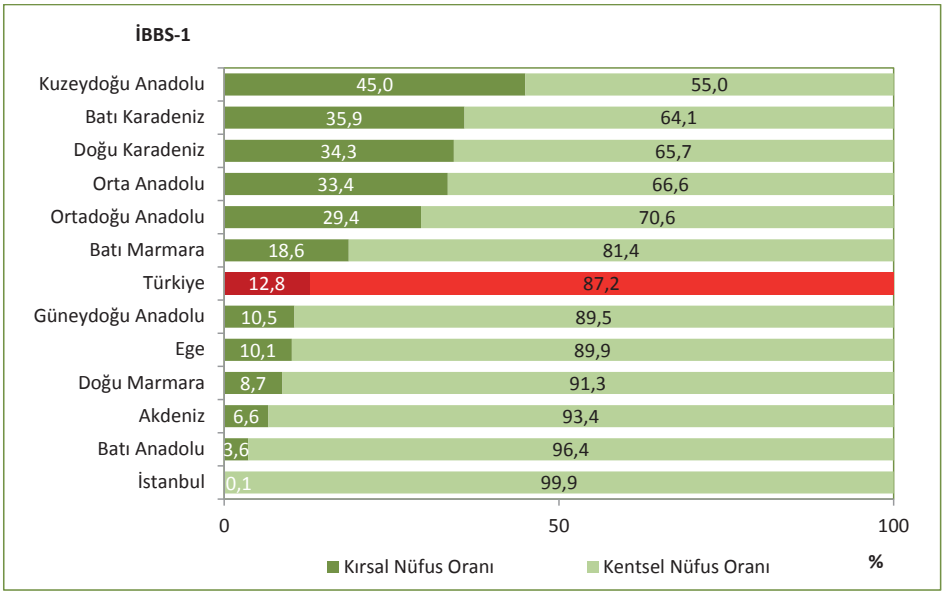

Kaynak: TÜİK

Harita 1.1. İllere Göre Kentsel Nüfus Oranı, (%), 2014

Kaynak: TÜİK

Harita 1.2. İllere Göre Kırsal Nüfus Oranı, (%), 2014

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.5. Kentsel Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013

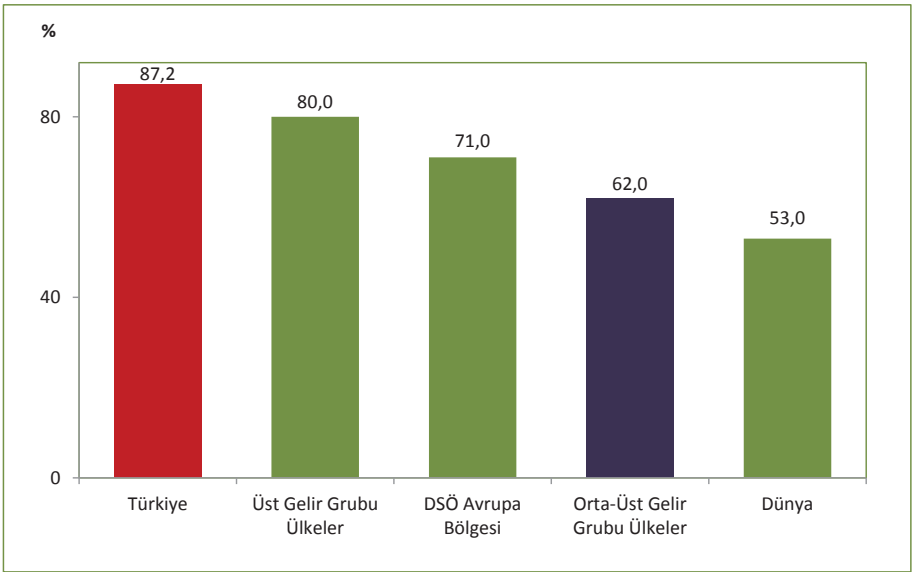

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Şekil 1.6. Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye

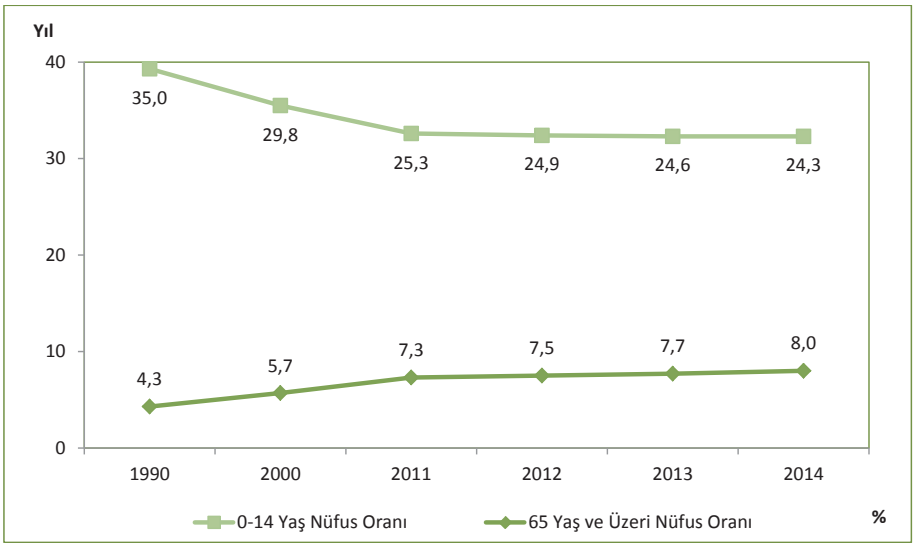

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.7. İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2014

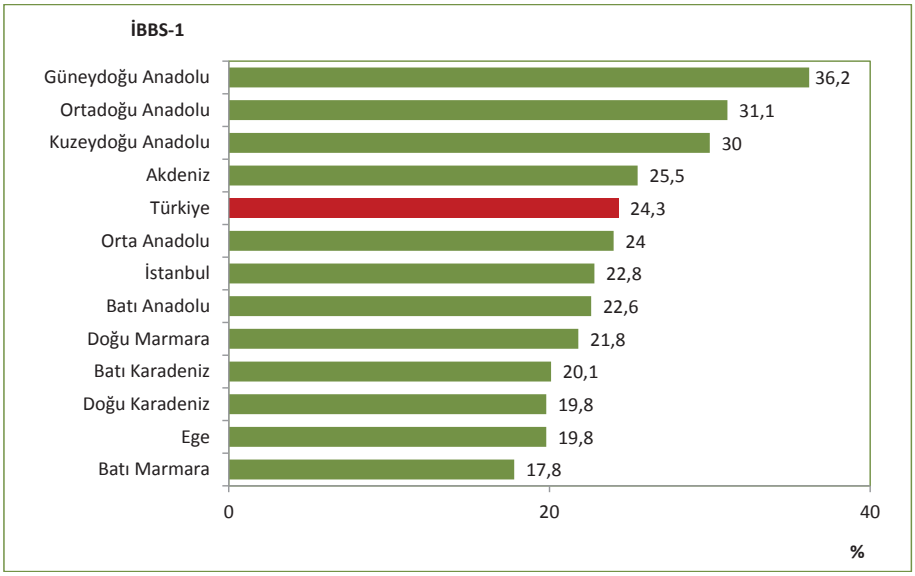

Kaynak: TÜİK

Harita 1.3. İllere Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranı, (%), 2014

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.8. 0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013

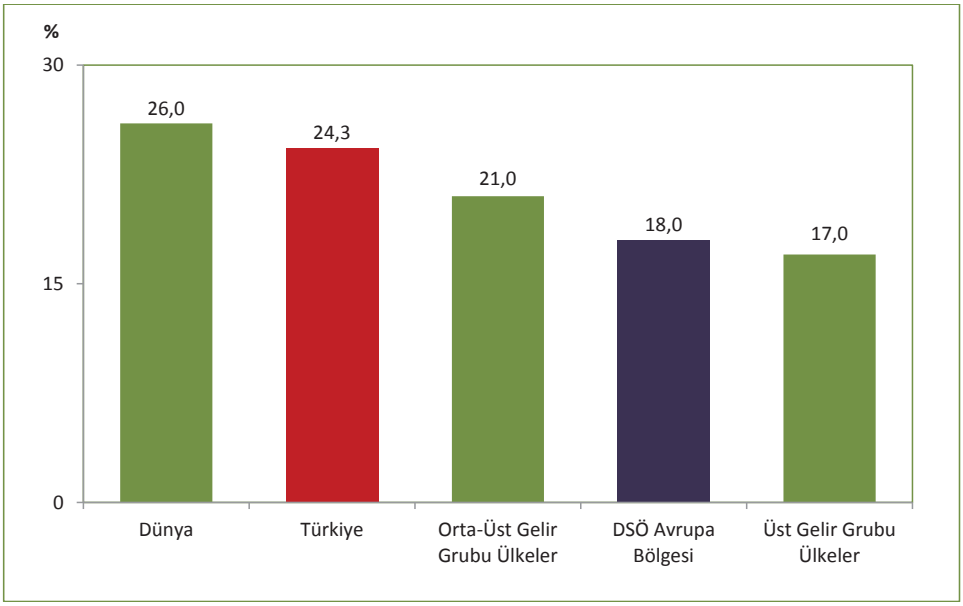

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Şekil 1.9. İBBS-1'e Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), 2014

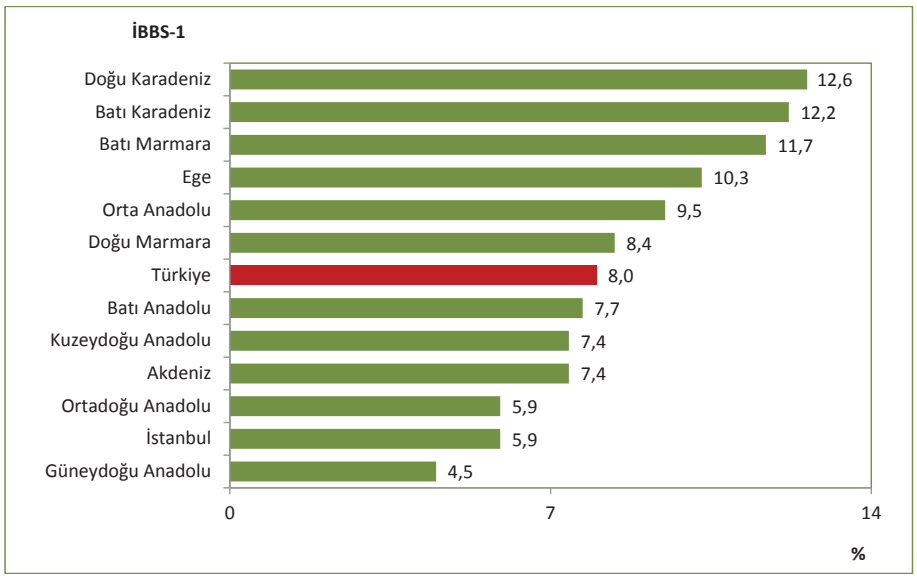

Kaynak: TÜİK

Harita 1.4. İllere Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı, (%), 2014

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.10. 60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013

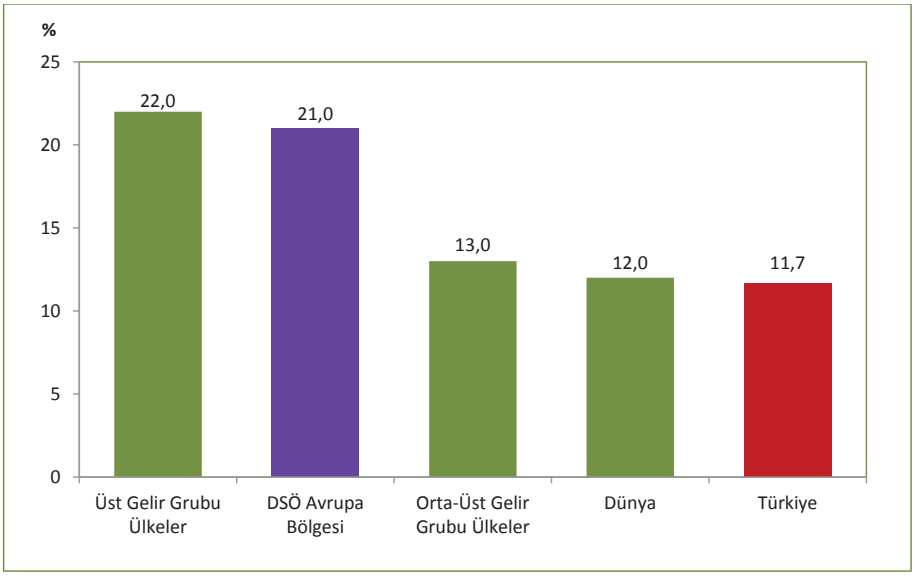

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Şekil 1.11. İBBS-1'e Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranları, (%), 2014

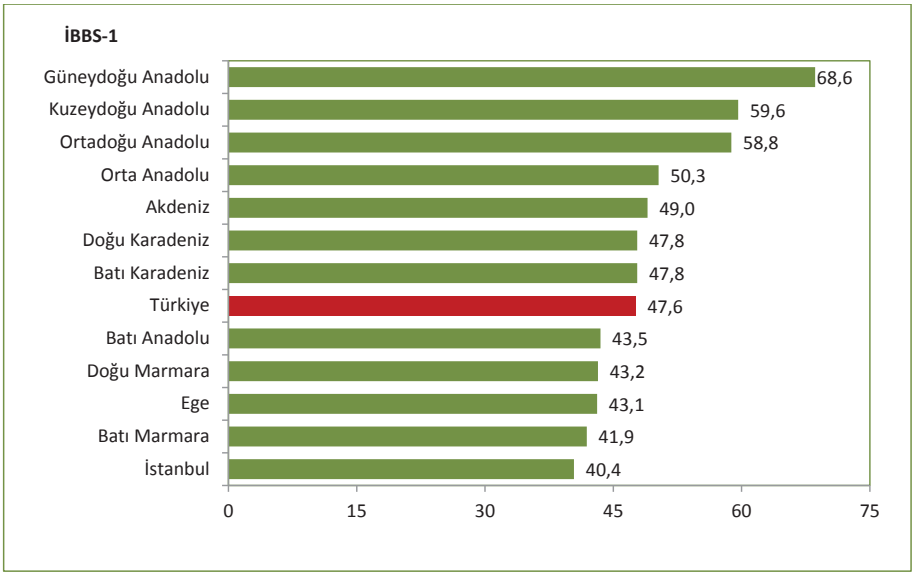

Kaynak: TÜİK

Harita 1. 5. İllere Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranı, (%), 2014

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.2. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2014

İl Adı	Toplam Nüfus	Kırsal Nüfus Oranı (%)	Kentsel Nüfus Oranı (%)	0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) (%)	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)
Adana	2.165.595	4,1	95,9	26,0	6,7	38,7	9,9	48,6
Adıyaman	597.835	39,9	60,1	30,1	6,8	47,7	10,9	58,5
Afyonkarahisar	706.371	57,8	42,2	23,1	10,1	34,5	15,0	49,5
Ağrı	549.435	50,3	49,7	38,2	4,0	66,2	6,9	73,1
Amasya	321.913	40,7	59,3	19,8	13,3	29,7	19,9	49,6
Ankara	5.150.072	0,9	99,1	21,5	7,3	30,3	10,3	40,5
Antalya	2.222.562	1,0	99,0	22,7	7,2	32,3	10,3	42,7
Artvin	169.674	85,0	15,0	17,9	14,8	26,5	21,9	48,4
Aydın	1.041.979	5,4	94,6	19,4	11,8	28,3	17,2	45,5
Balıkesir	1.189.057	4,7	95,3	17,2	13,7	25,0	19,9	44,8
Bilecik	209.925	42,9	57,1	19,0	10,6	27,1	15,1	42,2
Bingöl	266.019	61,1	38,9	28,3	6,1	43,1	9,4	52,5
Bitlis	338.023	52,4	47,6	35,7	4,5	59,7	7,5	67,3
Bolu	284.789	40,5	59,5	18,8	12,7	27,5	18,5	45,9
Burdur	256.898	53,8	46,2	18,5	13,8	27,2	20,3	47,5
Bursa	2.787.539	1,1	98,9	22,1	8,1	31,7	11,6	43,3
Çanakkale	511.790	55,8	44,2	15,9	13,5	22,6	19,2	41,7
Çankırı	183.550	58,3	41,7	18,6	15,3	28,1	23,1	51,2
Çorum	527.220	38,5	61,5	20,7	13,3	31,3	20,2	51,5
Denizli	978.700	9,5	90,5	21,0	9,7	30,3	14,0	44,4
Diyarbakır	1.635.048	2,8	97,2	34,9	4,4	57,4	7,2	64,6
Edirne	400.280	36,6	63,4	15,6	12,5	21,6	17,3	38,9
Elazığ	568.753	34,1	65,9	23,7	8,7	35,1	12,8	47,9
Erzincan	223.633	56,3	43,7	20,4	11,8	30,1	17,4	47,5
Erzurum	763.320	16,3	83,7	28,0	8,0	43,8	12,5	56,3
Eskişehir	812.320	11,1	88,9	18,0	10,3	25,1	14,3	39,4
Gaziantep	1.889.466	0,6	99,4	33,6	4,9	54,6	8,0	62,6
Giresun	429.984	60,8	39,2	18,1	14,7	26,9	21,9	48,8
Gümüşhane	146.353	58,4	41,6	19,4	11,9	28,3	17,4	45,6
Hakkari	276.287	54,3	45,7	33,5	2,9	52,7	4,6	57,3
Hatay	1.519.836	0,9	99,1	28,9	6,3	44,7	9,8	54,5
Isparta	418.780	45,6	54,4	19,6	11,4	28,5	16,6	45,1
Mersin	1.727.255	1,2	98,8	24,3	7,9	35,8	11,6	47,4
İstanbul	14.377.018	0,1	99,9	22,8	5,9	32,1	8,3	40,4
İzmir	4.113.072	0,5	99,5	19,1	9,7	26,9	13,6	40,5
Kars	296.466	73,3	26,7	29,5	7,4	46,7	11,8	58,5
Kastamonu	368.907	64,2	35,8	17,4	16,5	26,3	24,9	51,3
Kayseri	1.322.376	5,3	94,7	25,7	7,6	38,4	11,4	49,8
Kırklareli	343.723	39,8	60,2	15,9	12,0	22,1	16,7	38,8
Kırşehir	222.707	36,1	63,9	20,5	10,7	29,8	15,5	45,3
Kocaeli	1.722.795	0,0	100,0	23,8	6,3	34,1	9,0	43,1

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.2. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2014- Devamı

İl Adı	Toplam Nüfus	Kırsal Nüfus Oranı (%)	Kentsel Nüfus Oranı (%)	0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) (%)	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)
Konya	2.108.808	6,3	93,7	25,2	8,3	38,0	12,4	50,4
Kütahya	571.554	39,0	61,0	18,5	11,5	26,4	16,4	42,8
Malatya	769.544	11,5	88,5	24,5	9,0	36,9	13,6	50,4
Manisa	1.367.905	3,3	96,7	20,9	10,1	30,2	14,5	44,8
Kahramanmaraş	1.089.038	2,4	97,6	29,9	7,1	47,4	11,3	58,7
Mardin	788.996	4,0	96,0	36,0	5,1	61,3	8,7	69,9
Muğla	894.509	1,2	98,8	19,0	11,2	27,3	16,0	43,3
Muş	411.216	67,4	32,6	37,5	4,2	64,3	7,2	71,5
Nevşehir	286.250	59,5	40,5	22,6	10,6	33,9	15,8	49,7
Niğde	343.898	50,8	49,2	25,6	9,2	39,3	14,1	53,4
Ordu	724.268	18,0	82,0	20,5	12,8	30,8	19,1	49,9
Rize	329.779	52,2	47,8	19,9	11,5	28,9	16,8	45,8
Sakarya	932.706	3,6	96,4	22,4	8,6	32,5	12,5	45,0
Samsun	1.269.989	4,9	95,1	21,6	10,1	31,6	14,8	46,4
Siirt	318.366	46,0	54,0	37,7	4,4	65,0	7,6	72,6
Sinop	204.526	67,7	32,3	18,0	17,6	27,8	27,2	55,1
Sivas	623.116	45,2	54,8	22,6	11,7	34,4	17,8	52,2
Tekirdağ	906.732	0,0	100,0	21,2	7,7	29,8	10,8	40,6
Tokat	597.920	44,4	55,6	21,7	11,9	32,6	17,8	50,5
Trabzon	766.782	11,3	88,7	20,5	11,2	30,1	16,4	46,5
Tunceli	86.527	61,5	38,5	14,8	12,4	20,3	17,0	37,3
Şanlıurfa	1.845.667	0,0	100,0	40,8	3,6	73,3	6,5	79,8
Uşak	349.459	43,8	56,2	19,9	11,0	28,8	15,9	44,7
Van	1.085.542	1,5	98,5	37,3	3,4	63,0	5,8	68,7
Yozgat	432.560	57,7	42,3	22,9	11,3	34,7	17,1	51,8
Zonguldak	598.796	44,4	55,6	19,5	10,0	27,7	14,2	42,0
Aksaray	384.252	49,0	51,0	26,3	8,2	40,2	12,5	52,7
Bayburt	80.607	52,3	47,7	22,7	11,1	34,2	16,7	50,9
Karaman	240.362	38,3	61,7	23,4	9,8	35,1	14,7	49,8
Kırıkkale	271.092	30,3	69,7	20,2	10,5	29,2	15,2	44,4
Batman	557.593	27,3	72,7	37,2	4,0	63,4	6,9	70,2
Şırnak	488.966	40,6	59,4	40,4	3,0	71,2	5,3	76,6
Bartın	189.405	66,6	33,4	18,2	12,7	26,4	18,4	44,8
Ardahan	100.809	100,0	0,0	23,6	11,9	36,6	18,5	55,1
Iğdır	192.056	54,9	45,1	32,1	5,6	51,6	8,9	60,5
Yalova	226.514	41,0	59,0	19,8	10,9	28,6	15,7	44,3
Karabük	231.333	32,0	68,0	17,3	12,1	24,6	17,1	41,7
Kilis	128.781	29,9	70,1	29,2	8,0	46,6	12,8	59,4
Osmaniye	506.807	30,7	69,3	28,0	7,0	43,1	10,7	53,8
Düzce	355.549	51,6	48,4	22,1	9,0	32,1	13,1	45,2
Türkiye	77.695.904	12,8	87,2	24,3	8,0	35,8	11,8	47,6

Kaynak: TÜİK

Bölüm 1 İle İlgili Açıklamalar

☑1990 ve 2000 yılı nüfus verileri, "Genel Nüfus Sayımı" sonuçlarından, 2011, 2012, 2013 ve 2014 yılı nüfus verileri ise Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminden (ADNKS) alındı.
☑Bölüm içerisinde yer alan haritalar oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.
☑2013 yılında 14 ilde büyükşehir belediyesi kurulması ve büyükşehir statüsündeki 30 ilde, belde ve köylerin ilçe belediyelerine mahalle olarak katılmasının önemli etkisiyle birlikte kentsel nüfus oranında artışlar yaşandı.

Bölüm 1'de yer alan indikatörlerin tanımları aşağıda yer almaktadır:

Kırsal Nüfus Oranı (%) : 20.000 ve altı nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.

Kentsel Nüfus Oranı (%) : 20.001 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.

0-14 Yaş Nüfus Oranı (%) : 0-14 yaş arası nüfusun toplam nüfusa oranıdır.

65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı(%) : 65 yaş ve üzerindeki nüfusun toplam nüfusa oranıdır.

Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş)(%) : 0-14 yaş arası nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır

Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 Yaş ve Üzeri) (%) : 65 yaş ve üzerindeki nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.

Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%) : 0-14 yaş ile 65 yaş ve üzeri nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.

Kaba Doğum Hızı (‰) : Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen canlı doğum sayısıdır.

Kaba Ölüm Hızı (‰) : Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen ölüm sayısıdır.

Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına) : Bir kadının, doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) yaşayacağı ve belirli yaşa özel doğurganlık hızını takip edeceği varsayımı altında doğurabileceği ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır.

Bölüm 2

Mortalite

Şekil 2.1. Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yaş), Türkiye

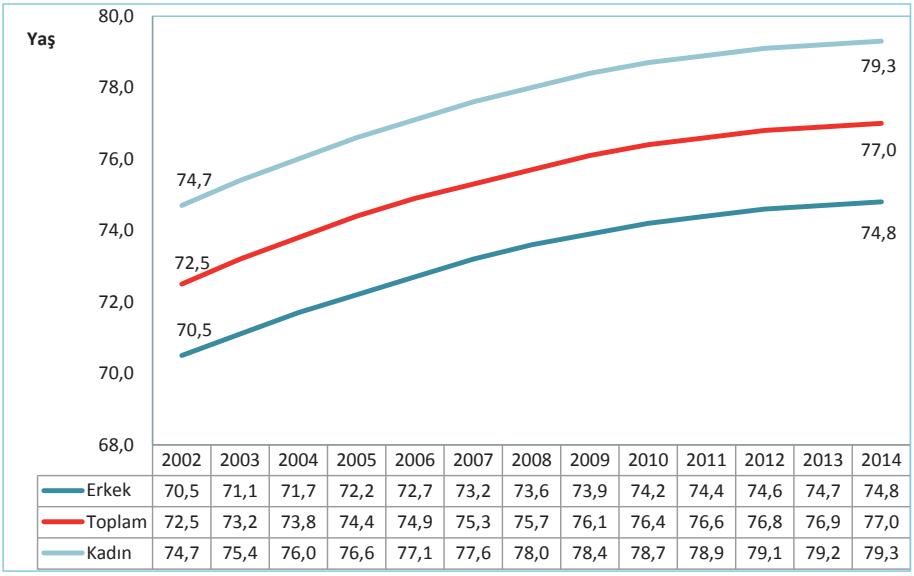

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Erkek	70,5	71,1	71,7	72,2	72,7	73,2	73,6	73,9	74,2	74,4	74,6	74,7	74,8
Toplam	72,5	73,2	73,8	74,4	74,9	75,3	75,7	76,1	76,4	76,6	76,8	76,9	77,0
Kadın	74,7	75,4	76,0	76,6	77,1	77,6	78,0	78,4	78,7	78,9	79,1	79,2	79,3

Kaynak: TÜİK, Nüfus Projeksiyonları

Şekil 2.2. Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması, 2013

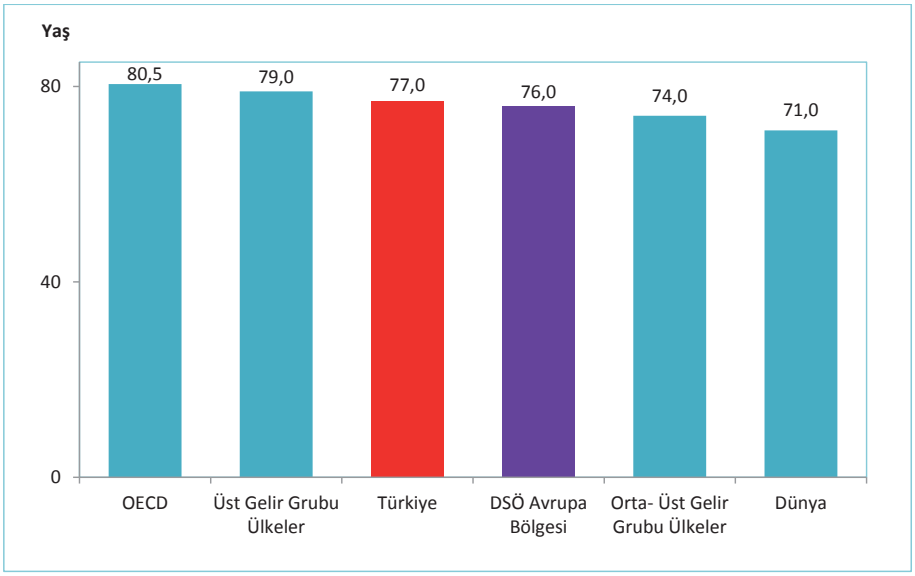

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2015, OECD Health Data 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Şekil 2.3. İBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014

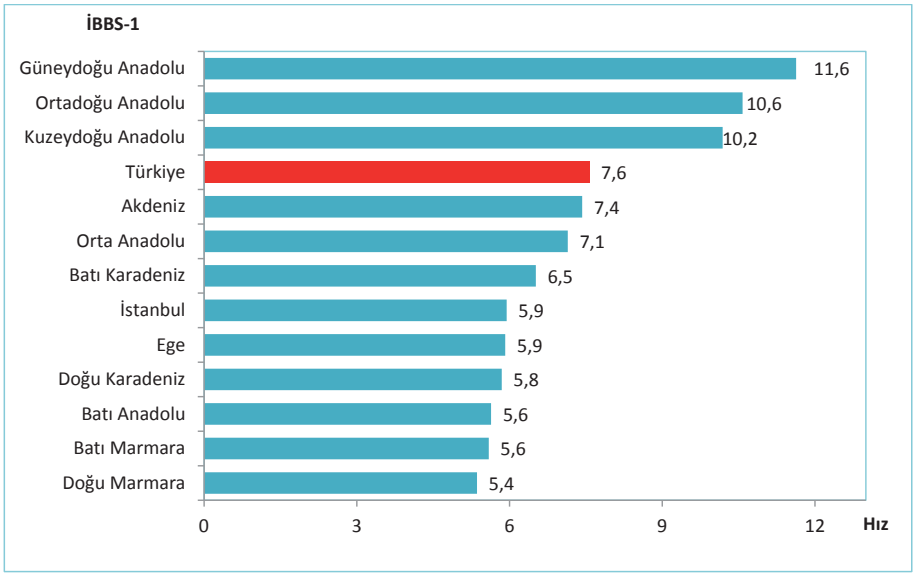

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.4. Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2013

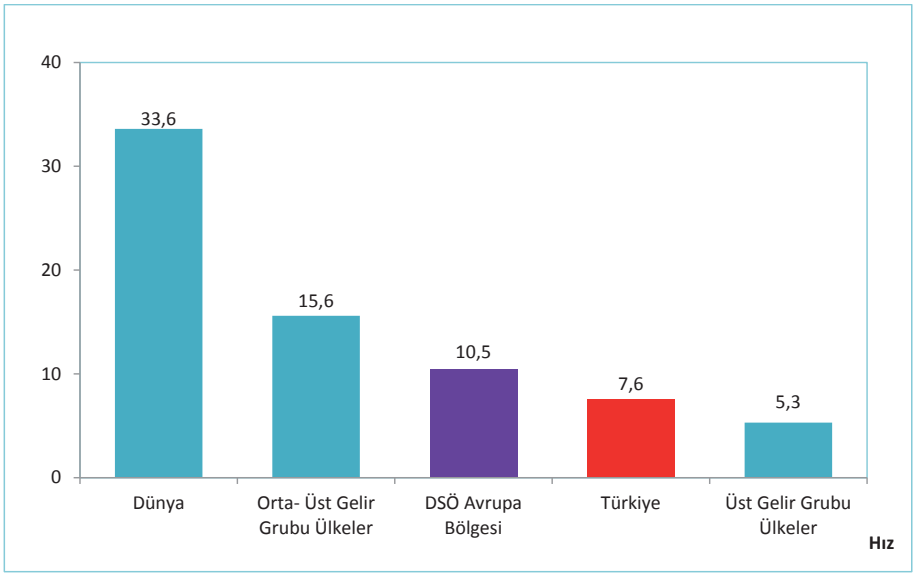

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Şekil 2.5. İBBS-1'e Göre Perinatal Ölüm Hızı, (1.000 Doğumda), 2014

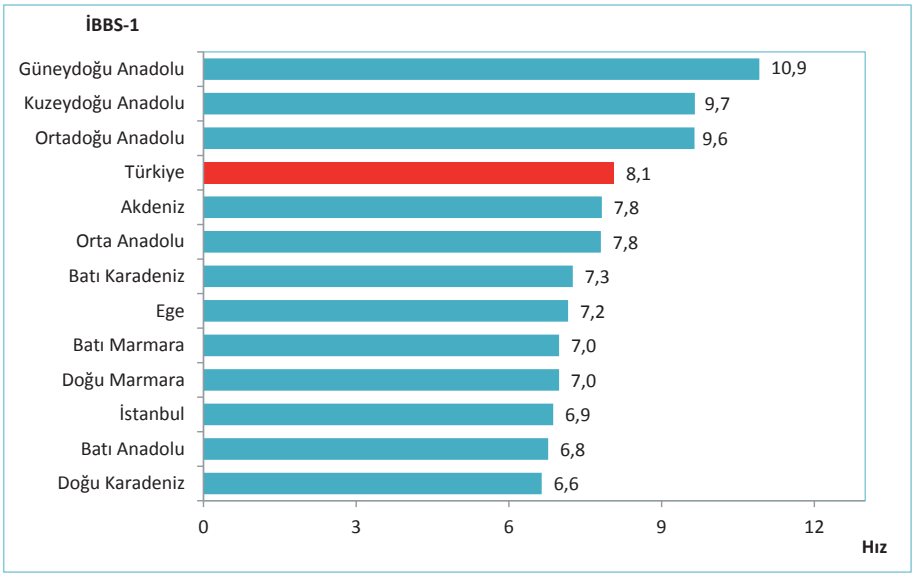

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.6. İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014

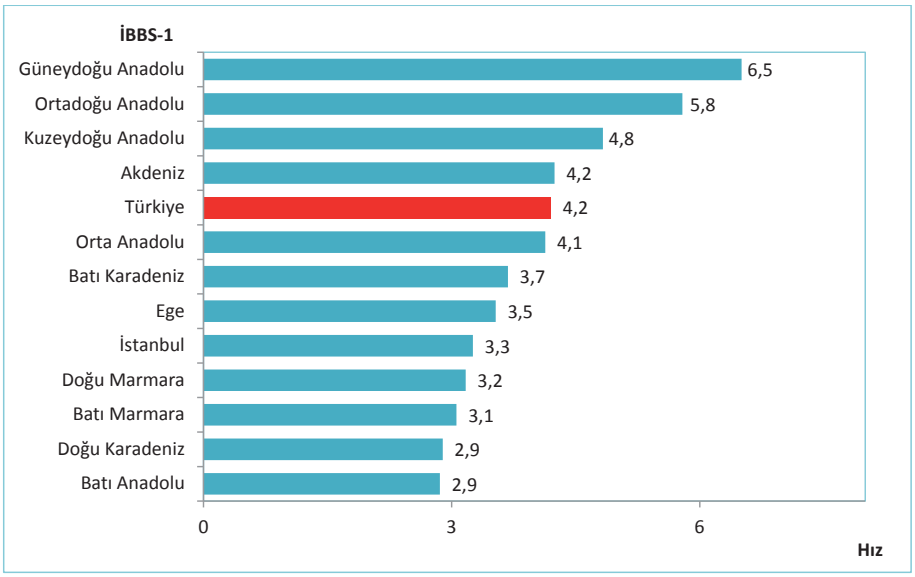

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.7. Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2013

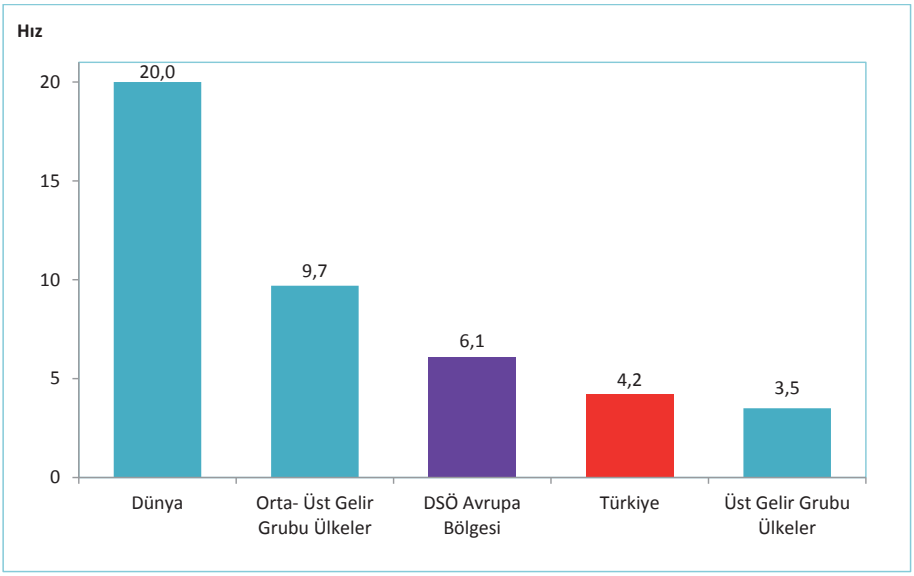

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Şekil 2.8. İBBS-1'e Göre Postneonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014

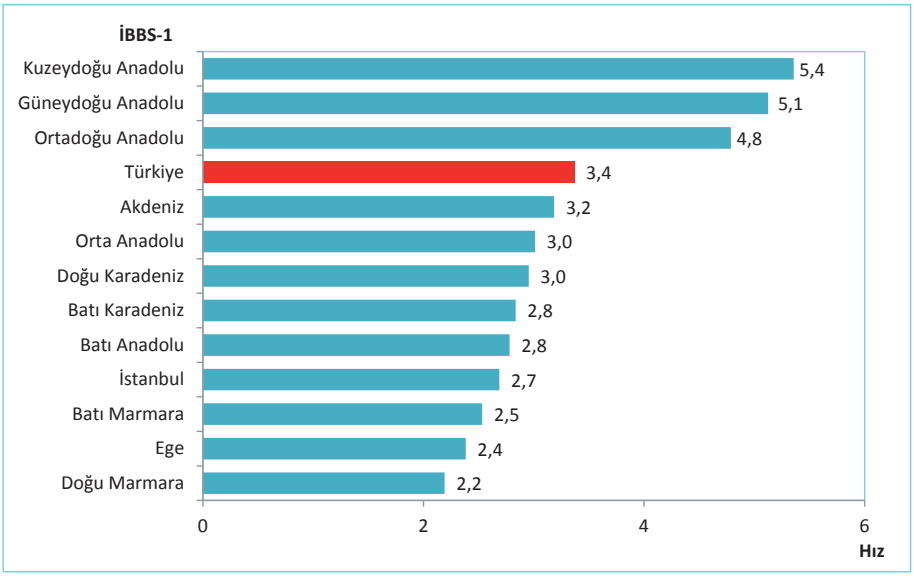

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.9. İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2014

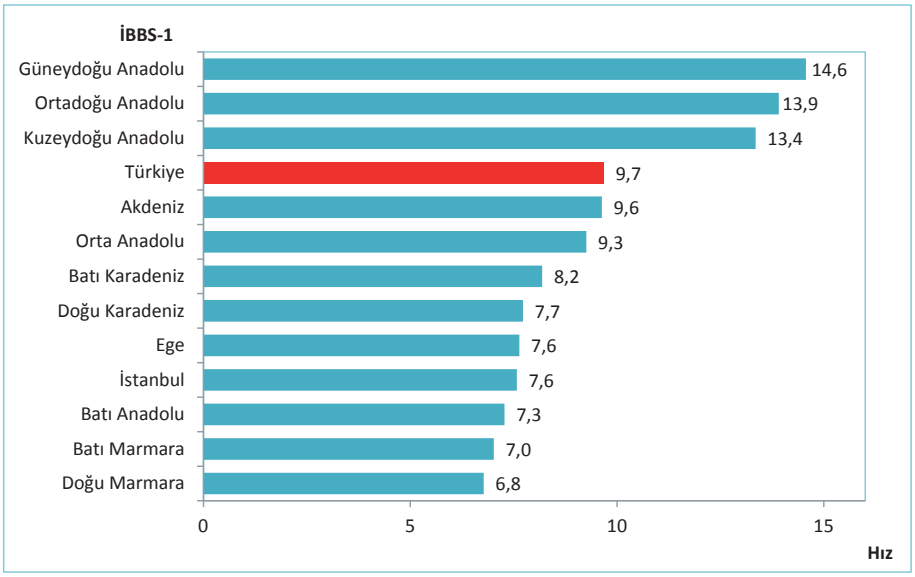

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.10. Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2013

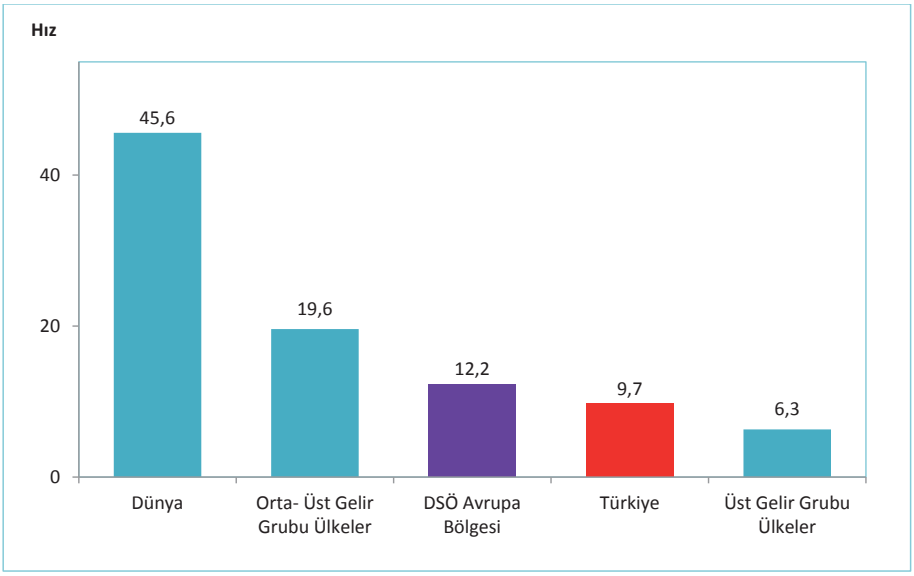

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Şekil 2.11. İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2014

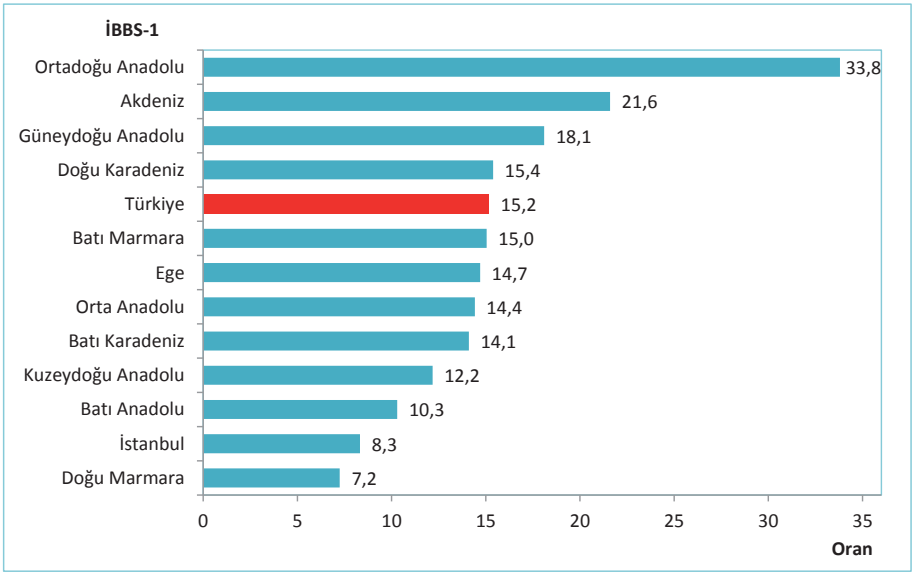

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.12. Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Canlı Doğumda), 2013

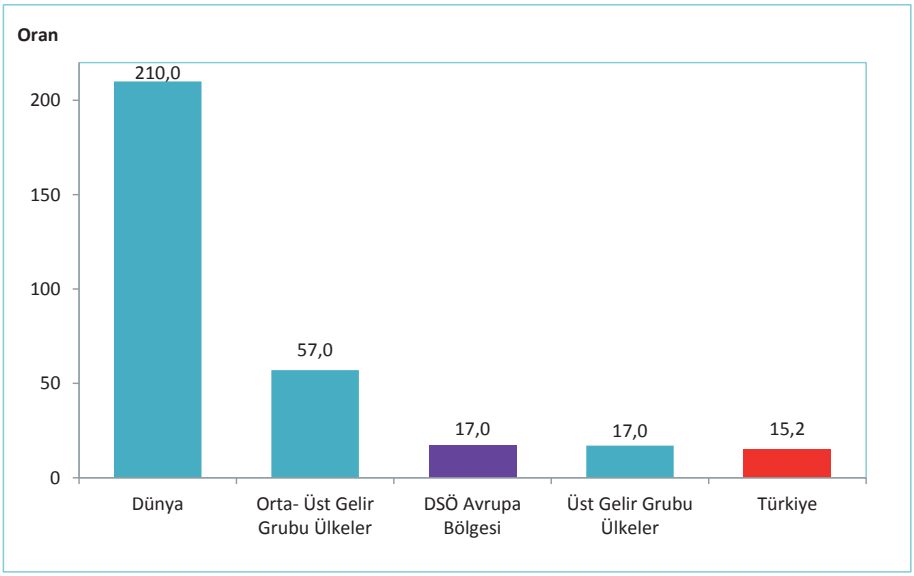

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Tablo 2.1. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2012, 2013, 2014

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2012			2013			2014		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	1,61	1,75	1,67	1,73	1,80	1,77	1,79	1,83	1,80
Neoplazmlar	C00-D48	25,53	16,79	21,58	25,09	16,45	21,21	24,87	15,74	20,67
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	0,36	0,51	0,43	0,34	0,50	0,41	0,32	0,40	0,36
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	4,65	7,65	6,00	4,30	7,13	5,57	4,04	6,44	5,14
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	0,20	0,19	0,20	0,14	0,17	0,16	0,12	0,17	0,14
Sinir Sistemi ve Duyu Organları Hastalıkları	G00-H95	3,60	5,13	4,29	3,41	4,89	4,08	3,73	5,20	4,40
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	34,41	42,21	37,93	35,71	44,50	39,65	36,60	44,94	40,42
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	10,67	8,44	9,67	10,66	8,75	9,80	11,59	9,72	10,73
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	2,52	2,70	2,60	2,55	2,74	2,63	2,53	2,75	2,63
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	0,05	0,09	0,07	0,05	0,10	0,07	0,06	0,11	0,08
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	0,29	0,59	0,42	0,20	0,46	0,31	0,19	0,43	0,30
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	3,10	3,52	3,29	2,79	3,25	2,99	2,95	3,43	3,17
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	-	0,04	0,02	-	0,19	0,08	-	0,15	0,07
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	1,77	1,73	1,75	1,96	1,83	1,90	2,19	1,99	2,10
Konjental Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	1,15	1,30	1,22	1,28	1,44	1,36	1,39	1,41	1,41
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	4,76	4,75	4,76	2,28	2,42	2,35	2,11	2,51	2,29
Yaralanma, Zehirlenme ve Dış Nedenlerin Diğer Bazı Sonuçları	V01-Y89	5,32	2,63	4,10	7,49	3,40	5,66	5,52	2,80	4,27

Kaynak: TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2012, 2013, 2014

Bölüm 2 İle İlgili Açıklamalar

☑ Bebek, Perinatal, Neonatal, Postneonatal ve Beş yaş altı çocuk ölüm hızları hesaplanırken 28 hafta ve üzeri veya 1.000 gr ve üzeri ölümler dikkate alındı.

☑**Bebek Ölüm Hızı**: Bir toplumda bir yılda canlı doğup ve bir yaşını tamamlamadan ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Perinatal Ölüm Hızı**: Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 7 gün içinde ölen (Erken Neonatal) bebek sayısına aynı yıl içerinde gerçekleşen ölü doğum sayısı eklenerek aynı yılda meydana gelen toplam doğum sayısına (canlı+ölü) oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Neonatal Ölüm Hızı**: Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 28 gün içinde ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yılda canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Postneonatal Ölüm Hızı**: Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 29. gün ile 364. gün içinde ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yılda canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Beş Yaş Altı Ölüm Hızı**: Bir toplumda bir yılda beş yaşını tamamlamadan ölen çocuk sayısının aynı toplumda aynı yılda canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑**Anne Ölüm Oranı**: Bir toplumda bir yılda gebelik nedeniyle ölen anne sayısının aynı toplumda aynı yılda canlı doğan bebek sayısına oranının 100.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri

Tanım	:	Ölüme sebebiyet veren, altta yatan ölüm nedenine ait istatistiklerdir.
Sınıflama	:	Ölüm nedeni istatistiklerinin değerlendirilmesinde "Uluslararası Hastalık Sınıflaması (UHS-10)" kullanılmaktadır.
Verinin Kapsamı	:	Veri, il ve ilçe merkezleri ile hekimi olan tüm yerleşim yerlerinde, hekimler tarafından görülen ölüm vakalarını kapsamaktadır.
Veri Kaynakları	:	Hastaneler, aile sağlığı merkezleri, belediye tabiplikleri, adli tıp kurumları ile diğer sağlık kuruluşlarıdır.
Veri Derleme Sistemi	:	Ölüm belgesi; hekim tarafından görülen tüm ölüm vakaları için hastaneler, aile sağlığı merkezleri, belediye tabiplikleri, adli tıp kurumları ile diğer sağlık kuruluşları tarafından doldurulmaktadır. Doldurulan ölüm belgeleri, İl Sağlık Müdürlüklerinde tüm il için derlenerek ilgili TÜİK Bölge Müdürlüklerine iletilmektedir.
Veri İşleme	:	Ölüm belgesindeki hastalık bölümü hariç diğer bölümlerin veri girişi TÜİK Bölge Müdürlüklerinde yapılmaktadır. Veri girişi yapılan ölüm belgeleri TÜİK merkeze gönderilmektedir. Ölüm belgesindeki ölüme sebebiyet veren ve ölümle ilgili tüm hastalıklar Uluslararası Hastalık Sınıflamasına (UHS-10) göre merkezdeki kodlayıcı ekip tarafından kodlanmakta, ölümün altta yatan nedeni de Dünya Sağlık Örgütü kurallarına göre bulunmaktadır. Daha sonra bu belgelerindeki hastalık isimleri, hastalık kodları ve altta yatan hastalık kodunun veri girişi yapılmaktadır.

Bölüm 3

Morbidite

Tablo 3.1. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye

		2002	2010	2011	2012	2013	2014
AIDS	**Yerli Vaka**	**42**	**64**	**66**	**79**	**80**	**98**
	Yabancı Vaka	6	6	14	10	13	28
	Toplam Vaka	48	70	80	89	93	126
Kızamık	**Yerli Vaka**	**7.810**	**0**	**0**	**318**	**6.731**	**451**
	Yabancı Vaka	0	7	111	31	674	114
	Toplam Vaka	7.810	7	111	349	7.405	565
Tüberküloz	**Yerli Vaka**	**18.043**	**15.700**	**14.852**	**13.878**	**12.679**	**-**
	Yabancı Vaka	0	179	202	261	491	-
	Toplam Vaka	18.043	15.879	15.054	14.139	13.170	-
Sıtma	**Yerli Vaka**	**10.184**	**9***	**4***	**1***	**34***	**0**
	Yabancı & Hariçten Gelenden Türeyen Vaka	40	78	128	375	251	249
	Toplam Vaka	10.224	87	132	376	285	249

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

2010, 2011, 2012 ve 2013 yılları yerli sıtma vakalarının tamamı Nüks vaka olup yerli yeni vaka sayısı "0**" (sıfır) dır.*

Tablo 3.2. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
AIDS	0,07	0,09	0,11	0,12	0,12	0,16
Kızamık	11,8	0,0	0,1	0,5	9,7	0,7
Tüberküloz	33	26	24	22	20	-
Sıtma	15,4	0,1	0,2	0,5	0,4	0,3

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Şekil 3.1. Yıllara Göre AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

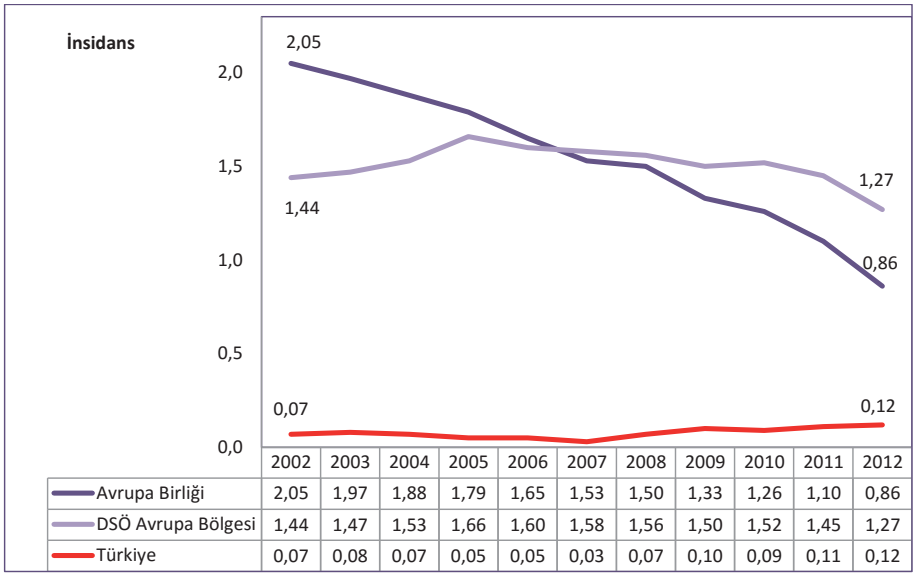

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Avrupa Birliği	2,05	1,97	1,88	1,79	1,65	1,53	1,50	1,33	1,26	1,10	0,86
DSÖ Avrupa Bölgesi	1,44	1,47	1,53	1,66	1,60	1,58	1,56	1,50	1,52	1,45	1,27
Türkiye	0,07	0,08	0,07	0,05	0,05	0,03	0,07	0,10	0,09	0,11	0,12

Kaynak: DSÖ HFA Veri Tabanı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.2.Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

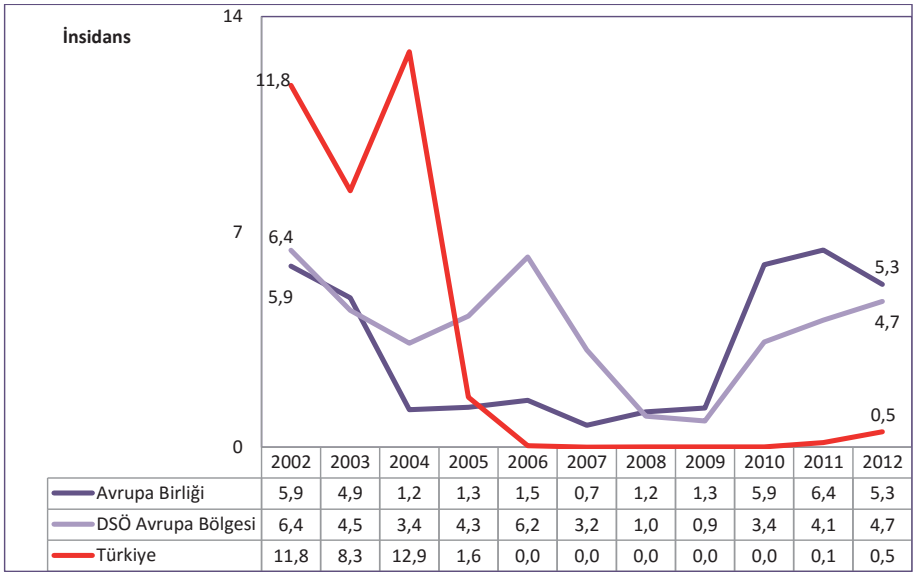

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Avrupa Birliği	5,9	4,9	1,2	1,3	1,5	0,7	1,2	1,3	5,9	6,4	5,3
DSÖ Avrupa Bölgesi	6,4	4,5	3,4	4,3	6,2	3,2	1,0	0,9	3,4	4,1	4,7
Türkiye	11,8	8,3	12,9	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5

Kaynak: DSÖ HFA Veri Tabanı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.3. Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

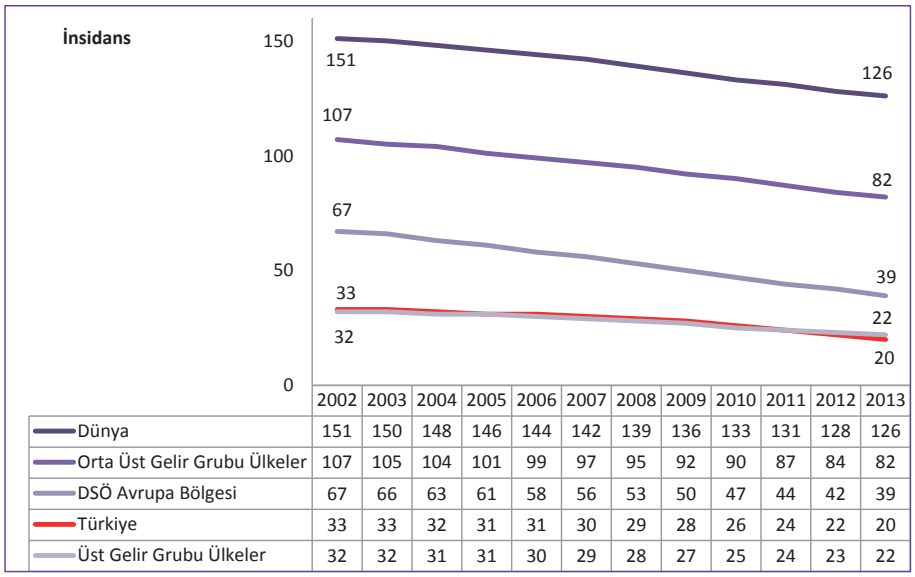

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dünya	151	150	148	146	144	142	139	136	133	131	128	126
Orta Üst Gelir Grubu Ülkeler	107	105	104	101	99	97	95	92	90	87	84	82
DSÖ Avrupa Bölgesi	67	66	63	61	58	56	53	50	47	44	42	39
Türkiye	33	33	32	31	31	30	29	28	26	24	22	20
Üst Gelir Grubu Ülkeler	32	32	31	31	30	29	28	27	25	24	23	22

Kaynak: DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Şekil 3.4. Yıllara Göre Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

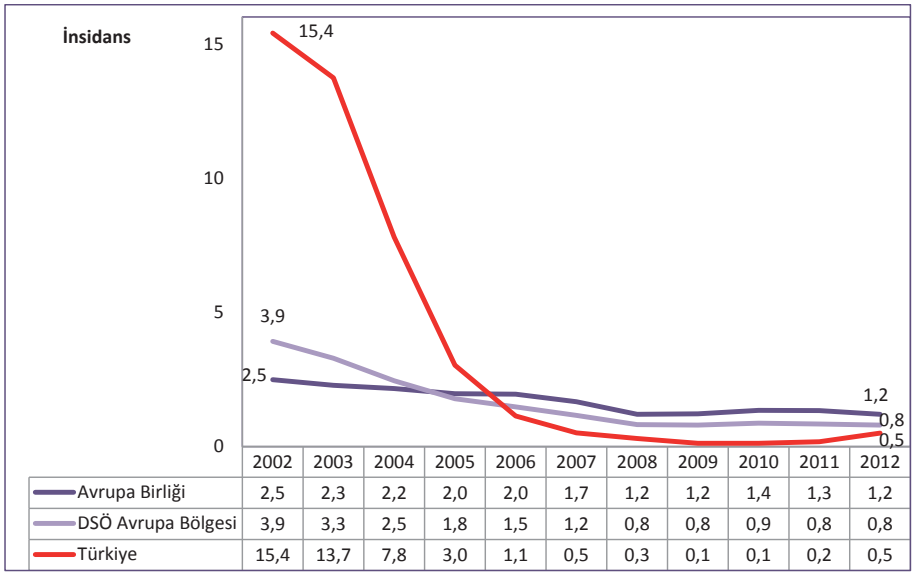

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Avrupa Birliği	2,5	2,3	2,2	2,0	2,0	1,7	1,2	1,2	1,4	1,3	1,2
DSÖ Avrupa Bölgesi	3,9	3,3	2,5	1,8	1,5	1,2	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8
Türkiye	15,4	13,7	7,8	3,0	1,1	0,5	0,3	0,1	0,1	0,2	0,5

Kaynak: DSÖ HFA Veri Tabanı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.3. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Hastane Yatışlarının Dağılımı, (%), Türkiye, 2012, 2013, 2014

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2012			2013			2014		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	3,8	2,6	3,1	3,7	2,6	3,1	3,4	2,4	2,9
Neoplazmlar	C00-D48	4,8	3,5	4,1	4,5	3,4	3,9	4,3	3,2	3,7
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	1,4	1,7	1,6	1,5	2,0	1,7	1,5	2,2	1,9
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	2,2	3,3	2,8	2,1	3,2	2,7	2,1	3,1	2,7
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	2,3	1,3	1,7	1,8	1,0	1,4	1,6	0,8	1,2
Sinir Sistemi Hastalıkları	G00-G99	1,8	1,7	1,8	1,9	1,7	1,8	1,9	1,7	1,8
Göz ve Adneks Hastalıkları	H00-H59	4,2	3,6	3,9	4,6	4,0	4,3	4,9	4,2	4,5
Kulak ve Mastoid Çıkıntı Hastalıkları	H60-H95	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,8	0,6	0,7
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	9,2	6,4	7,7	9,5	6,6	7,9	10,1	6,8	8,3
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	17,0	9,7	12,9	16,8	9,6	12,8	16,5	9,6	12,7
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	11,5	9,1	10,2	12,1	10,1	11,0	11,7	9,7	10,6
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	3,9	2,1	2,9	4,0	2,2	3,0	3,8	2,1	2,9
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	3,9	5,0	4,5	3,7	4,9	4,4	3,9	5,1	4,6
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	6,9	8,4	7,7	7,8	8,3	8,1	7,7	8,1	7,9
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	-	21,8	12,1	-	21,6	11,9	-	22,2	12,3
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	2,9	2,0	2,4	2,7	1,9	2,3	2,6	1,8	2,1
Konjental Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	1,1	0,5	0,7	1,1	0,5	0,7	1,0	0,5	0,7
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	4,6	3,8	4,2	3,8	3,2	3,4	4,1	3,4	3,7
Yaralanma, Zehirlenme ve Dış Nedenlerin Bazı Diğer Sonuçları	S00-T98	8,1	4,3	5,9	7,3	3,9	5,4	6,6	3,5	4,9
Sağlık Hizmetleriyle Temas ve Sağlık Durumunu Etkileyen Faktörler	Z00-Z99	9,6	8,6	9,1	10,7	8,8	9,7	11,5	8,9	10,1
Toplam		100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşhis İlişkili Gruplar Veritabanı

Tablo 3.4. Yıllara ve Cinsiyete Göre Toplam Kanser İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Erkek	154,2	168,7	236,3	246,5	256,4	279,0	280,5	269,7	261,4
Kadın	113,0	127,9	142,9	149,7	158,1	165,1	172,0	173,3	168,7
Toplam	133,5	148,3	189,6	198,1	207,3	222,0	226,3	221,5	215,1

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.5. Yıllara Göre Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Meme	31,9	33,9	34,7	35,0	37,6	35,9	40,7	40,6	38,6
Tiroid	3,5	5,1	7,3	9,6	10,8	14,4	16,2	18,6	18,1
Kolorektal	9,3	10,3	11,3	11,1	12,5	12,3	13,2	13,4	13,1
Uterus Korpusu	4,3	5,9	7,6	7,1	8,4	8,7	8,6	9,3	9,6
Trakea, Akciğer ve Bronş	5,2	5,8	7,4	7,4	7,7	7,8	8,2	8,1	8,0
Mide	6,0	6,9	6,4	6,9	7,6	8,4	7,7	8,1	7,2
Over	5,9	6,2	5,8	5,6	5,9	6,5	6,9	6,9	6,6
Non-Hodgkin Lenfoma	1,2	1,4	4,4	4,0	4,9	5,2	5,0	5,3	5,3
Beyin, Diğer Sinir Sistemi	3,8	4,2	3,6	4,0	4,6	4,6	4,4	5,0	4,4
Uterus Serviksi	3,9	4,7	4,5	4,4	4,8	4,3	4,1	4,5	4,0

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.5. Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2010, Türkiye

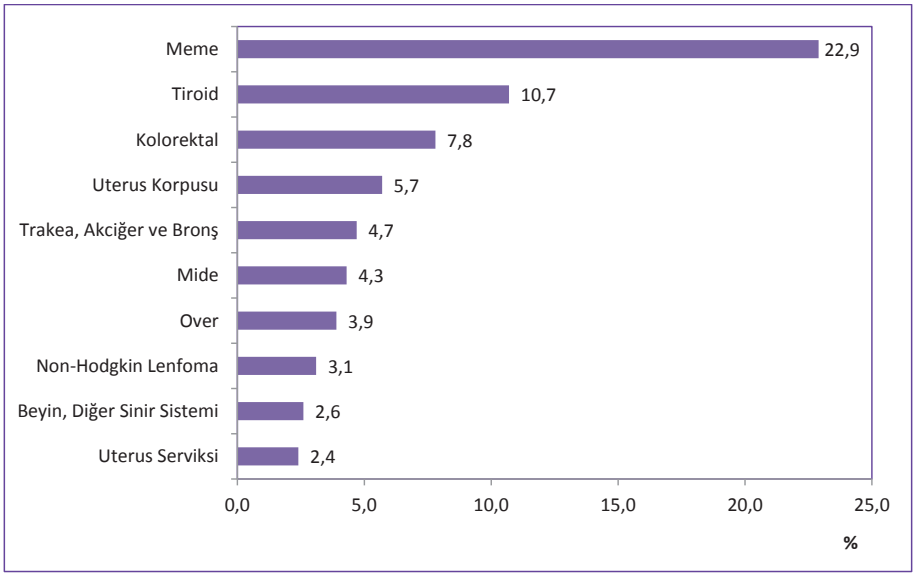

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.6. Yıllara Göre Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Trakea, Akciğer ve Bronş	42,2	43,5	65,1	65,9	68,9	73,0	69,2	66,0	61,0
Prostat	11,5	14,0	24,9	28,6	28,9	32,3	37,6	36,1	33,8
Mesane	12,4	13,7	19,3	20,6	21,0	22,5	21,7	21,4	20,7
Kolorektal	11,8	13,8	16,5	16,2	18,2	19,1	20,8	21,0	20,7
Mide	11,6	12,0	14,1	14,9	14,8	17,3	18,0	16,2	16,1
Larinks	6,9	8,4	10,0	8,9	9,7	9,3	9,1	8,1	7,7
Non-Hodgkin Lenfoma	1,4	2,5	6,3	5,9	6,9	7,6	6,9	7,2	7,0
Pankreas	3,1	3,1	4,0	4,4	5,2	6,3	6,1	5,4	5,7
Beyin, Diğer Sinir Sistemi	5,3	4,7	4,7	5,7	5,4	5,8	6,1	5,4	5,7
Böbrek	3,0	3,2	4,1	4,1	5,5	5,2	5,8	6,3	5,5

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.6. Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2010, Türkiye

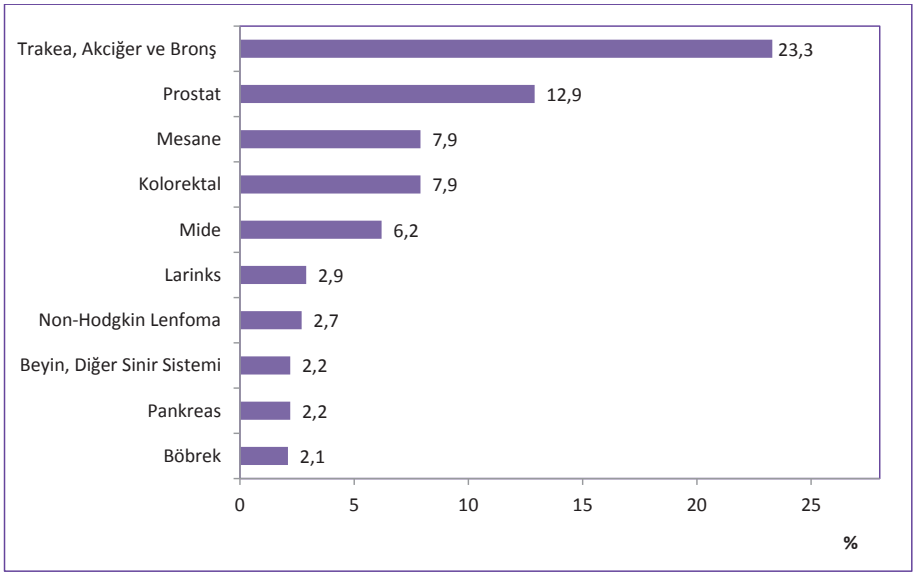

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.7. Cinsiyete Göre Kanser Türlerinin İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye, 2010

ICD-10	Erkek		ICD-10	Kadın	
C00-96	**Tüm Kanserler**	**261,4**	**C00-96**	**Tüm Kanserler**	**168,7**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**5,6**	**C00-14**	**Ağız, Farinks**	**2,4**
C00	Dudak	1,7	C00	Dudak	0,4
C01-C02	Dil	0,6	C01-C02	Dil	0,5
C03-C06	Ağız	0,6	C03-C06	Ağız	0,3
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,7	C07-C08	Tükrük Bezleri	0,5
C09	Tonsil	0,3	C09	Tonsil	0,1
C10	Diğer Orofarinks	0,1	C10	Diğer Orofarinks	0,0
C11	Nasofarinks	1,3	C11	Nasofarinks	0,5
C12-C13	Hipofarinks	0,3	C12-C13	Hipofarinks	0,1
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0	C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0
C15-26	**Sindirim Organları**	**51,8**	**C15-26**	**Sindirim Organları**	**28,6**
C15	Özofagus	2,3	C15	Özofagus	1,3
C16	Mide	16,1	C16	Mide	7,2
C17	İnce Barsak	0,6	C17	İnce Barsak	0,3
C18	Kolon	12,0	C18	Kolon	8,2
C19-C20	Rektum	8,7	C19-C20	Rektum	4,9
C21	Anüs	0,2	C21	Anüs	0,2
C22	Karaciğer	4,4	C22	Karaciğer	1,8
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,6	C23-C24	Safrakesesi vb.	1,4
C25	Pankreas	5,7	C25	Pankreas	3,1
C26	Diğer Sindirim Organları	0,2	C26	Diğer Sindirim Organları	0,2
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**69,8**	**C30-34,C37-C38**	**Solunum Organları**	**8,9**
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,4	C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,2
C32	Larinks	7,7	C32	Larinks	0,4
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	61,0	C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	8,0
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,7	C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,3
C40-C41	Kemik	1,0	C40-C41	Kemik	0,8
C43	Deri Melanomu	1,8	C43	Deri Melanomu	1,3
C44	Diğer Deri	27,0	C44	Diğer Deri	17,7
C45	Mezoteliyoma	0,9	C45	Mezoteliyoma	0,6
C46	Kaposi sarkomu	0,6	C46	Kaposi sarkomu	0,3
C47;C49	Konnektif,Yumuşak doku	2,0	C47;C49	Konnektif,Yumuşak doku	1,6
C50	Meme	0,6	C50	Meme	38,6
C60-63	**Erkek Genital Organları**	**37,2**	**C51-58**	**Kadın Genital Organları**	**21,6**
C60	Penis	0,0	C51	Vulva	0,4
C61	Prostat	33,8	C52	Vajina	0,2
C62	Testis	3,4	C53	Uterus Serviksi	4,0
C63	Diğer erkek genital	0,0	C54	Uterus Korpusu	9,6
			C55	Uterus unspec.	0,5
			C56	Over	6,6
			C57	Diğer Kadın Genital	0,3
			C58	Plasenta	0,0
C64-68	**Üriner Organlar**	**26,6**	**C64-68**	**Üriner Organlar**	**6,2**
C64	Böbrek	5,5	C64	Böbrek	3,0
C65	Renal Pelvis	0,2	C65	Renal Pelvis	0,1
C66	Üreter	0,1	C66	Üreter	0,0
C67	Mesane	20,7	C67	Mesane	3,0
C68	Diğer Üriner organlar	0,1	C68	Diğer Üriner organlar	0,1
C69	Göz	0,5	C69	Göz	0,5
C70-C72	Beyin, sinir sistemi	5,7	C70-C72	Beyin, sinir sistemi	4,4
C73	Tiroid	4,7	C73	Tiroid	18,1
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**0,5**	**C74-75**	**Diğer Endokrin Bezleri**	**0,5**
C74	Adrenal bez	0,4	C74	Adrenal bez	0,3
C75	Diğer Endokrin	0,1	C75	Diğer Endokrin	0,2
C81-85,88,90-96	**Lenfoid ve Hematopoetik**	**19,3**	**C81-85,88,90-96**	**Lenfoid ve Hematopoetik**	**13,1**
C81	Hodgkin hastalığı	2,2	C81	Hodgkin hastalığı	1,2
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	7,0	C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	5,3
C88	İmmunoproliferatif has.	0,0	C88	İmmunoproliferatif has.	0,0
C90	Multiple Myelom	2,9	C90	Multiple Myelom	1,8
C91	Lenfoid Lösemi	3,9	C91	Lenfoid Lösemi	2,3
C92-C94	Myeloid Lösemi	2,9	C92-C94	Myeloid Lösemi	2,2
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,4	C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,3
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	5,5	C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	3,4

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.8. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Kendi Kendine Meme Muayenesi Yapma Durumu, (%), 2013

	%
Bugüne Kadar Hiç Kendi Kendime Meme Muayenesi Yapmadım	65,1
Arada Sırada (3 Ayda Birden Daha Az Sıklıkla) Kendi Kendime Meme Muayenesi Yapıyorum	19,4
2-3 Ayda Bir Kendi Kendime Meme Muayenesi Yapıyorum	5,4
Her Ay Düzenli Olarak Kendi Kendime Meme Muayenesi Yapıyorum	10,1

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 3.9. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Prostat Muayenesi Yaptırma Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012

	Kır	Kent	Türkiye
Son 12 Ay İçerisinde Prostat Muayenesi Yaptırdım	5,4	4,6	4,9
Son 12 Aydan Daha Öncesinde Prostat Muayenesi Yaptırdım	6,3	4,9	5,3
Prostat Muayenesi Yaptırmadım	87,1	90,2	89,3

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 3.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Mamografi Çektirme Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012

	Kır	Kent	Türkiye
Son 12 Ay İçerisinde Mamografi Çektirdim	4,9	7,7	6,8
Son 12 Aydan Daha Öncesinde Mamografi Çektirdim	8,2	12,2	10,9
Mamografi Çektirmedim	84,2	78,6	80,4

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 3.11. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Smear Yaptırma Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012

	Kır	Kent	Türkiye
Son 12 Ay İçerisinde Smear Yaptırdım	5,4	9,1	7,9
Son 12 Aydan Daha Öncesinde Smear Yaptırdım	7,7	12,6	11,1
Smear Yaptırmadım	82,2	75,9	77,9

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 3.12. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet, Yaş Grubu ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012

Yaş Grubu		Kır			Kent			Türkiye		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	Çok İyi/ İyi	93,4	91,2	92,2	93,6	91,6	92,6	93,5	91,5	92,5
	Kötü/Çok Kötü	1,4	1,8	1,6	1,3	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4
25-34	Çok İyi/ İyi	83,4	81,6	82,4	89,6	82,8	86,2	88,1	82,5	85,3
	Kötü/Çok Kötü	2,6	2,9	2,8	1,8	2,1	1,9	2,0	2,3	2,1
35-44	Çok İyi/ İyi	77,7	63,3	70,4	80,9	68,8	74,9	80,0	67,3	73,7
	Kötü/Çok Kötü	4,2	5,5	4,8	3,2	4,8	4,0	3,4	5,0	4,2
45-54	Çok İyi/ İyi	67,7	41,8	54,9	72,9	53,4	63,1	71,2	49,7	60,5
	Kötü/Çok Kötü	6,4	14,2	10,3	4,7	8,9	6,8	5,3	10,6	7,9
55-64	Çok İyi/ İyi	49,4	33,2	40,8	59,1	37,2	48,2	55,6	35,6	45,4
	Kötü/Çok Kötü	0,9	22,6	17,1	9,6	17,8	13,7	10,1	19,7	15,0
65-74	Çok İyi/ İyi	42,4	20,3	30,2	45,0	23,9	33,5	43,7	22,1	31,9
	Kötü/Çok Kötü	18,1	30,3	24,8	15,7	26,3	21,5	16,9	28,3	23,1
75+	Çok İyi/ İyi	21,9	13,2	16,9	27,1	14,1	19,0	24,3	13,6	17,9
	Kötü/Çok Kötü	33,6	44,1	39,6	30,2	38,7	35,5	32,0	41,4	37,6
Toplam	Çok İyi/ İyi	70,3	57,1	63,4	80,1	67,9	74,0	77,1	64,5	70,7
	Kötü/Çok Kötü	7,4	13,1	10,4	4,3	7,3	5,8	5,2	9,2	7,2

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 3.13. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010, 2012

		2008	2010	2012
Erkek	Çok İyi İyi	71,9	73,5	77,1
	Kötü Çok Kötü	7,0	6,7	5,2
Kadın	Çok İyi İyi	55,5	56,7	64,5
	Kötü Çok Kötü	13,2	13,1	9,2
Toplam	Çok İyi İyi	63,6	65,0	70,7
	Kötü Çok Kötü	10,1	10,0	7,2

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2008, 2010, 2012

Tablo 3.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Kişisel Bakım Faaliyetlerini Gerçekleştirirken Zorluk Çekenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014

Kişisel Bakım Faaliyetleri	Erkek	Kadın	Toplam
Kendi Kendine Beslenme	1,8	3,7	2,8
Yatağa Girme/Kalkma Veya Sandalyeye Oturma/Kalkma	2,4	5,2	3,8
Giyinme Ve Elbiselerini Çıkarma	2,2	3,8	3,0
Tuvalet Kullanımı	1,8	3,8	2,8
Banyo Yapma/Duş Alma	2,1	4,3	3,2

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.15. 0-6 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kadın	Toplam
Üst Solunum Yolu Enfeksiyonu (Tonsilit, Orta Kulak İltihabı, Farenjit Vb.)	42,8	40,9	41,9
İshal	33,7	32,7	33,2
Bulaşıcı Hastalıklar (Suçiçeği, Kabakulak Vb.)	6,2	9,4	7,8
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi Vb.)	11,4	10,3	10,8
Ağız Ve Diş Sağlığı Sorunları	9,6	9,1	9,3
Alt Solunum Yolu Enfeksiyonu (Zatürre Vb.)	10,1	10,1	10,1
İdrar Yolu Enfeksiyonu	3,2	6,1	4,6
Cilt Hastalıkları	5,9	4,7	5,3
D Vitamini Eksikliğine Bağlı Kemik Bozuklukları	2,5	2,0	2,3

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.16. 7-14 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kadın	Toplam
Ağız Ve Diş Sağlığı Sorunları	24,6	24,6	24,6
Göz İle İlgili Sorunlar	13,4	14,3	13,8
Enfeksiyöz Hastalıklar	9,3	9,6	9,4
Cilt Hastalıkları	4,7	5,1	4,9
Beslenme İle İlişkili Hastalıklar	3,4	3,6	3,5
İşitme İle İlgili Sorunlar	3,5	2,3	2,9
Ruh Sağlığı Sorunları	2,2	1,9	2,1
Kas İskelet Sistemi Hastalıkları	2,0	2,4	2,2

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.17. Onbeş Yaş Üstü Bireylerin Son 12 Ay İçinde Yaşadığı Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kadın	Toplam
Bel Bölgesi Problemleri (Bel Ağrısı, Bel Fıtığı, Diğer Bel Defektleri)	26,5	39,3	33,0
Hipertansiyon	11,2	20,9	16,1
Boyun Bölgesi Problemleri (Boyun Ağrısı, Boyun Fıtığı, Diğer Boyun Defektleri)	14,0	28,5	21,3
Alerji (Alerjik Rinit, Dermatit, Yiyecek Vb. Alerjisi) (Alerjik Astım Hariç)	8,9	15,3	12,1
Şeker Hastalığı (Diyabet)	6,8	11,1	9,0
Astım (Alerjik Astım Dahil)	5,2	10,5	7,9
Koroner Kalp Hastalığı (Anjina,Göğüs Ağrısı,Spazm)	7,4	9,5	8,5
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (Kronik Bronşit, Amfizem)	6,3	9,1	7,7
İdrar Kaçırma, İdrarı Tutamama	4,8	10,2	7,5
Depresyon	7,4	14,5	11,0
Miyokardiyal Enfarktüs (Kalp Krizi)	2,1	1,9	2,0
İnme-Felç (Beyin Kanaması, Serebral Tromboz)	0,9	0,8	0,8
Karaciğer Sirozu, Karaciğer Yetmezliği	1,4	1,8	1,6
Arthrosis	5,4	10,6	8,0
Böbrek Problemleri	6,2	8,7	7,5
Alzheimer	6,2	9,8	8,2

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2014
Not: Alzheimer, 65+ yaş grubu bireyler için değerlendirilmiştir.

Bölüm 3 İle İlgili Açıklamalar

☑2002 yılı kızamık ve tüberküloz vakalarında yerli veya yabancı vaka ayırımına ait kayıt bulunmamaktadır.

☑2014 yılı tüberküloz vaka ve insidansı, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) yayımlayacağı Küresel Tüberküloz Kontrol Raporu 2015'te (Global Tuberculosis Control Report 2015) verilecektir.

☑Kanser ile ilgili veriler Aktif Kanser Kayıt Sistemi ile veri toplayan illerin verilerinden alınmıştır. *Aktif Kanser Kayıt Sistemi*; Kanser kayıt elemanları tarafından tek tek hasta dosyaları ve elektronik veri tabanlarından araştırılan bilgiler, kanser kayıt formlarına aktarılır. Bu formların İl Halk Sağlığı Müdürlüğü Kanser Kayıt Merkezlerinde Canreg-4 bilgisayar programına girilmesinin ardından dublikasyon kontrolü ve diğer kalite kontrol çalışmaları yapıldıktan sonra veriler Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı'na elektronik ortamda gönderilir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de profesyonel kanser kayıtçılığı yapabilecek ve ülkenin en az % 20 nüfusunu yansıtacak bölgeler (iller) seçilmiştir. Bu hesaplamaların yapılmasında da Ankara, Antalya, Bursa, Edirne, Erzurum, Eskişehir, İzmir, Samsun, Trabzon illerinin verileri kullanılmıştır.

TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

☑2012 Sağlık Araştırması ile bireylerin genel sağlık profilinin ortaya çıkarılması ve ülkelerin gelişmişlik düzeylerini gösteren kalkınma göstergeleri içerisinde önemli bir paya sahip olan sağlık göstergesine yönelik bilgilerin elde edilmesi ile mevcut yapıdaki bilgi açığının kapatılması amaçlanmıştır. Araştırma, hem uluslararası karşılaştırmalara imkan veren hem de ulusal ihtiyaçlara ışık tutan bir araştırma olma özelliğini taşımaktadır.
☑Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye toplam, kent ve kır bazında tahminler üretecek şekilde hesaplanmıştır. Tasarım gereği toplam örneklem hacmi 14.400 hane olarak belirlenmiştir.

TÜİK, Sağlık Araştırması 2014

☑**Kapsanan kitle:** Türkiye sınırları içerisindeki tüm yerleşim yerlerinde bulunan hane halklarıdır. Kurumsal olarak nitelendirilen nüfus (asker, yurtlarda, hapishanede, hastanede sürekli olarak kalan, huzurevleri vb.) kapsam dışıdır.
☑**Tahmin boyutu:** Araştırma; Türkiye toplam tahmini verebilecek şekilde tasarlanmıştır. Tasarım gereği toplam örnek hacmi 9.740 hane olarak belirlenmiştir.
☑**Örneklem dağılımı:** Örneğe seçilen 9.740 haneden 8.634 hane ile anket sonuçlandırılmıştır. Toplam 26.075 birey ile anket yapılmıştır.
☑**Uygulama dönemi:** Araştırma, 2008 yılında Nisan ayında, 2010 ve 2012 yıllarında Mayıs-Haziran döneminde bir ay uygulanmıştır. 2014 yılında ise metodoloji gereği Ağustos-Ekim dönemindeki 3 ayda çalışma gerçekleştirilmiştir.

Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü tarafından yapılmıştır.

Araştırmanın Amacı;
☑Toplumda sağlıkla ilgili davranışların, risklerin ve toplumun sağlık durumunun belirlenmesi,
☑Toplumun sağlık hizmeti kullanım özelliklerinin belirlenmesi,
☑Sağlığın sosyoekonomik belirleyicilerinin ve sağlık eşitsizliklerinin saptanması,
☑Toplumda sağlığı geliştirici davranış biçimlerinin değerlendirilmesi,
☑Yerel ve ulusal ölçeklerde sağlığın geliştirilmesi programlarının planlanmasında kullanılmak üzere veri oluşturulması,
☑Sağlığı teşvik edici programların toplumdaki farkındalığının değerlendirilmesi,
☑Sağlık yöneticileri için bölgesel düzeyde öncelikli sorun alanlarının saptanması,
☑Sağlık politikalarının sağlığı geliştirmeye yönelik oluşturulmasında kanıta dayalı bilgi elde edilmesidir.

Evren ve Örneklem;

☑Araştırma evreni Türkiye sınırları içerisinde yer alan tüm hanelerdir. Araştırma kapsamında yapılan tüm görüşmelere ilişkin örneklem, İBBS-1'i temsil edecek şekilde TÜİK tarafından belirlenmiştir. Örneklem türü olarak Çok Aşamalı Tabakalı Olasılıklı Küme Örneklemi yöntemi uygulanmıştır. Araştırma kapsamında toplam 9.717 hanede görüşme yapılmıştır. Türkiye sınırları içerisinde yer alan 81 il araştırma kapsamında yer almaktadır.

Bölüm 4

Risk Faktörleri

Tablo 4.1. Bireylerin Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012

Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumu	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Her Gün Kullanan	33,3	4,7	18,9	38,9	13,0	25,7	37,3	10,7	23,8
Ara Sıra Kullanan	4,2	2,0	3,1	4,1	2,6	3,3	4,1	2,4	3,3
Kullanmayan/ Hiç Kullanmamış Olan	62,5	93,3	78,0	57,0	84,5	71,0	58,5	86,9	72,9

Kaynak: TÜİK ve Sağlık Bakanlığı, Küresel Yetişkin Tütün Araştırması 2012

Şekil 4.1. Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2003, 2008, 2010, 2012

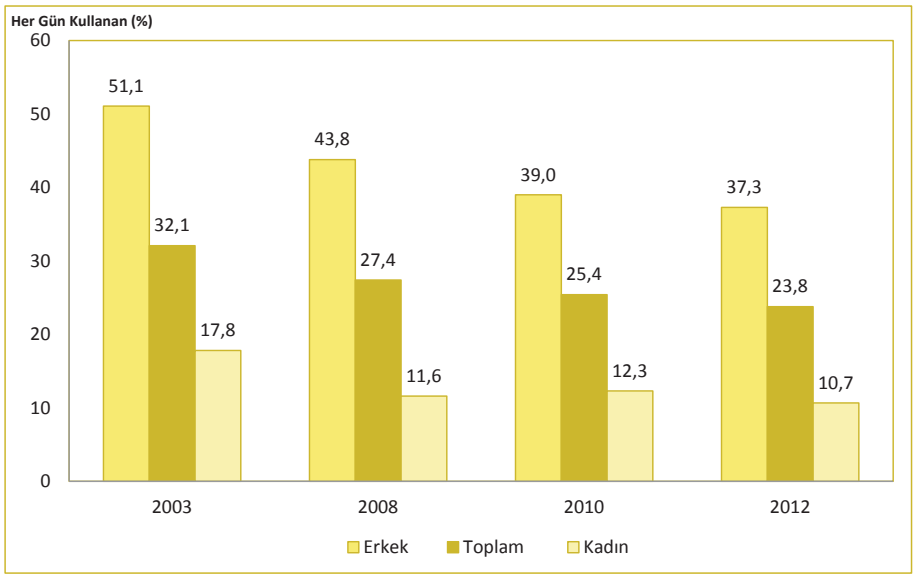

Kaynak: Sağlık Bakanlığı Ulusal Hastalık Yükü ve Maliyet Etkililik Çalışması, Hane Halkı Araştırması 2003, TÜİK Küresel Yetişkin Tütün Araştırması 2008, TÜİK Sağlık Araştırması 2010, TÜİK ve Sağlık Bakanlığı Küresel Yetişkin Tütün Araştırması 2012

Şekil 4.2. Ülkelere Göre Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumu, (%), 2013

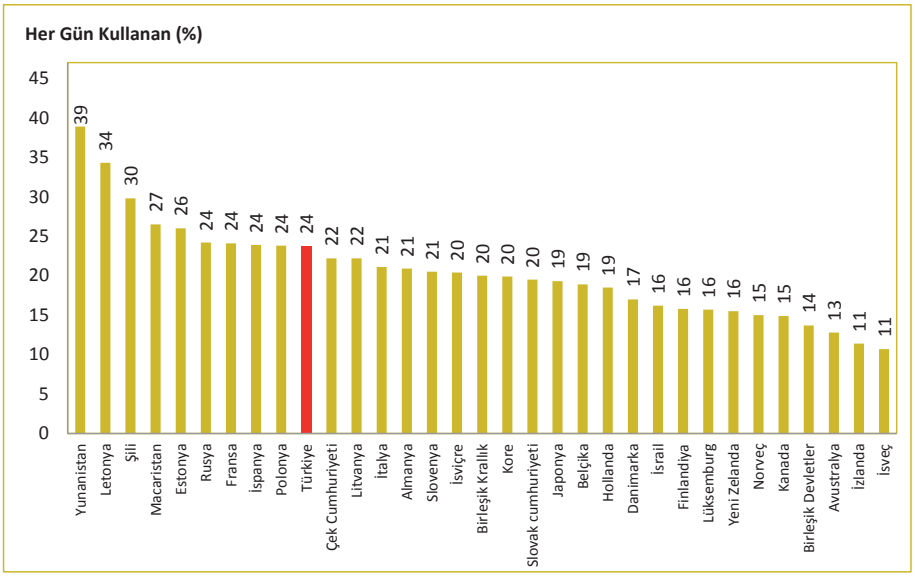

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2015
Not: Ülkelere ait veriler 2013 ve daha yakın yıla aittir.

Tablo 4.2. Halen Tütün ve Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012

İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
<10	3,6	0,7	2,9
10-14	22,2	13,9	20,0
15-19	52,0	47,7	50,9
20-24	18,5	24,3	20,0
25-29	2,1	7,5	3,5
30-34	0,9	3,2	1,5
35+	0,7	2,8	1,3
Toplam	**100**	**100**	**100**

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 4.3. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Alkol Kullananların Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012

Alkol Kullanım Durumu	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kullanan	13,9	1,2	7,3	18,7	5,0	11,8	17,2	3,8	10,4
Kullanmayan	16,4	1,7	8,7	14,9	5,3	10,1	15,4	4,2	9,7
Hiç Kullanmamış Olan	69,7	97,1	84,0	66,4	89,7	78,1	67,4	92,0	79,9
Toplam	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 4.4. Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012

İlk Kez Alkol Kullanma Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
<10	1,1	0,3	0,9
10-14	7,6	5,2	7,1
15-19	55,5	40,9	52,8
20-24	26,7	34,7	28,2
25-29	6,2	12,4	7,4
30-34	1,8	4,0	2,2
35+	1,1	2,6	1,4
Toplam	**100**	**100**	**100**

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 4.5. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

	Erkek	Kadın	Toplam
Düşük Kilolu	2,8	5,5	4,2
Normal Kilolu	43,7	40,7	42,2
Fazla Kilolu	38,2	29,3	33,7
Obez	15,3	24,5	19,9

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2014

Şekil 4.3. Obez (Vücut Kitle İndeksi≥30) Bireylerin Cinsiyete Göre Uluslararası Karşılaştırması, 2014

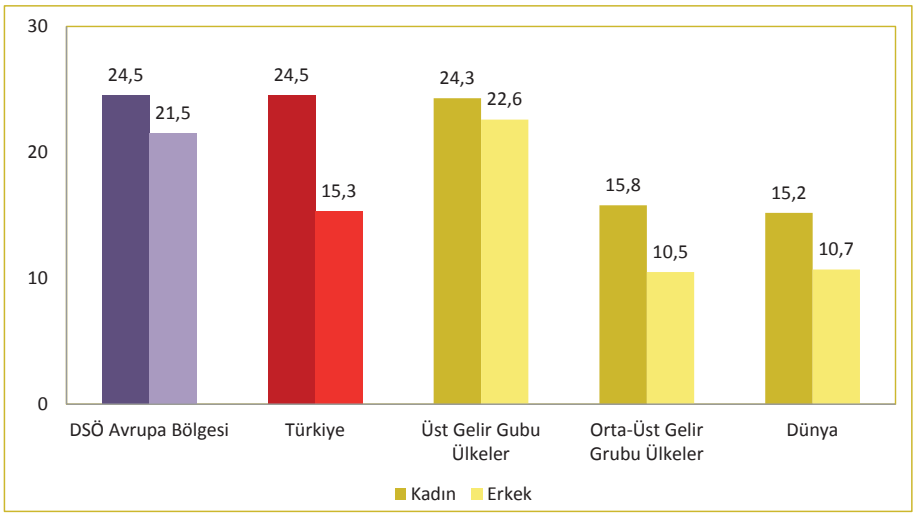

Kaynak: TÜİK Sağlık Araştırması 2014, DSÖ World Health Statistics 2015

Tablo 4.6. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Boy ve Kilo Ortalamalarının Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

Yaş Grubu	Vücut Ağırlığı (kg)			Boy Uzunluğu (cm)		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	68,4	58,1	63,2	173,5	162,8	168,2
25-34	77,2	64,8	71,1	175,0	162,8	169,1
35-34	81,2	71,0	76,2	173,5	162,1	168,0
45-54	80,4	74,9	77,7	171,9	161,4	166,9
55-64	79,2	75,8	77,5	171,2	160,2	165,9
65-74	76,9	72,6	74,6	169,9	159,4	164,7
75+	72,2	66,7	69,1	168,6	157,5	162,5
Türkiye	**76,7**	**67,8**	**72,3**	**173,1**	**161,8**	**167,6**

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 4.7. Çocukların (7-8 Yaş) Yerleşim Yerlerine Göre Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu ve Beden Kitle İndeksi Z-Skorlarının Dağılımı (%), 2013

	Erkek			Kız			Toplam
	Kır	Kent	Toplam	Kır	Kent	Toplam	
Vücut Ağırlığı Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	1,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	**0,2**
Zayıf	3,2	1,8	2,1	3,1	1,9	2,1	**2,1**
Normal	92,9	87,8	88,6	93,7	91,5	91,9	**90,2**
Kilolu	1,5	7,5	6,5	2,5	5,4	4,9	**5,7**
Şişman	1,5	2,8	2,6	0,4	1,1	1,0	**1,8**
Boy Uzunluğu Z-Skoru							
Ciddi Bodur	0,2	0,1	0,1	0,4	0,1	0,2	**0,1**
Bodur	5,4	1,5	2,1	5,6	1,7	2,4	**2,3**
Normal	93,9	95,0	94,8	93,7	96,3	95,8	**95,3**
Uzun	0,5	3,1	2,7	0,2	1,7	1,4	**2,0**
Çok Uzun	0,0	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	**0,2**
BKİ Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	0,2	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	**0,3**
Zayıf	2,2	1,8	1,9	1,3	1,7	1,7	**1,8**
Normal	82,8	72,9	74,5	85,0	74,6	76,5	**75,5**
Kilolu	11,1	13,7	13,3	10,5	16,0	15,0	**14,2**
Şişman	3,7	11,2	10,0	3,1	7,4	6,6	**8,3**

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR) 2013

Tablo 4.8. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Sağlıklı Olma Davranışları Önünde Engel Olma Konusundaki Görüşlerinin Dağılımı, (%), 2013

Engel Olma Durumu	%
Yok	25,1
Maddi Olanağın Olmaması	3,5
Yaşanılan Yerde Olanak Olmaması	1,9
Ailevi Sorumluluklar Nedeniyle Yapamama	1,7
Alışkanlıklarımdan Vazgeçememe	1,2
Ulaşım Sorunu Olması	1,0
Bilgisi Yetersiz	0,9
Yapmanın Zor Olduğunu Düşünme	0,9
Aile ve/veya Arkadaş Desteğinin Olmaması	0,7
Nasıl Başlayacağını Bilmeme	0,5
Engelli Olma	0,3
Eş/Aile/Çevrenin İzni Olmaması	0,3

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013
Not: Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır.

Tablo 4.9. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Sağlık Konusundaki Bilgi Alma Durumu ve Bilgi Kaynaklarının Dağılımı (%), 2013

			%
Kişilerden	Bilgi Alma Durumu	**Evet**	**81,9**
		Hayır	**18,1**
	Bilgi Kaynağı *(Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)*	Sağlık Çalışanları	85,4
		Aile Çevresi	17,9
		Eczacı	7,0
		Arkadaşlar	5,6
		Komşular	1,3
		Okul Çevresi	0,8
		İşyerinde Arkadaşlar	0,4
İletişim Araçlarından	Bilgi Alma Durumu	**Evet**	**70,5**
		Hayır	**29,5**
	Bilgi Kaynağı *(Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)*	Televizyon	76,4
		İnternet	26,8
		Gazeteler	10,0
		Cep Telefonları, Akıllı Telefonlar	8,3
		Radyo	3,2
		Afişler	2,8
		Broşürler	2,5
		Dergiler	2,4
		Kitaplar	2,4
		Reklam Panoları	1,4

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.10. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Düzenli Sabah Kahvaltısı Yapma Durumu, (%), 2013

	Düzenli Sabah Kahvaltısı Yapma Durumu (%)
Kahvaltı Yapmıyorum	6,6
Yalnızca Hafta Sonları Kahvaltı Yapıyorum	2,6
Hafta İçi Bazen Kahvaltı Yapıyorum	6,3
Hafta İçi Her Gün Kahvaltı Yapıyorum	4,8
Her Gün Kahvaltı Yapıyorum	79,6

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.11. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Taze Meyve ve Sebze Yeme Alışkanlıklarının Dağılımı, (%), 2013

	Taze Meyve Yeme Sıklığı %	Taze Sebze Yeme Sıklığı %
Günde 1 Kez	44,6	40,6
2 Günde 1 Kez	22,3	23,8
3 Günde 1 Kez	14,6	16,5
Haftada 1-2 Kez	14,1	16,6
Hiç Yemeyen	4,4	2,4

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.12. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Öğün Atlama Alışkanlıkları ve Nedenlerinin Dağılımı (%), 2013

		%
Öğün Atlama	**Hayır**	**63,4**
	Evet	**36,6**
Öğün Atlama Nedenleri *(Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)*	Canı İstememe	12,2
	Geç Kalkma	9,5
	Zaman Yetersizliği	9,3
	Alışkanlığı Olmaması	4,8
	Atıştırma ve Acıkmama	2,6
	Zayıflamak İsteme	1,3
	Maddi Durum Yetersizliği	1
	Yemek Hazırlayan Kişi Olmaması	0,5

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.13. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocuklarının (7-8 Yaş) Bazı Besin ve İçeceklerin Tüketim Sıklıklarının Dağılımı (%), 2013

Besinler	Her Gün	Haftada 4-6 Kez	Haftada 1-3 Kez	Hiç
Taze Meyve	42,8	23,3	32,5	1,4
Sebze	18,3	26,3	47,2	8,3
%100 Hazır Meyve Suyu	14,2	13,9	50,2	21,7
Taze Sıkılmış Meyve Suyu	5,8	11,5	47,0	35,6
Şeker İçeren Gazlı İçecekler	4,2	8,5	50,3	37,0
Diyet Gazlı İçecekler	1,7	2,2	10,7	85,4
Az/Yarım Yağlı Süt	23,6	15,4	29,0	32,0
Tam Yağlı Süt	27,9	18,1	30,9	23,1
Aromalı Süt	8,3	8,8	35,6	47,3
Peynir	51,0	16,5	22,1	10,5
Ayran	28,7	25,7	41,2	4,3
Yoğurt	36,9	26,9	31,0	5,2
Sütlü Puding	5,9	11,6	59,2	23,3
Kırmızı Et, Tavuk, Hindi	9,8	30,1	55,0	5,1
Balık	4,1	9,2	67,0	19,7
Yumurta	42,4	28,1	25,4	4,1
Kuru Baklagiller	8,8	28,6	56,4	6,2
Kuruyemiş	13,8	23,7	56,6	6,1
Tahıllar, Ekmek	43,1	30,4	25,3	1,2
Cips, Patlamış Mısır	8,7	13,4	59,6	18,3
Şekerli Barlar Veya Çikolata	14,4	22,0	55,8	7,8
Bisküvi, Kek, Kurabiye, Pasta Vb.	16,5	26,2	53,6	3,7
Pizza, Pide, Lahmacun, Patates Kızartması, Hamburger Vb.	4,2	12,6	66,1	17,2

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR) 2013

Tablo 4.14. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Yiyecek ve İçecek Alışverişlerinde Dikkat Ettikleri Konuların Dağılımı, (%), 2013

	%
Sebzenin, Meyvenin Taze Olması	55,3
Son Kullanma Tarihi	55,2
Fiyat	43,4
Markanın Güvenilir Olması	16,3
Markanın Bilinir Olması	14,6
Ambalajının Bozuk Olmaması	12,4
Ambalajlı Ürün Olması	12,4
Görünüş	12,3
Gıda Güvenliği Standardı Olması (TSE, HACCP gibi)	11,3
Satın Alınan Yerin Güvenilirliği	7,7
İçindekilere/Besin Değerine	4,3
Sağlığı Korumaya Yardımcı Etkisini Belirten İfade Bulunması	3,3
Ambalajdaki İfade/Resim	2,1
Reklamı Yapılan Bir Ürün Olması	1,2
Hediyeli Satışının Olması	1,0
Hiçbir Şeye Dikkat Etmem	6,9

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013
Not: Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır.

Tablo 4.15. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin El Yıkama Alışkanlığı, (%), 2013

	Yemekten Önce Ellerin Yıkanması	Yemekten Sonra Ellerin Yıkanması	Tuvaletten Sonra Ellerin Yıkanması	Herhangi Bir Şey Yemeden Önce Ellerin Yıkanması	Yemek Hazırlamadan Önce Ellerin Yıkanması
Hiçbir Zaman	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4
Nadiren	0,9	1,1	0,2	2,5	1,0
Bazen	6,5	8,1	1,8	13,8	7,2
Çoğu Zaman	20,5	21,0	12,0	19,4	15,9
Daima	71,8	69,5	85,9	63,9	75,4

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.16. Onsekiz Yaş ve Üzeri El Yıkamayan Bireylerin El Yıkamama Nedenlerinin Dağılımı, (%), 2013

El Yıkamama Nedenleri	%
Unutma	35,3
Musluk veya El Yıkanacak Ortam Olmaması	26,7
İhtiyaç Hissetmeme	8,4
Çok Meşgul Olma, Zaman Olmaması	7,5
Sabun ve Diğer El Temizleyicilerinin Olmaması	5,3
El Yıkanacak Ortamın Hijyenik Olmaması	4,5
Lavabonun Kolay Ulaşılabilir Yerde Olmaması	2,9
Sabun ve Diğer Temizleyicilerin Ellerin Üzerinde Yan Etki Oluşturması	2,2

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013
Not: Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır.

Tablo 4.17. Cinsiyet Göre 18 Yaş ve Üzeri Bireylerin Ortalama Uyku Süreleri, (Saat/ Gün), 2013

	Ortalama Uyku Süresi
Kadın	7,282
Erkek	7,296
Toplam	7,289

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.18. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Uyku Sorunu Olma Durumu ve Uyku Sorununu Çözmek İçin Yaptıkları, (%), 2013

		%
Uyku Sorunum Var	**Evet**	**23,7**
	Hayır	**76,3**
Uyku Sorunu *(Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)*	Az Uyuma	50,3
	Uykuya Dalmada Sorun Yaşama	24,3
	Hiç Uyuyamama	16,0
	Gündüz Sürekli Uyumak İsteme/Aşırı Uyku Halinin Olması	5,9
	Uyurken Horladığı Söylenmesi	5,0
Uyku Sorununu Çözmek İçin Yapılanlar *(Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)*	Uyku İlacı Alma	27,8
	Kalkma ve Dolaşma	21,6
	Çay, Kahve İçmeme	9,7
	Ilık Bir Şeyler İçme	8,6
	Müzik Dinleme	8,4
	Kitap Okuma	8,1
	Sıcak Duş Alma	5,3
	Bedensel Etkinlik Yapma	3,4
	Uyku Sorununa Neden Olan Gürültü Gibi Durumları Çözme	2,1

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.19. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Emniyet Kemeri Takma Alışkanlığı, (%), 2013

	Şehir İçinde Binek Arabanın Ön Koltuğunda	Şehir İçinde Binek Arabanın Arka Koltuğunda	Şehirler Arasında Binek Arabanın Ön Koltuğunda	Şehirler Arasında Binek Arabanın Arka Koltuğunda
Her Zaman	34,1	9,8	39,7	12,7
Çoğunlukla	21,4	10,4	18,1	10,4
Bazen	16,2	13,6	12,5	14,4
Nadiren	10,5	14,8	7,6	12,8
Hiçbir Zaman	8,9	41,4	8,7	35,7
Bu Tür Bir Deneyenimim Olmadı	8,9	9,9	13,4	13,9

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.20. On Yaş Altında Çocukları Olan Kişilerin Çocuklarını Binek Arabalarında Seyahat Ederken Çocuk Koltuğunda Oturtma ve Emniyet Kemeri Takma Durumu, (%), 2013

	0-5 Yaş Arasında Çocuğu Olanlar	6-10 Yaş Arasında Çocuğu Olanlar
Kendisine Ait Özel Oto Koltuğunda, Ön Koltukta Emniyet Kemeri Takılı Olmadan	3,7	2,1
Kendisine Ait Özel Oto Koltuğunda, Ön Koltukta Emniyet Kemeri Takılı	1,5	0,9
Arka Koltukta Kendisine Ait Özel Oto Koltuğunda, Emniyet Kemeri Takılı Olarak	17,3	7,3
Arka Koltukta Kendisine Ait Özel Oto Koltuğunda, Takılı Olmadan	3,3	5,0
Ön Koltukta Annesinin Ya Da Bir Büyüğün Kucağında	6,1	1,5
Ön Koltukta Yalnız, Emniyet Kemeri Takılı	0,4	2,2
Ön Koltukta Yalnız, Emniyet Kemeri Takılı Değil	0,6	0,8
Arka Koltukta Annesinin Ya Da Bir Büyüğün Kucağında	48,5	35,3
Arka Koltukta Yalnız, Emniyet Kemeri Takılı	12,5	20,7
Arka Koltukta Yalnız, Emniyet Kemeri Takılı Değil	6,5	24,0

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.21. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Araç Kullanırken Cep Telefonu Kullanma Durumu , (%), 2013

Araç Kullanırken Cep Telefonu Kullanma Durumu	%
Hayır Kullanmıyorum	56,1
Bazen Kullanıyorum	28,2
Çoğunlukla Kullanıyorum	14,3
Cep Telefonum Yok	1,4

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.22. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Fiziksel Aktivite Yapma Düzeylerinin Durumu, (%), 2013

	Hafif	Orta	Ağır
Kadın	58,0	20,2	6,2
Erkek	53,0	25,3	15,9
Toplam	55,5	22,7	11,0

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013
Not: Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır.

Tablo 4.23. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Evlerine Yürüme Mesafesi İçinde Yürüme Olanaklarının Olma Durumunun Dağılımı, (%), 2013

		%
Yürüme Olanağı	Var	59,9
	Yok	40,1
Var Olan Olanak (Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)	Halka Açık Park	55,6
	Yürüyüş Yolu	48,3
	Spor Aletleri Olan Halka Açık Park	42,8
	Doğal Park, Koruluk Ya Da Orman	21,7
	Halı Saha	20,8
	Bisiklet Yolu	11,9

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.24. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçerisinde Tansiyon, Kolesterol veya Kan Şekeri Ölçümü Yaptırma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012

	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Tansiyon	40,8	56,6	49,0	39,4	56,8	48,1	39,8	56,8	48,4
Kolesterol	22,1	32,9	27,7	24,8	38,4	31,7	24,0	36,7	30,4
Kan Şekeri	22,9	35,1	29,3	27,2	42,2	34,7	25,9	39,9	33,0

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Bölüm 4 İle İlgili Açıklamalar

☑ Vücut Kitle İndeksi (VKİ), vücut ağırlığının (kg), boy uzunluğunun metre cinsinden karesine bölünmesiyle hesaplanır.

Düşük Kilolu : VKİ< 18,5
Normal Kilolu: 18,5≤VKİ<25
Fazla Kilolu : 25 ≤VKİ <29,9
Obez : VKİ≥30

☑ **Hafif Düzeyde Aktivite**: Son 7 gün içerisinde bir seferde en az 10 dakika olmak üzere düzenli olarak yürüyüş, alışveriş, ev işleri, araba sürme, balık tutma gibi hareket/egzersiz/spor hareketleri olarak tanımlanmıştır.
☑**Orta Düzeyde Aktivite**: Son 7 gün içerisinde bir seferde en az 10 dakika olmak üzere düzenli olarak bisiklete binme, hafif yük taşıma, hızlı yürüyüş, süt sağma, kuyudan su çekme, boya-badana işi yapmak, bahçe işleri yapmak Orta Düzeyde hareket /egzersiz /spor yapıyor olarak kabul edilmiştir.
☑ **Ağır Düzeyde Aktivite**: Son 7 gün içerisinde bir seferde en az 10 dakika olmak üzere düzenli olarak ağırlık kaldırma, hızlı bisiklet sürme, yüzme, toprağı belleme, tenis oynama gibi kalp atım hızının/solunum sayımın arttığını (terlenen) hareketler olarak tanımlanmıştır.

TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

☑2012 Sağlık Araştırması ile bireylerin genel sağlık profilinin ortaya çıkarılması ve ülkelerin gelişmişlik düzeylerini gösteren kalkınma göstergeleri içerisinde önemli bir paya sahip olan sağlık göstergesine yönelik bilgilerin elde edilmesi ile mevcut yapıdaki bilgi açığının kapatılması amaçlanmıştır. Araştırma, hem uluslararası karşılaştırmalara imkan veren hem de ulusal ihtiyaçlara ışık tutan bir araştırma olma özelliğini taşımaktadır.
☑Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye toplam, kent ve kır bazında tahminler üretecek Şekilde hesaplanmıştır. Tasarım gereği toplam örneklem hacmi 14.400 hane olarak belirlenmiştir.

TÜİK, Sağlık Araştırması 2014

☑**Kapsanan kitle:** Türkiye sınırları içerisindeki tüm yerleşim yerlerinde bulunan hane halklarıdır. Kurumsal olarak nitelendirilen nüfus (asker, yurtlarda, hapishanede, hastanede sürekli olarak kalan, huzurevleri vb.) kapsam dışıdır.
☑**Tahmin boyutu:** Araştırma; Türkiye toplam tahmini verebilecek şekilde tasarlanmıştır. Tasarım gereği toplam örnek hacmi 9.740 hane olarak belirlenmiştir.
☑**Örneklem dağılımı:** Örneğe seçilen 9.740 haneden 8.634 hane ile anket sonuçlandırılmıştır. Toplam 26.075 birey ile anket yapılmıştır.
☑**Uygulama dönemi:** Araştırma, 2008 yılında Nisan ayında, 2010 ve 2012 yıllarında Mayıs-Haziran döneminde bir ay uygulanmıştır. 2014 yılında ise metodoloji gereği Ağustos-Ekim dönemindeki 3 ayda çalışma gerçekleştirilmiştir.

Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü tarafından yapılmıştır.

Araştırmanın Amacı;
☑Toplumda sağlıkla ilgili davranışların, risklerin ve toplumun sağlık durumunun belirlenmesi,
☑Toplumun sağlık hizmeti kullanım özelliklerinin belirlenmesi,
☑Sağlığın sosyoekonomik belirleyicilerinin ve sağlık eşitsizliklerinin saptanması,

☑Toplumda sağlığı geliştirici davranış biçimlerinin değerlendirilmesi,
☑Yerel ve ulusal ölçeklerde sağlığın geliştirilmesi programlarının planlanmasında kullanılmak üzere veri oluşturulması,
☑Sağlığı teşvik edici programların toplumdaki farkındalığının değerlendirilmesi,
☑Sağlık yöneticileri için bölgesel düzeyde öncelikli sorun alanlarının saptanması,
☑Sağlık politikalarının sağlığı geliştirmeye yönelik oluşturulmasında kanıta dayalı bilgi elde edilmesidir.

Evren ve Örneklem;

☑Araştırma evreni Türkiye sınırları içerisinde yer alan tüm hanelerdir. Araştırma kapsamında yapılan tüm görüşmelere ilişkin örneklem, İBBS1'i temsil edecek şekilde TÜİK tarafından belirlenmiştir. Örneklem türü olarak Çok Aşamalı Tabakalı Olasılıklı Küme Örneklemi yöntemi uygulanmıştır. Araştırma kapsamında toplam 9.717 hanede görüşme yapılmıştır. Türkiye sınırları içerisinde yer alan 81 il araştırma kapsamında yer almaktadır.

TÜİK ve Sağlık Bakanlığı, Küresel Yetişkin Tütün Araştırması 2012

☑11.536 hane halkı ve bu hane halklarında bulunan 15 ve daha yukarı yaştaki 9.851 bireyle yüz yüze görüşme yöntemi ile Mayıs 2012 tarihinde uygulanmıştır. Kentsel yerleşim yerlerinde her bir bloktan 28 hane olmak üzere 206 bloktan toplam 5.768 hane seçilmiştir. Bu hanelerde yaşayan 4.917 uygun fert ile görüşme tamamlanmıştır. Benzer olarak kırsal yerleşim yerlerinden de her bir bloktan 28 hane olmak üzere 206 bloktan toplam 5.768 hane seçilmiştir. Bu hanelerde yaşayan 4.934 uygun fert ile görüşme tamamlanmıştır. Toplamda 9.851 fert ile görüşme yapılmıştır.

Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR-2013)

☑Şişmanlık Araştırması'nın 2013 yılında 21 ülkede uygulanan 3. aşamasına ülkemiz de dahil olmuştur. Araştırma DSÖ'nün belirlediği kriterler çerçevesinde Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı, Hacettepe Üniversitesi işbirliğinde yürütülmüştür.
☑Bu çalışmanın amacı uluslararası bir araştırmaya katılarak okul çağı çocuklarındaki büyümenin diğer ülkelerle kıyaslamalı olarak izlenmesidir. Proje kapsamında öğrencilerin boy uzunlukları ve vücut ağırlıkları ölçülmüş, velilere öğrencilerin beslenme ve fiziksel aktivite davranışları ile ilgili anket uygulanmış ve araştırmaya katılan 216 okulun beslenme ve fiziksel aktivite kapasitelerine yönelik anket uygulanmıştır. Araştırmanın üç yılda bir tekrarlanarak okul çağı çocuklarının büyümelerindeki değişimin izlenmesi hedeflenmektedir.
☑Araştırma Türkiye'yi temsil edebilen 67 ilde, 216 okulda(163 kentsel, 53 kırsal), 2. sınıflardan toplam 5.101 öğrenciye ulaşılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın saha uygulaması 67 ilde oluşturulan 78 ekiple Mayıs-Haziran 2013 tarihlerinde yapılmıştır.
☑Araştırma kapsamında 2. Sınıflarda bulunan öğrencilerden 7 ve 8 yaş grubunda olanlar değerlendirmeye alınmıştır.

Bölüm 5

Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Tablo 5.1. Yıllara Göre Aşılama Hızları, (%), Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
DaBT 1	82	98	98	97	97	97
DaBT 2	80	98	98	97	98	96
DaBT 3	78	97	97	97	98	96
BCG	77	97	95	96	96	95
HBV- 3	72	96	96	97	97	95
KKK	82	97	98	96	98	94
KPA 3	-	95	96	97	97	96

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.1. İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşı (DaBT+IPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Hızı, (%), 2002, 2014

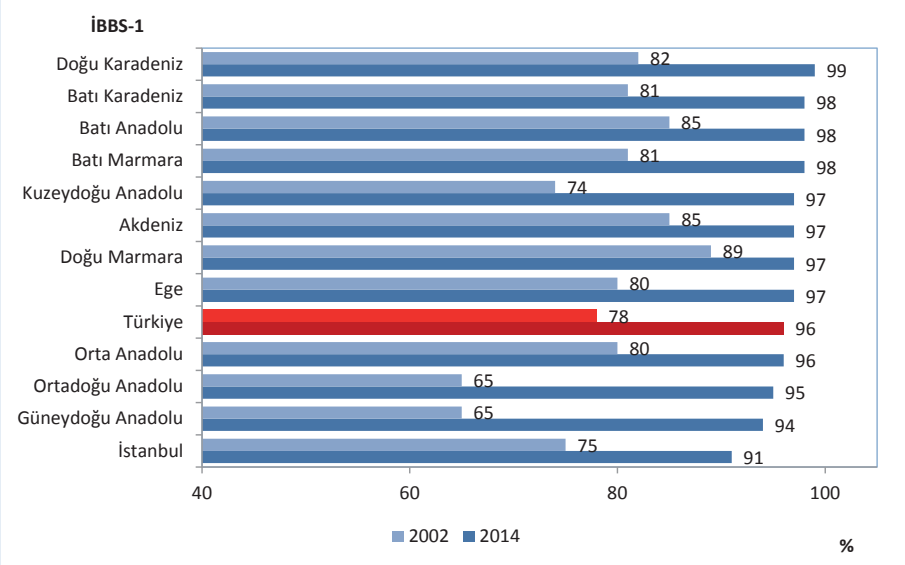

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.2. (DaBT+IPA+Hib) Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013

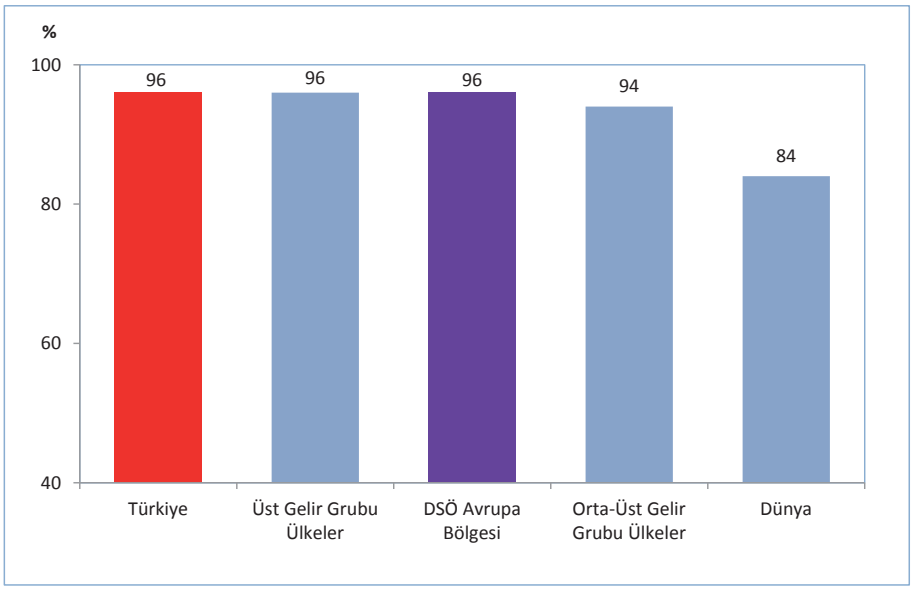

Kaynak: DSÖ World Health Statistics 2015, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Şekil 5.3. İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Hızı, (%), 2002, 2014

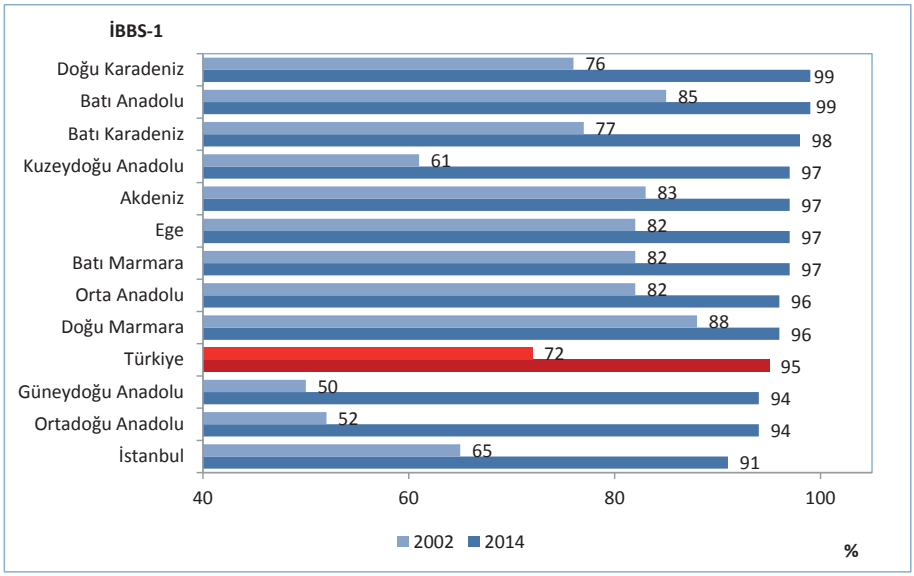

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.4. İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Hızı, (%), 2002, 2014

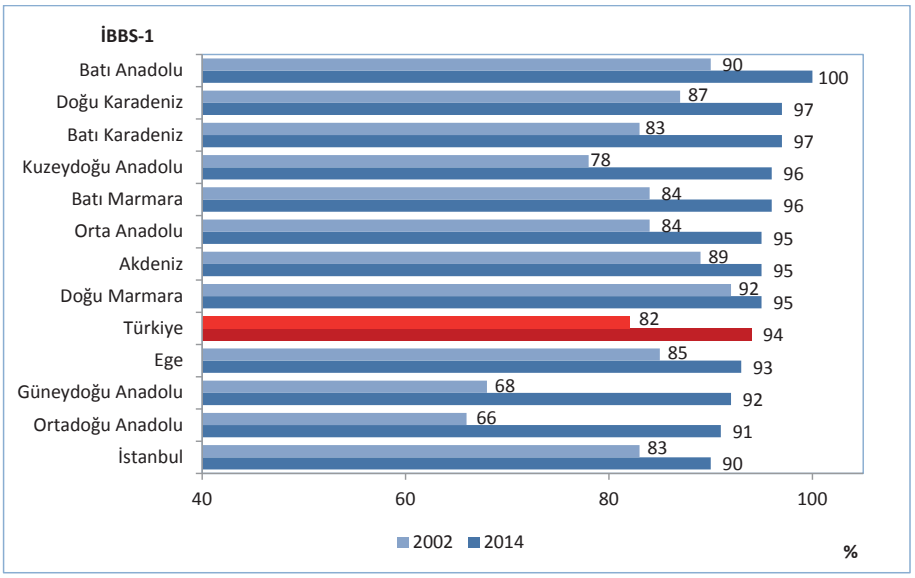

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.5. KKK Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2013

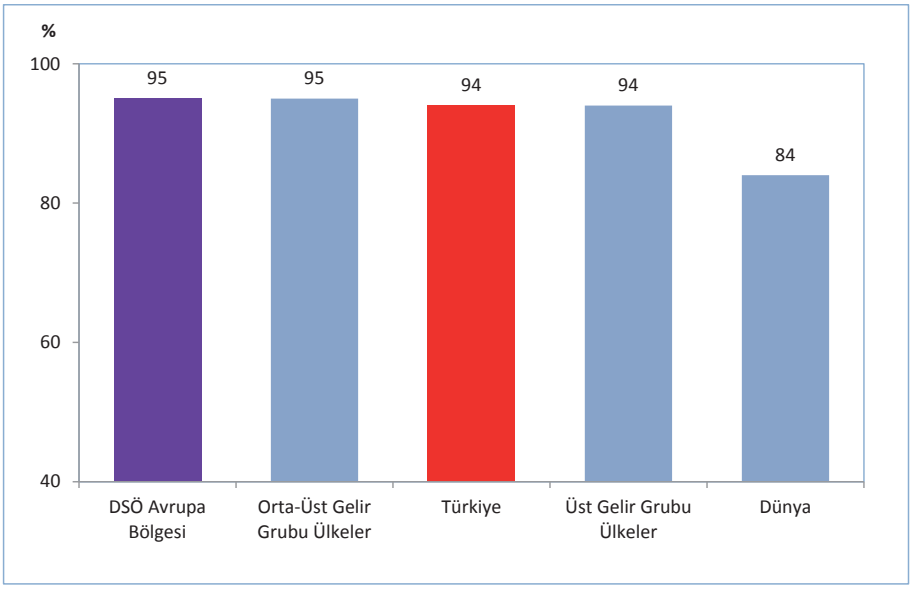

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Şekil 5.6. Yıllara ve Aşı Takvimine Göre Uygulanan Aşı Antijen Sayısı, Sağlık Bakanlığı

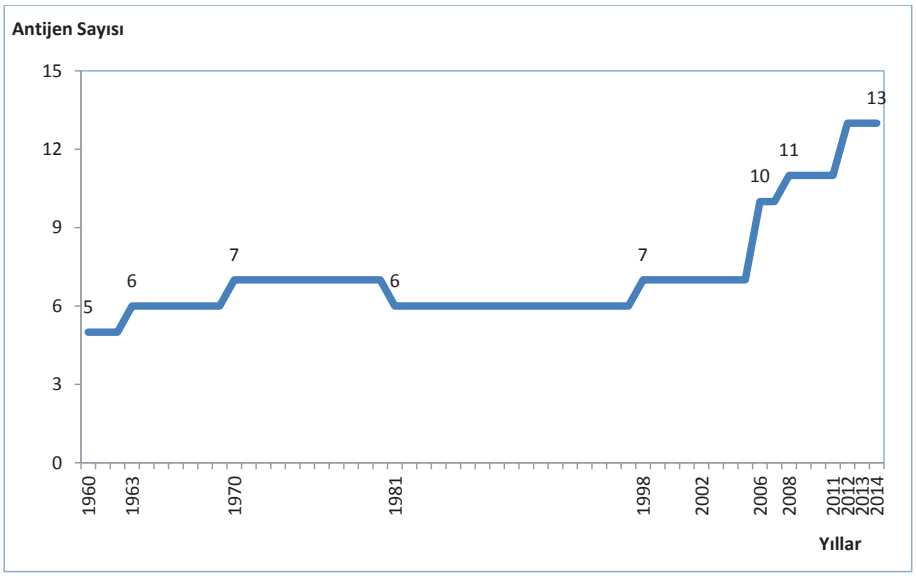

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 5.2. Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğum Oranı (%)	75	92	94	97	98	98
Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret) (%)	70	94	95	97	98	97
Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	21,0	45,5	46,6	48,0	50,4	51,1
Primer Sezaryenin Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	-	25,7	24,8	24,6	25,9	26,3

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 5.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanede Yapılan Doğumların Sezaryen ve Primer Sezaryen Oranları, (%), Türkiye

	Sezaryen Doğumların Hastane Doğumları İçindeki Payı (%)					Primer Sezaryen Doğumların Hastane Doğumları İçindeki Payı (%)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Bakanlığı	40,2	36,8	35,3	36,0	35,5	22,4	17,6	15,4	15,5	15,0
Üniversite	65,2	65,9	62,6	63,0	63,8	38,4	37,4	33,6	32,6	32,4
Özel	63,7	66,6	66,2	67,9	69,5	36,3	38,3	37,3	38,4	39,6
Toplam	49,7	49,7	49,6	51,4	52,4	28,0	26,5	25,4	26,4	27,0

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.7. İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2014

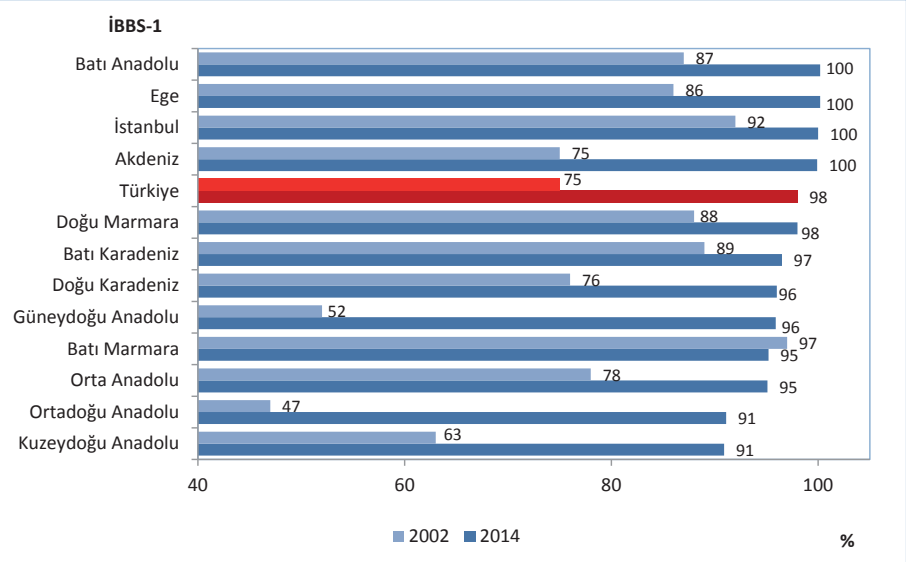

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.8. Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014

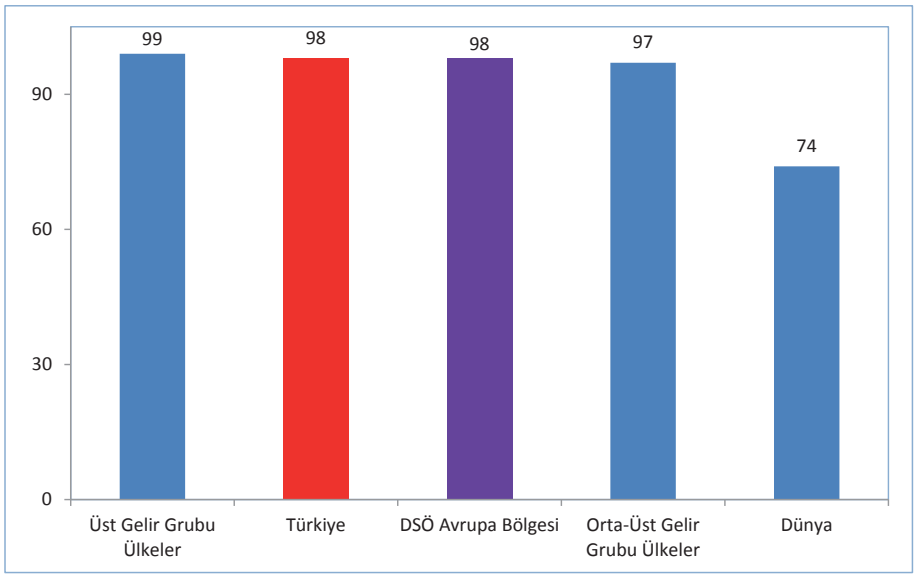

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2014 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 5.9. İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), (%), 2002, 2014

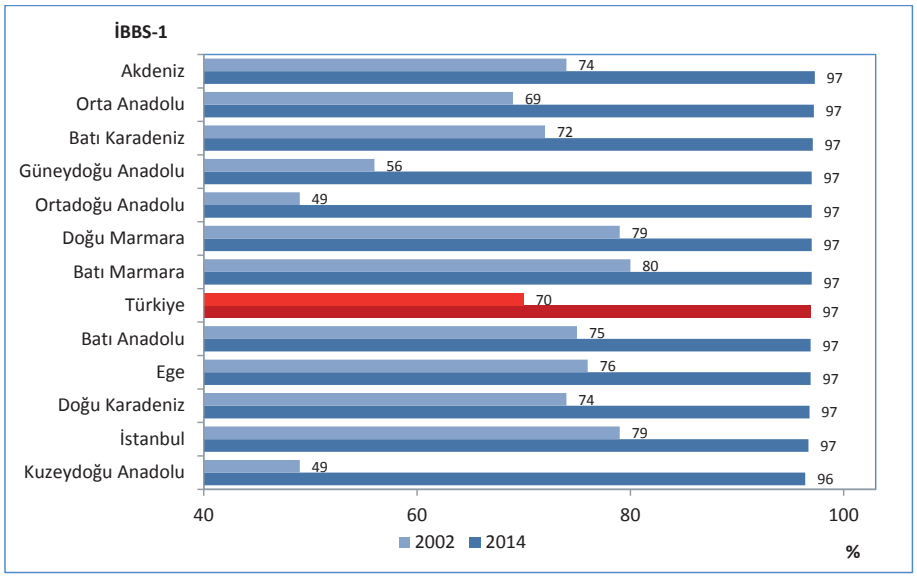

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.10. Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%), 2014

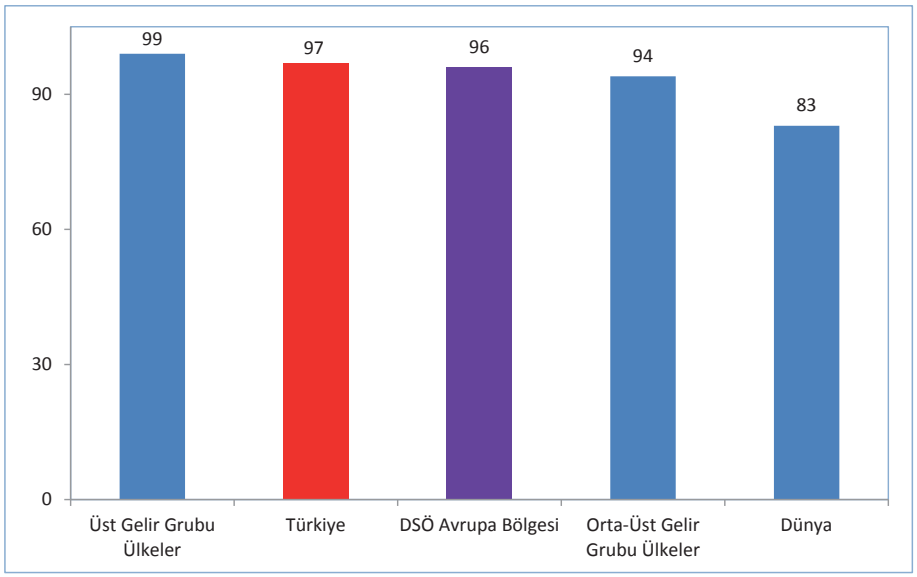

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2014 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 5.11. İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2014

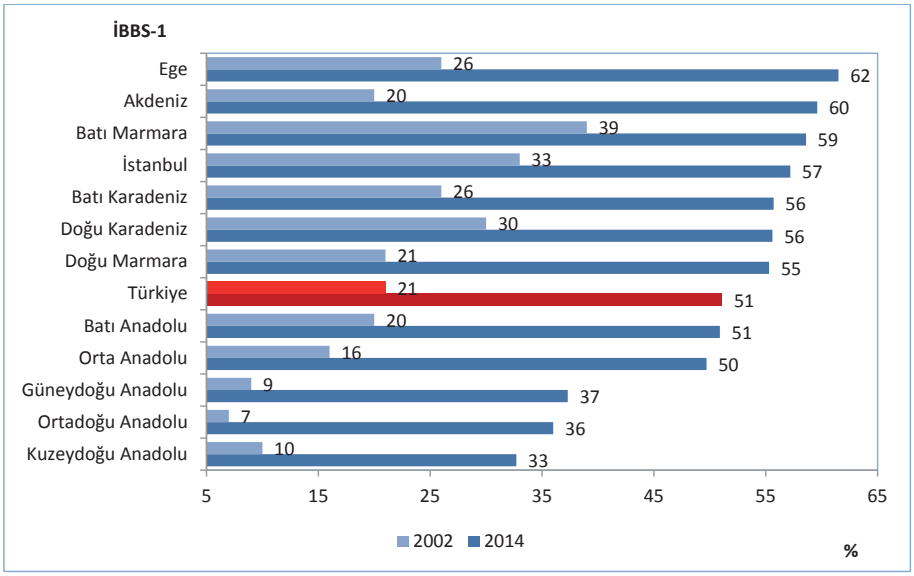

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.12. Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014

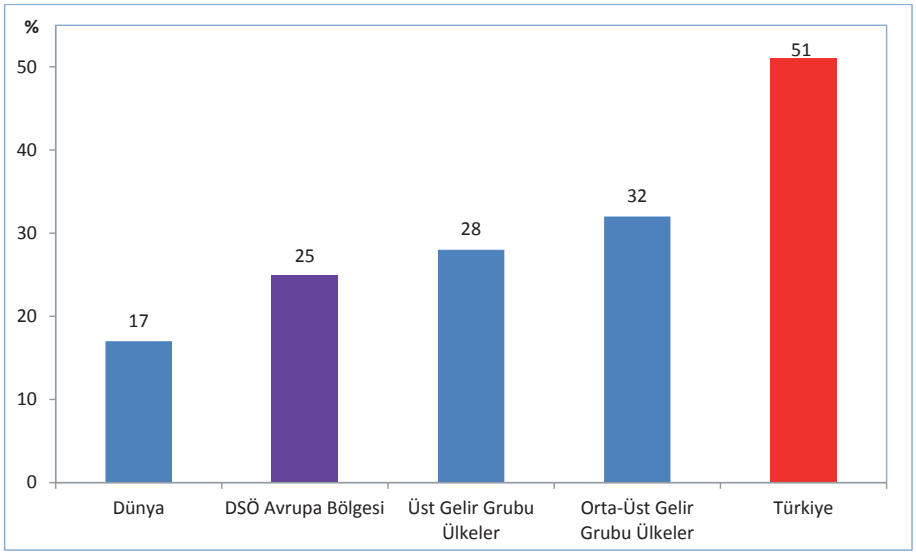

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015
Not: Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2014 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 5.13. İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993,1998, 2003, 2008, 2013 Türkiye

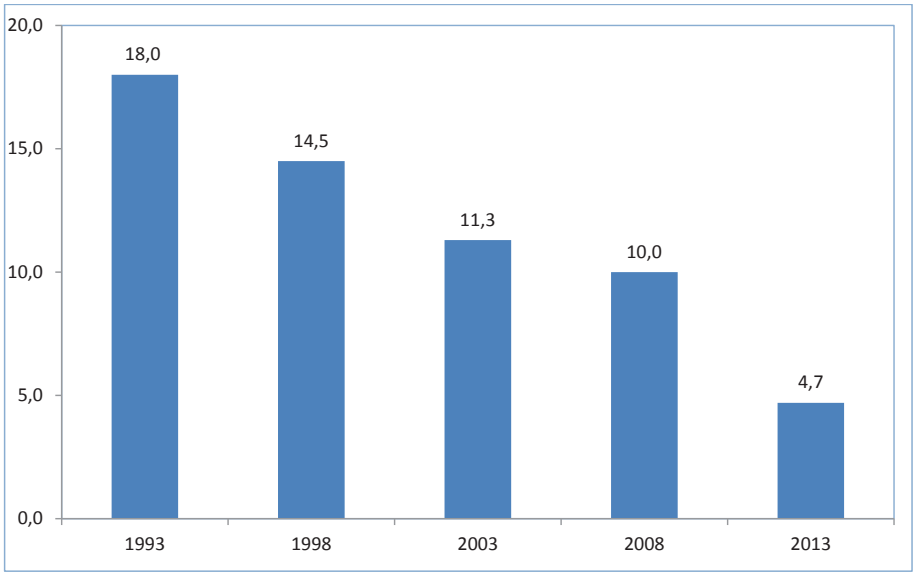

Kaynak: TNSA,1993, 1998, 2003, 2008, 2013

Şekil 5.14. Annenin Yaş Grubuna Göre Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2014, Türkiye

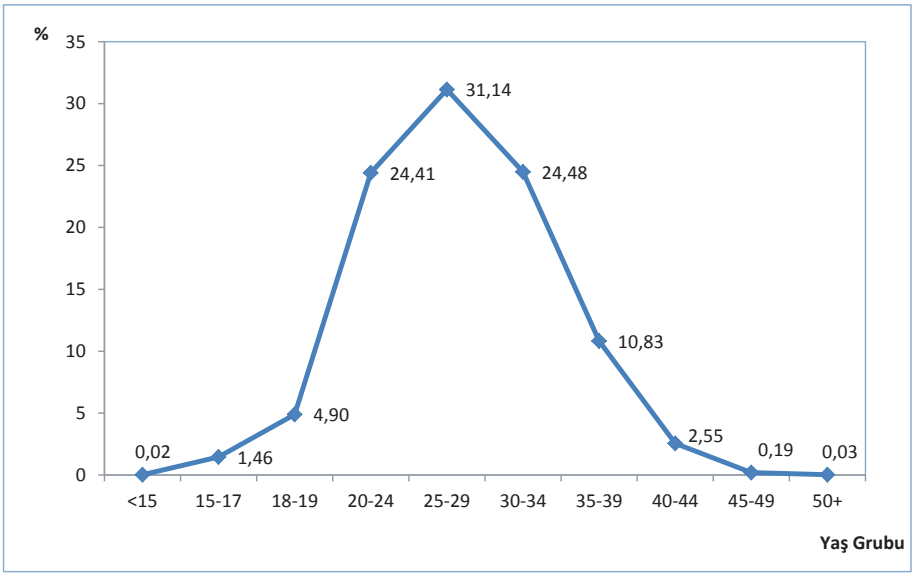

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2014

Şekil 5.15. Yaşa Özel Doğurganlık Hızı, 2014, (‰), Türkiye

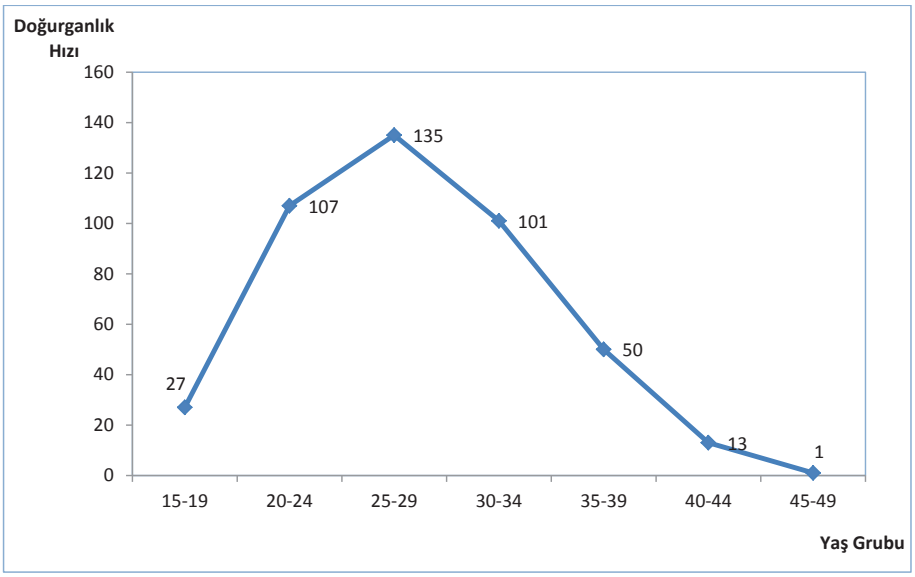

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2014

Tablo 5.4. Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,7	4,2	4,3	4,1	4,3	4,8
Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı	3,4	7,1	8,1	8,6	8,8	8,2
Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,0	1,6	2,0	2,2	2,2	2,2
Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı	0,7	1,5	2,0	2,3	2,9	3,0

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.16. İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2014

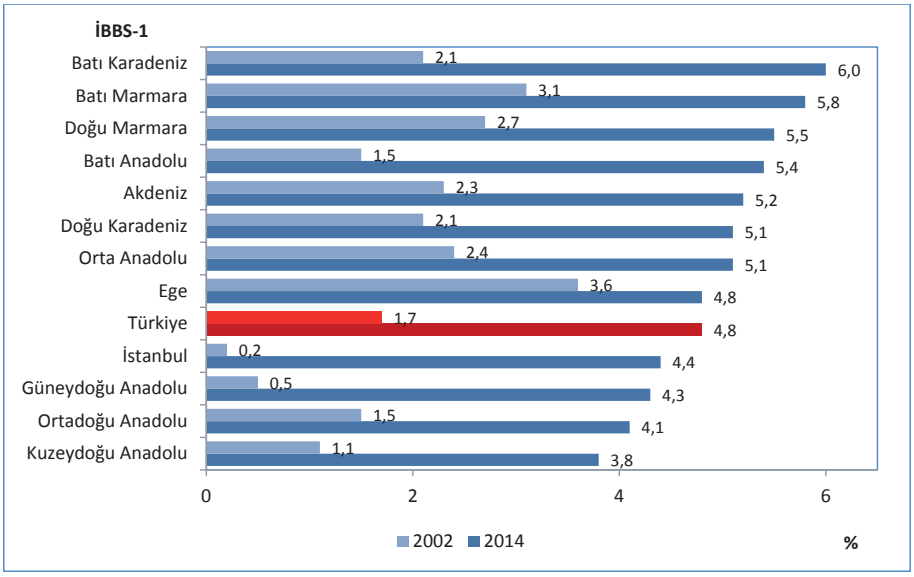

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.17. İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2014

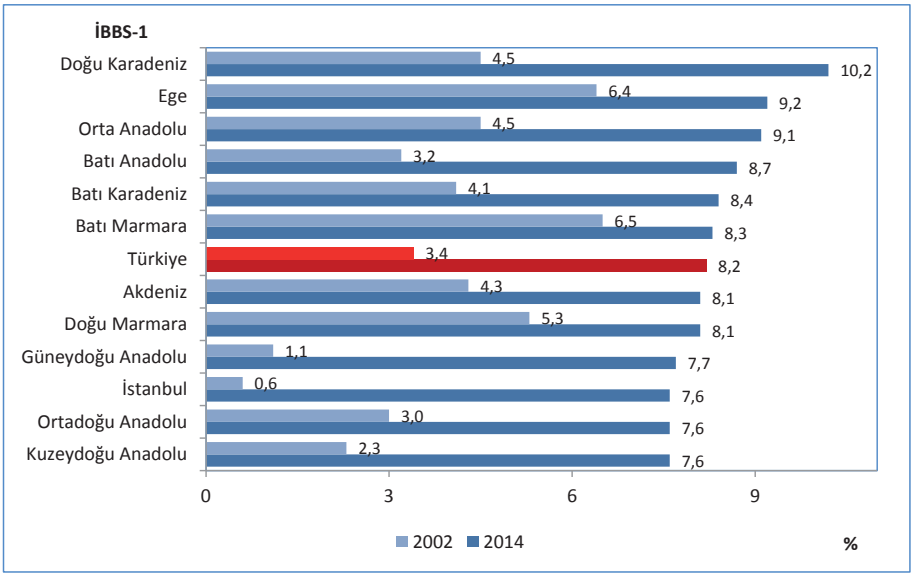

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.18. İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2014

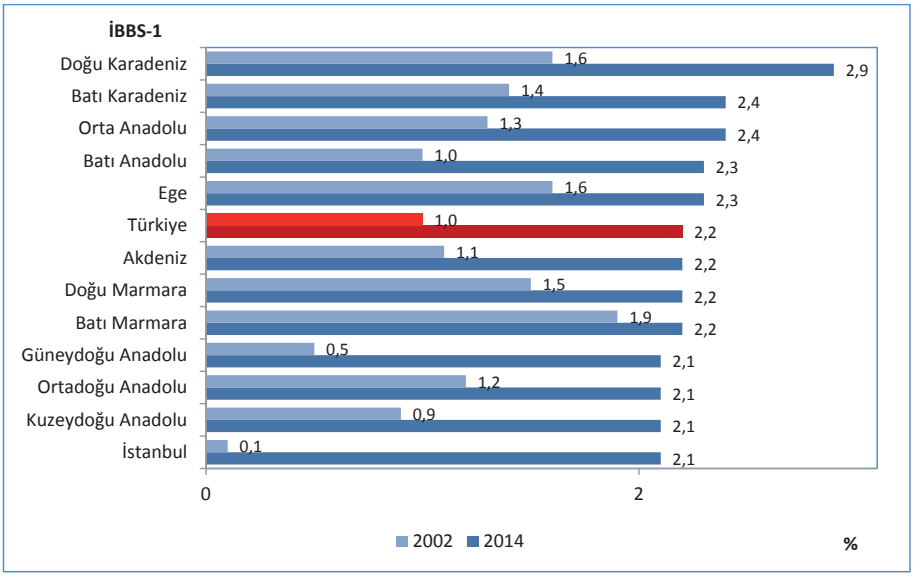

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.19. İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2014

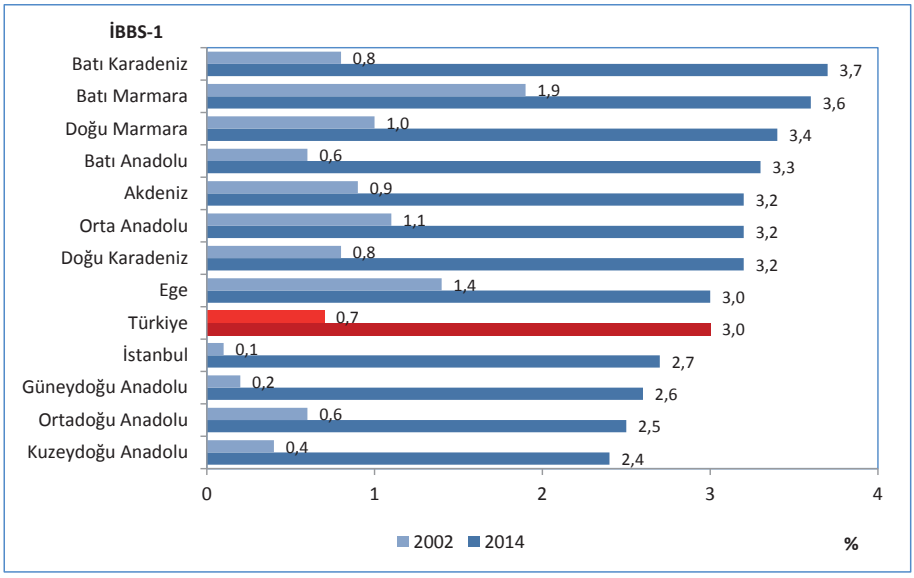

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Bölüm 5 İle İlgili Açıklamalar

☑KKK aşısı 2006 yılından önce sadece kızamık aşısı olarak uygulanmaktaydı.

☑2008 yılına kadar DBT olarak uygulanan aşı 2008 yılından itibaren DaBT+IPA+Hib şeklinde uygulanmaya başlanmıştır.

☑KPA 3 aşılamasına Kasım 2008 yılında başlanıldı.

☑Aşılama hızlarının hesaplanmasında kullanılan nüfus, Sağlık Bakanlığı tarafından hesaplanan hedef nüfustur.

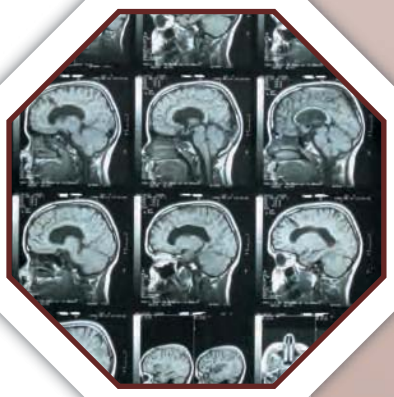

Bölüm 6

Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları

Şekil 6.1. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye

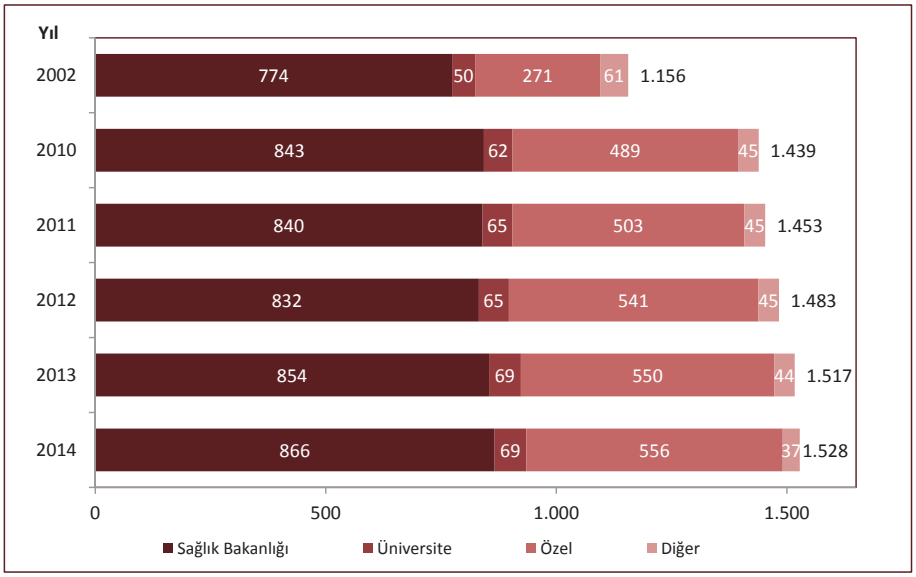

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye

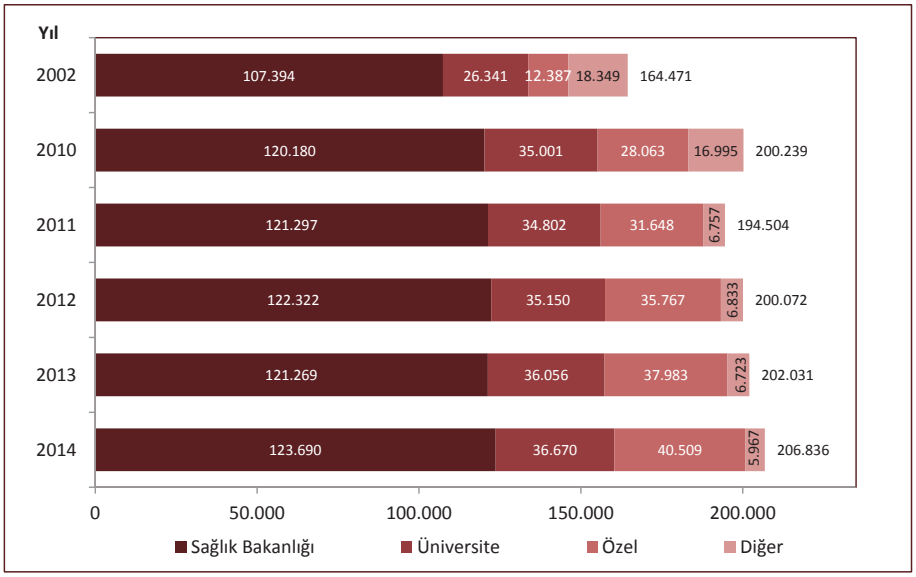

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.1. Dallara Göre Hastane ve Yatak Sayıları, Türkiye, 2014

Dallar	Hastane	Yatak
Genel Hastane	1.394	184.522
Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi	41	7.106
Göz Hastalıkları Hastanesi	27	617
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi	16	1.949
Göğüs Hastalıkları Hastanesi	15	3.986
Psikiyatri Hastanesi	11	4.259
Kalp ve Damar Cerrahisi Hastanesi	6	860
Çocuk Hastalıkları Hastanesi	5	1.780
Kemik Hastalıkları Hastanesi	3	483
Onkoloji Hastanesi	2	830
Meslek Hastalıkları Hastanesi	2	156
Cerrahi Hastanesi	1	110
Ortopedi ve Travmatoloji Hastanesi	1	29
Lepra Hastanesi	1	50
Spastik Çocuklar Hastanesi ve Rehabilite Merkezi	1	54
Zührevi Hastalıklar Hastanesi	1	31
Lösemili Çocuklar Hastanesi	1	14
Toplam	1.528	206.836

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye

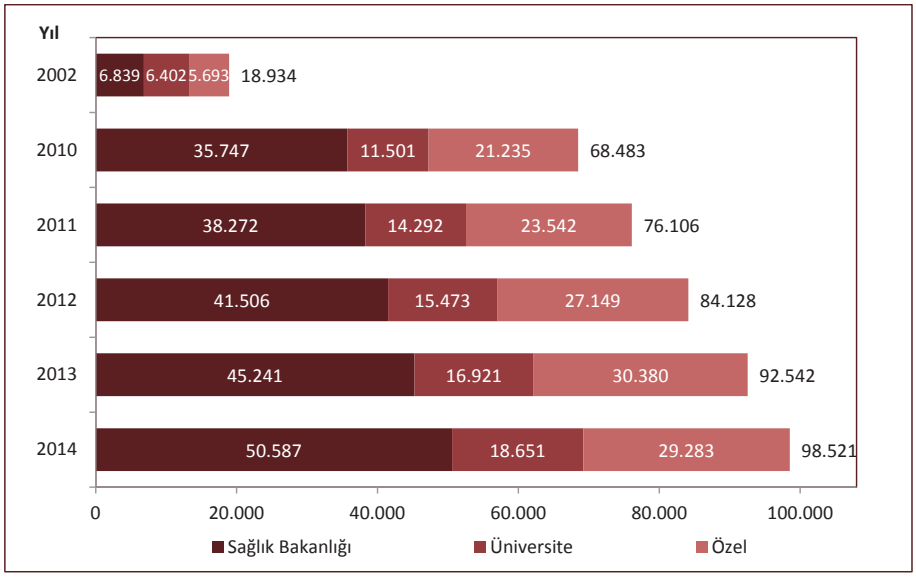

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye

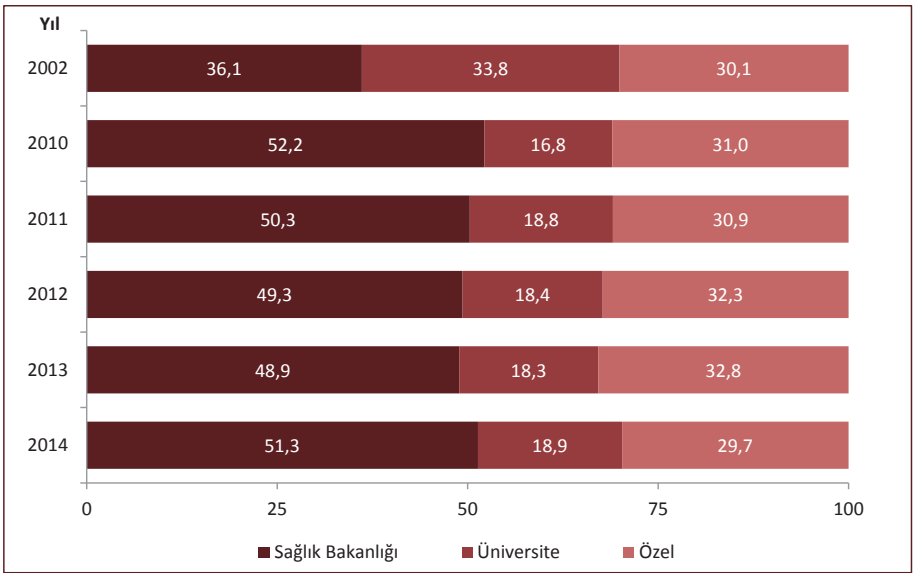

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.5. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

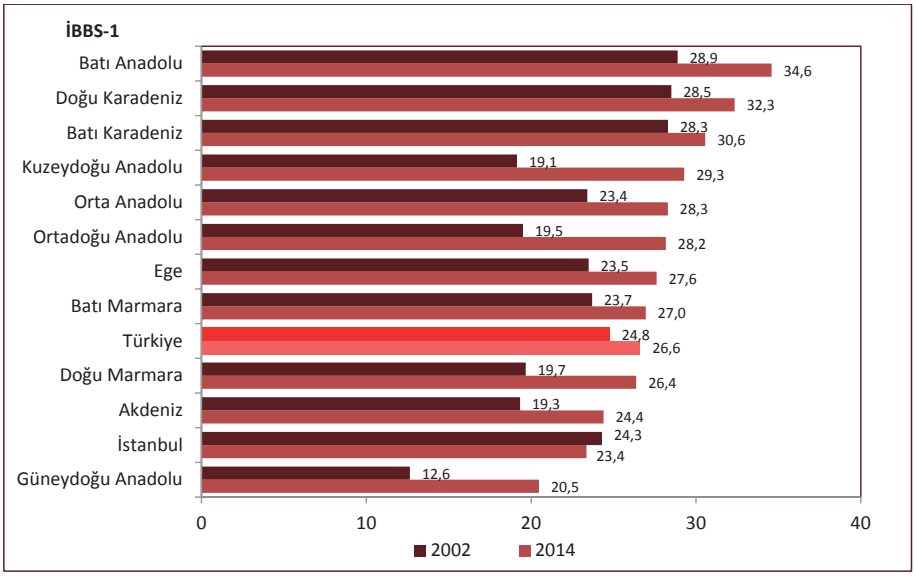

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.6. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014

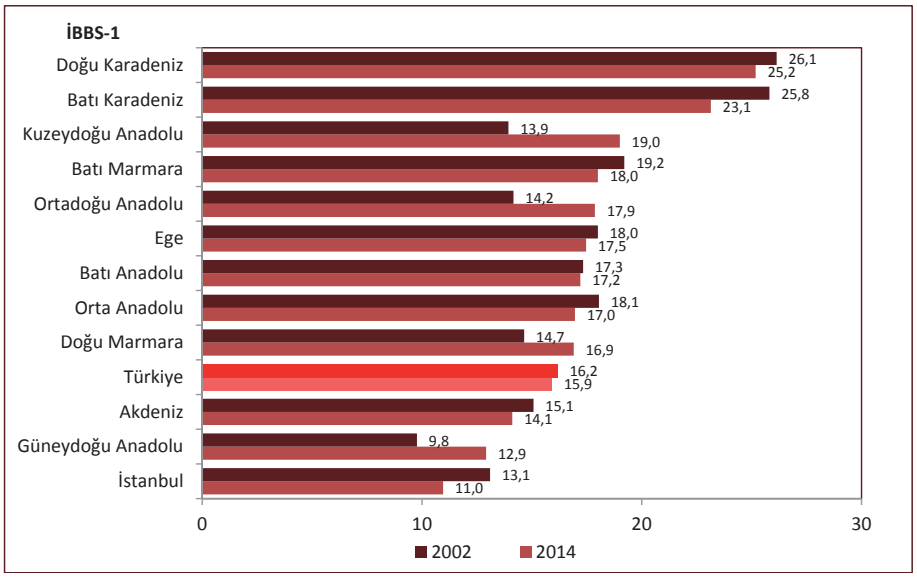

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.7. 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012

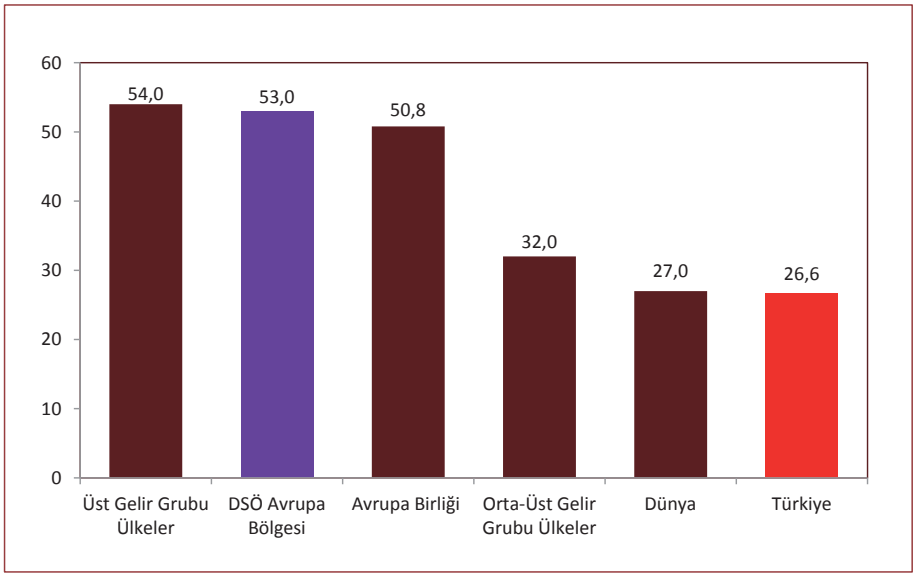

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2014
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2012 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 6.8. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye

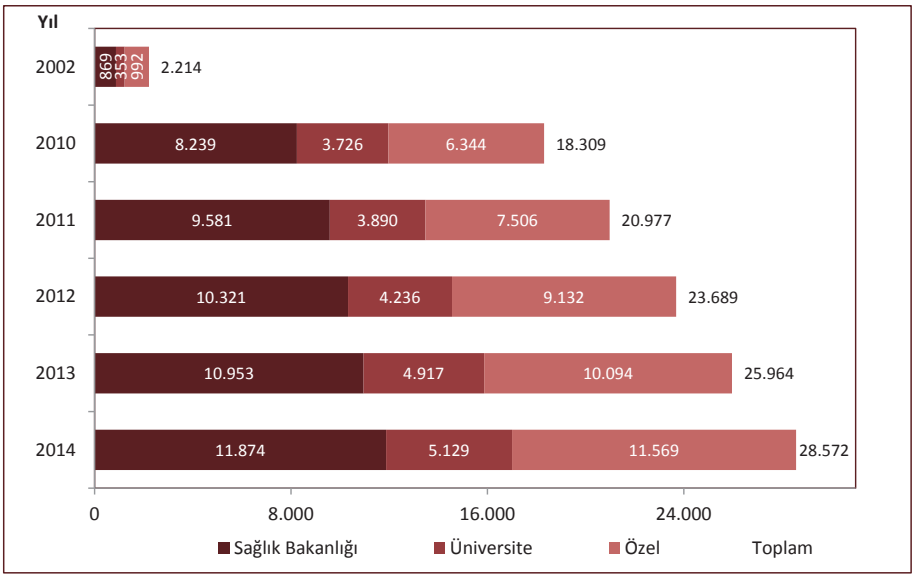

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.2. Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2014

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Erişkin	7.982	3.498	6.680	18.160
Çocuk	570	480	66	1.116
Yenidoğan	3.322	1.151	4.823	9.296
Toplam	11.874	5.129	11.569	28.572

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.9. Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yataklarının Dağılımı, (%), Türkiye

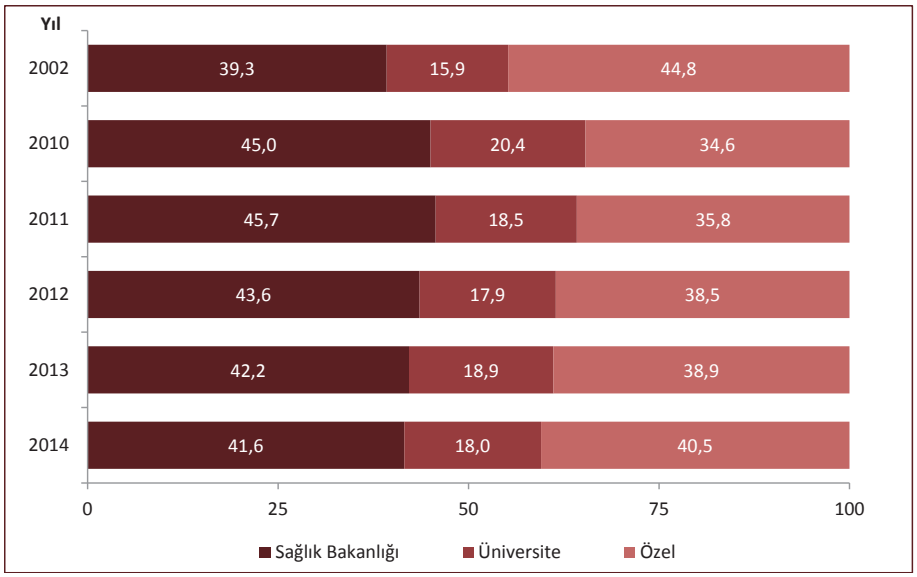

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.10. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2014

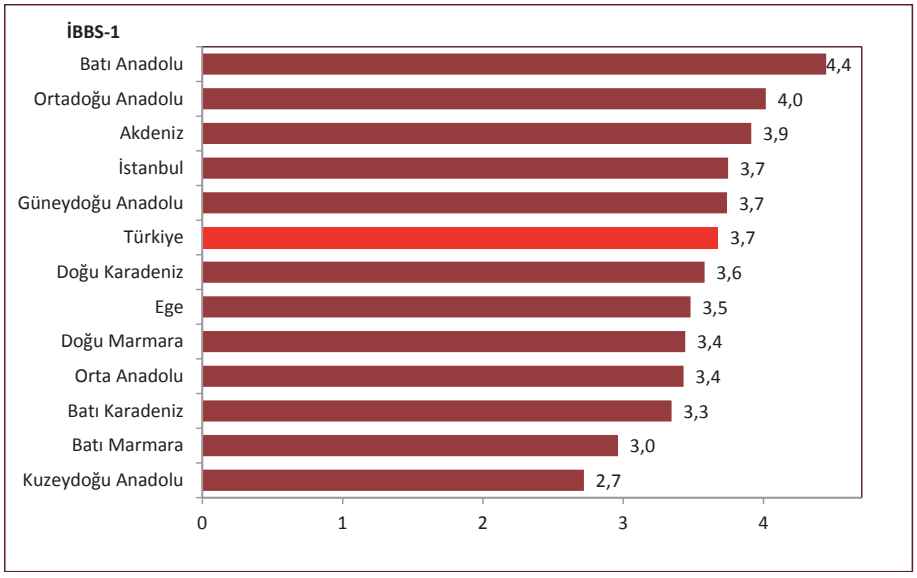

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.11. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2014

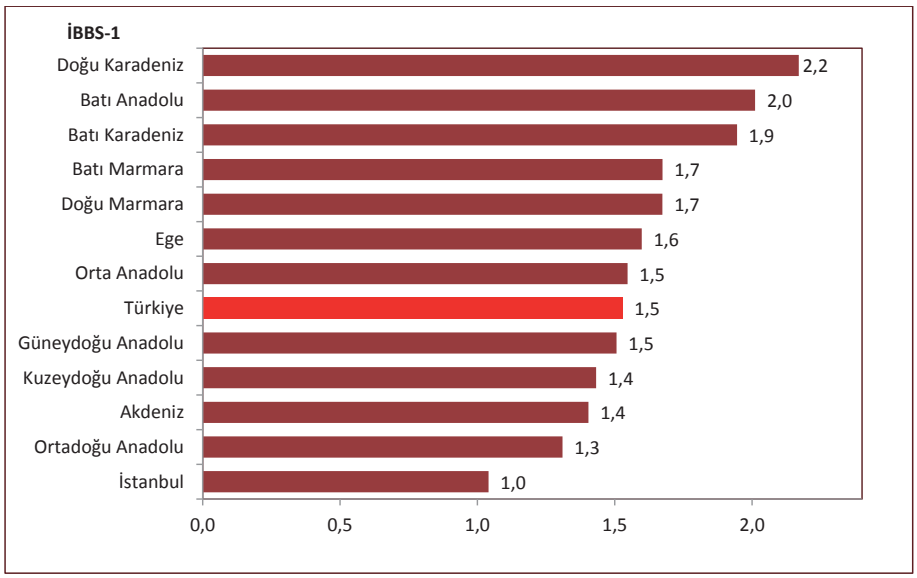

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.12. İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2014

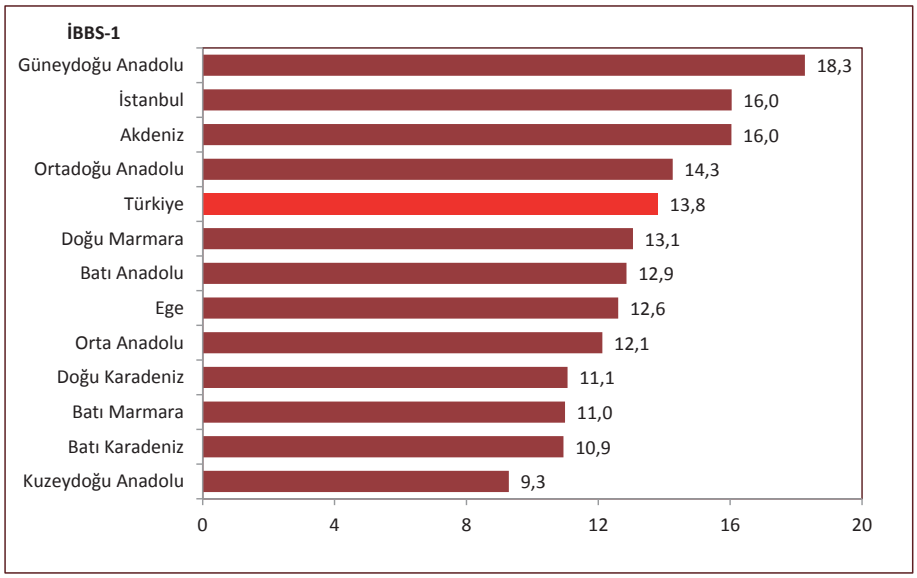

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.3. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Ameliyathane Hizmetleri Altyapısı, Türkiye, 2014

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Ameliyathane	812	173	731	1.716
Ameliyathane Odası	2.877	909	1.896	5.682
Ameliyathane Masası	3.037	975	1.958	5.970

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye

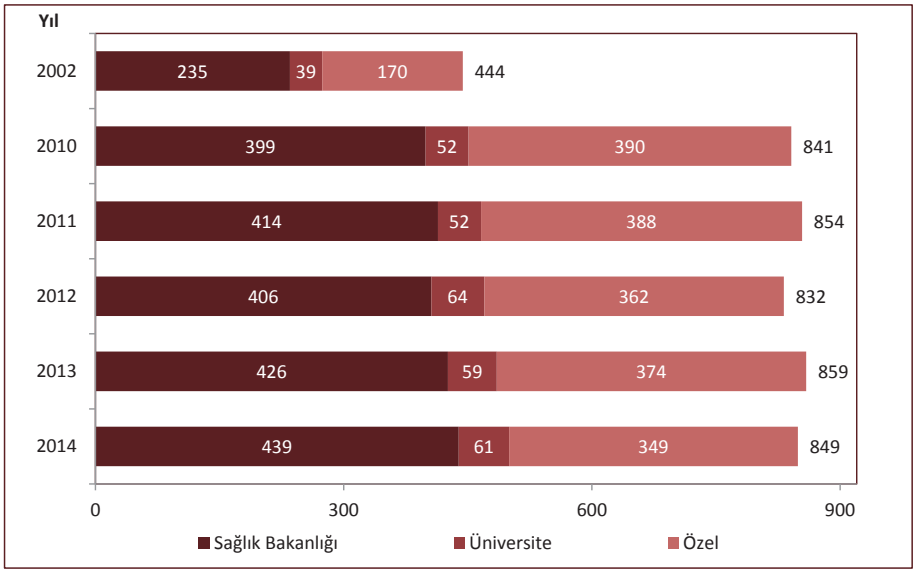

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.14. Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye

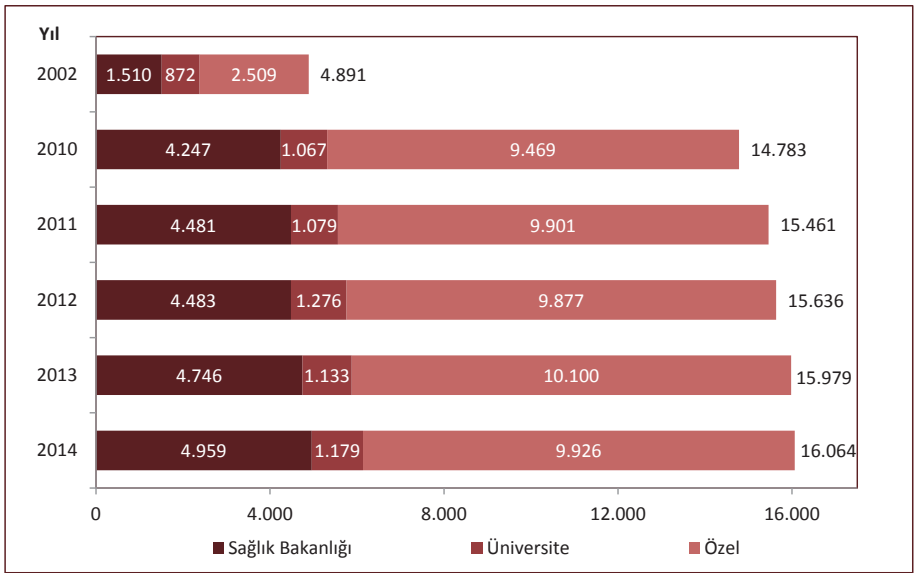

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.4. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Karadeniz	127,1	14,5	138,2	279,7
Doğu Karadeniz	164,8	5,5	91,6	261,8
Orta Anadolu	78,5	16,5	158,5	253,5
Ege	64,9	17,5	167,6	250,0
Batı Anadolu	40,4	36,3	159,9	236,6
Doğu Marmara	66,1	12,5	140,2	218,9
Batı Marmara	80,6	5,7	128,6	214,8
Akdeniz	63,4	21,8	128,4	213,6
Türkiye	**63,8**	**15,2**	**127,8**	**206,8**
İstanbul	19,1	7,9	151,8	178,8
Kuzeydoğu Anadolu	121,9	9,5	30,8	162,3
Ortadoğu Anadolu	85,5	19,5	45,0	149,9
Güneydoğu Anadolu	55,1	6,4	51,3	112,8

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.5. Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye

	2002	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MR	58	562	625	678	709	720	751	757
BT	323	759	838	904	974	1.017	1.058	1.071
Ultrason	1.005	2.117	2.283	2.436	3.775	4.282	4.756	5.286
Doppler Ultrason	681	1.095	1.251	1.397	2.091	2.480	2.793	3.151
EKO	259	689	791	881	1.181	1.379	1.542	1.793

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.6. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye, 2014

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
MR	256	98	403	757
BT	466	121	484	1.071
Ultrason	2.782	639	1.865	5.286
Doppler Ultrason	1.670	353	1.128	3.151
EKO	903	224	666	1.793
Mamografi	305	81	517	903

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.7. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	4,0	2,9	4,8	11,7
Batı Marmara	3,6	1,2	5,7	10,4
İstanbul	2,9	0,7	6,7	10,3
Akdeniz	2,8	1,3	6,1	10,2
Kuzeydoğu Anadolu	4,5	3,2	2,3	10,0
Ege	3,3	1,2	5,3	9,8
Türkiye	**3,3**	**1,3**	**5,2**	**9,7**
Doğu Marmara	3,4	1,2	4,9	9,5
Orta Anadolu	2,8	1,5	5,1	9,5
Doğu Karadeniz	5,1	0,4	3,9	9,4
Batı Karadeniz	4,0	1,3	3,1	8,5
Ortadoğu Anadolu	3,2	1,1	4,2	8,4
Güneydoğu Anadolu	2,7	0,5	4,6	7,8

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.15. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

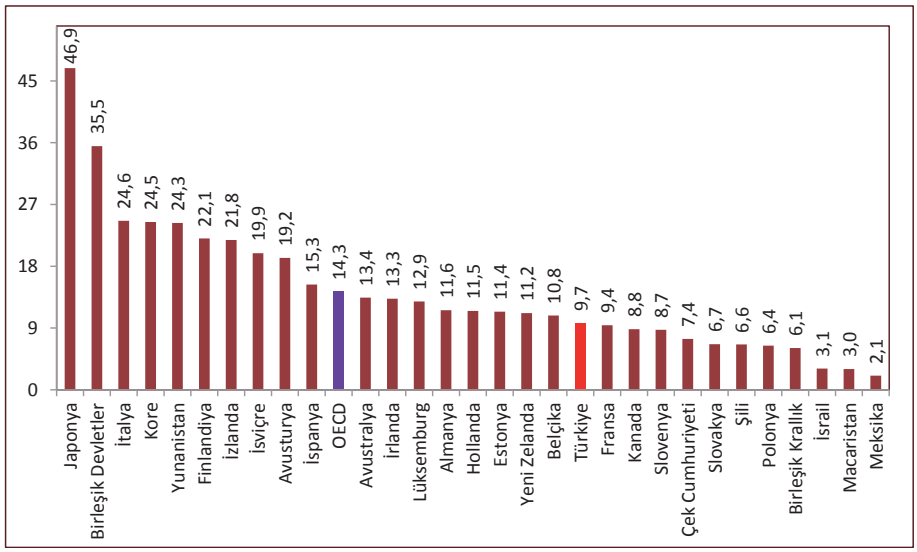

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Tablo 6.8. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	7,3	3,6	6,7	17,6
Doğu Karadeniz	9,7	0,8	5,5	16,0
Batı Marmara	7,5	1,8	6,3	15,5
Kuzeydoğu Anadolu	8,2	3,6	3,2	15,0
İstanbul	4,5	1,0	8,8	14,3
Akdeniz	5,7	1,5	7,1	14,2
Türkiye	**6,0**	**1,6**	**6,2**	**13,8**
Batı Karadeniz	8,5	1,3	3,8	13,6
Ege	6,3	1,7	5,6	13,6
Ortadoğu Anadolu	5,3	1,1	6,0	12,4
Orta Anadolu	5,4	1,8	4,4	11,6
Güneydoğu Anadolu	5,1	0,8	5,5	11,4
Doğu Marmara	5,2	1,0	5,2	11,3

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.16. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

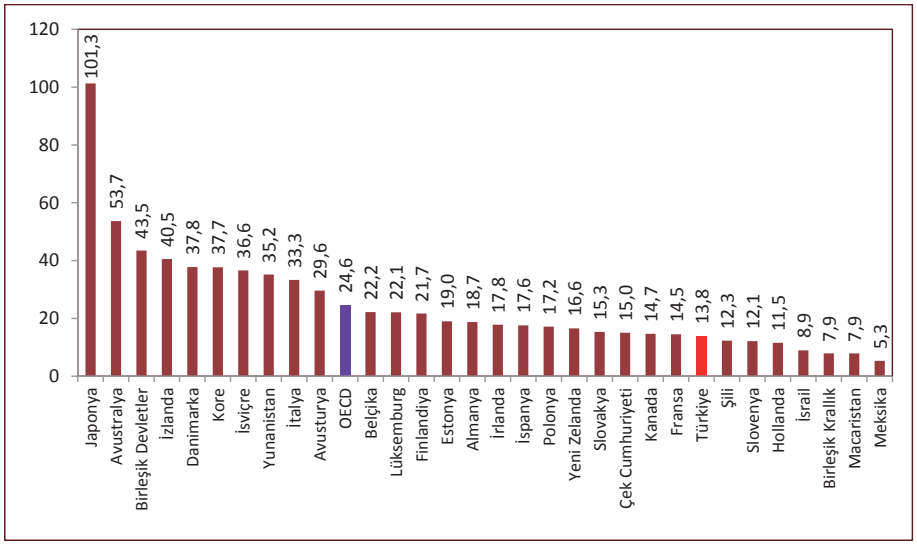

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2015
Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir.

Tablo 6.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	50,8	13,7	25,1	89,6
Kuzeydoğu Anadolu	51,7	12,7	8,6	73,0
Ege	39,9	14,1	18,4	72,3
İstanbul	28,0	5,1	36,8	69,8
Doğu Karadeniz	38,2	16,0	15,6	69,7
Akdeniz	32,9	9,1	27,7	69,6
Türkiye	**35,8**	**8,2**	**24,0**	**68,0**
Orta Anadolu	39,1	4,9	23,2	67,2
Batı Karadeniz	43,4	3,3	14,9	61,6
Batı Marmara	35,8	6,0	18,2	60,0
Güneydoğu Anadolu	28,2	8,8	21,8	58,9
Doğu Marmara	31,0	2,2	24,8	58,0
Ortadoğu Anadolu	35,2	5,3	13,4	53,9

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.10. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Orta Anadolu	22,4	12,1	14,4	48,9
Batı Anadolu	26,0	7,6	14,7	48,3
İstanbul	19,7	4,6	22,5	46,8
Doğu Karadeniz	32,3	1,6	7,8	41,7
Doğu Marmara	24,4	2,6	13,8	40,8
Türkiye	**21,5**	**4,5**	**14,5**	**40,6**
Ege	21,3	4,5	13,7	39,5
Kuzeydoğu Anadolu	27,2	4,1	7,3	38,5
Batı Marmara	20,6	4,8	12,5	37,9
Ortadoğu Anadolu	19,7	2,4	15,0	37,1
Batı Karadeniz	26,0	3,3	7,3	36,7
Akdeniz	17,8	3,4	13,5	34,7
Güneydoğu Anadolu	16,0	3,9	11,9	31,8

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen EKO Cihazı Sayısı, 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	14,9	6,8	10,7	32,4
İstanbul	12,2	2,4	13,7	28,2
Doğu Karadeniz	19,9	1,2	5,1	26,1
Orta Anadolu	13,4	3,3	8,5	25,2
Batı Karadeniz	15,6	2,9	5,3	23,8
Türkiye	**11,6**	**2,9**	**8,6**	**23,1**
Doğu Marmara	11,3	2,2	9,4	22,9
Batı Marmara	11,3	2,4	6,6	20,3
Ege	10,6	2,1	7,1	19,8
Akdeniz	8,1	2,8	8,1	19,0
Ortadoğu Anadolu	10,0	1,8	6,3	18,1
Kuzeydoğu Anadolu	12,2	3,2	2,7	18,1
Güneydoğu Anadolu	8,6	2,8	5,7	17,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.12. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Mamografi Cihazı Sayısı, 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Doğu Karadeniz	7,8	0,8	5,5	14,0
İstanbul	2,4	0,7	10,7	13,8
Batı Anadolu	5,1	2,3	6,1	13,5
Batı Marmara	4,8	1,2	6,9	12,8
Ege	5,1	1,5	5,8	12,4
Akdeniz	4,0	1,0	7,1	12,1
Türkiye	**3,9**	**1,0**	**6,7**	**11,6**
Batı Karadeniz	5,8	0,7	4,5	10,9
Doğu Marmara	3,5	1,1	5,6	10,2
Orta Anadolu	3,6	1,0	5,1	9,8
Kuzeydoğu Anadolu	3,2	0,9	5,0	9,1
Ortadoğu Anadolu	2,6	0,5	5,3	8,4
Güneydoğu Anadolu	2,7	0,5	4,8	8,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.13. İBBS-1'e Göre Özel Tıp Merkezi ve Özel Poliklinik Sayısı, 2014

İBBS-1	Özel Tıp Merkezi	Özel Poliklinik
İstanbul	273	145
Batı Marmara	15	8
Ege	125	67
Doğu Marmara	64	24
Batı Anadolu	104	55
Akdeniz	77	42
Orta Anadolu	12	8
Batı Karadeniz	31	8
Doğu Karadeniz	11	4
Kuzeydoğu Anadolu	5	0
Ortadoğu Anadolu	17	3
Güneydoğu Anadolu	97	4
	831	368

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.14. Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2014

	Sağlık Bakanlığı		Üniversite		Özel		Diğer		Toplam	
	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	137	4.872	-	-	69	807	-	-	206	5.679
Diş Hastanesi	5	745	-	-	4	112	-	-	9	857
Diş Eğitim Hastanesi	1	101	25	3.204	-	-	-	-	26	3.305
Diş Polikliniği(Hastane)	613	1.941	21	406	263	411	35	186	932	2.944
Diş Polikliniği	-	-	-	-	1.382	5.285	-	-	1.382	5.285
Toplam	756	7.659	46	3.610	1.718	6.615	35	186	2.555	18.070

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Not: Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ve Hastanelere ait Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği ile Diş Tedavi Protez Merkezlerine ait veriler Diş Polikliniği (Hastane) içerisinde gösterilmiştir.

Şekil 6.17. Yıllara Göre Diş Üniti Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

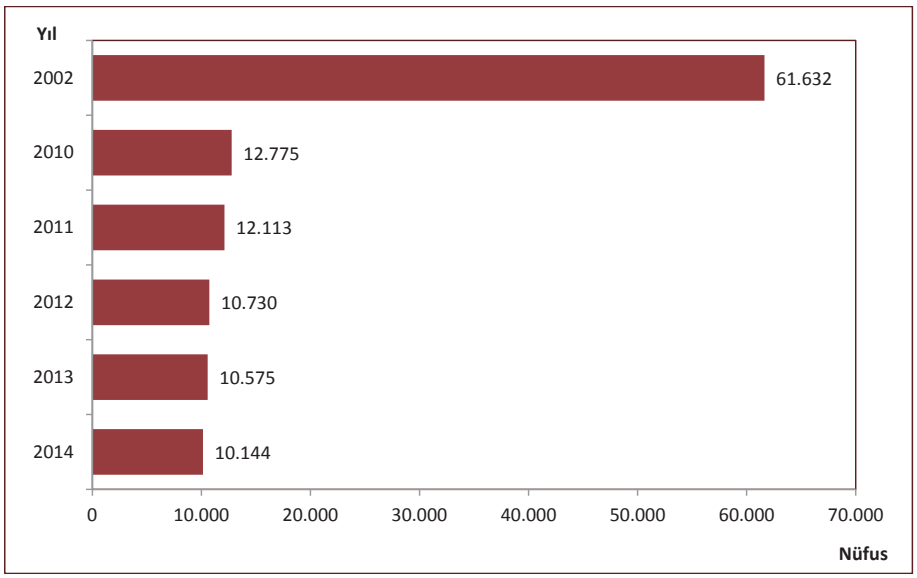

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.15. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluş Sayıları, Sağlık Bakanlığı

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Ocağı	5.055	-	-	-	-	-
Aile Hekimliği Birimi	-	20.185	20.216	20.811	21.175	21.384
Aile Sağlığı Merkezi	-	6.367	6.520	6.660	6.756	6.829
Toplum Sağlığı Merkezi	-	961	957	957	971	970
Sağlık Evi	2.899	3.292	4.344	5.691	5.594	5.572
AÇSAP Merkezi	298	192	183	189	183	182
Verem Savaş Dispanseri	277	198	194	179	177	179
Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM)	84	122	124	124	134	132
112 Acil Yardım İstasyonu	481	1.375	1.710	1.863	2.072	2.186
Halk Sağlığı Laboratuvarları	-	-	-	-	83	83

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.18. Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye

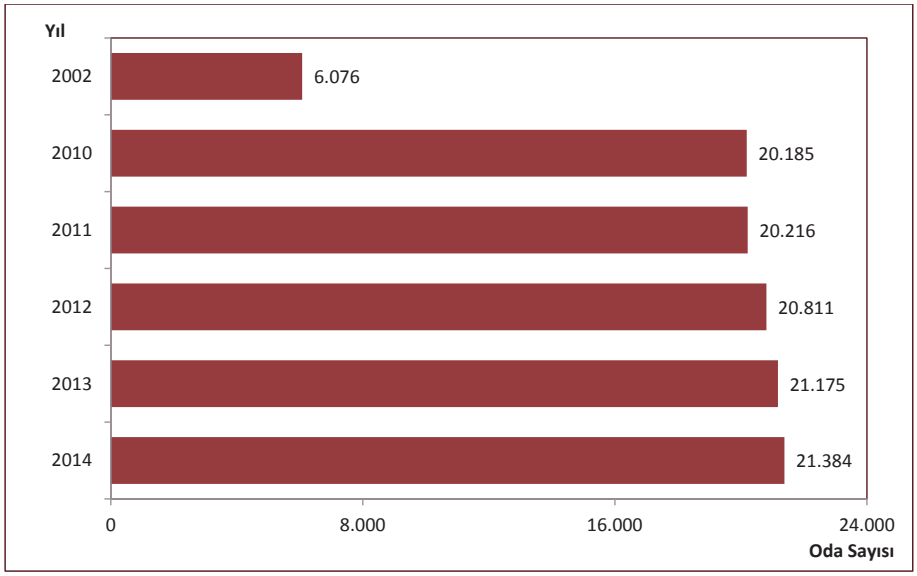

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 6.19. İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2014

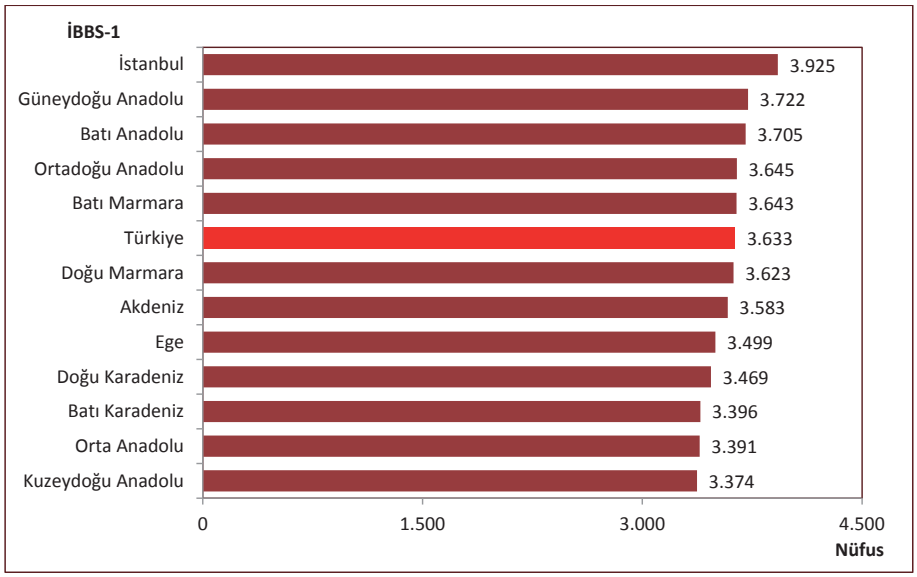

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 6.20. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

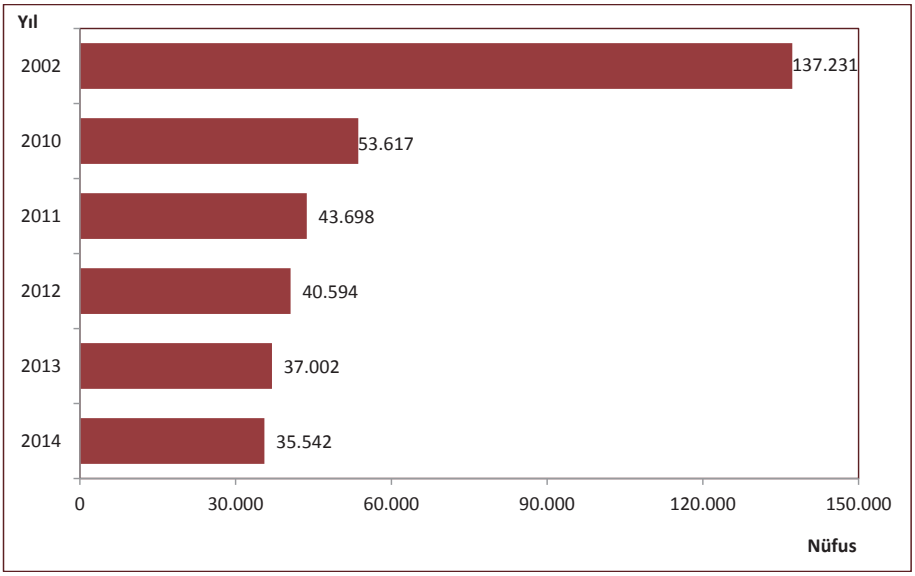

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.21. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2014

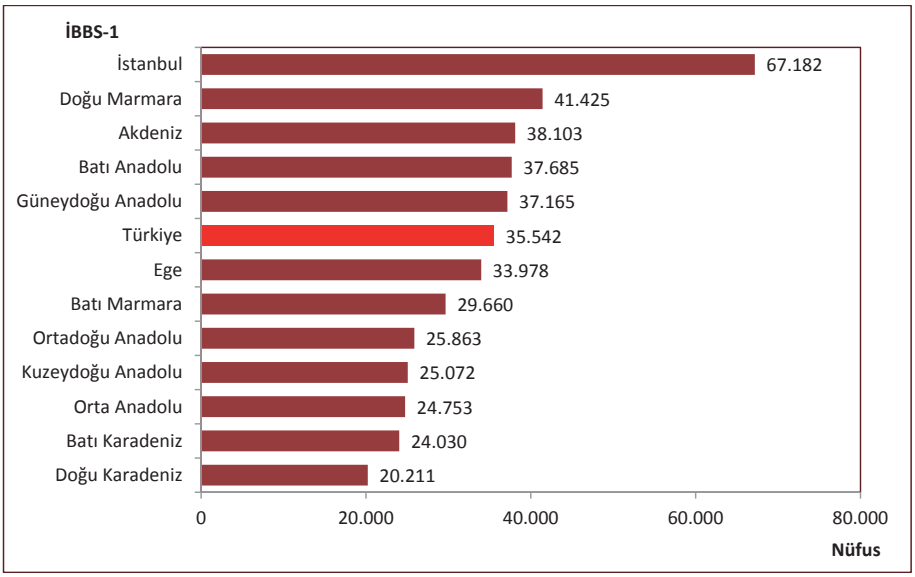

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.22. Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı

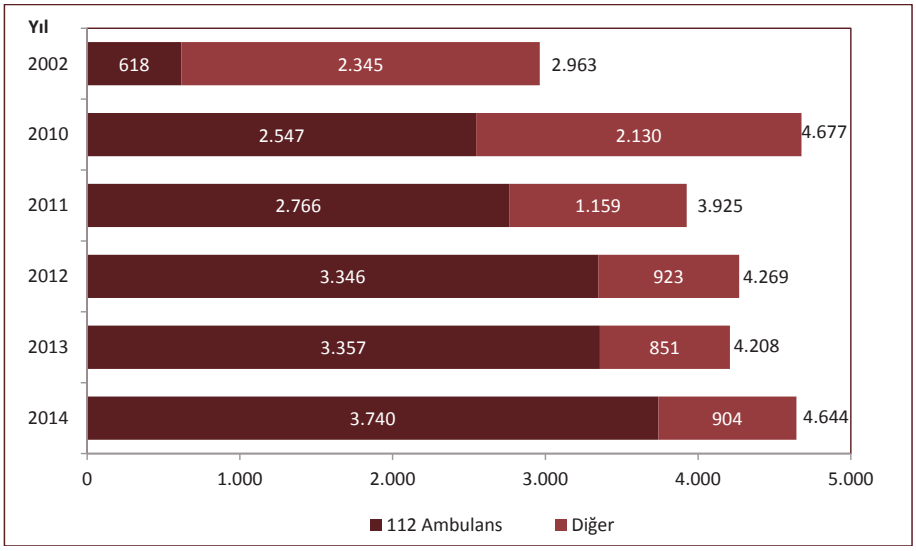

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.23. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

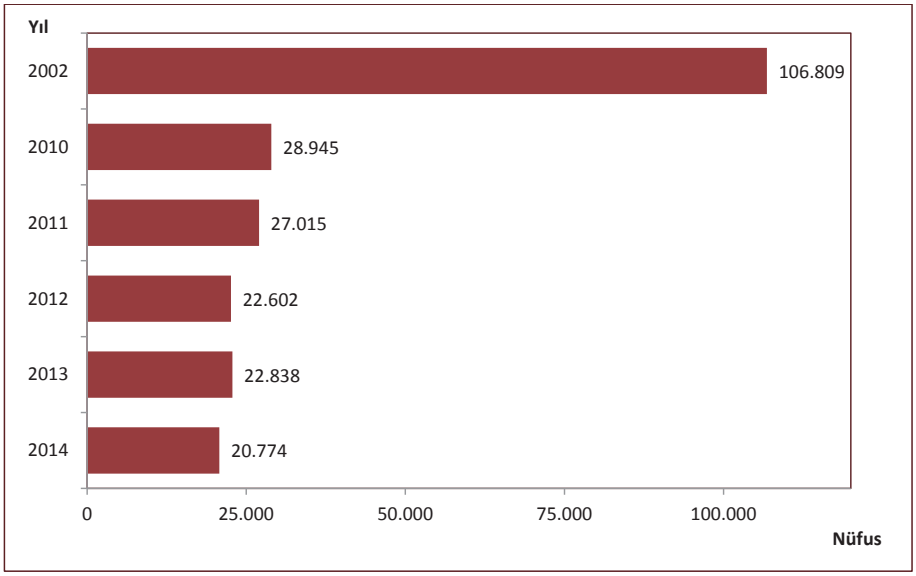

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.24. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2014

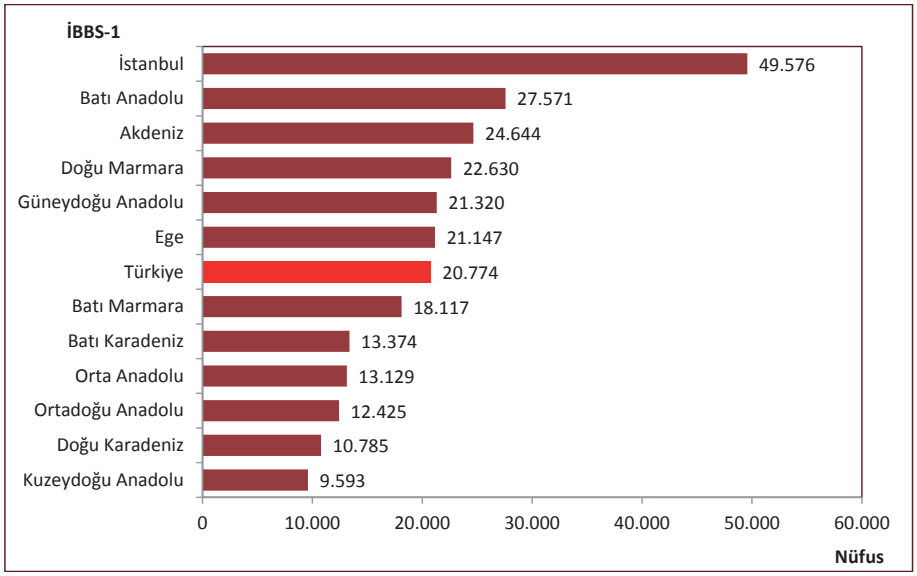

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.16. Ambulans Türlerine Göre Araç ve Nakledilen Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2014

	Araç Sayısı	Nakledilen Hasta Sayısı
Ambulans Helikopter	17	2.577
Uçak Ambulansı	3	1.753
Kar Paletli Ambulans	292	611
Deniz Ambulansı	4	1.575

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.17. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2014

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatağı Sayısı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambulans Sayısı	112 Ambulans Başına Düşen Nüfus
Adana	30	6.400	29,6	2.597	1.045	610	3.550	46	47.078	63	34.375
Adıyaman	11	1.103	18,4	533	169	179	3.340	20	29.892	33	18.116
Afyonkarahisar	23	1.973	27,9	1.382	210	209	3.380	32	22.074	51	13.850
Ağrı	11	817	14,9	572	54	148	3.712	15	36.629	40	13.736
Amasya	7	792	24,6	429	64	100	3.219	12	26.826	27	11.923
Ankara	89	18.641	36,2	7.797	2.399	1357	3.795	130	39.616	166	31.025
Antalya	43	5.135	23,1	3.243	759	582	3.819	47	47.289	74	30.035
Artvin	8	355	20,9	74	29	52	3.263	19	8.930	33	5.142
Aydın	22	2.678	25,7	1.608	370	293	3.556	28	37.214	50	20.840
Balıkesir	29	2.965	24,9	1.303	344	332	3.581	35	33.973	43	27.652
Bilecik	8	355	16,9	117	39	63	3.332	8	26.241	20	10.496
Bingöl	8	642	24,1	224	47	79	3.367	14	19.001	31	8.581
Bitlis	9	795	23,5	368	52	91	3.715	10	33.802	27	12.519
Bolu	10	1.826	64,1	1.143	210	87	3.273	15	18.986	39	7.302
Burdur	8	682	26,5	308	72	80	3.211	19	13.521	28	9.175
Bursa	41	6.750	24,2	3.433	889	766	3.639	52	53.607	77	36.202
Çanakkale	16	1.338	26,1	442	107	136	3.763	23	22.252	34	15.053
Çankırı	9	456	24,8	334	36	49	3.746	18	10.197	28	6.555
Çorum	16	1.537	29,2	689	149	171	3.083	25	21.089	42	12.553
Denizli	22	2.770	28,3	1.363	406	279	3.508	31	31.571	54	18.124
Diyarbakır	24	4.502	27,5	1.823	860	427	3.829	50	32.701	75	21.801
Edirne	10	1.916	47,9	670	175	115	3.481	16	25.018	33	12.130
Elazığ	12	2.824	49,7	972	317	173	3.288	25	22.750	47	12.101
Erzincan	11	644	28,8	337	50	70	3.195	12	18.636	32	6.989
Erzurum	24	3.542	46,4	2.094	355	239	3.194	25	30.533	66	11.565
Eskişehir	17	3.482	42,9	1.200	422	225	3.610	24	33.847	39	20.829
Gaziantep	26	4.611	24,4	2.034	940	501	3.771	34	55.573	61	30.975
Giresun	18	1.373	31,9	741	173	122	3.524	22	19.545	38	11.315
Gümüşhane	6	328	22,4	194	27	41	3.570	12	12.196	31	4.721
Hakkari	5	417	15,1	291	43	64	4.317	15	18.419	38	7.271
Hatay	21	2.822	18,6	1.336	480	410	3.707	36	42.218	54	28.145
Isparta	17	1.996	47,7	941	288	130	3.221	19	22.041	31	13.509
Mersin	25	3.511	20,3	1.638	622	496	3.482	44	39.256	65	26.573
İstanbul	236	33.581	23,4	16.932	5.388	3663	3.925	214	67.182	290	49.576
İzmir	59	11.452	27,8	4.104	1.538	1148	3.583	87	47.277	115	35.766
Kars	7	772	26,0	415	79	85	3.488	15	19.764	30	9.882
Kastamonu	17	1.087	29,5	303	78	104	3.547	23	16.039	36	10.247
Kayseri	30	4.018	30,4	1.742	611	378	3.498	29	45.599	66	20.036
Kırklareli	8	801	23,3	299	69	98	3.507	17	20.219	37	9.290
Kırşehir	6	498	22,4	382	52	70	3.182	14	15.908	24	9.279
Kocaeli	27	4.156	24,1	2.489	605	465	3.705	34	50.670	64	26.919
Konya	40	6.635	31,5	2.604	852	591	3.568	58	36.359	81	26.035
Kütahya	12	1.705	29,8	698	194	178	3.211	22	25.980	36	15.877
Malatya	20	2.544	33,1	1.586	416	216	3.563	31	24.824	48	16.032
Manisa	28	4.034	29,5	1.971	425	403	3.394	46	29.737	73	18.738

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.17. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2014- Devamı

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatağı Sayısı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambulans Sayısı	112 Ambulans Başına Düşen Nüfus
Kahraman -maraş	19	2.597	23,8	1.460	428	310	3.513	30	36.301	60	18.151
Mardin	12	1.018	12,9	448	154	205	3.849	23	34.304	36	21.917
Muğla	24	2.086	23,3	892	217	247	3.621	38	23.540	62	14.428
Muş	7	766	18,6	325	58	112	3.672	11	37.383	24	17.134
Nevşehir	6	618	21,6	438	79	86	3.328	12	23.854	24	11.927
Niğde	7	581	16,9	453	76	103	3.339	19	18.100	28	12.282
Ordu	17	1.868	25,8	527	242	196	3.695	30	24.142	52	13.928
Rize	10	1.081	32,8	826	84	96	3.435	19	17.357	36	9.161
Sakarya	19	1.698	18,2	1.325	196	258	3.615	23	40.552	45	20.727
Samsun	28	4.338	34,2	2.125	571	364	3.489	33	38.485	61	20.819
Siirt	10	850	26,7	618	89	85	3.745	15	21.224	33	9.647
Sinop	7	510	24,9	134	45	58	3.526	15	13.635	27	7.575
Sivas	20	2.491	40,0	900	249	177	3.520	31	20.101	64	9.736
Tekirdağ	20	2.014	22,2	935	298	239	3.794	22	41.215	38	23.861
Tokat	15	1.887	31,6	1.149	216	173	3.456	20	29.896	44	13.589
Trabzon	22	3.298	43,0	1.928	364	233	3.291	25	30.671	48	15.975
Tunceli	5	187	21,6	162	17	25	3.461	12	7.211	28	3.090
Şanlıurfa	20	2.876	15,6	1.032	579	495	3.729	39	47.325	69	26.749
Uşak	8	977	28,0	574	128	108	3.236	11	31.769	33	10.590
Van	17	2.536	23,4	1.359	577	283	3.836	29	37.432	63	17.231
Yozgat	17	1.018	23,5	241	74	135	3.204	24	18.023	37	11.691
Zonguldak	12	2.042	34,1	742	222	173	3.461	19	31.516	25	23.952
Aksaray	9	677	17,6	169	78	112	3.431	14	27.447	28	13.723
Bayburt	1	150	18,6	150	13	26	3.100	6	13.435	17	4.742
Karaman	5	663	27,6	484	84	76	3.163	11	21.851	25	9.614
Kırıkkale	6	1.095	40,4	489	114	85	3.189	14	19.364	25	10.844
Batman	10	1.009	18,1	585	186	153	3.644	19	29.347	25	22.304
Şırnak	9	716	14,6	473	88	133	3.676	15	32.598	33	14.817
Bartın	3	452	23,9	150	37	62	3.055	10	18.941	20	9.470
Ardahan	4	241	23,9	152	21	31	3.252	8	12.601	20	5.040
Iğdır	4	296	15,4	86	28	55	3.492	7	27.437	25	7.682
Yalova	6	382	16,9	205	71	57	3.974	9	25.168	14	16.180
Karabük	5	632	27,3	448	85	69	3.353	12	19.278	26	8.897
Kilis	1	210	16,3	84	21	39	3.302	7	18.397	22	5.854
Osmaniye	9	1.025	20,2	507	182	147	3.448	19	26.674	27	18.771
Düzce	8	690	19,4	191	92	103	3.452	12	29.629	26	13.675
Türkiye	1.528	206.836	26,6	98.521	28.572	21384	3.633	2.186	35.542	3.740	20.774

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 6 İle İlgili Açıklamalar

☑Hastanelere ait altyapı ve hizmetlerin verildiği tablo ve grafiklerde yıl içerisinde hizmet veren (kapananlar dahil) kurumlara ait sayılar kullanılmıştır.

☑MR ve BT cihazlarında hastanelerde demirbaş cihaz ve hizmet alımı cihazları ayrımı yapılarak geriye dönük MR ve BT cihaz sayıları için güncellemeler yapıldı.

☑Milli Savunma Bakanlığının (MSB) verileri 2012 yılı öncesinde sadece hastane ve yatak sayısı olarak kullanılmış olup tablo ve grafiklerde "Diğer" sektör içerisine dahil edilmiştir. 2012 yılı ve sonrası için tüm göstergelere dahil edilmiş olup karşılaştırılabilir olması açısından hastane ve yatak sayısı dışında kalan göstergelere ait veriler Özel Sektör içerisinde gösterildi.

☑Hastane sayılarının belirtildiği tablo ve grafiklerde; Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastaneler "Diğer" olarak tanımlandı.

☑Hastane yatağı sayılarının belirtildiği tablo ve grafiklerde; Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastanelerdeki yataklar "Diğer" olarak tanımlandı.

☑2002 yılı SSK hastanelerine ait veriler, karşılaştırılabilir olması için Sağlık Bakanlığı'na dahil edildi.

☑Hastane yatağı; hastaların 24 saatten fazla bakım ve tedavilerinin sağlanması amacıyla yatırıldığı, hasta odalarında ya da hastalara devamlı tıbbi bakım hizmeti verilen birimlere yerleştirilen yataklara verilen addır. Hasta yatağı sayısına; yoğun bakım, prematüre ve yeni doğan ünitesindeki yataklar (kuvöz, açık bebek yatağı), yanık merkezi ve yanık odalarındaki yataklar, nitelikli yataklar dahil edildi.

☑Nitelikli yataklar; içinde tuvaleti ve banyosu ile en fazla 2 hasta yatağı, televizyon, telefon, buzdolabı, yemek masası, etajeri ve yatırılabilen refakatçi koltuğu bulunan odalardaki yataklardır. Bu sayılar toplam yatak sayısına dahildir.

☑KETEM sayısına belediyeler bünyesinde hizmet veren Kadın ve Aile Sağlığı Merkezi sayıları dahil edildi.

☑Aile Sağlığı Merkezi ve Aile Sağlığı Merkezi muayene oda sayılarına ilişkin tablo ve grafiklerde; 2002 yılına ait veriler Sağlık Ocakları, 2010-2014 yıllarına ait veriler aile sağlığı merkezlerini ve muayene odalarını kapsamaktadır.

☑112 Acil ambulansı; her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralılara gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır. "Diğer Ambulanslar"; Toplum sağlığı merkezi, hastaneler ve il sağlık müdürlüklerine ait ambulanslardır. Özel sektör ambulansları toplama dahil değildir.

☑Önceki yıllıklarda tablo 6.1'de gösterilen Diş Hastanelerine ait veriler daha detaylı bir şekilde Tablo 6.14 içerisinde gösterilmiştir.

Bölüm 7

Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

Tablo 7.1. Yıllara ve Kurum Türlerine Göre Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Ocağı	69.103.517	84.629.163	-	-	-	-
Aile Hekimliği	-	108.976.049	240.298.753	221.672.029	212.318.024	214.120.750
Verem Savaş Dispanseri	2.012.458	2.378.998	2.219.534	2.143.765	1.815.805	1.643.937
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi	2.980.481	3.831.859	944.842	630.583	536.707	660.056
TSM'ler Tarafından Yapılan Diğer Muayeneler	-	-	-	10.035.342	4.999.980	2.234.348
Özel Poliklinikler	731.132	2.497.352	882.973	655.432	582.265	546.514
Birinci Basamak Toplamı	**74.827.588**	**202.313.421**	**244.346.102**	**235.137.151**	**220.252.781**	**219.205.605**
Özel Tıp Merkezleri	9.824.802	33.788.328	29.040.707	32.012.211	31.256.100	28.208.781
Hastaneler	124.313.659	302.984.218	337.849.536	354.636.935	378.812.243	396.577.644
2. ve 3. Basamak Toplamı	**134.138.461**	**336.772.546**	**366.890.243**	**386.649.146**	**410.068.343**	**424.786.425**
Genel Toplam	**208.966.049**	**539.085.967**	**611.236.345**	**621.786.297**	**630.321.124**	**643.992.030**

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.1. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

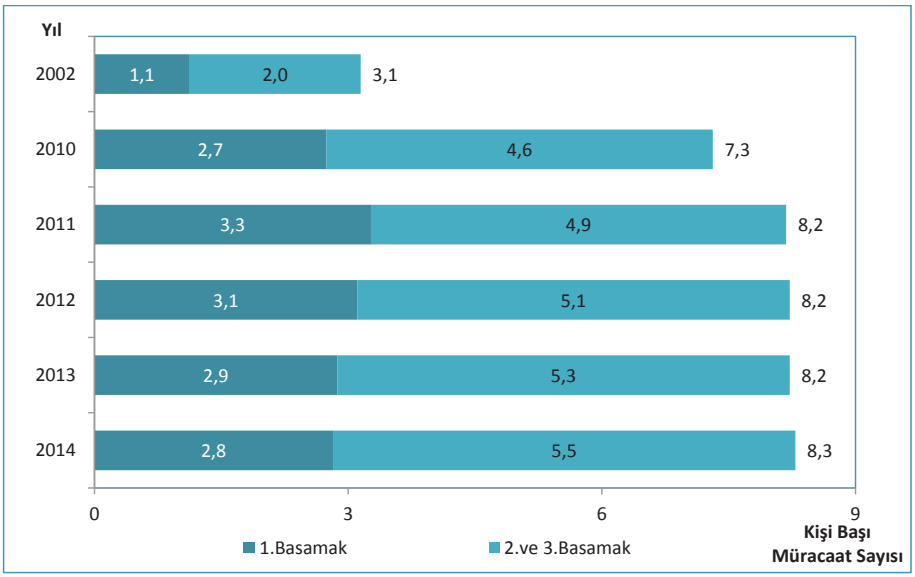

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.2. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

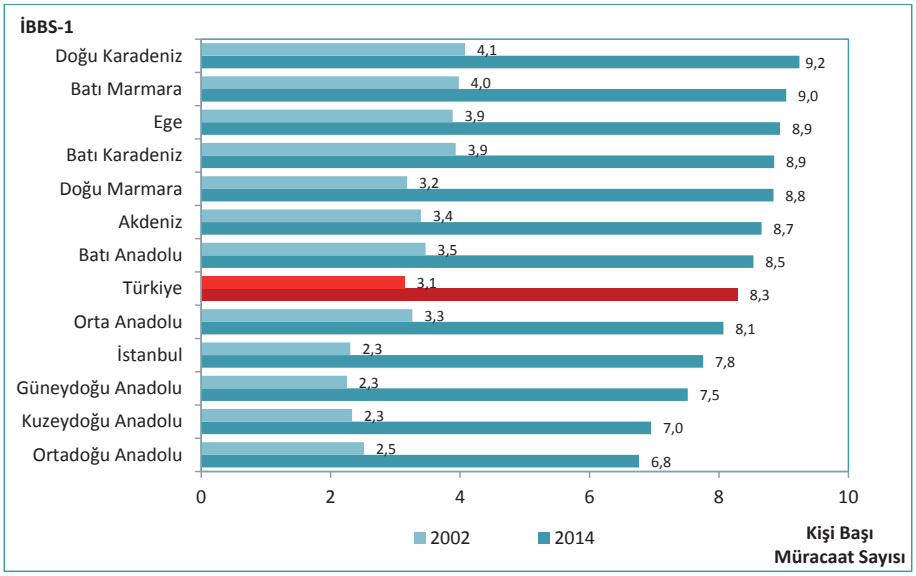

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.3. Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

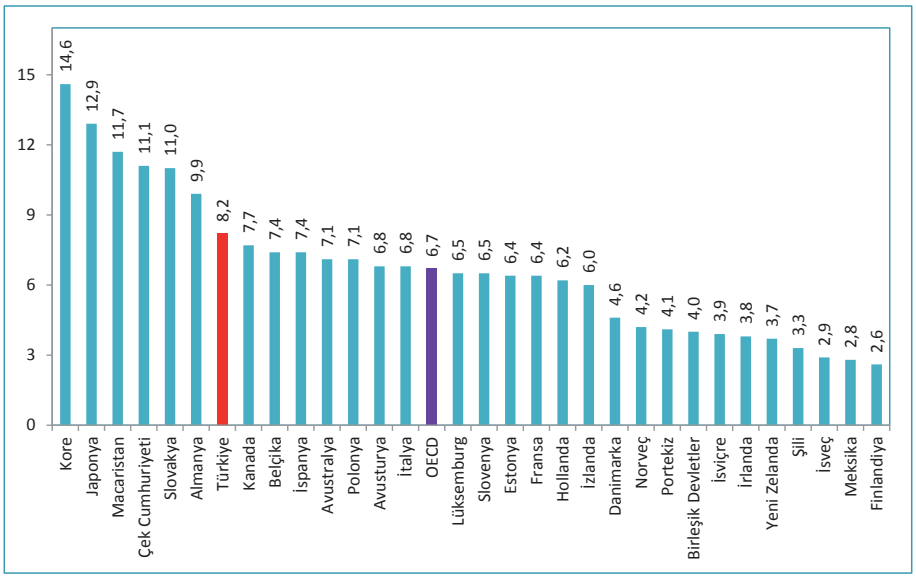

Kaynak: OECD Health Data 2015

Şekil 7.4. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye

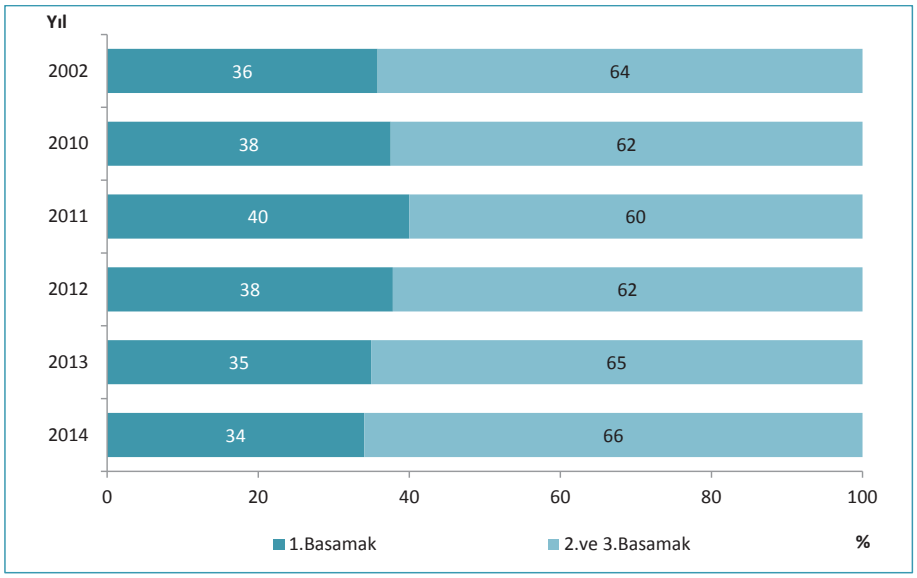

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.5. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

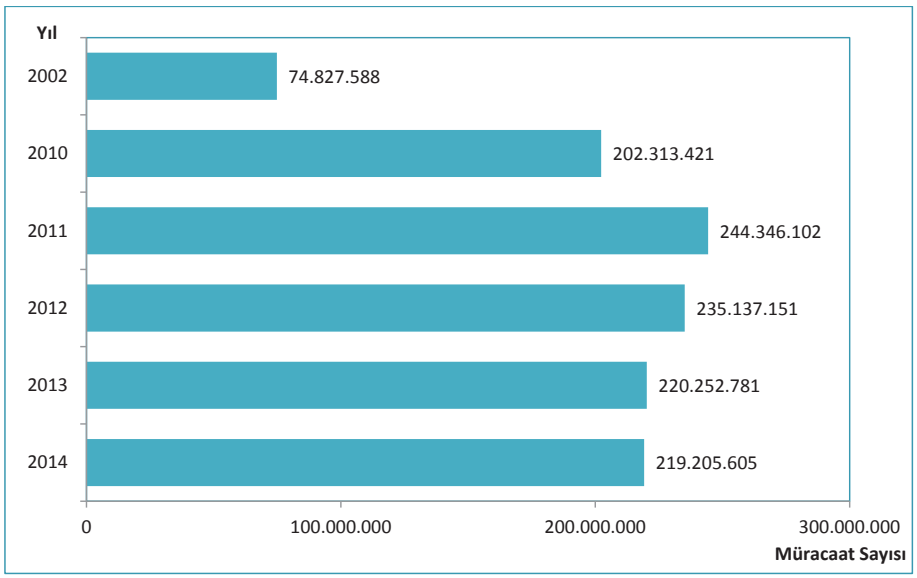

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.6. İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

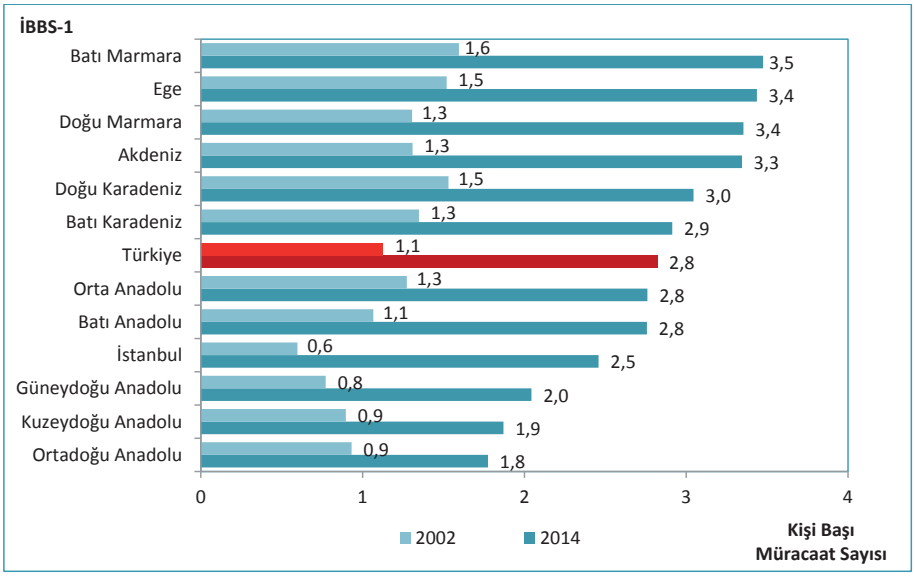

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.7. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Hızı, (%), Sağlık Bakanlığı

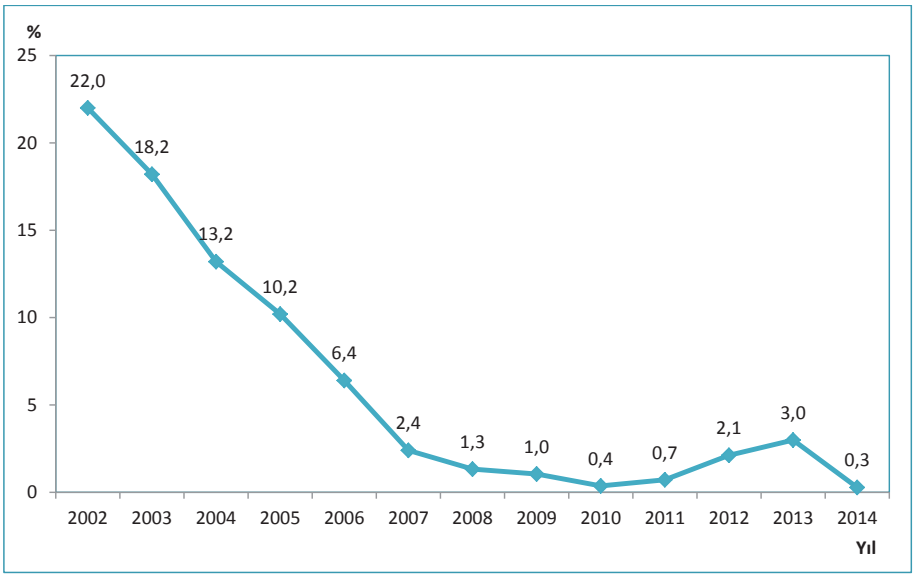

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 7.8. İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

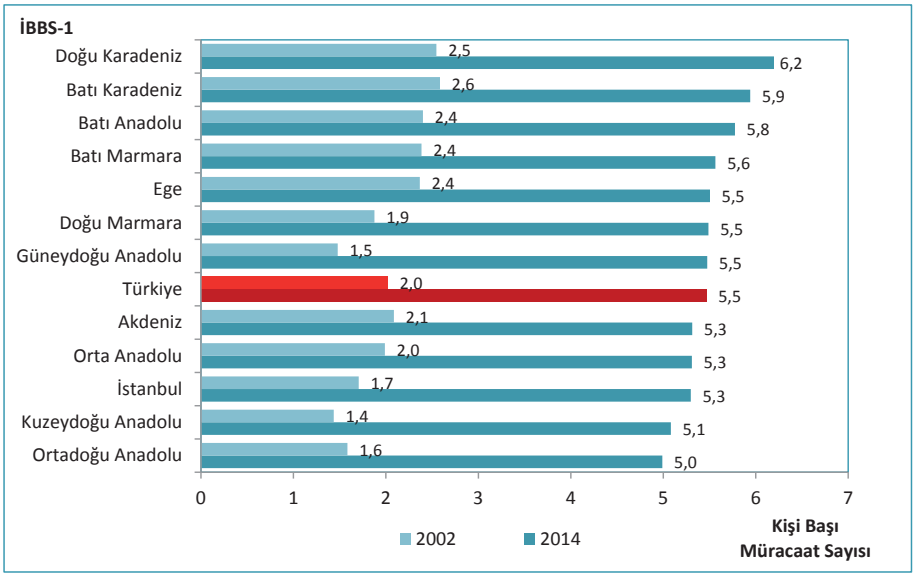

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Bakanlığı	109.793.128	235.172.924	254.342.943	260.974.401	277.485.135	292.100.331
Üniversite	8.823.361	20.098.754	24.437.107	27.080.436	29.985.697	32.143.930
Özel	5.697.170	47.712.540	59.069.486	66.582.098	71.341.411	72.333.383
Toplam	124.313.659	302.984.218	337.849.536	354.636.935	378.812.243	396.577.644

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Bakanlığı	1,7	3,2	3,4	3,5	3,6	3,8
Üniversite	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Özel	0,1	0,6	0,8	0,9	0,9	0,9
Toplam	1,9	4,1	4,5	4,7	4,9	5,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.9. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

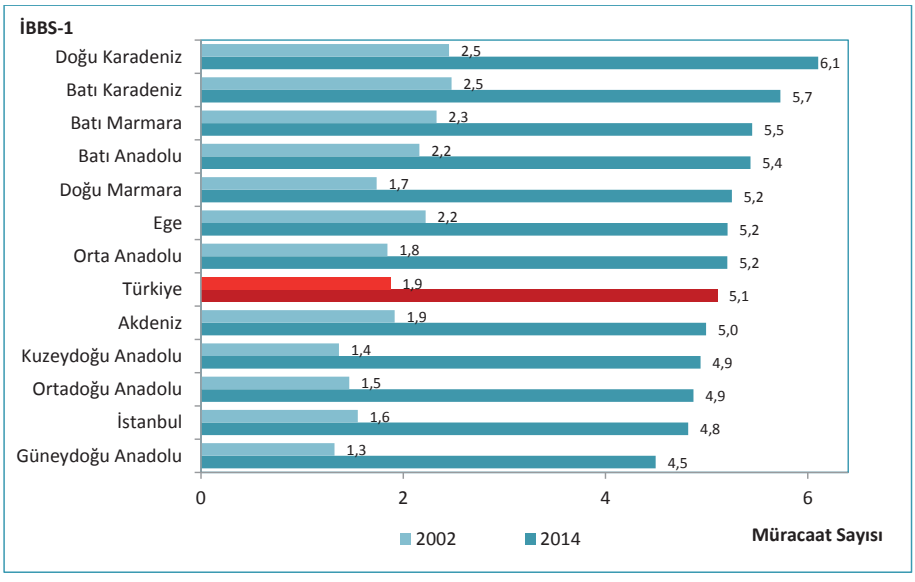

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.10. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2014

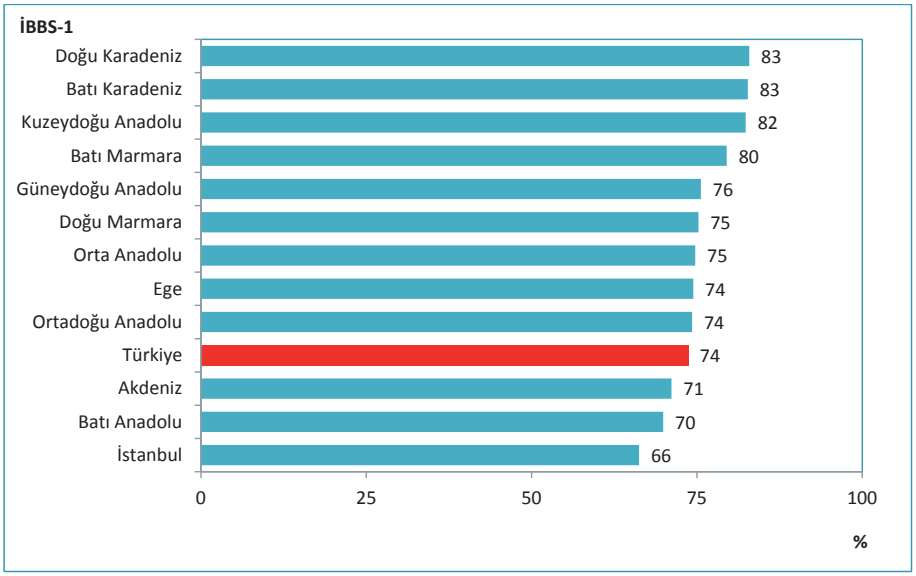

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.11. Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye

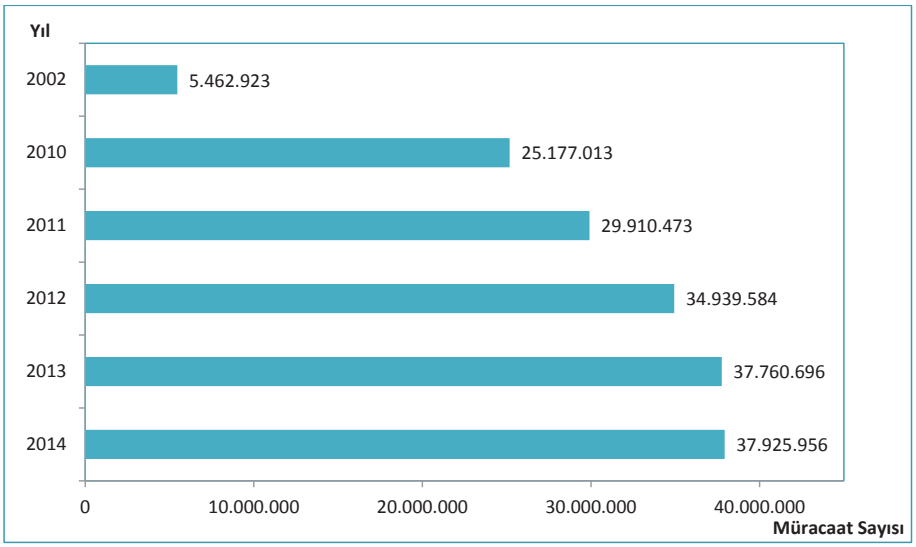

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

**2012 yılı öncesinde sadece Sağlık Bakanlığı değerleri verilmiştir. 2012, 2013 ve 2014 yıllarında Üniversite ve Özel sektör değerleri dahil edilmiştir.*

Şekil 7.12. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2014

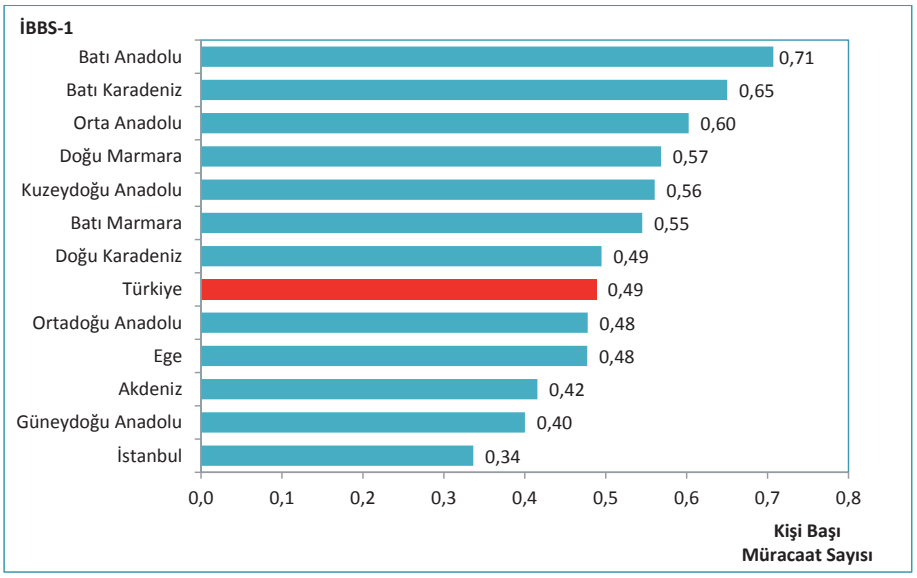

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Bakanlığı	4.169.779	6.361.116	6.775.154	6.891.857	7.023.313	7.396.239
Üniversite	781.990	1.509.484	1.607.462	1.601.878	1.630.464	1.737.627
Özel	556.494	2.657.573	3.054.165	3.485.092	3.719.780	3.900.407
Toplam	5.508.263	10.528.173	11.436.781	11.978.827	12.373.557	13.034.273

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.5. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayıları ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Toplam	Sağlık Bakanlığı Oranı (%)
Kuzeydoğu Anadolu	231.330	338.540	68
Batı Karadeniz	527.481	782.554	67
Batı Marmara	329.721	504.431	65
Doğu Karadeniz	333.215	518.804	64
Güneydoğu Anadolu	874.558	1.377.197	64
Ortadoğu Anadolu	405.060	668.092	61
Doğu Marmara	729.138	1.222.221	60
Ege	1.024.862	1.769.524	58
Türkiye	**7.396.239**	**13.034.273**	**57**
Orta Anadolu	394.649	721.284	55
Batı Anadolu	719.817	1.336.792	54
Akdeniz	921.736	1.725.633	53
İstanbul	904.672	2.069.201	44

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.6. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Bakanlığı	1.072.417	2.039.021	2.209.326	2.298.893	2.414.538	2.445.424
Üniversite	307.108	576.547	617.477	664.695	715.889	765.549
Özel	218.837	1.215.159	1.373.774	1.446.630	1.553.810	1.587.973
Toplam	1.598.362	3.830.727	4.200.577	4.410.218	4.684.237	4.798.946

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.7. Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, 2014

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	193.783	847.028	1.404.613	2.445.424
Üniversite	118.532	299.459	347.558	765.549
Özel	170.989	543.622	873.362	1.587.973
Toplam	483.304	1.690.109	2.625.533	4.798.946

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.8. Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, (%), 2014

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	40	50	53	51
Üniversite	25	18	13	16
Özel	35	32	33	33
Toplam	100	100	100	100

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	37,3	18,4	19,6	75,3
Orta Anadolu	31,6	13,6	23,3	68,5
Akdeniz	32,8	10,5	22,6	65,9
Doğu Marmara	33,2	8,6	20,8	62,7
Ege	31,6	12,6	18,3	62,5
Türkiye	**31,5**	**9,9**	**20,4**	**61,8**
Doğu Karadeniz	38,4	8,1	14,8	61,4
İstanbul	25,9	5,2	29,6	60,7
Kuzeydoğu Anadolu	40,7	14,8	3,0	58,5
Batı Karadeniz	34,5	7,2	16,0	57,6
Güneydoğu Anadolu	29,4	5,5	18,9	53,8
Ortadoğu Anadolu	25,1	13,1	13,3	51,5
Batı Marmara	30,7	7,8	12,5	51,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.10. İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2014

İBBS-1	A	B	C	Toplam
Batı Anadolu	9,1	28,7	37,6	75,3
Orta Anadolu	4,8	24,8	38,9	68,5
Akdeniz	6,3	22,3	37,3	65,9
Doğu Marmara	6,7	22,9	33,1	62,7
Ege	7,1	23,4	31,9	62,5
Türkiye	**6,2**	**21,8**	**33,8**	**61,8**
Doğu Karadeniz	6,1	21,2	34,1	61,4
İstanbul	7,6	21,7	31,4	60,7
Kuzeydoğu Anadolu	4,1	16,8	37,7	58,5
Batı Karadeniz	5,6	20,5	31,6	57,6
Güneydoğu Anadolu	3,2	16,5	34,1	53,8
Ortadoğu Anadolu	3,4	16,6	31,5	51,5
Batı Marmara	4,2	18,0	28,7	51,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	1,0	2,2	2,4	1,4
Akdeniz	0,9	2,6	2,2	1,3
Orta Anadolu	0,8	3,1	2,7	1,3
İstanbul	0,8	1,7	2,3	1,3
Türkiye	**0,8**	**2,4**	**2,2**	**1,2**
Ege	0,8	2,3	2,3	1,2
Güneydoğu Anadolu	0,9	2,8	2,1	1,2
Doğu Marmara	0,8	2,2	2,3	1,2
Kuzeydoğu Anadolu	1,0	3,5	0,7	1,2
Ortadoğu Anadolu	0,7	3,1	1,6	1,1
Batı Karadeniz	0,7	2,2	2,4	1,0
Doğu Karadeniz	0,8	3,3	1,9	1,0
Batı Marmara	0,7	2,4	1,6	0,9

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye

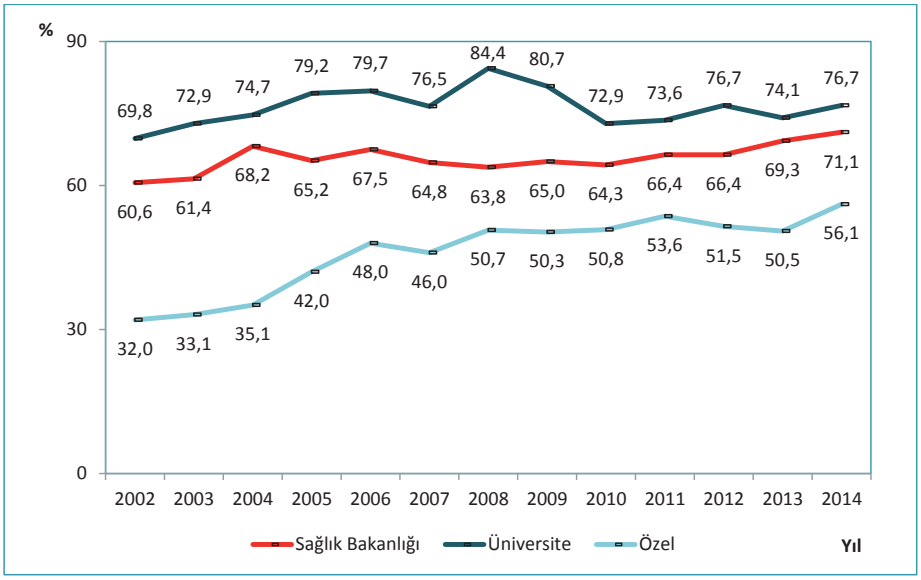

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.14. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye

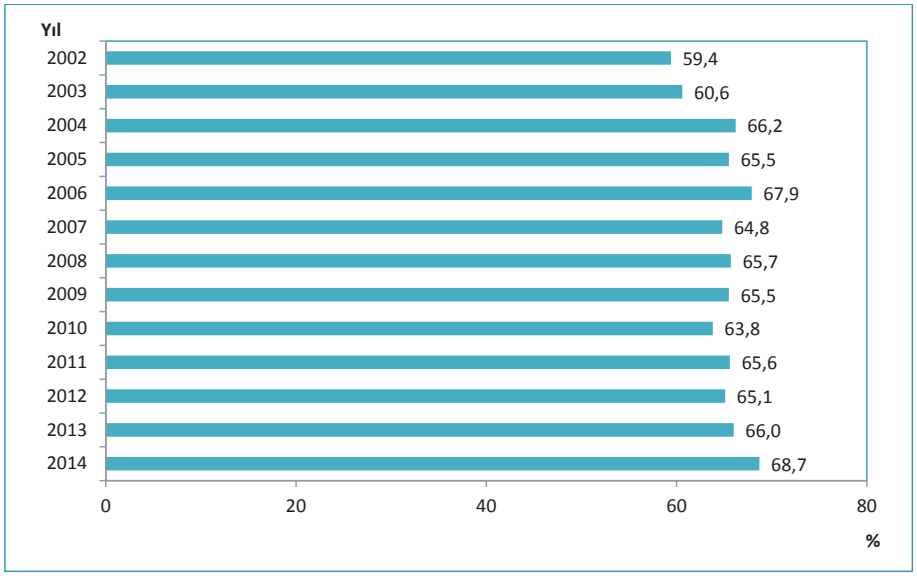

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.15. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2014

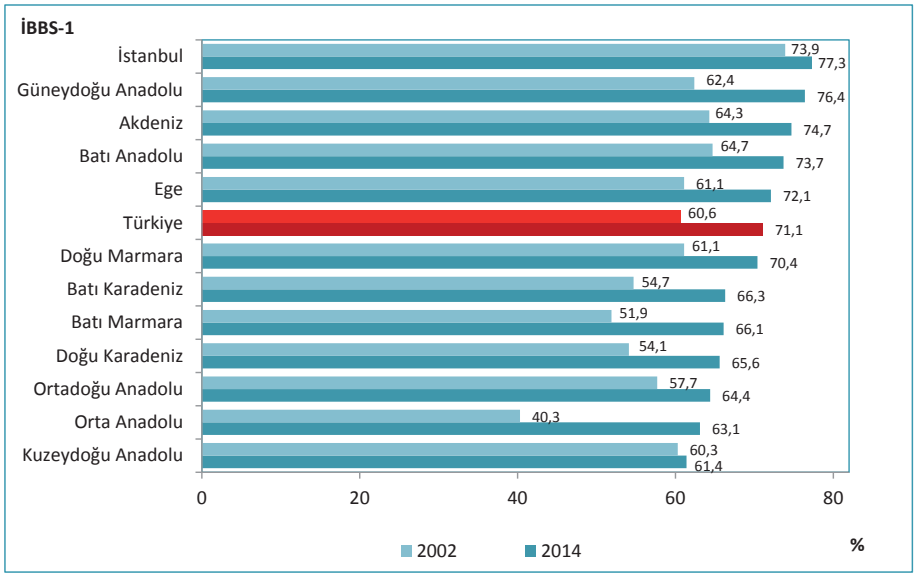

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.16. Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

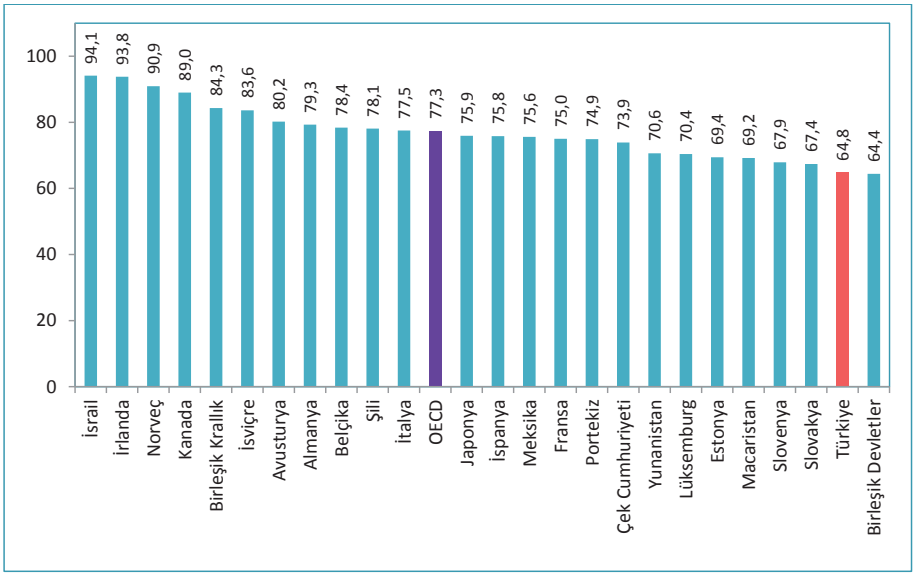

Kaynak: OECD Health at a Glance 2015

Şekil 7.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye

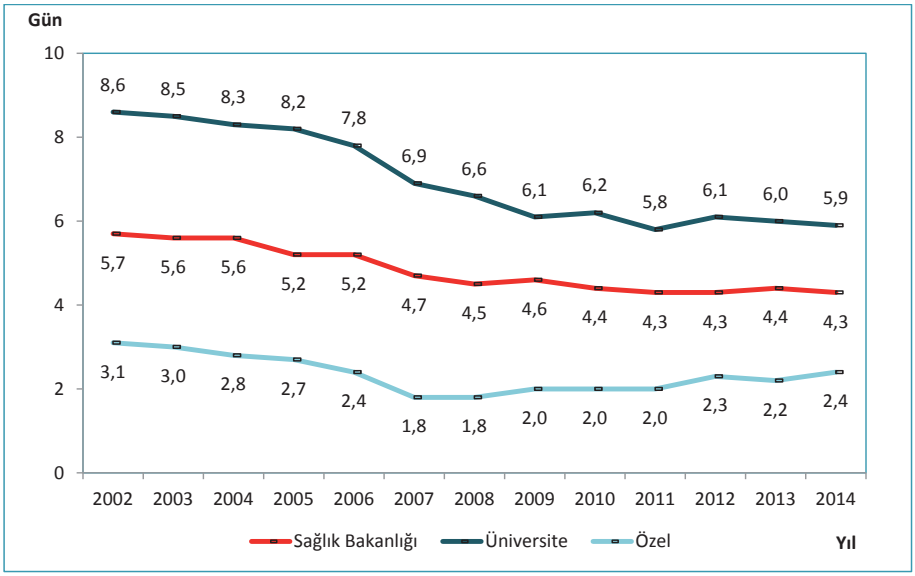

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.18. Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye

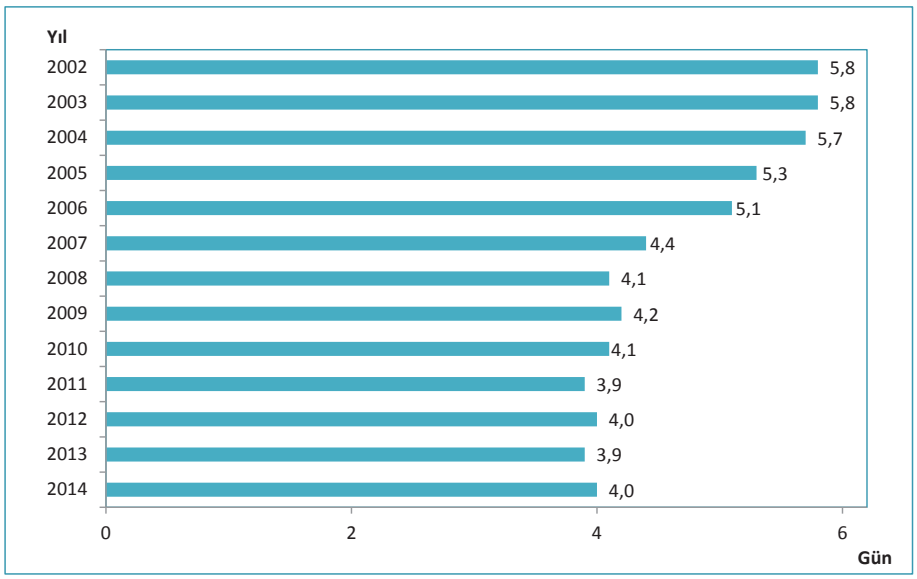

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.12. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye, 2011, 2012, 2013,2014

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2011	2012	2013	2014
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	3,8	3,7	3,5	3,5
Neoplazmlar	C00-D48	4,8	4,8	4,9	5,4
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	3,2	3,5	3,1	3,0
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	5,3	5,2	5,3	5,3
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	18,3	15,3	18,4	20,2
Sinir Sistemi Hastalıkları	G00-G99	5,6	5,7	5,4	5,4
Göz ve Adneks Hastalıkları	H00-H59	1,8	1,5	1,3	1,5
Kulak ve Mastoid Çıkıntı Hastalıkları	H60-H95	2,6	3,3	3,1	2,8
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	5,2	5,3	5,1	5,0
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	5,3	5,4	5,5	5,5
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	3,2	3,0	2,7	2,7
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	2,6	2,3	2,2	2,2
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	6,6	6,6	6,6	6,2
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	2,8	2,9	2,7	2,9
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	1,9	2,0	2,0	2,0
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	4,9	4,8	5,0	5,2
Konjental Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	4,5	4,4	4,5	4,7
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	2,6	2,6	2,9	3,0
Yaralanma, Zehirlenme ve Dış Nedenlerin Bazı Diğer Sonuçları	S00-T98	3,7	4,1	4,6	5,0
Sağlık Hizmetleriyle Temas ve Sağlık Durumunu Etkileyen Faktörler	Z00-Z99	2,5	3,0	3,2	3,4
Toplam		3,9	4,0	3,9	4,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşhis İlişkili Gruplar Veritabanı

Şekil 7.19. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014

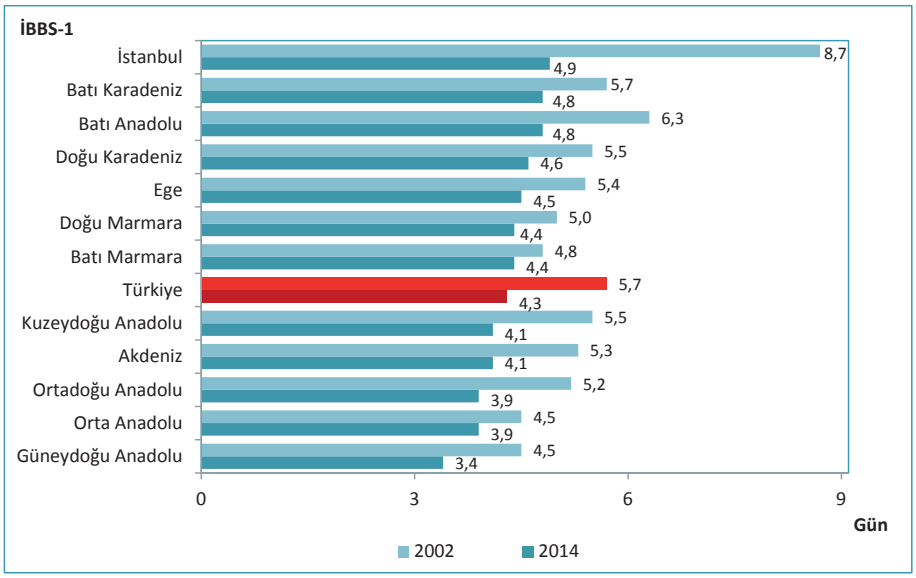

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.20. Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Gününün Uluslararası Karşılaştırması, 2013

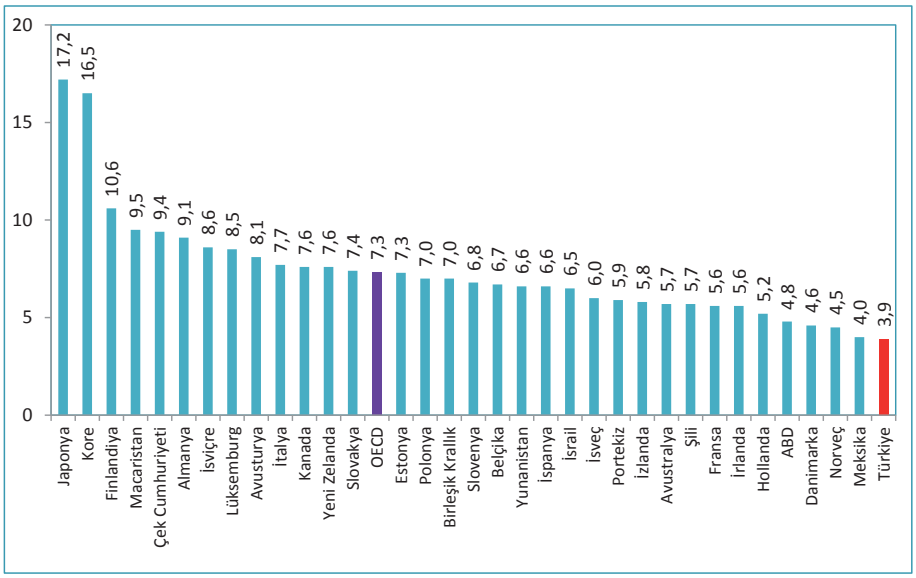

Kaynak: OECD Health Data 2015

Şekil 7.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye

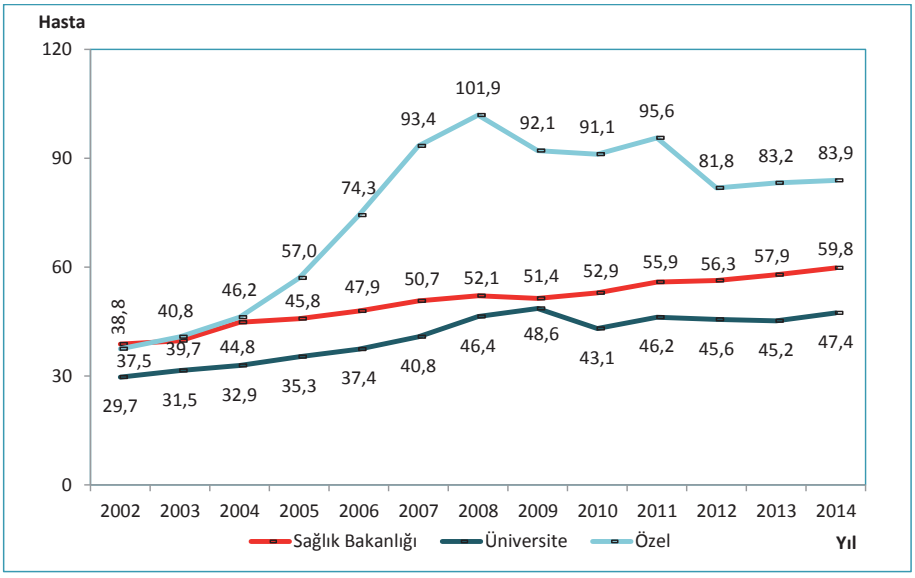

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.22. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye

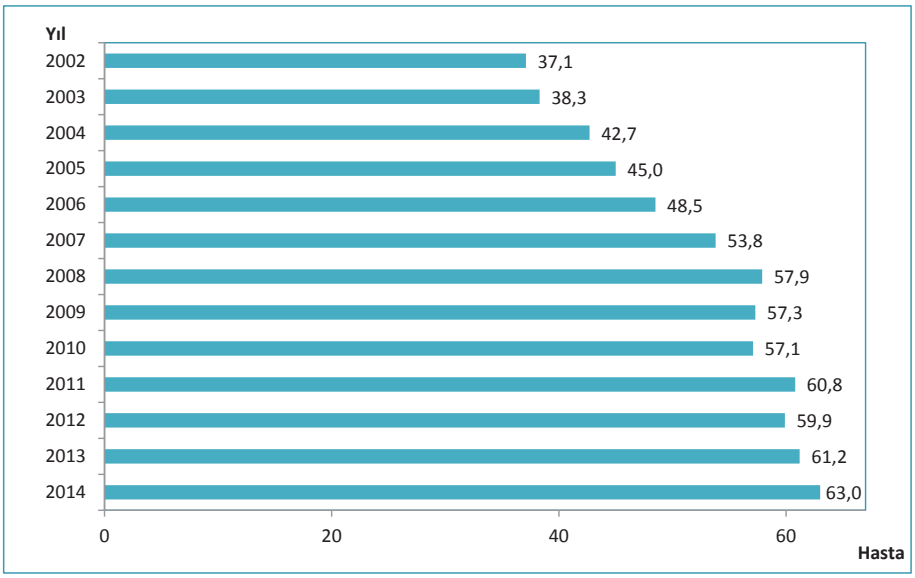

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.23. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014

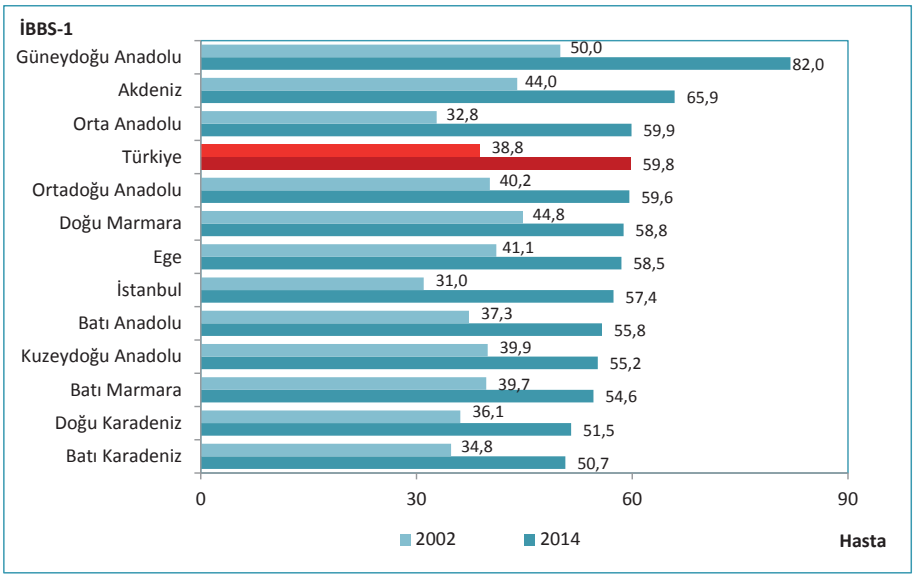

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye

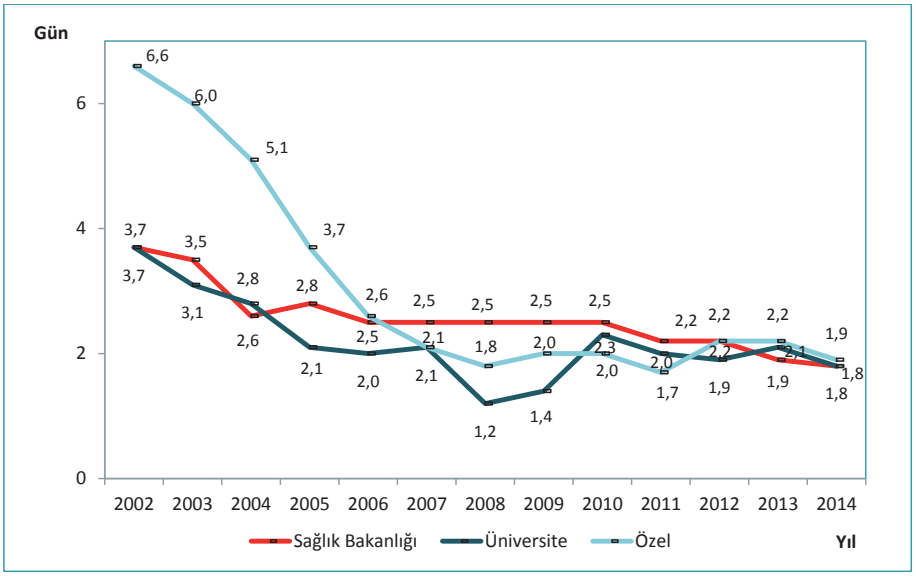

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.25. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye

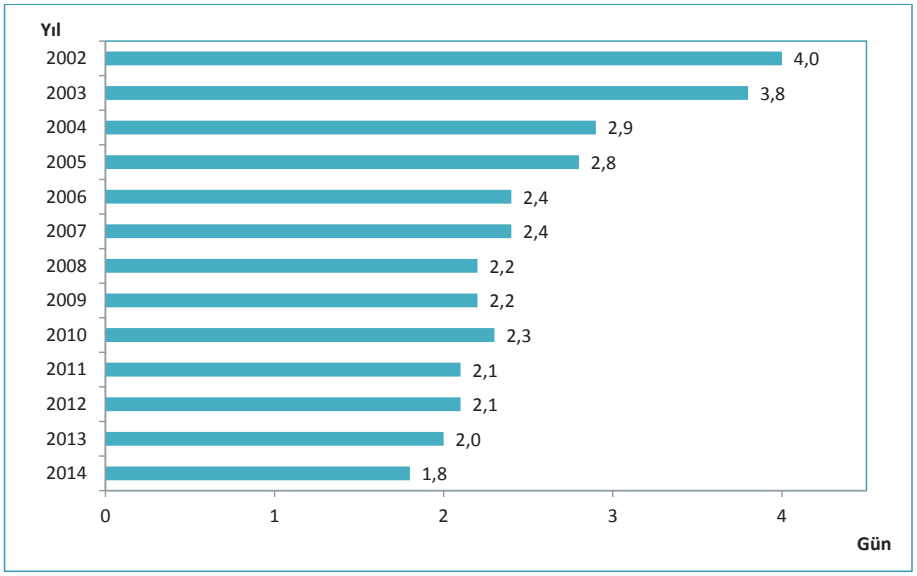

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.26. İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014

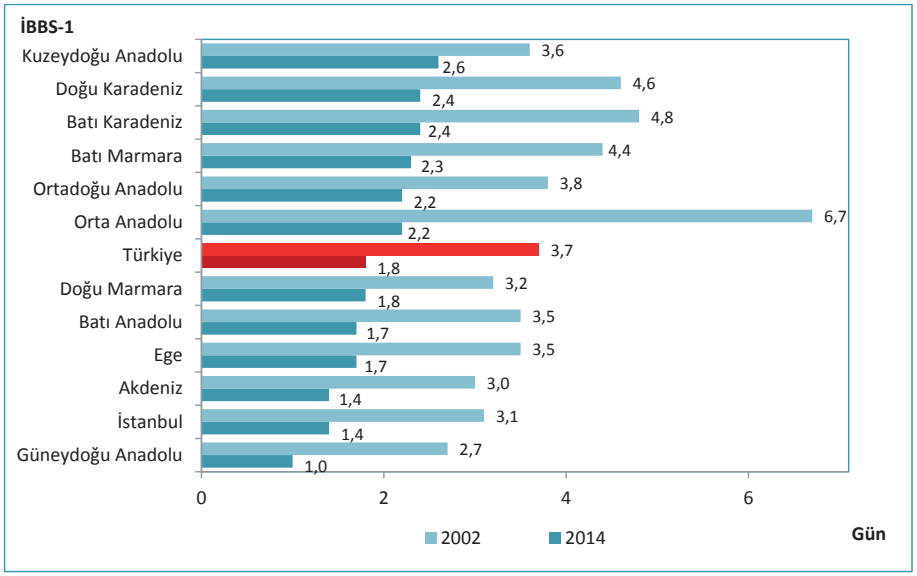

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.27. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (‰),Türkiye

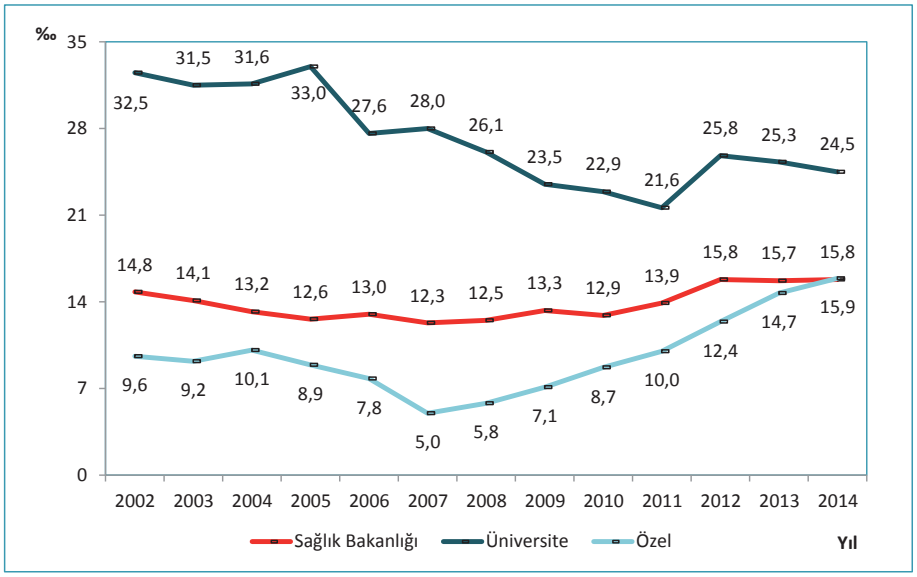

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.28. Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (‰), Türkiye

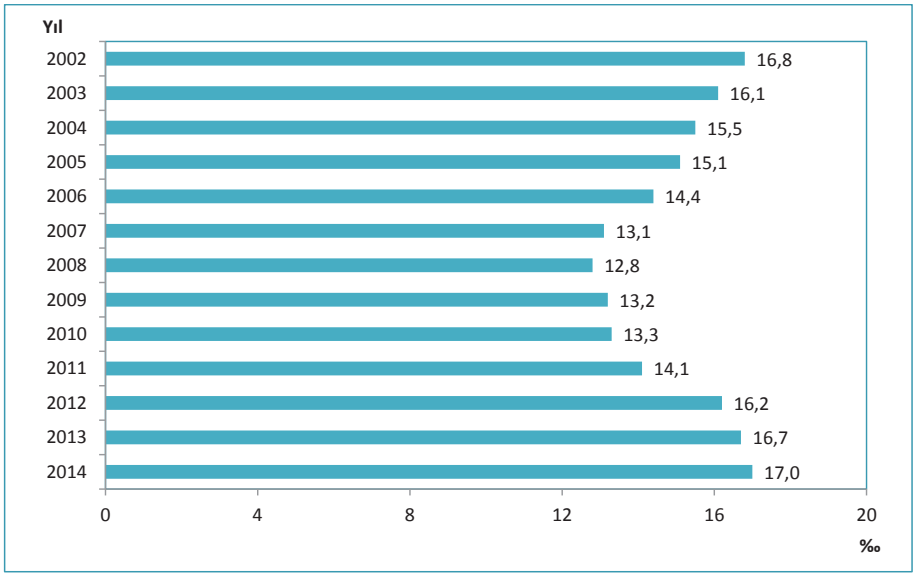

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.29. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (‰), 2002, 2014

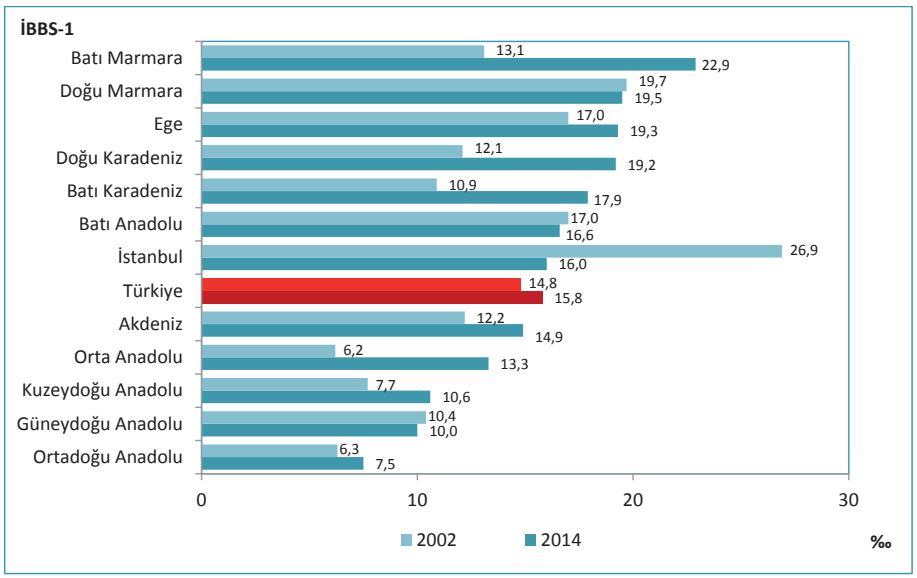

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Sağlık Bakanlığı	23.770.910	28.193.909	29.405.370	29.662.436	30.679.607	32.078.874
Üniversite	6.713.945	9.317.978	9.350.038	9.846.341	9.753.138	10.260.691
Özel	1.730.661	5.410.529	6.246.243	8.001.322	8.247.245	9.521.899
Toplam	32.215.516	42.922.416	45.001.651	47.510.099	48.679.990	51.861.464

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.14. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2014

İBBS-1	2014
Kuzeydoğu Anadolu	940.278
Batı Marmara	1.456.182
Orta Anadolu	1.519.421
Doğu Karadeniz	1.546.957
Ortadoğu Anadolu	1.596.325
Batı Karadeniz	2.518.171
Güneydoğu Anadolu	2.973.514
Doğu Marmara	3.186.967
Batı Anadolu	3.471.414
Akdeniz	3.813.100
İstanbul	4.446.110
Ege	4.610.435
Türkiye	32.078.874

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.15. Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Böbrek	550	2.502	2.923	2.903	2.944	2.924
Karaciğer	159	695	904	1.001	1.248	1.212
Kalp	20	86	93	61	63	78
Kalp Kapakçığı	15	18	1	5	1	0
Akciğer	0	3	5	25	32	33
Kalp-Akciğer	0	0	0	2	0	0
Pankreas	0	29	26	6	4	9
İnce Bağırsak	1	3	1	5	2	5
Toplam	745	3.336	3.953	4.008	4.294	4.261

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.16. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2014

	MR	BT	Ultrason	Doppler Ultrason	EKO	Mamografi
Sağlık Bakanlığı	6.151.819	8.444.021	19.459.180	6.836.380	4.295.635	1.541.083
Üniversite	1.335.565	1.851.598	1.946.065	675.193	690.464	287.593
Özel	2.772.124	2.111.526	5.746.185	1.906.888	1.404.597	413.217
Toplam	10.259.508	12.407.145	27.151.430	9.418.461	6.390.696	2.241.893

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.17. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Orta Anadolu	16,4	46,1	39,4	22,8
Batı Karadeniz	18,6	41,1	43,8	22,8
Batı Marmara	18,1	48,8	38,8	22,9
Ege	20,5	30,8	38,2	24,2
Akdeniz	18,0	42,9	39,0	24,3
Doğu Marmara	22,1	35,4	35,0	25,3
Kuzeydoğu Anadolu	18,9	71,4	43,3	25,6
Türkiye	**21,1**	**41,5**	**38,3**	**25,9**
Güneydoğu Anadolu	18,3	43,1	52,2	26,2
Doğu Karadeniz	22,1	48,9	47,5	26,5
Batı Anadolu	21,7	43,7	34,5	27,0
İstanbul	28,1	36,2	30,4	29,3
Ortadoğu Anadolu	21,7	61,0	50,9	30,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.18. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	19,7	58,9	30,8	23,7
Orta Anadolu	22,3	71,6	21,4	26,3
Batı Anadolu	25,4	43,2	28,0	28,5
Doğu Marmara	27,3	56,7	25,0	29,1
Doğu Karadeniz	26,7	70,8	36,5	29,8
Ege	27,5	59,6	28,9	31,1
Türkiye	**28,9**	**57,6**	**29,2**	**31,3**
Batı Karadeniz	28,8	53,6	40,8	31,6
Akdeniz	27,7	70,0	31,2	31,8
Ortadoğu Anadolu	26,1	80,1	39,5	33,2
Güneydoğu Anadolu	29,7	68,6	43,5	34,2
İstanbul	39,7	43,5	21,3	34,9
Kuzeydoğu Anadolu	32,0	71,7	29,4	35,2

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.19. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Doğu Karadeniz	43,3	65,0	98,1	51,4
Batı Marmara	51,1	65,4	60,7	53,3
Doğu Marmara	57,6	40,0	67,2	57,9
İstanbul	61,2	42,4	57,0	58,9
Batı Karadeniz	55,9	51,8	89,6	59,6
Kuzeydoğu Anadolu	63,4	70,9	88,6	66,3
Ege	64,1	53,9	86,2	66,3
Türkiye	**66,6**	**60,5**	**79,4**	**68,5**
Orta Anadolu	59,3	83,1	136,7	74,3
Ortadoğu Anadolu	69,0	93,0	88,5	74,4
Akdeniz	75,3	77,2	81,6	76,8
Batı Anadolu	85,5	53,9	73,6	78,9
Güneydoğu Anadolu	89,0	95,4	108,1	93,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.20. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Orta Anadolu	11,0	39,2	13,8	13,8
Batı Marmara	12,5	19,0	31,7	15,7
Doğu Karadeniz	19,7	7,2	16,1	18,8
Batı Karadeniz	19,3	17,6	28,0	20,2
Kuzeydoğu Anadolu	22,0	22,4	14,5	21,3
Ege	19,0	27,7	41,4	23,3
Türkiye	**23,4**	**21,0**	**26,4**	**23,7**
Akdeniz	25,8	20,6	19,7	24,1
İstanbul	30,1	8,6	15,3	24,7
Güneydoğu Anadolu	21,8	21,8	37,5	25,0
Batı Anadolu	24,9	20,9	34,0	25,6
Doğu Marmara	31,4	18,7	26,7	29,6
Ortadoğu Anadolu	26,7	27,6	53,6	31,3

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.21. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Doğu Marmara	11,5	21,3	16,9	13,1
İstanbul	13,5	12,8	17,1	14,4
Doğu Karadeniz	13,1	27,6	23,3	15,0
Akdeniz	14,6	24,6	16,1	15,7
Batı Marmara	15,4	18,5	17,1	15,8
Türkiye	**14,7**	**21,5**	**19,4**	**16,1**
Orta Anadolu	13,9	33,4	18,7	16,3
Ege	15,1	16,4	24,7	16,7
Batı Karadeniz	14,6	21,9	29,0	16,7
Güneydoğu Anadolu	15,1	39,2	19,4	17,0
Kuzeydoğu Anadolu	16,8	28,3	9,8	17,2
Ortadoğu Anadolu	18,6	24,4	16,8	18,8
Batı Anadolu	17,5	20,5	26,4	19,3

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.22. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Mamografi Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2014

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Güneydoğu Anadolu	1,6	3,2	4,1	2,1
Ortadoğu Anadolu	2,8	7,5	3,4	3,3
Kuzeydoğu Anadolu	3,2	4,6	3,6	3,3
Doğu Karadeniz	4,1	20,3	4,2	4,8
Batı Marmara	4,7	8,7	4,9	4,9
Türkiye	**5,3**	**8,9**	**5,7**	**5,7**
Batı Karadeniz	5,4	9,3	6,4	5,8
Doğu Marmara	5,4	10,3	6,0	5,8
Akdeniz	6,3	6,6	5,6	6,2
İstanbul	6,2	6,5	6,3	6,2
Orta Anadolu	6,7	8,4	6,1	6,7
Ege	6,3	8,5	7,3	6,7
Batı Anadolu	6,5	13,5	5,4	7,4

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.30. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye

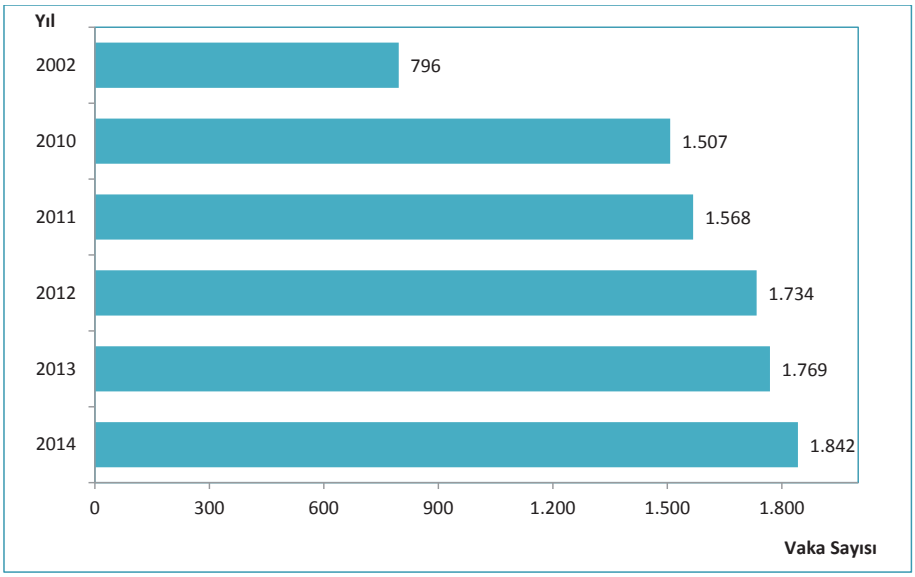

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.31. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2014

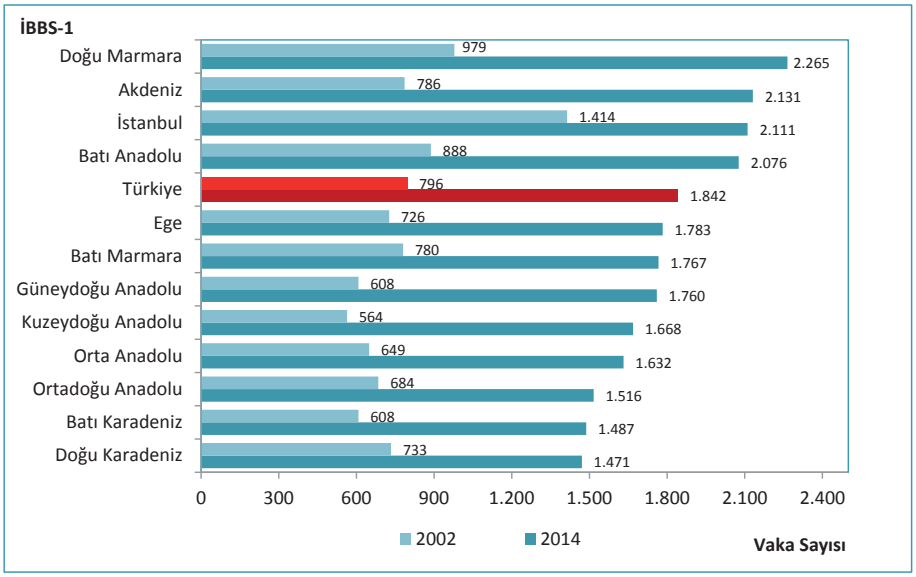

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.32. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye

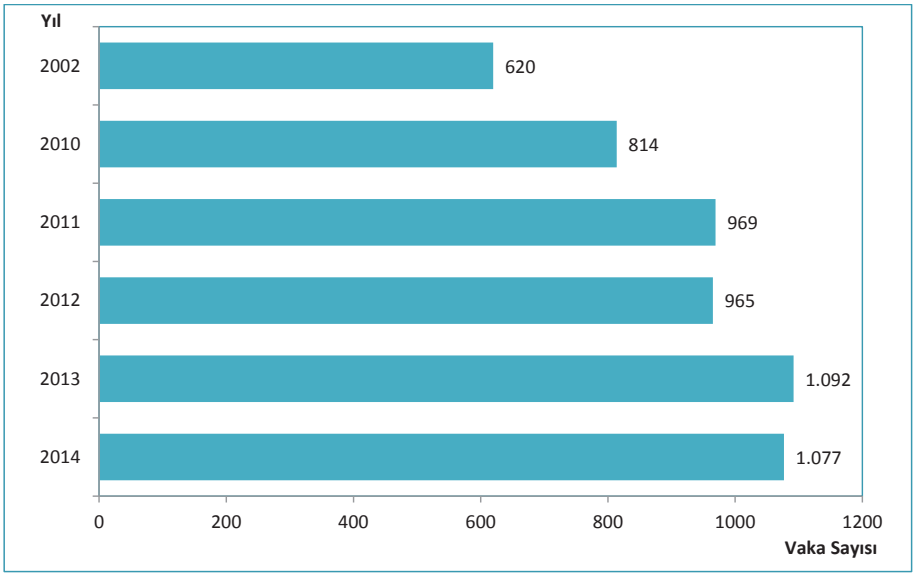

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.33. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2014

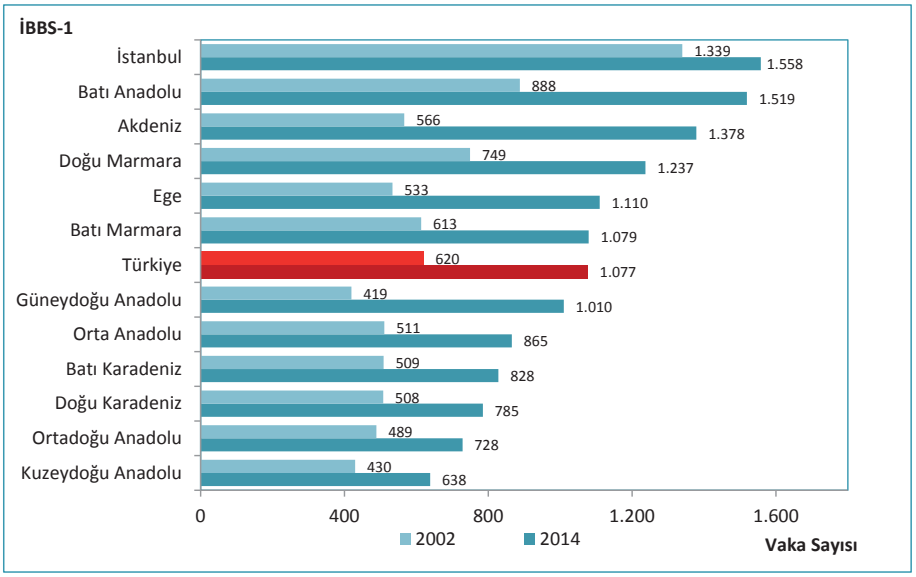

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.23. Yıllara Göre İlaçların Tüketim Miktarları, (Milyon Kutu), Türkiye

	2010	2011	2012	2013	2014
Gastrointestinal Kanal ve Metabolizma	243,1	268,7	278,8	280,6	286,7
Solunum Sistemi	231,3	268,7	257,8	263,8	276,5
Sistemik Antienfektifler	266,0	280,8	278,4	275,1	270,3
Sinir Sistemi	211,0	234,5	242,6	258,5	260,7
Kas ve İskelet Sistemi	207,1	222,8	233,4	216,8	228,0
Kardiyovasküler Sistem	155,8	168,9	177,5	185,2	191,4
Dermatolojide Kullanılan İlaçlar	87,0	97,6	101,6	96,5	98,8
Kan ve Kan Yapıcı Organlar	66,4	72,6	77,8	77,1	82,7
Hastane Solusyonları	46,4	59,2	61,9	72,1	75,8
Ürojenital Sistem ve Seks Hormonları	56,2	63,4	64,4	64,1	66,1
Duyu Organları	46,5	48,9	50,6	55,2	58,2
Sistemik Hormon Preparatları	30,3	36,5	37,5	37,5	41,7
Teşhis Amaçlı Ajanlar	9,1	11,1	11,7	13,2	14,8
Antineoplastik ve İmmünomodülatör Ajanlar	6,3	6,9	7,6	8,2	9,3
Parazitoloji	5,0	5,0	4,7	5,1	5,0
Muhtelif (Diğer)	2,2	2,6	2,9	3,4	4,0
Toplam İlaç Tüketimi	1.669,90	1.848,30	1.889,40	1.912,20	1.969,97

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.34. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (%), Türkiye

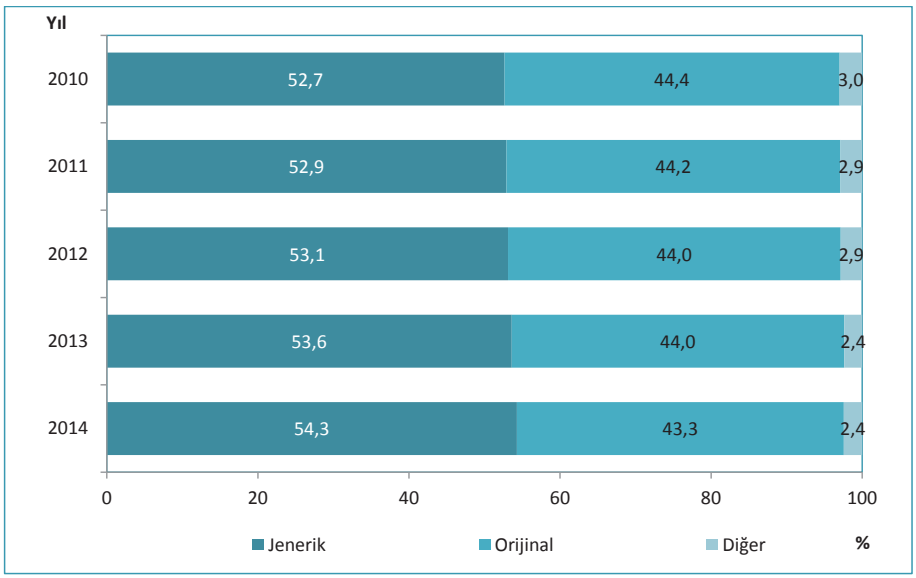

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.35. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye

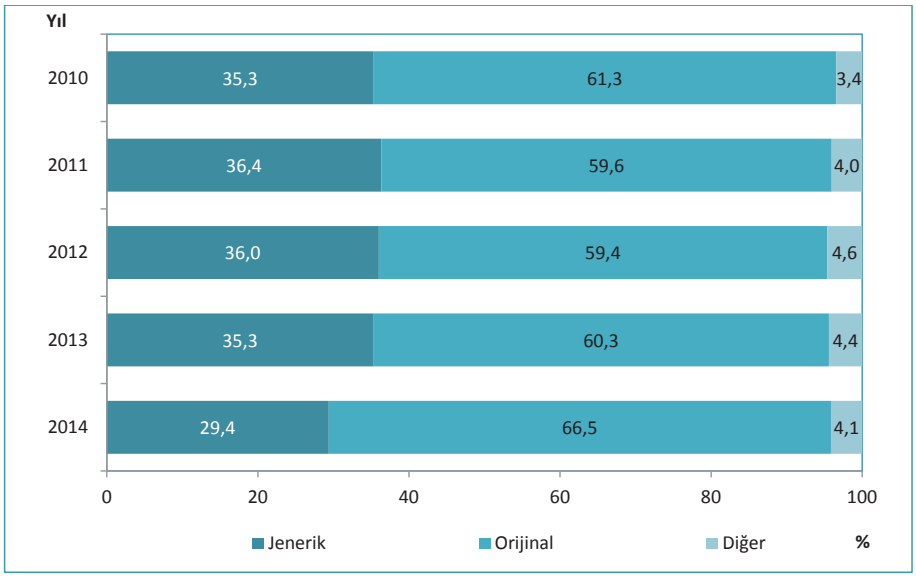

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.36. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (%),Türkiye

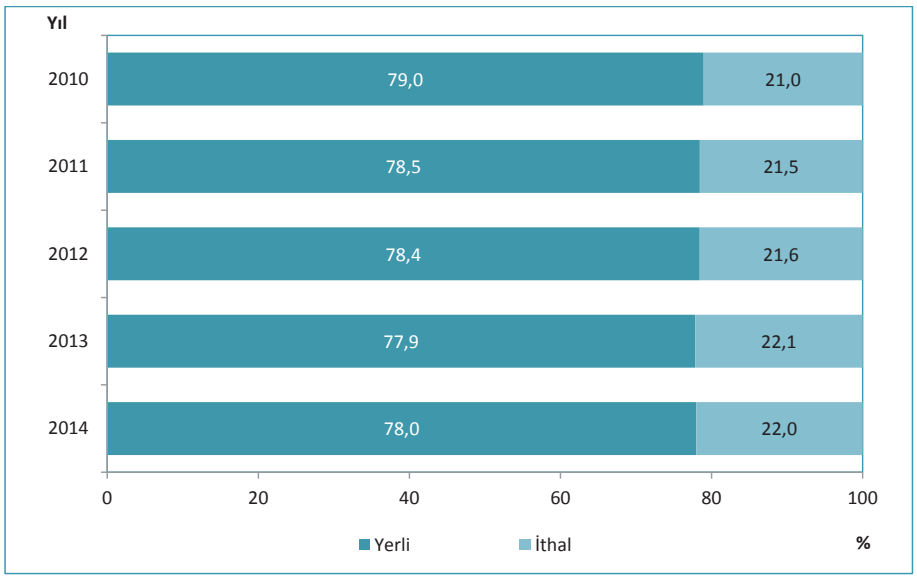

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.37. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye

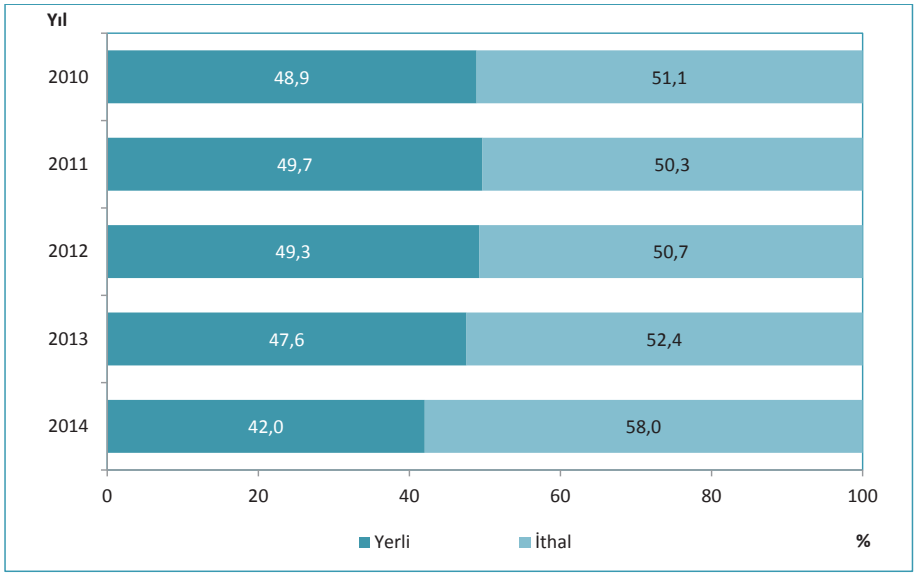

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.38. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (%),Türkiye

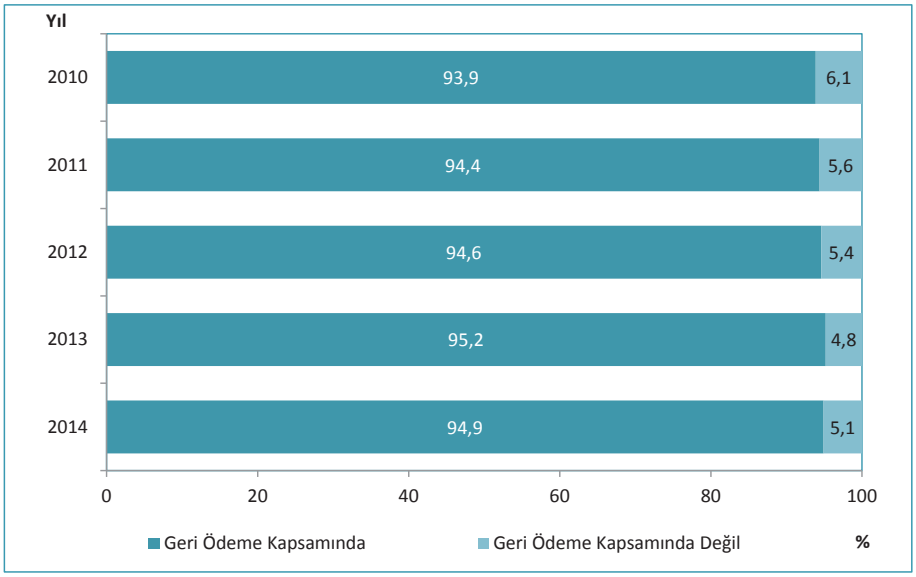

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.39. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye

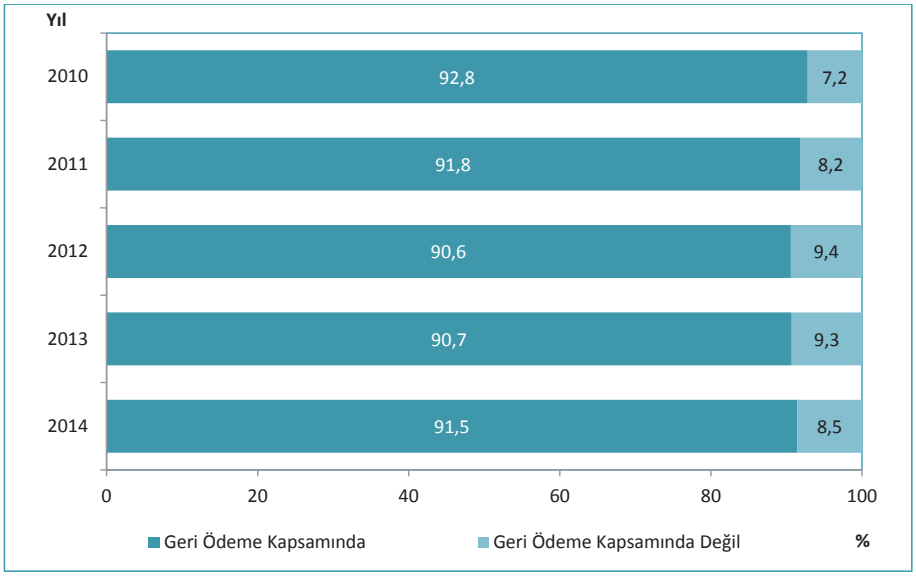

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.40. Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%)

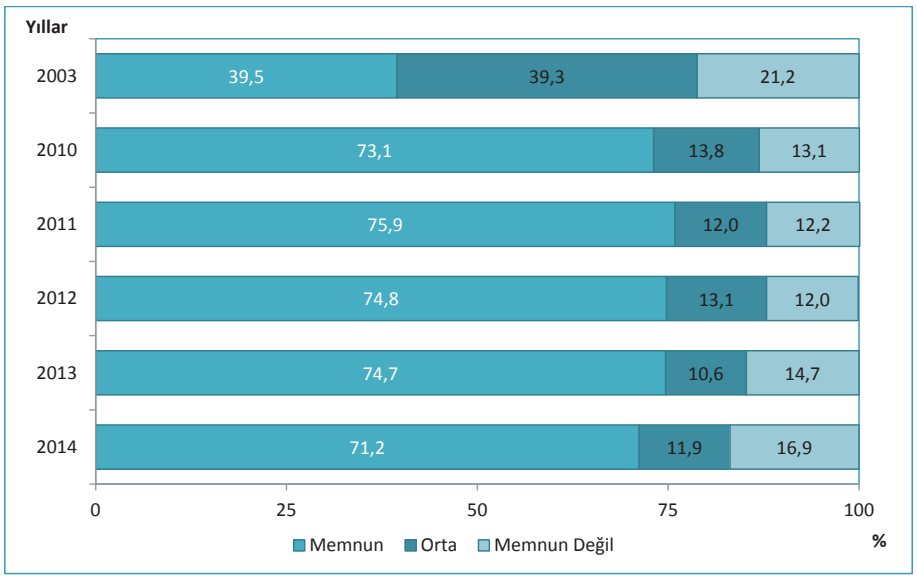

Kaynak: TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2014

Şekil 7.41. Yıllara Göre AB ve Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%)

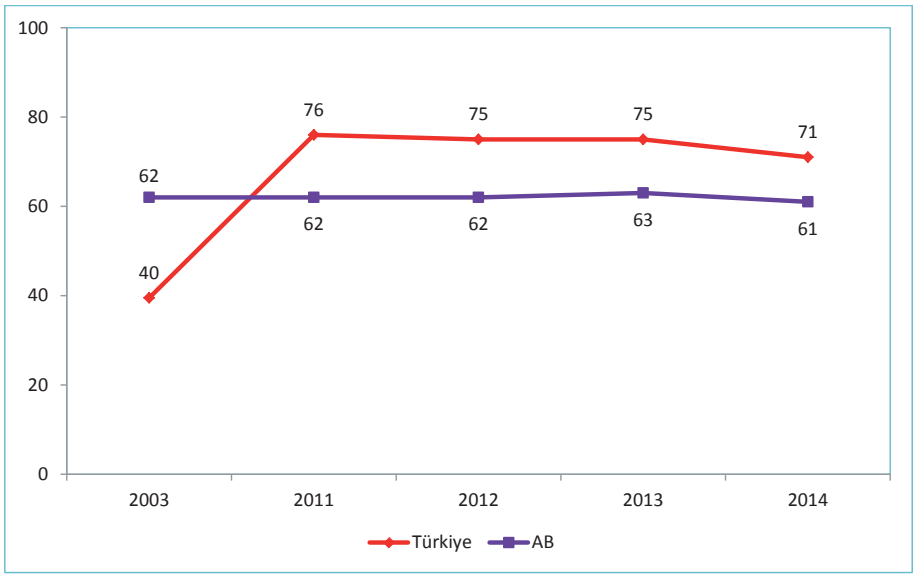

Kaynak: Bulletin of the World Health Organization 2009;87:271-278, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2011,2012,2013,2014, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2014

Şekil 7.42. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Kamu Sağlık Harcaması, (SGP ABD $), 2013

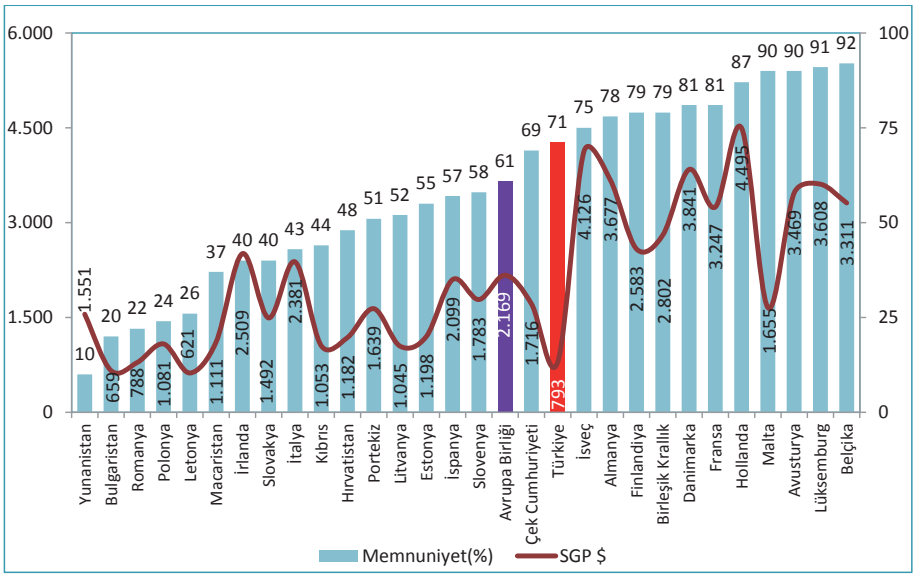

Kaynak: OECD Health Data 2015, DSÖ World Health Statistics 2015, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2014, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2014

Şekil 7.43. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2014 ve Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD $), 2013

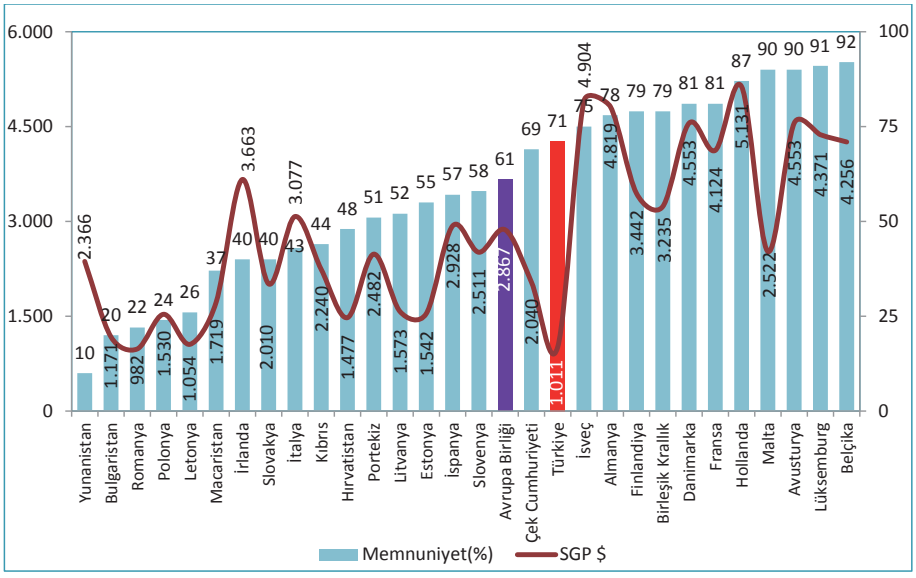

Kaynak: OECD Health Data 2015, DSÖ World Health Statistics 2015, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2014, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2014

Tablo 7.24. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2014

	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişi Başı Hekime Başvuru	Diş Hekimine Başvuru	Kişi Başı Diş Hekimine Başvuru	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatalak Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Adana	8.960.309	11.363.783	9,4	763.603	0,35	411.775	1.811.969	168.551	77,6	4,4	64,3	1,3	17,5
Adıyaman	1.526.971	3.084.060	7,7	327.440	0,55	82.940	279.297	17.845	69,4	3,4	75,2	1,5	7,8
Afyonkarahisar	2.276.903	3.576.491	8,3	326.667	0,46	134.269	513.940	37.113	71,4	3,8	68,1	1,5	13,2
Ağrı	664.630	2.702.087	6,1	206.283	0,38	59.395	177.586	14.128	59,6	3,0	72,7	2,0	6,0
Amasya	1.211.395	1.862.290	9,5	195.340	0,61	36.659	151.329	10.806	52,3	4,1	46,3	3,8	20,8
Ankara	13.373.202	31.153.996	8,6	3.503.312	0,68	928.639	4.412.983	406.018	64,9	4,8	49,8	2,6	17,7
Antalya	6.654.182	12.580.086	8,7	896.056	0,40	382.258	1.355.700	156.755	72,3	3,5	74,4	1,4	16,6
Artvin	396.841	907.411	7,7	99.043	0,58	22.232	70.300	4.307	54,3	3,2	62,6	2,7	14,4
Aydın	3.534.108	5.833.032	9,0	544.536	0,52	221.891	821.503	57.772	84,0	3,7	82,9	0,7	17,7
Balıkesir	3.967.064	6.515.606	8,8	651.700	0,55	164.083	747.053	61.497	69,0	4,6	55,3	2,0	25,3
Bilecik	639.259	1.112.745	8,3	140.971	0,67	17.263	82.852	5.247	63,9	4,8	48,6	2,7	18,3
Bingöl	363.160	1.111.066	5,5	131.063	0,49	42.694	148.192	10.076	63,2	3,5	66,5	2,0	5,2
Bitlis	449.980	1.590.529	6,0	136.676	0,40	55.815	172.027	12.209	59,3	3,1	70,2	2,1	4,2
Bolu	844.206	2.091.496	10,3	256.146	0,90	74.925	367.791	19.098	55,2	4,9	41,0	4,0	14,2
Burdur	829.433	1.426.468	8,8	143.973	0,56	44.357	169.767	12.372	68,2	3,8	65,0	1,8	14,5
Bursa	10.251.260	14.004.078	8,7	1.393.895	0,50	463.192	1.836.681	176.908	74,5	4,0	68,6	1,4	21,2
Çanakkale	1.748.991	2.823.591	8,9	261.739	0,51	65.994	274.898	25.745	56,3	4,2	49,3	3,2	24,4
Çankırı	485.054	883.648	7,5	132.877	0,72	24.729	105.005	8.070	63,1	4,2	54,2	2,5	17,9
Çorum	1.438.956	2.884.039	8,2	277.185	0,53	84.200	347.199	23.431	61,9	4,1	54,8	2,5	20,7
Denizli	3.930.741	5.517.223	9,7	512.704	0,52	225.212	746.974	69.236	73,9	3,3	81,3	1,2	14,4
Diyarbakır	3.350.422	7.143.019	6,4	750.965	0,46	291.283	1.062.985	90.019	64,7	3,6	64,7	2,0	11,5
Edirne	1.508.352	2.751.152	10,6	179.982	0,45	83.479	447.055	28.841	63,9	5,4	43,6	3,0	25,0
Elazığ	1.297.412	3.298.248	8,1	333.744	0,59	127.400	662.824	41.621	64,3	5,2	45,1	2,9	16,0
Erzincan	485.035	1.334.931	8,1	121.746	0,54	36.751	143.580	11.865	61,1	3,9	57,1	2,5	18,4
Erzurum	1.587.159	4.286.651	7,7	554.531	0,73	153.145	878.894	70.920	68,0	5,7	43,2	2,7	13,4
Eskişehir	2.434.864	4.806.592	8,9	650.265	0,80	192.408	875.191	62.668	68,9	4,5	55,3	2,1	18,0
Gaziantep	5.211.689	10.234.858	8,2	764.827	0,40	401.856	1.341.287	158.471	79,7	3,3	87,2	0,9	15,2
Giresun	1.432.686	2.516.001	9,2	207.089	0,48	86.195	348.014	22.797	69,4	4,0	62,8	1,8	15,5
Gümüşhane	328.563	679.895	6,9	88.279	0,60	18.991	66.966	2.675	55,9	3,5	57,9	2,8	15,4
Hakkari	177.847	974.965	4,2	75.471	0,27	53.335	110.982	7.638	72,9	2,1	127,9	0,8	3,5
Hatay	4.762.055	7.561.189	8,1	617.695	0,41	266.641	831.606	86.765	80,7	3,1	94,5	0,7	18,7
Isparta	1.273.755	2.788.812	9,7	394.163	0,94	97.830	515.775	41.792	70,8	5,3	49,0	2,2	18,4
Mersin	6.461.222	8.714.438	8,8	577.562	0,33	248.094	968.927	96.156	75,6	3,9	70,7	1,3	16,9
İstanbul	35.341.125	76.171.113	7,8	4.836.901	0,34	2.069.201	7.984.118	872.826	65,1	3,9	61,6	2,1	18,2
İzmir	13.546.028	23.274.459	9,0	1.870.627	0,45	667.041	2.911.930	280.998	69,7	4,4	58,2	1,9	22,5
Kars	509.183	1.307.936	6,1	137.446	0,46	45.870	167.412	18.095	59,4	3,6	59,4	2,5	6,6
Kastamonu	1.013.346	1.851.213	7,8	203.068	0,55	48.914	238.552	12.805	60,1	4,9	45,0	3,2	21,1
Kayseri	3.684.536	7.213.102	8,2	798.157	0,60	328.663	1.027.132	121.669	70,0	3,1	81,8	1,3	13,8
Kırklareli	1.235.700	1.868.944	9,0	158.718	0,46	54.091	152.827	12.642	52,3	2,8	67,5	2,6	12,8
Kırşehir	591.696	1.418.966	9,0	138.338	0,62	35.699	103.530	10.038	57,0	2,9	71,7	2,2	14,9
Kocaeli	5.447.564	10.023.555	9,0	1.052.085	0,61	270.815	1.116.466	115.567	73,6	4,1	65,2	1,5	18,4
Konya	6.578.817	11.040.412	8,4	1.685.498	0,80	375.499	1.535.849	147.595	63,4	4,1	56,6	2,4	15,5
Kütahya	1.932.650	2.667.716	8,0	269.692	0,47	85.870	471.652	26.540	75,8	5,5	50,4	1,8	19,1
Malatya	1.959.900	4.587.245	8,5	498.053	0,65	174.517	821.423	68.498	88,5	4,7	68,6	0,6	13,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

Tablo 7.24. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2014- Devamı

	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişi Başı Hekime Başvuru	Diş Hekimine Başvuru	Kişi Başı Diş Hekimine Başvuru	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatalak Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Manisa	4.547.859	7.858.181	9,1	713.487	0,52	234.786	1.098.322	88.926	74,6	4,7	58,2	1,6	18,8
Kahramanmaraş	2.701.206	5.470.578	7,5	451.503	0,41	165.115	627.812	58.198	66,2	3,8	63,6	1,9	12,5
Mardin	1.375.086	3.874.117	6,7	295.599	0,37	82.734	238.077	31.095	64,1	2,9	81,3	1,6	9,0
Muğla	3.227.899	4.479.400	8,6	380.315	0,43	126.025	379.852	40.874	49,9	3,0	60,4	3,0	14,1
Muş	581.433	2.023.920	6,3	177.479	0,43	44.781	156.466	10.688	56,0	3,5	58,5	2,7	8,5
Nevşehir	1.004.264	1.338.539	8,2	147.364	0,51	39.142	136.158	32.420	60,4	3,5	63,3	2,3	13,9
Niğde	1.063.993	1.569.096	7,7	170.658	0,50	47.960	201.924	10.488	95,2	4,2	82,5	0,2	11,0
Ordu	2.030.925	4.064.944	8,4	370.100	0,51	144.210	473.507	47.674	69,4	3,3	77,2	1,4	14,7
Rize	1.051.234	2.435.919	10,6	159.942	0,48	68.066	261.218	18.903	66,2	3,8	63,0	2,0	21,1
Sakarya	3.071.874	4.943.106	8,6	400.825	0,43	120.240	440.160	51.599	71,0	3,7	70,8	1,5	18,2
Samsun	3.541.698	8.164.863	9,2	957.219	0,75	259.289	1.248.307	102.219	78,8	4,8	59,8	1,3	27,9
Siirt	376.804	1.370.733	5,5	142.189	0,45	65.727	199.131	13.581	64,2	3,0	77,3	1,7	2,6
Sinop	678.110	1.099.132	8,7	132.535	0,65	28.891	98.452	7.909	52,9	3,4	56,6	3,0	15,0
Sivas	1.469.416	3.514.583	8,0	478.030	0,77	108.854	531.355	38.760	58,4	4,9	43,7	3,5	19,8
Tekirdağ	3.185.945	4.689.381	8,7	574.813	0,63	136.784	441.256	42.039	60,0	3,2	67,9	2,1	18,7
Tokat	1.498.626	3.376.572	8,2	378.067	0,63	101.549	467.721	33.656	67,9	4,6	53,8	2,2	15,7
Trabzon	2.576.764	5.302.331	10,3	345.862	0,45	179.110	919.028	61.137	76,3	5,1	54,3	1,6	19,2
Tunceli	306.310	285.186	6,8	56.687	0,66	7.093	36.345	2.289	53,2	5,1	37,9	4,5	8,6
Şanlıurfa	3.167.505	13.830.072	9,2	551.013	0,30	288.477	908.564	76.317	86,6	3,1	100,3	0,5	10,6
Uşak	1.453.203	1.972.861	9,8	165.536	0,47	74.430	272.587	24.652	76,4	3,7	76,2	1,1	20,5
Van	1.611.107	5.098.626	6,2	407.553	0,38	162.457	632.029	42.905	68,3	3,9	64,1	1,8	13,2
Yozgat	920.956	2.299.582	7,4	210.081	0,49	58.382	195.147	16.094	52,5	3,3	57,3	3,0	12,4
Zonguldak	1.650.520	4.006.450	9,4	389.853	0,65	121.135	503.574	37.213	67,6	4,2	59,3	2,0	19,0
Aksaray	1.122.936	1.833.818	7,7	151.335	0,39	62.353	159.819	16.777	64,7	2,6	92,1	1,4	10,8
Bayburt	177.279	380.396	6,9	44.723	0,55	13.559	52.889	4.021	96,6	3,9	90,4	0,1	11,9
Karaman	724.751	1.112.526	7,6	114.568	0,48	32.654	124.063	11.221	51,3	3,8	49,3	3,6	14,9
Kırıkkale	868.729	1.445.470	8,5	247.688	0,91	40.231	243.412	19.928	60,9	6,1	36,7	3,9	29,9
Batman	845.463	2.711.706	6,4	210.203	0,38	92.515	286.208	35.624	77,7	3,1	91,7	0,9	12,8
Şırnak	589.774	2.138.073	5,6	160.292	0,33	54.031	157.792	12.662	60,4	2,9	75,5	1,9	7,9
Bartın	812.176	1.078.366	10,0	95.222	0,50	28.227	134.145	6.370	81,3	4,8	62,4	1,1	22,4
Ardahan	249.272	366.037	6,1	64.994	0,64	11.466	43.793	3.069	49,8	3,8	47,6	3,9	10,9
Iğdır	453.695	835.376	6,7	106.993	0,56	18.354	55.566	7.047	51,4	3,0	62,0	2,9	8,7
Yalova	782.468	1.407.412	9,7	134.932	0,60	35.537	97.679	11.624	70,1	2,7	93,0	1,2	32,0
Karabük	761.920	1.486.585	9,7	160.434	0,69	48.961	174.582	16.533	75,7	3,6	77,5	1,1	16,9
Kilis	414.310	790.820	9,4	99.836	0,78	17.634	65.470	8.305	85,4	3,7	84,0	0,6	29,8
Osmaniye	1.492.343	2.735.262	8,3	272.645	0,54	109.563	267.748	32.288	71,6	2,4	106,9	1,0	11,9
Düzce	1.119.501	1.857.269	8,4	139.270	0,39	47.841	153.283	17.156	60,9	3,2	69,3	2,1	19,9
Türkiye	219.205.605	424.786.425	8,3	37.925.956	0,49	13.034.273	51.861.464	4.798.946	68,7	4,0	63,0	1,8	17,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

Bölüm 7 İle İlgili Açıklamalar

☑Müracaat sayısı; OECD tarafından "Hekime telefon ile başvuru hariç herhangi bir sebeple başvuruda bulunulması" olarak tanımlanmaktadır.
☑Milli Savunma Bakanlığına (MSB) ait hizmet verileri sadece 2012, 2013 ve 2014 yılları için dahil edildi.
☑Karşılaştırılabilir olması açısında Diğer Kamu Kurumlarına ait hizmetler Özel Sektör içine dahil edildi.
☑Hekime müracaat sayısına diş hekimine yapılan müracaatlar dahil değildir.
☑Diğer kamu kuruluşlarına ve yerel idarelere bağlı hastaneler, bu hastanelere ait hizmetler "Özel" sektör içerisine dahil edildi.
☑2002-2005 yılları arasındaki SSK hastanelerine ait veriler karşılaştırılabilir olması için Sağlık Bakanlığına dahil edildi.

☑**Ameliyatlara İlişkin Bilgiler:** Ameliyat sınıflandırmalarında, Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflaması (ICHI, International Classification of Health Interventions) baz alındı. Bu sınıflamada yapılan tanıma uygun olarak ameliyat (A, B ve C grubu) sayıları hesaplandı. Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflamasına göre teşhis amaçlı ve küçük cerrahi girişimler ameliyatlar içerisinde yer almamaktadır.

☑**Yatak Doluluk Oranı**: Bir yıl içinde yatakların ne oranda hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. (Yatılan Gün Sayısı x 100) / (Yatak sayısı x 365) şeklinde hesaplanmaktadır.

☑**Akut Yatak Doluluk Oranı**: OECD tarafından kullanılan bu indikatör; akut hizmet verilen yatakların doluluk oranıdır.

☑**Ortalama Kalış Günü**: Bir hastanın hastanede kaldığı ortalama gün sayısını göstermektedir. (Yatılan Gün Sayısı) / (Taburcu + Ölen) Kişi Sayısı şeklinde hesaplanmaktadır.

☑**Yatak Devir Hızı**: Bir yatağın yılda kaç hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. (Taburcu + Ölen) / (Yatak Sayısı) şeklinde hesaplanmaktadır.

☑**Yatak Devir Aralığı**: Bir hasta yatağının kaç gün boş kaldığını göstermektedir. (Yatak Sayısı x 365–Yatılan Gün Sayısı) / (Taburcu + Ölen) Kişi Sayısı şeklinde hesaplanmaktadır.

☑**Kaba Ölüm Hızı (Hastanelerde)**: Bir yıl içerisinde hastanede ölen hasta sayısının aynı süre içerisinde ölen ve taburcu olan kişilere oranıdır. (Ölen Kişi Sayısı) / (Taburcu + Ölen) Kişi Sayısı*1.000.

☑112 Acil ambulansı; her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralılara gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır. "Diğer Ambulans"lar; sağlık ocağı, hastaneler ve il sağlık müdürlüklerine ait ambulanslardır. Özel sektör ambulansları toplama dahil değildir.

☑**Jenerik İlaç:** Referans ürün ile aynı aktif maddeyi, aynı miktarda ve aynı farmasötik şekil içinde bulunduran ve biyo eş değerliği (BE) kabul edilen farklı ticari isim altındaki ürünlere eş değer ilaç adı verilir.

☑**Orijinal İlaç:** Uzun araştırmalar ve klinik çalışmaları sonucu belli bir hastalık üzerinde olumlu etki yaptığı kanıtlanmış, temeli patentli bir moleküle dayanan ve daha önceden benzeri olmayan yeni ilaçlar için kullanılan bir uluslararası terimdir.

☑Şekil 7.34 ve Şekil 7.35'de Diğer olarak gösterilen kısım ise orijinal/jenerik ayrımı olmayan ürünlerdir.

Bölüm 8

Sağlıkta İnsan Kaynakları

Tablo 8.1. Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Uzman Hekim	45.457	63.563	66.064	70.103	73.886	75.251
Pratisyen Hekim	30.900	38.818	39.712	38.877	38.572	39.045
Asistan Hekim	15.592	21.066	20.253	20.792	21.317	21.320
Toplam Hekim	**91.949**	**123.447**	**126.029**	**129.772**	**133.775**	**135.616**
Diş Hekimi	16.371	21.432	21.099	21.404	22.295	22.996
Eczacı	22.289	26.506	26.089	26.571	27.012	27.199
Hemşire	72.393	114.772	124.982	134.906	139.544	142.432
Ebe	41.479	50.343	51.905	53.466	53.427	52.838
Diğer Sağlık Personeli	50.106	99.302	110.862	122.663	134.488	149.616
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	83.964	198.694	209.126	209.736	224.618	229.625
TOPLAM PERSONEL SAYISI	**378.551**	**634.496**	**670.092**	**698.518**	**735.159**	**760.322**

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.2. Sağlık Personelinin Sektörlere ve Ünvanlara Göre Dağılımı, 2014

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel Sektör	Diğer	Toplam
Uzman Hekim	36.886	14.941	22.479	945	75.251
Pratisyen Hekim	33.060	200	5.766	19	39.045
Asistan Hekim	7.930	13.087	0	303	21.320
Toplam Hekim	**77.876**	**28.228**	**28.245**	**1.267**	**135.616**
Diş Hekimi	7.640	1.370	13.801	185	22.996
Eczacı	2.102	310	24.732	55	27.199
Hemşire	94.404	22.314	23.035	2.679	142.432
Ebe	48.103	828	3.846	61	52.838
Diğer Sağlık Personeli	107.327	12.488	29.499	302	149.616
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	196.459	12.449	17.823	2894	229.625
TOPLAM PERSONEL SAYISI	**533.911**	**77.987**	**140.981**	**7.443**	**760.322**

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.3. Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı

	2002	2010	2011	2012	2013	2014
Uzman Hekim	22.187	31.527	32.623	34.069	35.081	36.886
Pratisyen Hekim	29.030	33.229	33.523	32.457	32.601	33.060
Asistan Hekim	6.189	7.679	7.236	7.137	7.814	7.930
Toplam Hekim	**57.406**	**72.435**	**73.382**	**73.663**	**75.496**	**77.876**
Diş Hekimi	3.211	7.069	7.225	7.291	7.997	7.640
Eczacı	1.596	1.854	1.891	1.920	2.067	2.102
Hemşire	54.360	77.472	89.314	92.118	93.700	94.404
Ebe	39.473	45.515	46.944	48.409	48.694	48.103
Diğer Sağlık Personeli	33.276	70.701	82.201	83.542	96.391	107.327
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	67.496	172.296	181.295	181.824	186.217	196.459
TOPLAM PERSONEL SAYISI	**256.818**	**447.342**	**482.252**	**488.767**	**510.562**	**533.911**

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler

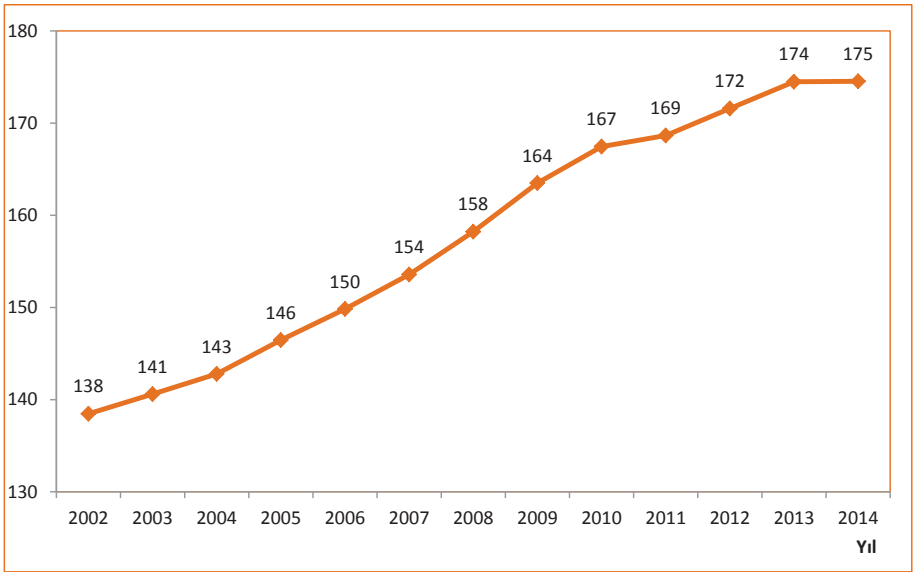

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.2. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

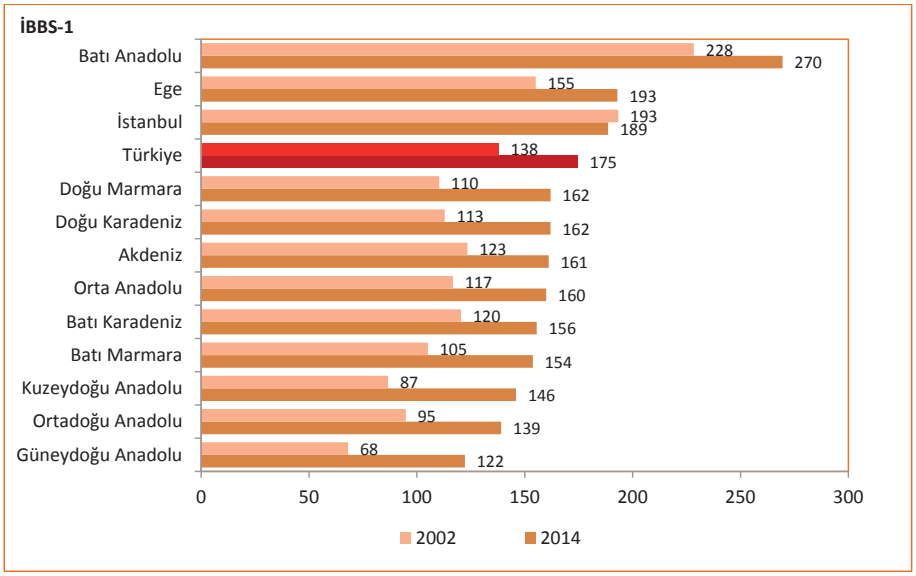

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.3. 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

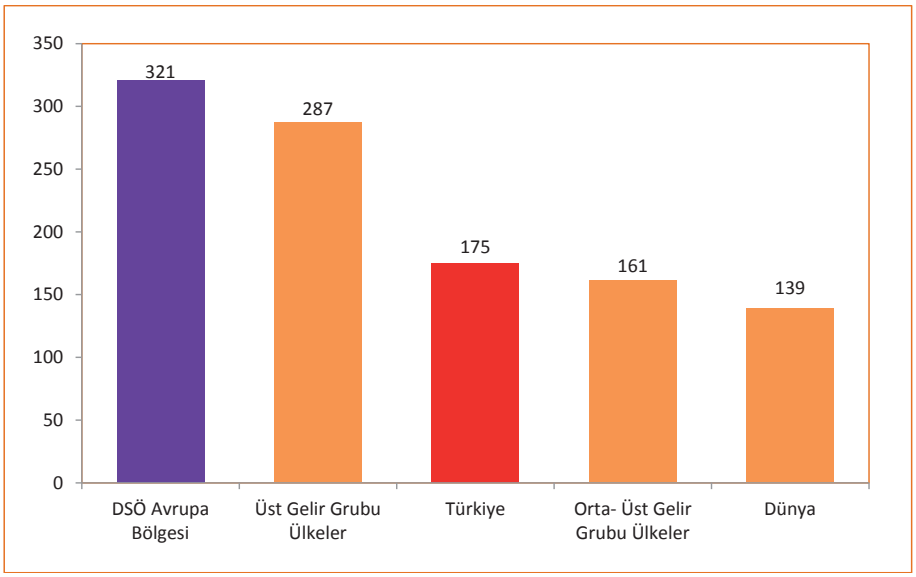

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2015

Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 8.4. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

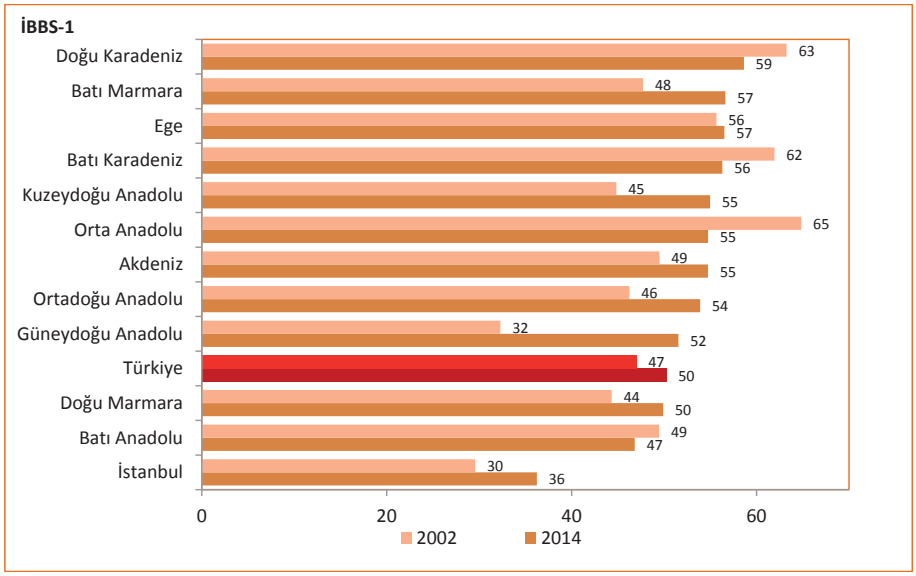

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.5. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

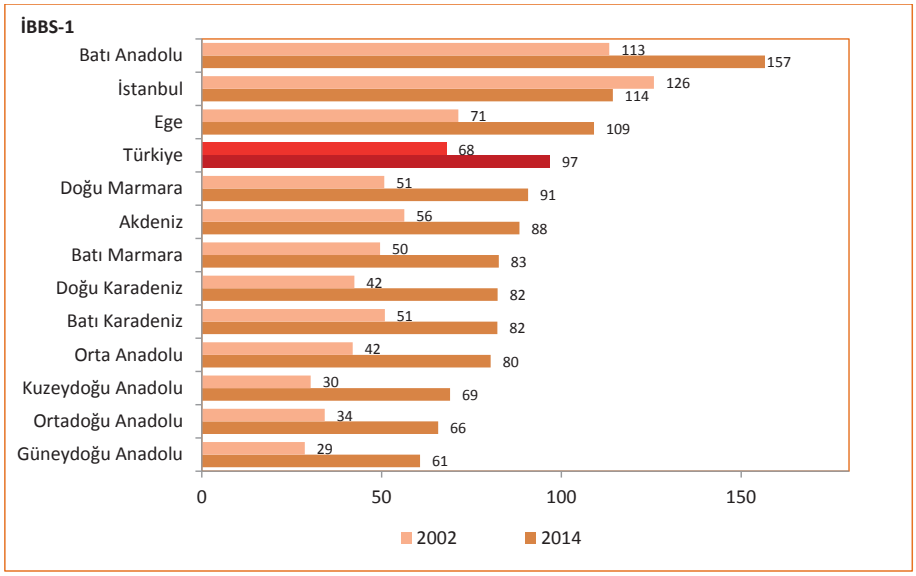

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.6. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2014

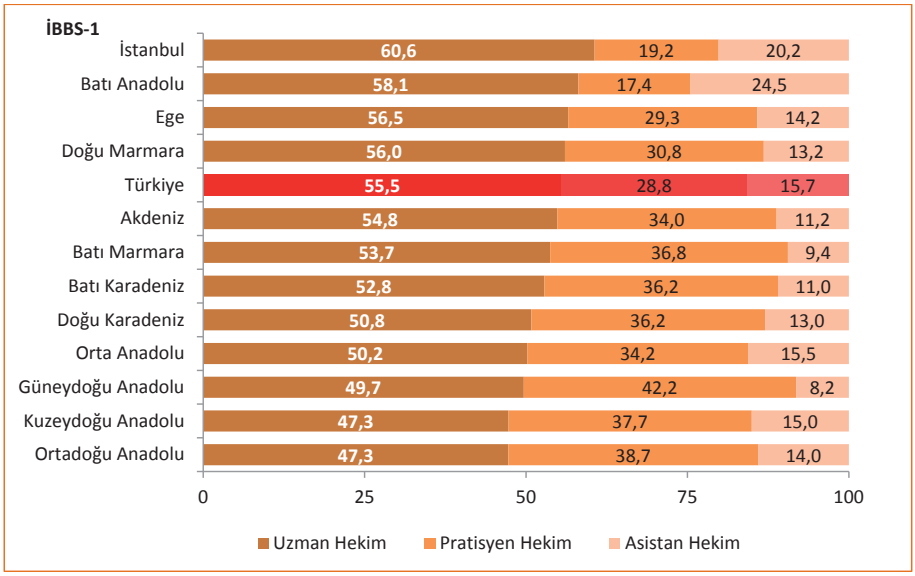

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.7. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler

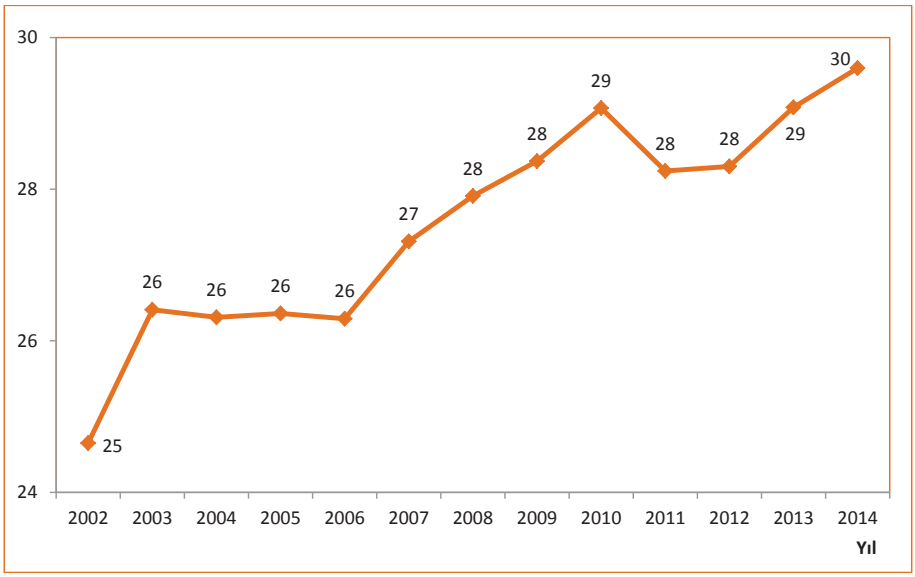

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.8. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

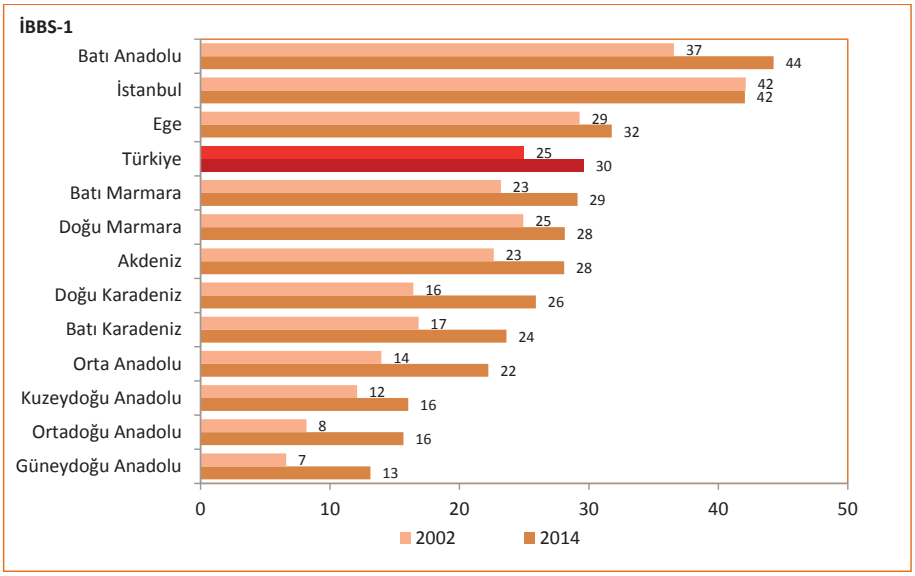

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.9. 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

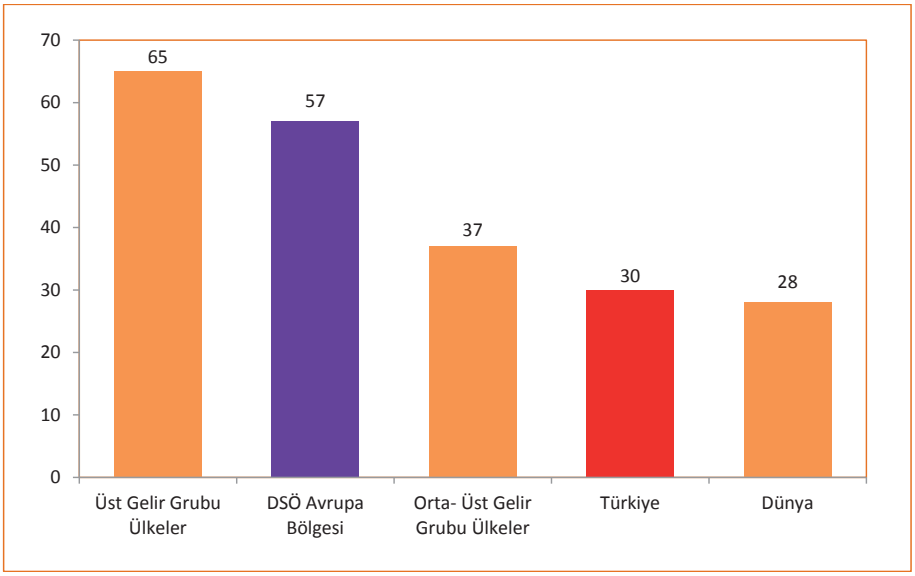

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2015

Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 8.10. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler

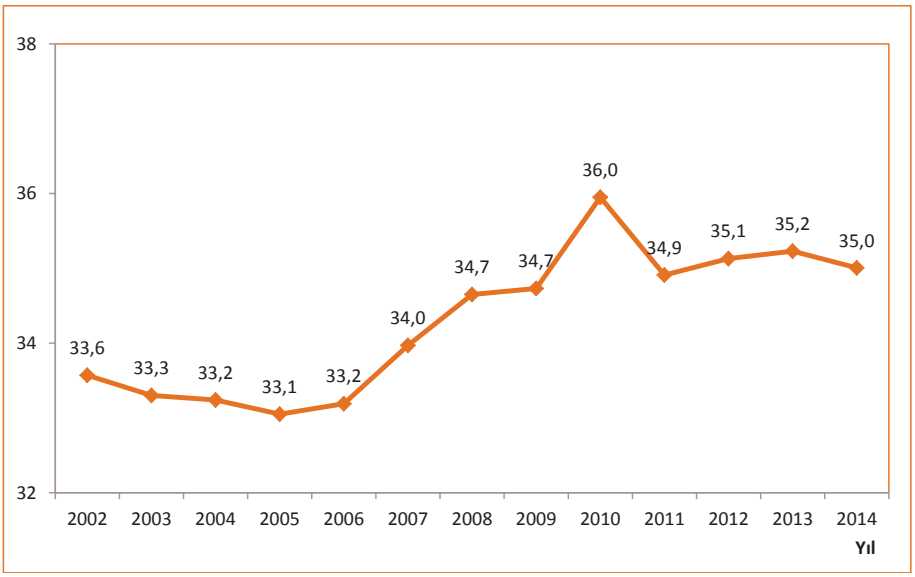

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.11. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

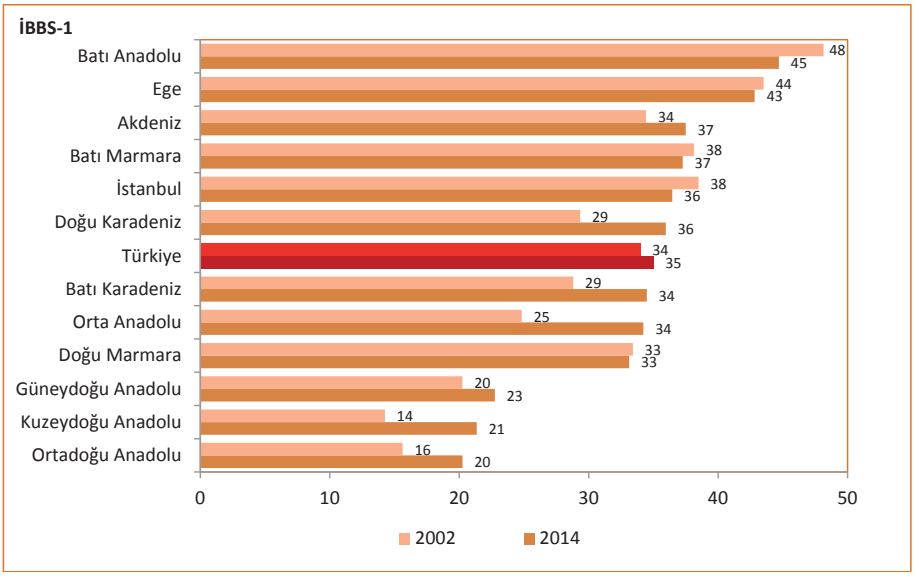

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.12. 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

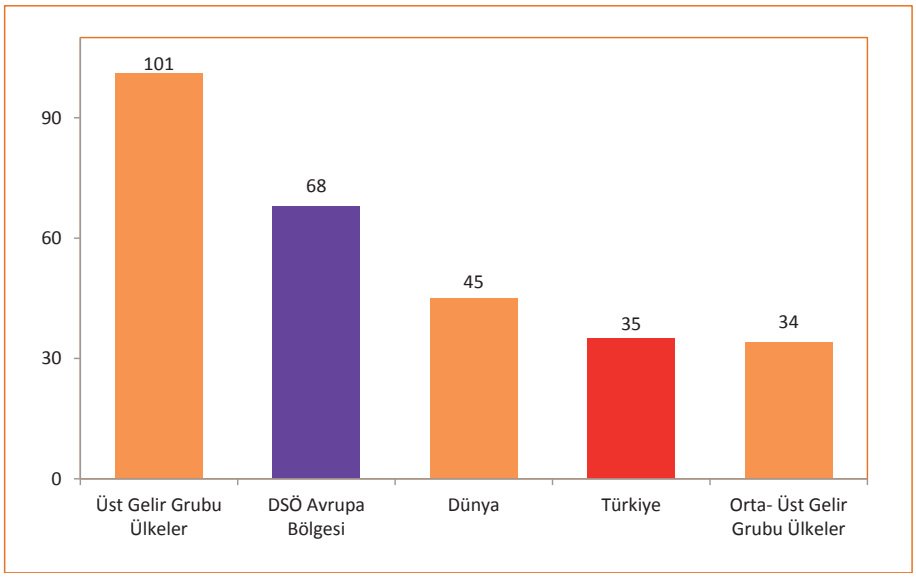

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2015

Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 8.13. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler

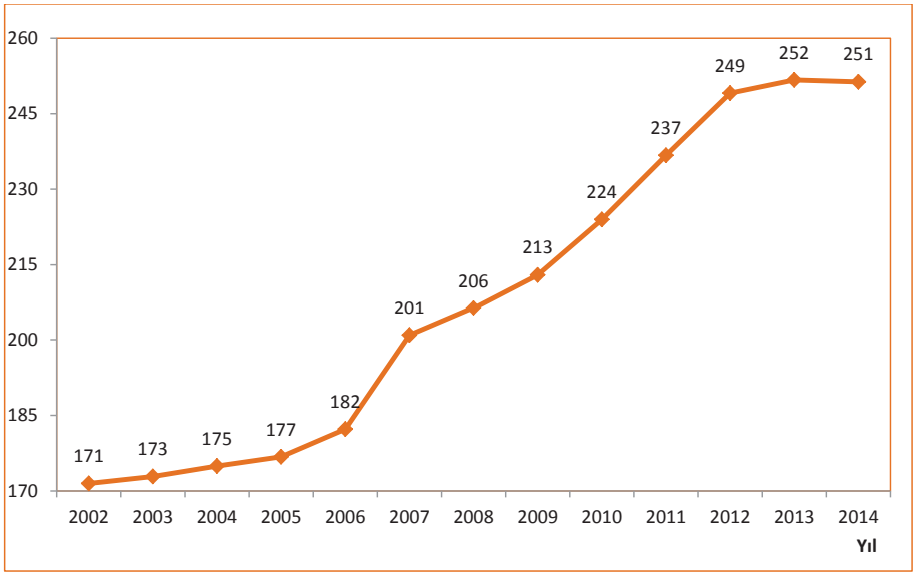

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.14. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2014

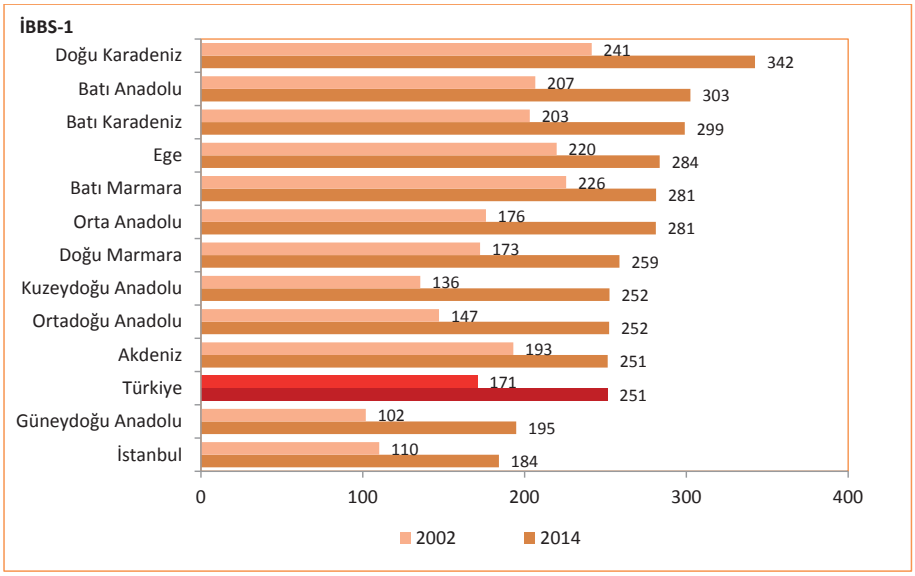

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.15. 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

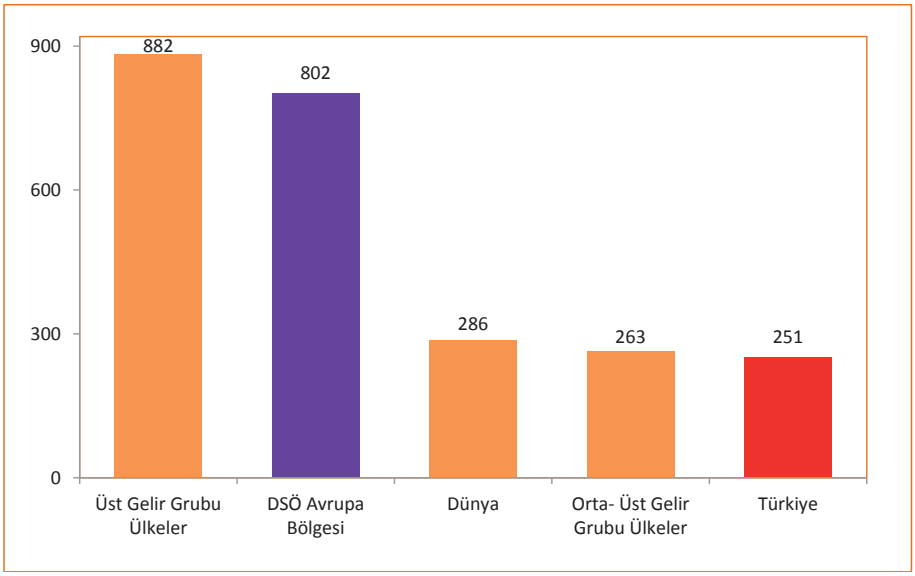

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2015

Not: Türkiye verisi 2014 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 8.16. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014

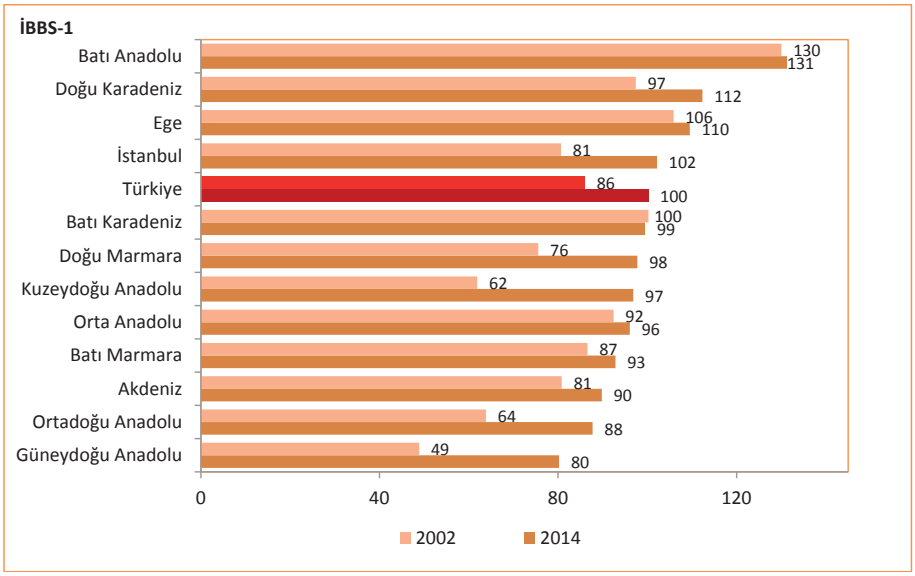

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.17. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014

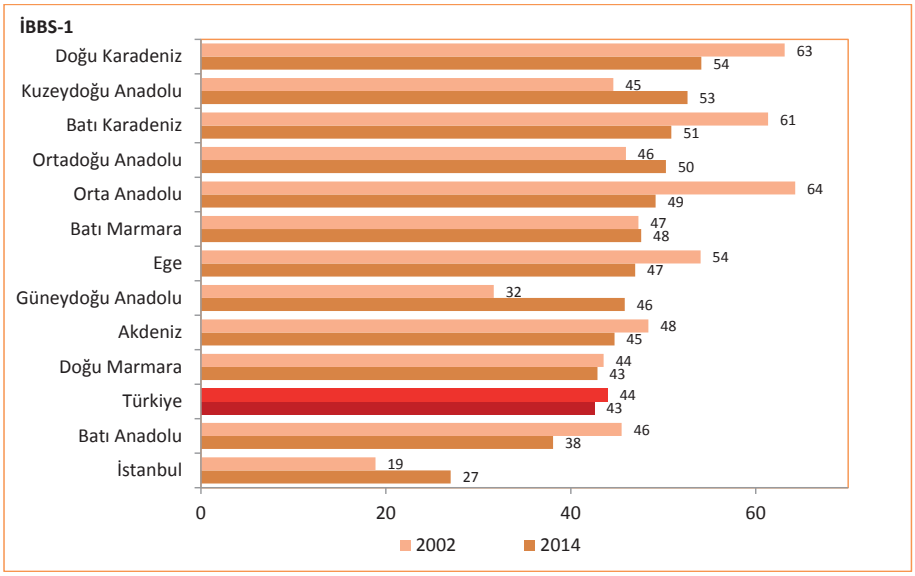

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.18. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014

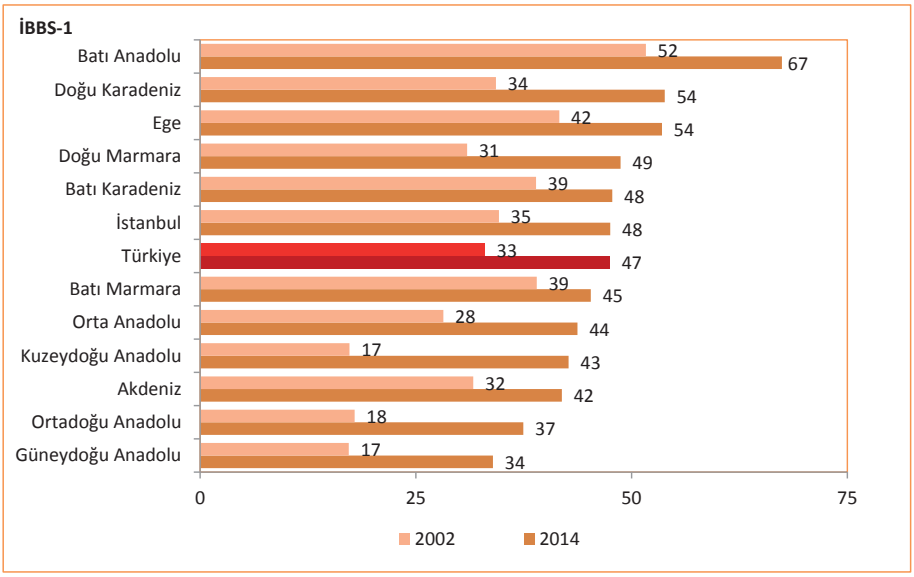

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.19. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2014

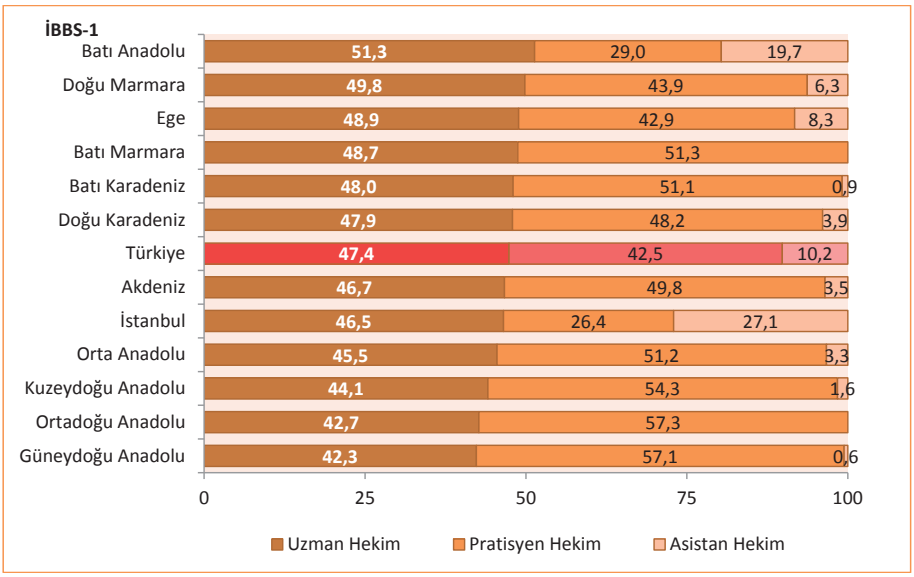

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.20. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2014

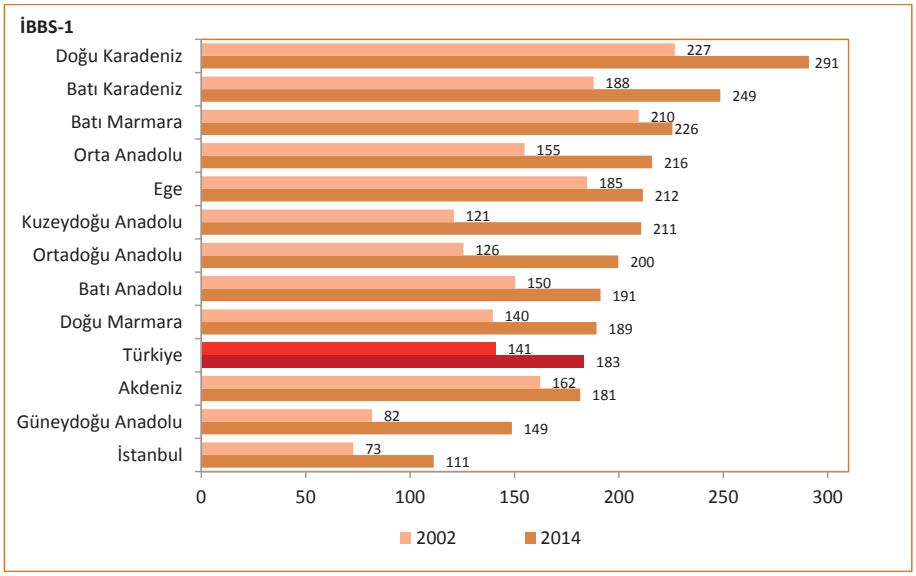

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

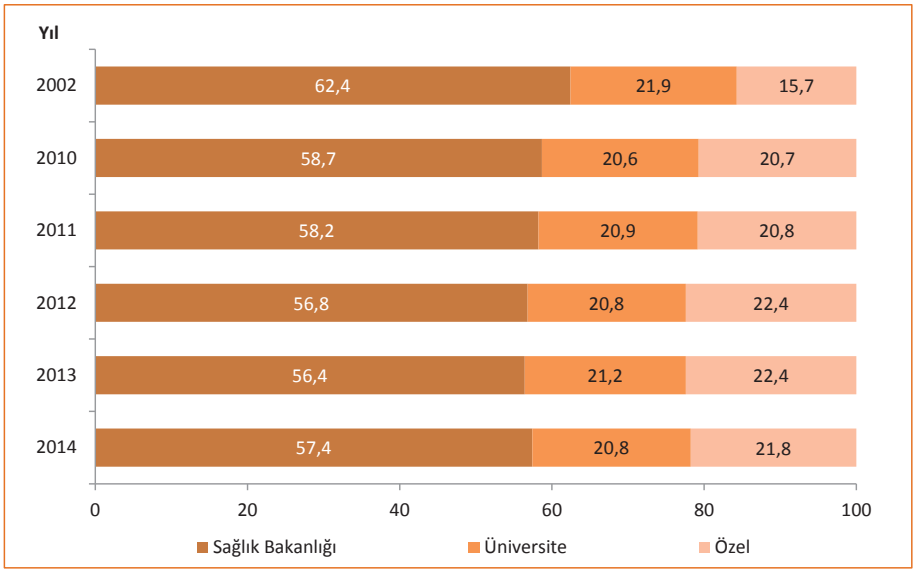

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.22. Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

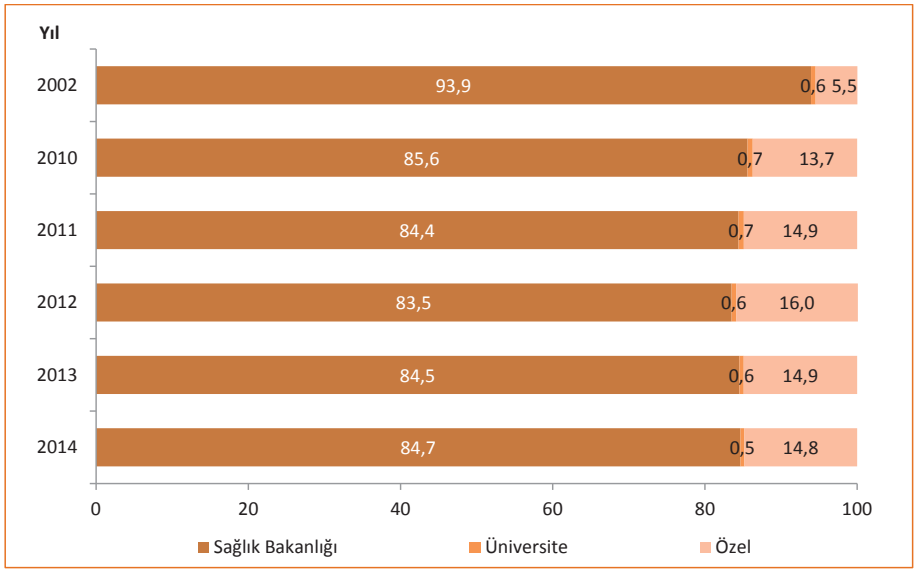

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.23. Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

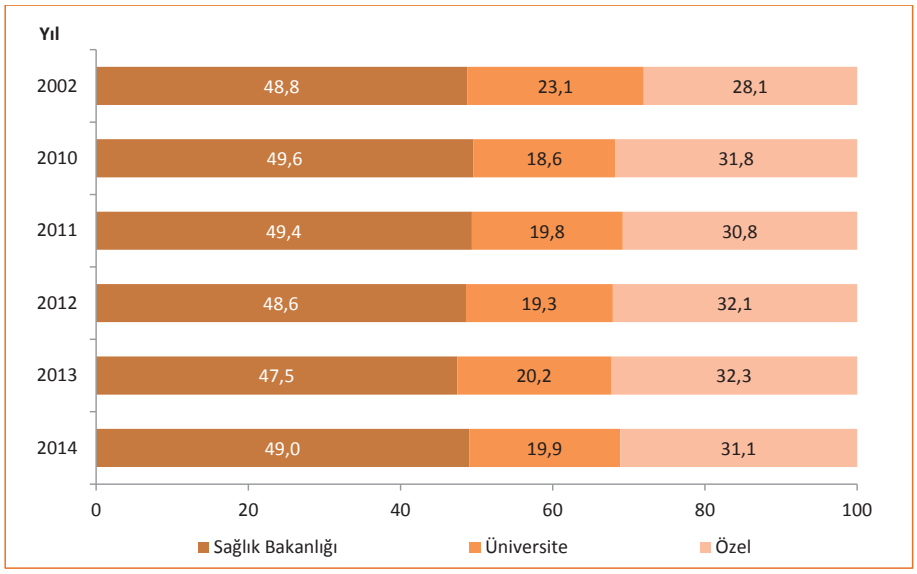

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Diş Hekimi Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

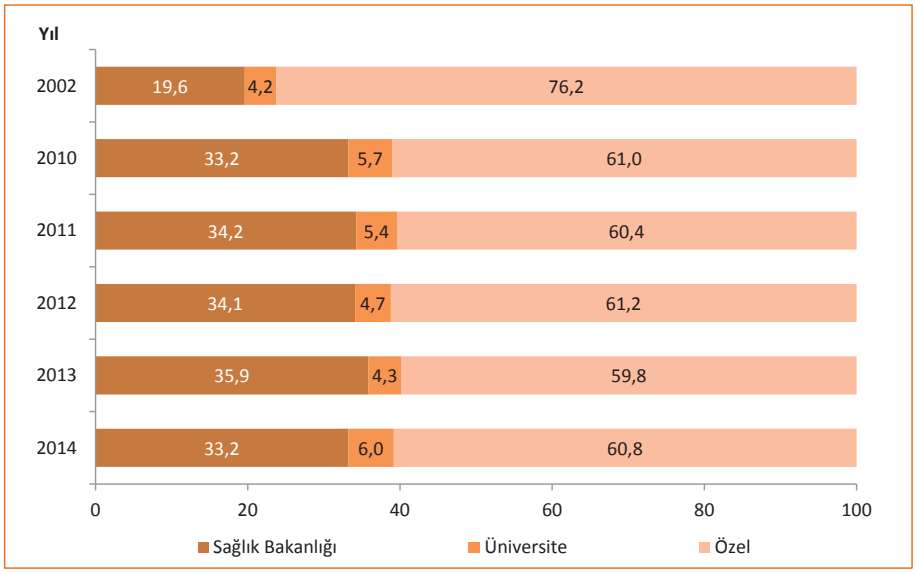

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.25. Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

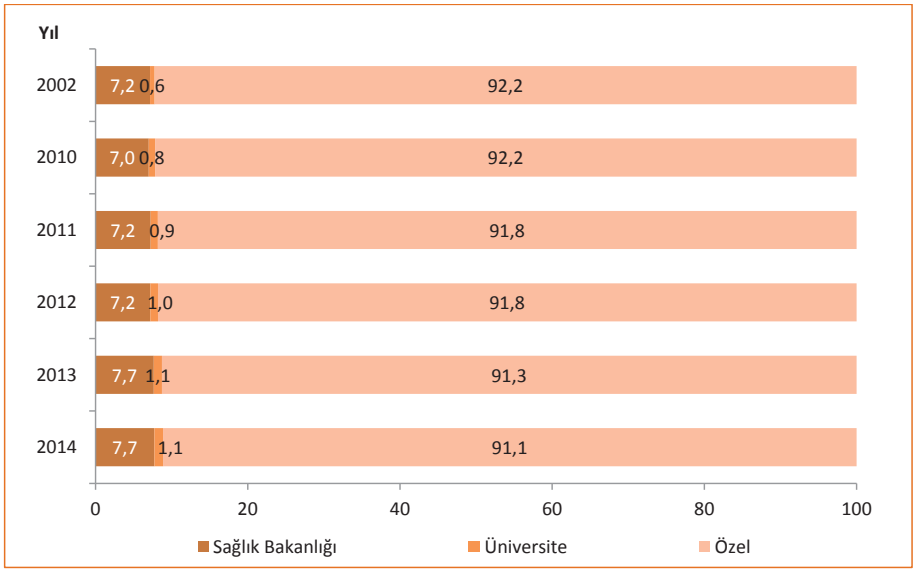

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.26. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

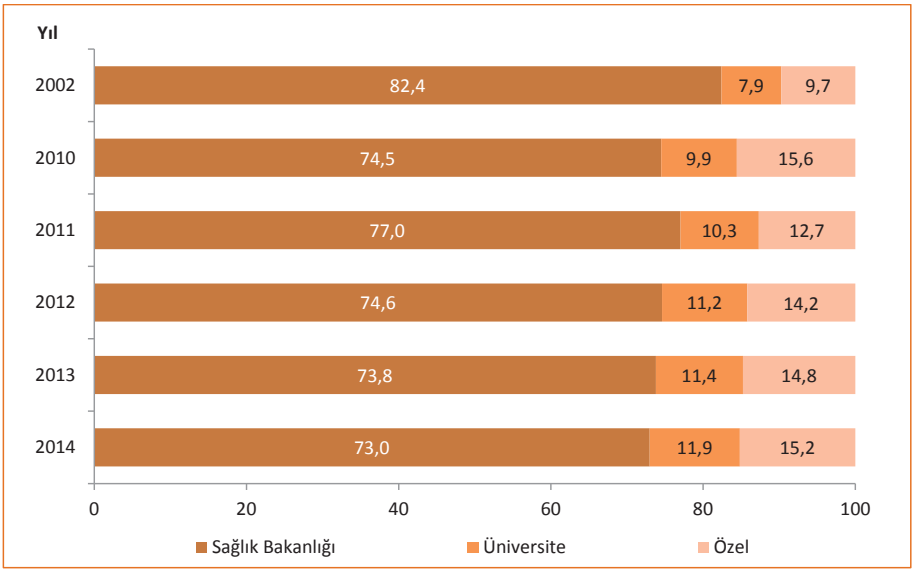

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.4. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, 2014

	Hastaneler	Aile Hekimliği Birimi	Diğer Kurumlar	Toplam
Uzman Hekim	34.677	1.145	1.064	36.886
Pratisyen Hekim	6.301	20.239	6.520	33.060
Asistan Hekim	7.930	0	0	7.930
Toplam Hekim	**48.908**	**21.384**	**7.584**	**77.876**
Diş Hekimi	2.265	0	5.375	7.640
Eczacı	1.599	0	503	2.102
Hemşire	76.947	6.922	10.535	94.404
Ebe	23.833	12.647	11.623	48.103
Diğer Sağlık Personeli	67.166	1.815	38.346	107.327
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	174.848	11.788	9.823	196.459
TOPLAM PERSONEL SAYISI	**395.566**	**54.556**	**83.789**	**533.911**

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.27. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, (%), Sağlık Bakanlığı, 2014

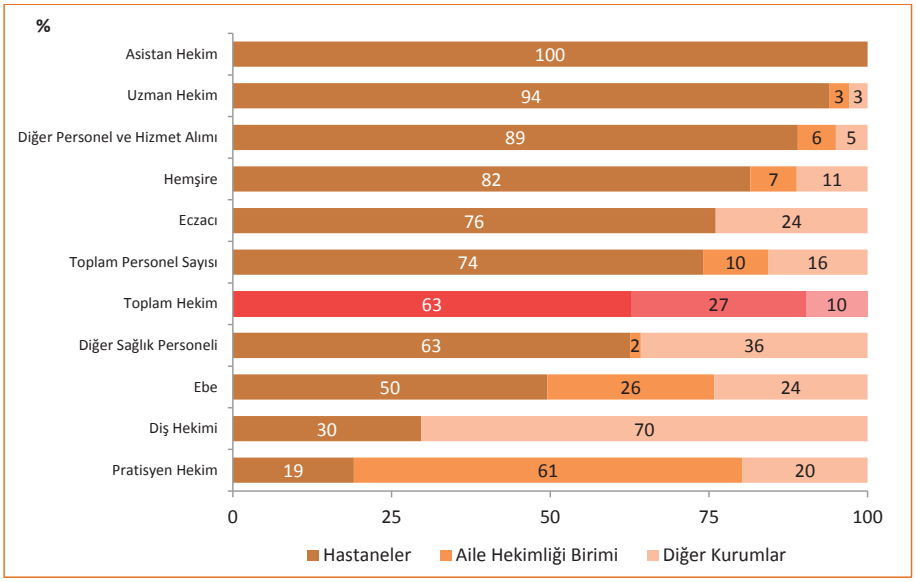

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.5. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	44	4.945	31.719	4.487	7.172
2007-2008	49	5.253	33.802	4.753	9.182
2008-2009	56	6.655	35.454	5.087	9.192
2009-2010	61	7.877	38.369	5.138	9.479
2010-2011	69	8.438	41.664	4.981	9.970
2011-2012	72	9.332	46.383	4.949	10.440
2012-2013	75	10.158	51.445	-	11.741

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.28. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

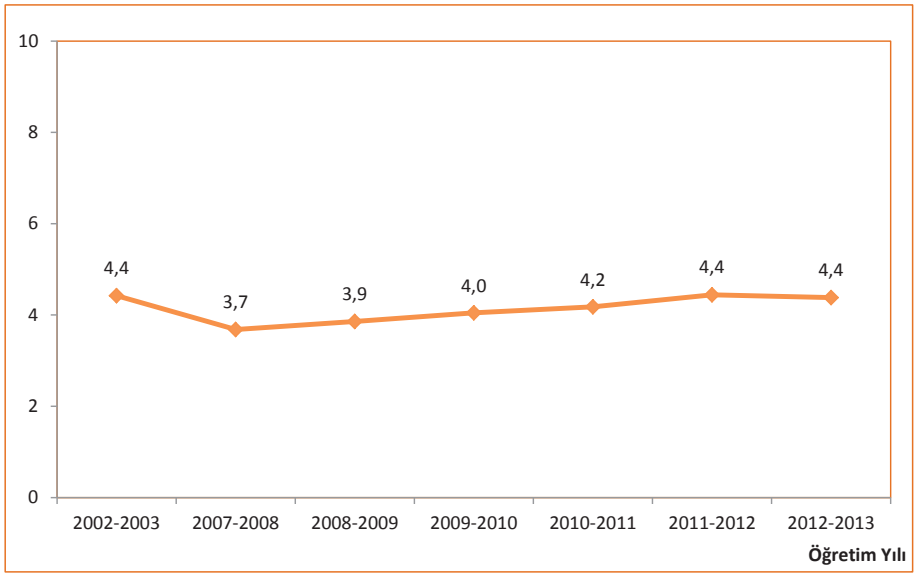

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.6. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	14	975	5.256	856	605
2007-2008	18	1.132	5.926	994	808
2008-2009	19	1.458	6.322	927	823
2009-2010	22	1.700	7.082	950	897
2010-2011	27	1.998	7.528	1.098	945
2011-2012	31	2.347	9.358	1.083	998
2012-2013	35	2.908	11.133	-	1.151

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.29. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

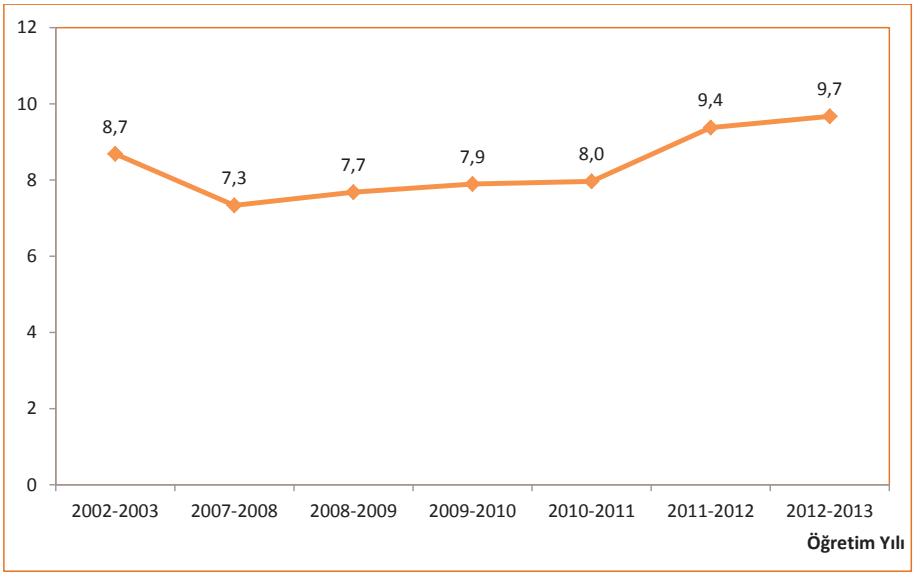

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.7. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	11	939	4.120	792	354
2007-2008	12	1.020	4.666	966	424
2008-2009	12	1.195	4.896	374	428
2009-2010	12	1.265	5.821	815	448
2010-2011	15	1.421	6.368	998	458
2011-2012	19	1.483	7.069	1.016	470
2012-2013	20	1.624	7.693	-	526

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.30. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

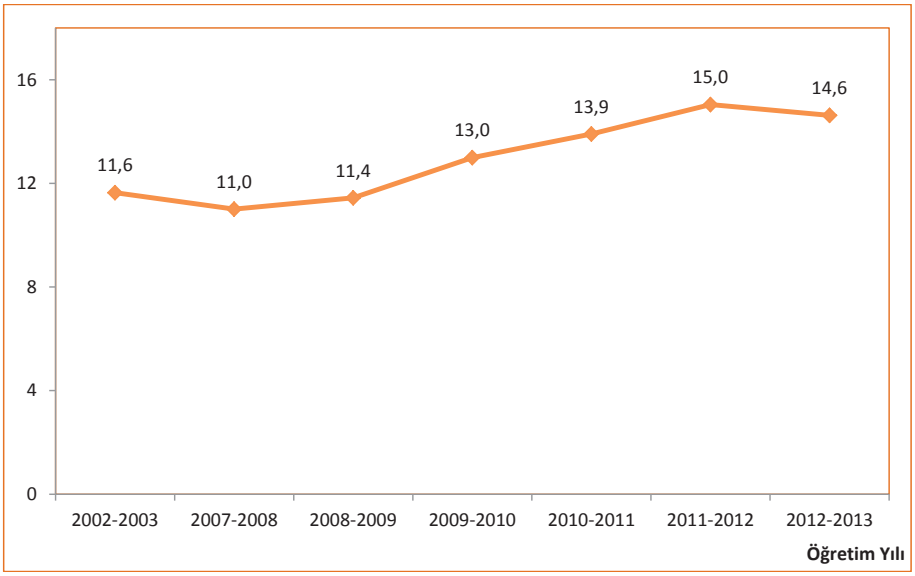

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.8. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte veya Yüksekokul Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	76	3.940	16.423	3.002	528
2007-2008	80	5.824	20.442	3.886	762
2008-2009	84	6.570	22.481	4.288	783
2009-2010	89	6.764	25.176	4.082	827
2010-2011	98	7.734	28.791	5.172	628
2011-2012	104	9.267	33.186	6.281	582
2012-2013	109	11.066	38.112	-	574

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.31. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

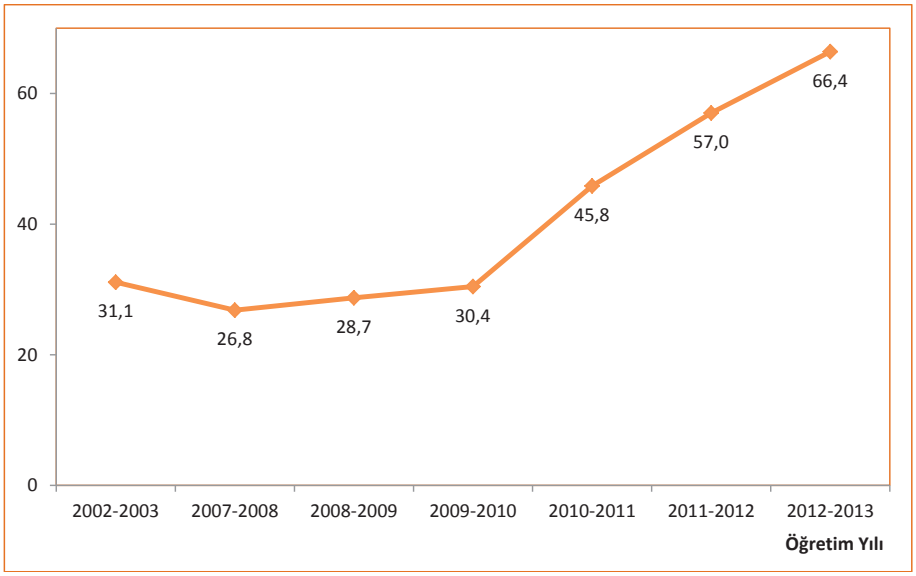

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.9. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte veya Yüksekokul Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	27	1.270	5.087	842	21
2007-2008	32	1.488	5.997	1.331	49
2008-2009	33	1.873	6.382	1.254	52
2009-2010	33	1.898	6.977	1.307	70
2010-2011	33	1.889	7.627	1.393	75
2011-2012	34	1.926	8.072	1.842	81
2012-2013	34	2.100	8.328	-	56

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.32. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

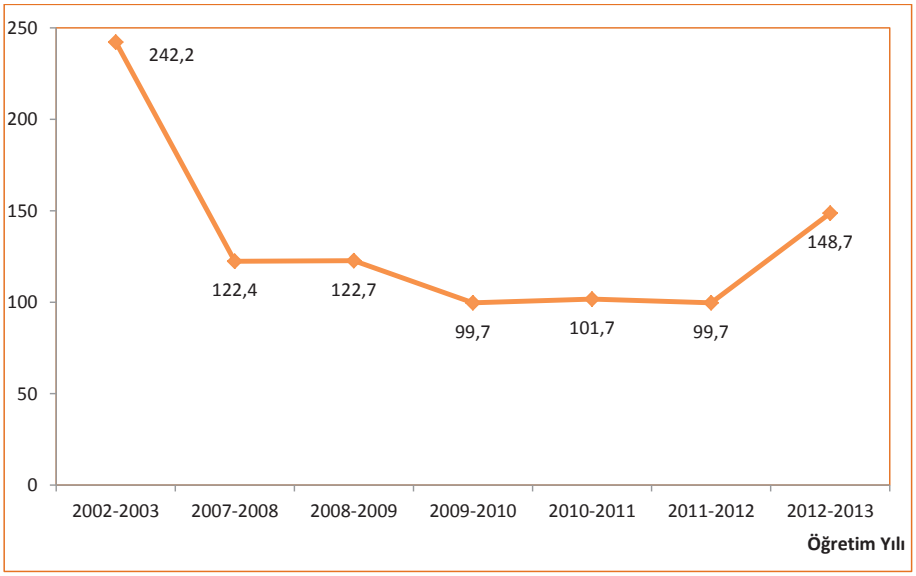

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.10. Öğretim Yıllarına ve Bölümlerine Göre Sağlık Meslek Liseleri Mezun Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Hemşire	Ebe	Sağlık Memuru	Çevre Sağlığı	Diş	Tıbbi Sekreterlik	İlk Yardım
2002-2003	0	1	0	753	105	3.341	4.201
2007-2008	2.888	1.330	229	130	81	699	2.094
2008-2009	41	-	-	316	136	1.185	3.125
2009-2010	-	-	-	419	201	1.430	4.285
2010-2011	7.515	-	-	234	353	1.224	3.702
2011-2012	8.874	-	-	157	422	942	3.966
2012-2013	8.584	-	-	101	379	822	3.866

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.11. Öğretim Yıllarına Göre Tıpta Uzmanlık Sınavı ile Alınan Öğrenci ve Mezun Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Uzmanlık Eğitimine Başlayan Hekim	Uzmanlık Eğitimini Tamamlayan Hekim
2002-2003	4.040	2.408
2007-2008	4.644	3.223
2008-2009	3.828	3.721
2009-2010	5.792	5.101
2010-2011	4.295	4.982
2011-2012	4.752	4.228
2012-2013	5.346	-

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.12. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2014

	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Adana	2.119	1.180	519	3.818	594	722	3.665	1.363	3.753
Adıyaman	307	289	24	620	72	131	1040	459	1133
Afyonkarahisar	511	352	159	1.022	131	242	1.288	560	1.548
Ağrı	222	279	0	501	60	82	593	218	797
Amasya	190	191	0	381	88	123	697	340	869
Ankara	9.703	2.247	4.164	16.114	2.776	2.473	13.298	3.132	13.533
Antalya	2.534	1.302	543	4.379	928	1.096	3.912	1.681	4.449
Artvin	93	114	0	207	39	47	342	187	505
Aydın	1016	647	228	1.891	315	462	1.954	1026	2.037
Balıkesir	850	667	47	1.564	317	461	2.162	1.337	2.327
Bilecik	118	108	0	226	49	61	340	170	500
Bingöl	115	147	0	262	38	51	509	279	623
Bitlis	156	185	0	341	42	55	532	171	625
Bolu	359	156	163	678	95	115	796	263	836
Burdur	158	175	0	333	73	118	566	389	733
Bursa	2.487	1.311	518	4.316	784	929	5.034	1.960	4.491
Çanakkale	482	279	112	873	166	186	1.101	607	1161
Çankırı	112	108	0	220	45	60	344	151	609
Çorum	326	310	3	639	109	171	983	471	1.379
Denizli	991	523	254	1.768	319	434	2.004	1.016	1.967
Diyarbakır	1.317	811	347	2.475	265	369	3.260	863	2.784
Edirne	506	224	274	1.004	122	166	1.058	431	1038
Elazığ	580	333	221	1.134	112	173	1.359	542	1.423
Erzincan	156	144	20	320	53	60	494	213	593
Erzurum	712	449	408	1.569	123	196	1.855	546	1.769
Eskişehir	983	463	273	1.719	249	367	2.212	700	2.237
Gaziantep	1.376	910	325	2.611	281	519	2.939	933	2.625
Giresun	298	266	0	564	74	154	967	502	1.295
Gümüşhane	73	79	0	152	32	32	312	119	419
Hakkari	103	97	0	200	36	29	305	110	401
Hatay	1022	806	136	1.964	342	495	2.184	830	2.598
Isparta	546	255	255	1.056	131	191	1.328	602	1.297
Mersin	1.384	870	200	2.454	440	647	2.829	1.608	2.942
İstanbul	16.438	5.210	5.470	27.118	6.046	5.241	21.003	5.474	17.966
İzmir	5.772	2.268	1.830	9.870	1.604	1.880	8.599	2.846	8.128
Kars	229	157	56	442	46	58	463	314	568
Kastamonu	192	230	0	422	93	123	737	271	1034
Kayseri	1.253	668	517	2.438	333	480	2.840	997	3.318
Kırklareli	234	194	0	428	114	142	568	327	738
Kırşehir	154	133	0	287	47	85	412	250	700
Kocaeli	1.598	818	352	2.768	468	486	3.193	1.076	3.017
Konya	1.894	1.126	791	3.811	484	777	4.157	1.416	4.547
Kütahya	390	283	27	700	108	180	1.154	499	1.288
Malatya	788	432	298	1.518	179	244	1.917	850	1.958

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.12. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2014- Devamı

	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Manisa	1.206	789	213	2.208	307	504	2.659	1.162	2.609
Kahramanmaraş	668	549	132	1.349	164	280	1.834	811	2.061
Mardin	314	411	0	725	103	167	828	383	1119
Muğla	803	602	29	1.434	313	464	1.561	896	1.914
Muş	164	204	0	368	54	55	534	178	639
Nevşehir	176	159	0	335	55	114	501	237	821
Niğde	177	176	0	353	57	109	541	318	771
Ordu	514	399	20	933	149	260	1.438	690	1.663
Rize	292	201	91	584	83	110	850	280	725
Sakarya	642	513	117	1.272	260	289	1.300	639	1.650
Samsun	1.411	678	487	2.576	323	458	2.969	1.023	3.068
Siirt	134	168	0	302	28	68	479	131	640
Sinop	124	118	0	242	51	77	423	188	588
Sivas	556	357	241	1.154	158	185	1.205	555	1.521
Tekirdağ	697	534	53	1.284	257	294	1.267	570	1.531
Tokat	439	309	124	872	118	195	1.262	557	1.660
Trabzon	842	446	428	1.716	288	320	2.423	680	2.487
Tunceli	49	62	0	111	24	18	201	154	332
Şanlıurfa	993	1034	128	2.155	173	403	1.980	645	2.042
Uşak	246	202	0	448	87	126	670	526	883
Van	544	589	221	1.354	111	145	1.495	454	1.474
Yozgat	262	308	26	596	70	117	816	411	1121
Zonguldak	584	326	152	1.062	133	188	1.349	457	1220
Aksaray	218	179	0	397	74	134	599	285	781
Bayburt	50	55	0	105	17	16	158	64	264
Karaman	148	138	0	286	60	102	475	209	557
Kırıkkale	326	148	182	656	70	106	692	266	1049
Batman	304	321	0	625	78	122	850	282	938
Şırnak	175	198	0	373	52	62	480	157	613
Bartın	118	118	0	236	36	67	343	166	431
Ardahan	63	59	0	122	21	21	194	84	266
Iğdır	91	70	0	161	34	38	263	111	345
Yalova	168	132	0	300	80	84	364	135	495
Karabük	198	142	0	340	66	88	470	236	589
Kilis	88	111	0	199	31	36	232	137	334
Osmaniye	320	286	0	606	111	166	829	472	1.238
Düzce	300	158	142	600	78	98	593	190	619
Türkiye	75.251	39.045	21.320	135.616	22.996	27.199	142.432	52.838	149.616

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 8 İle İlgili Açıklamalar

☑ 2012 yılı öncesi personel sayılarına Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan sağlık personeli sayıları dahil değildir.

☑Diğer Sağlık Personeline aşağıdaki branşlarda çalışan personeller dahil edildi; Ameliyat Teknisyeni, Anestezi Teknisyeni, Biyolog, Çevre Sağlığı Teknisyeni, Çocuk Gelişimcisi, Diş Protez Teknisyeni, Diş Teknisyeni, Diyetisyen, Fizik Tedavi Teknisyeni, Fizikoterapist, Fiziyoterapist, İlk ve Acil Yardım Teknisyeni, İlk ve Acil Yardım Teknikeri, Kalp Akciğer Pompa Çalışma Teknisyeni, Laboratuvar Teknikeri, Laboratuvar Teknisyeni, Odyolog, Odyometri Teknikeri, Odyometri Teknisyeni, Ortopedi Teknisyeni, Patolojik Anatomi Teknisyeni, Perfüzyonik Pompa Teknisyeni, Protez Teknisyeni, Psikolog, Röntgen Teknisyeni, Sağlık Fizikçisi, Sağlık Savaş Memuru, Sağlık Teknikeri, Sağlık Teknisyeni, Sitopatoloji, Sosyal Çalışmacı, Tıbbi Sekreter, Tıbbi Teknolog, Toplum Sağlığı Teknisyeni.

☑2002 yılı SSK personel sayıları Sağlık Bakanlığı personel sayılarına dahil edildi.

☑Sağlık Bakanlığı'nın personel sayıları dağılımında belirtilen "Diğer Kurumlar"; 112 Acil Yardım İstasyonları, Verem Savaşı Dispanserleri, Kanser Erken Teşhis ve Tarama Eğitim Merkezleri, Halk Sağlığı Laboratuvarları, AÇSAP Merkezleri, Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri personelini kapsamaktadır.

☑Tıp fakültesi istatistiklerinin verildiği tabloda Atatürk, Gazi, Hacettepe ve İstanbul Üniversiteleri Tıp Fakültelerinin hem İngilizce hem Türkçe eğitim veren bölümleri olup bunlar ayrıca sayılmadı. Başka bölümlerden gelen öğretim üyeleri sayıya dahil edilmedi.

☑Fakültelerdeki öğretim üyesi sayısına profesör, doçent, yardımcı doçent sayıları dahildir.

☑Lisans düzeyinde eğitim veren hemşirelik ve ebelik okullarında öğretim elemanı sayısına; profesör, doçent, yardımcı doçent, öğretim görevlisi, uzman, araştırma görevlisi, okutman, çevirmen, eğitim öğretim planlayıcısı sayıları dahil edildi.

☑ 2013-2014 dönemi ÖSYM istatistikleri henüz yayınlanmadığından ilgili grafik ve tablolar revize edilememiştir.

Bölüm 9

Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Tablo 9.1. Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması, Türkiye

Yıllar	Ünit	GSYİH	Cari Sağlık Harcaması	Cari Sağlık Harcamasının GSYİH'a Oranı (%)	Yatırım Harcaması	Yatırım Harcamasının GSYİH'a Oranı (%)	Toplam Sağlık Harcaması (Cari+Yatırım)	Toplam Sağlık Harcamasının GSYİH'a Oranı (%)
1999	Milyon ₺	104.596	4.786	4,6	199	0,2	4.985	4,8
	Milyon ABD $	261.489	11.965		497,5		12.463	
	Milyon SGP ABD $	522.980	23.930		995		24.925	
2000	Milyon ₺	166.658	7.888	4,7	360	0,2	8.248	4,9
	Milyon ABD $	277.763	13.147		600		13.747	
	Milyon SGP ABD $	555.527	26.293		1.200		27.493	
2001	Milyon ₺	240.224	12.086	5	310	0,1	12.396	5,2
	Milyon ABD $	200.187	10.072		258		10.330	
	Milyon SGP ABD $	600.560	30.215		775		30.990	
2002	Milyon ₺	350.476	18.331	5,2	443	0,1	18.774	5,4
	Milyon ABD $	233.651	12.221		295		12.516	
	Milyon SGP ABD $	584.127	30.552		738		31.290	
2003	Milyon ₺	454.781	23.676	5,2	603	0,1	24.279	5,3
	Milyon ABD $	303.187	15.784		402		16.186	
	Milyon SGP ABD $	568.476	29.595		754		30.349	
2004	Milyon ₺	559.033	28.616	5,1	1.405	0,3	30.021	5,4
	Milyon ABD $	399.309	20.440		1.004		21.444	
	Milyon SGP ABD $	698.791	35.770		1.756		37.526	
2005	Milyon ₺	648.932	33.292	5,1	2.067	0,3	35.359	5,4
	Milyon ABD $	499.178	25.609		1.590		27.199	
	Milyon SGP ABD $	811.165	41.615		2.584		44.199	
2006	Milyon ₺	758.391	40.949	5,4	3.120	0,4	44.069	5,8
	Milyon ABD $	541.708	29.249		2.229		31.478	
	Milyon SGP ABD $	947.988	51.186		3.900		55.086	
2007	Milyon ₺	843.178	46.495	5,5	4.409	0,5	50.904	6,0
	Milyon ABD $	648.599	35.765		3.392		39.157	
	Milyon SGP ABD $	936.865	51.661		4.899		56.560	
2008	Milyon ₺	950.534	52.320	5,5	5.420	0,6	57.740	6,1
	Milyon ABD $	731.180	40.246		4.169		44.415	
	Milyon SGP ABD $	1.056.149	58.133		6.022		64.156	
2009	Milyon ₺	952.559	55.294	5,8	2.616	0,3	57.911	6,1
	Milyon ABD $	635.039	36.863		1.744		38.607	
	Milyon SGP ABD $	1.035.390	60.102		2.843		62.947	
2010	Milyon ₺	1.098.799	58.623	5,3	3.054	0,3	61.678	5,6
	Milyon ABD $	732.533	39.082		2.036		41.119	
	Milyon SGP ABD $	1.156.631	61.708		3.215		64.924	
2011	Milyon ₺	1.297.713	65.372	5,0	3.236	0,3	68.607	5,3
	Milyon ABD $	763.361	38.454		1.904		40.357	
	Milyon SGP ABD $	1.259.916	63.468		3.142		66.609	
2012	Milyon ₺	1.416.798	70.288	5,0	3.901	0,3	74.189	5,2
	Milyon ABD $	786.283	39.008		2.165		41.173	
	Milyon SGP ABD $	1.349.331	66.941		3.715		70.656	
2013	Milyon ₺	1.561.510	79.702	5,1	4.688	0,3	84.390	5,4
	Milyon ABD $	820.012	41.855		2.462		44.317	
	Milyon SGP ABD $	1.419.555	72.456		4.262		76.718	

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.1. Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye

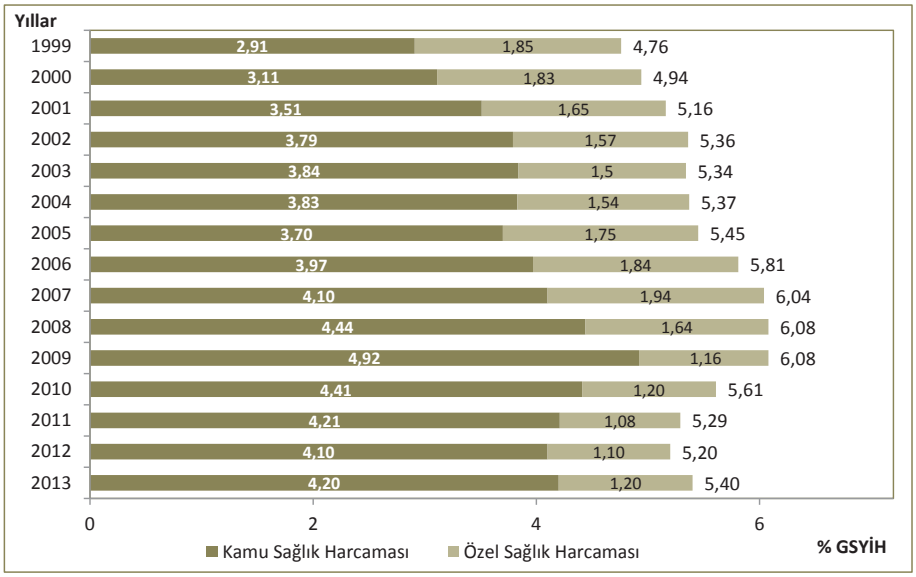

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.2. OECD Ülkelerinde Toplam Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı, (%), 2013

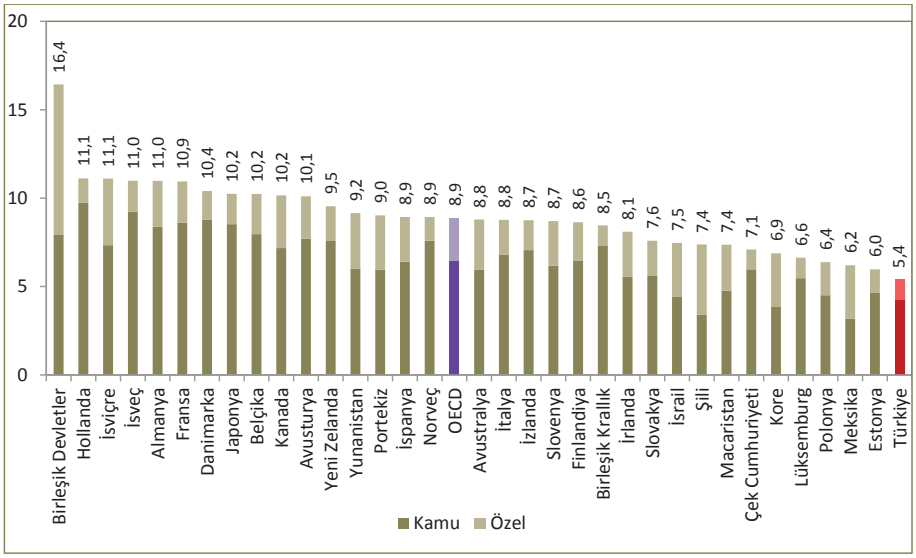

Kaynak: OECD Health Data 2015, TÜİK

Şekil 9.3.Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye

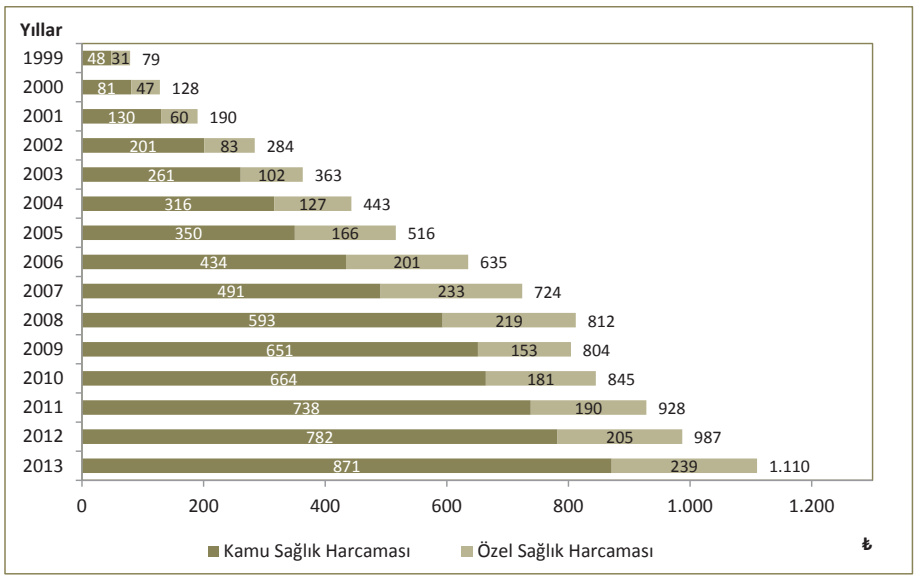

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.4. 2014 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye

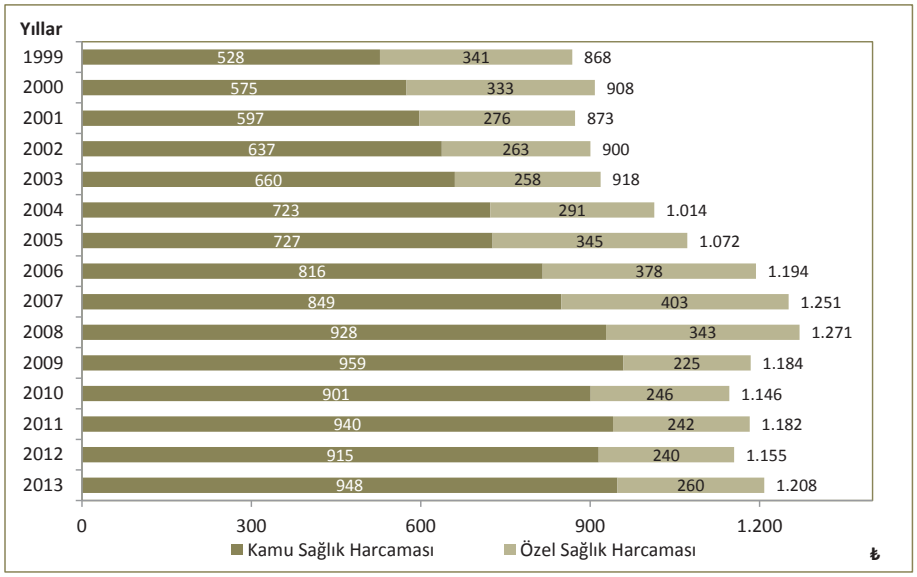

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.5. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD $, Türkiye

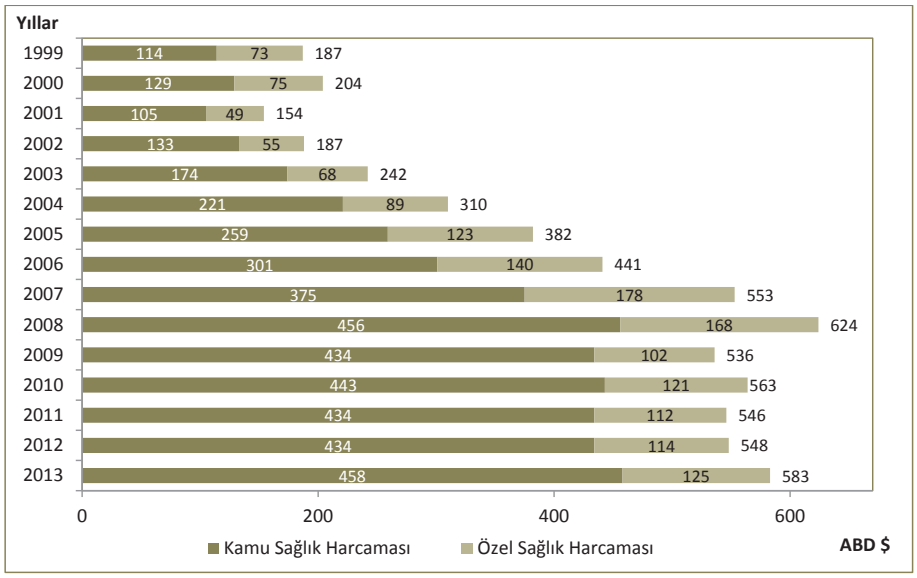

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.6. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD $, Türkiye

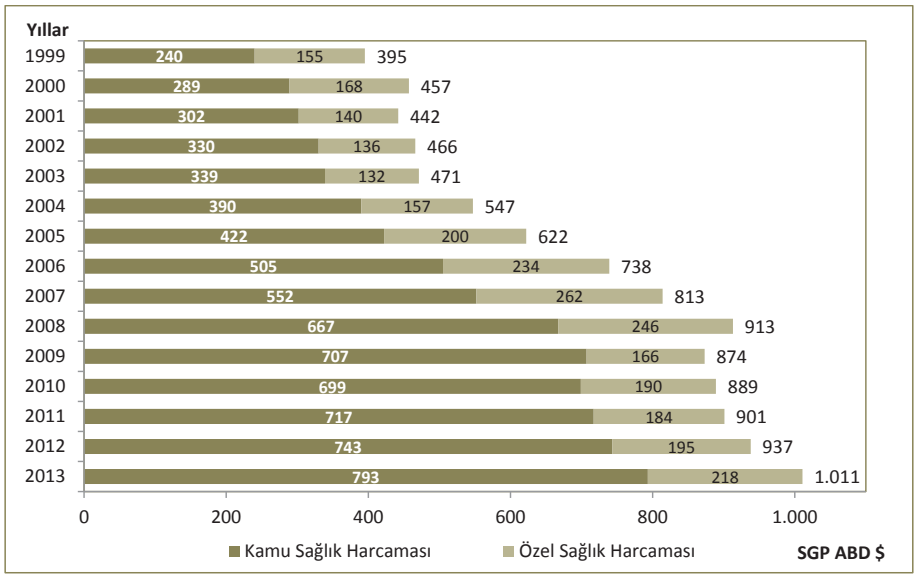

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.7. OECD Ülkelerinde Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, Kamu ve Özel, SGP ABD $, 2013

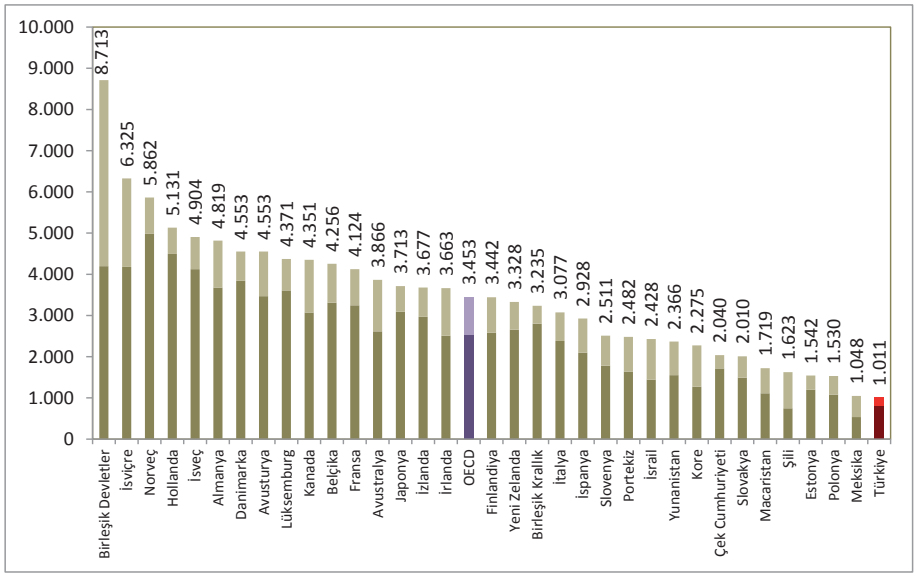

Kaynak: OECD Health Data 2015, TÜİK

Şekil 9.8. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye

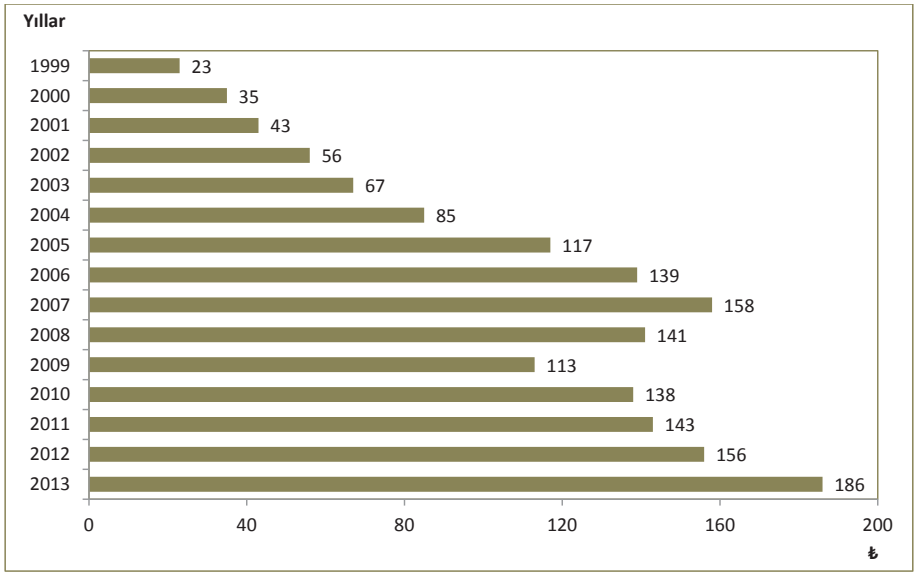

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.9. 2014 Yılı Rakamları İle Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye

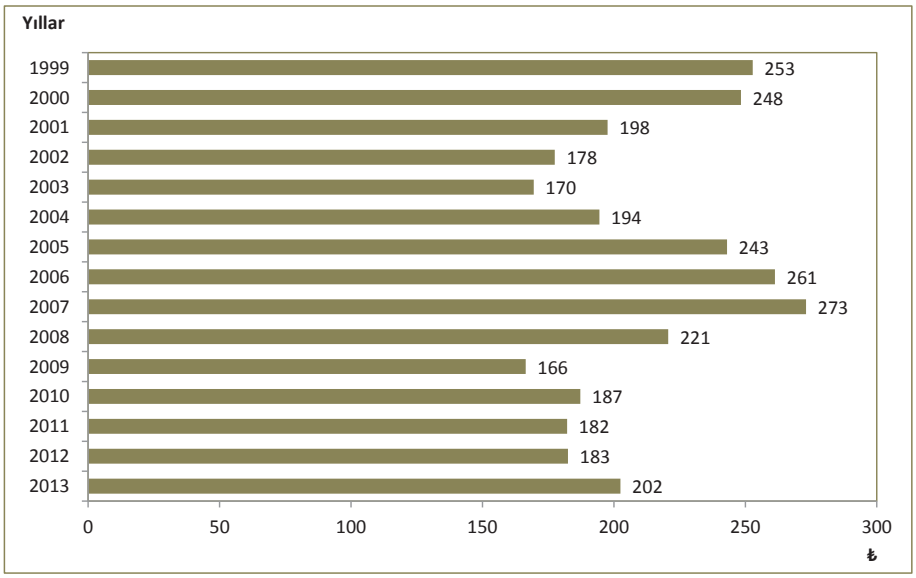

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.10. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD $, Türkiye

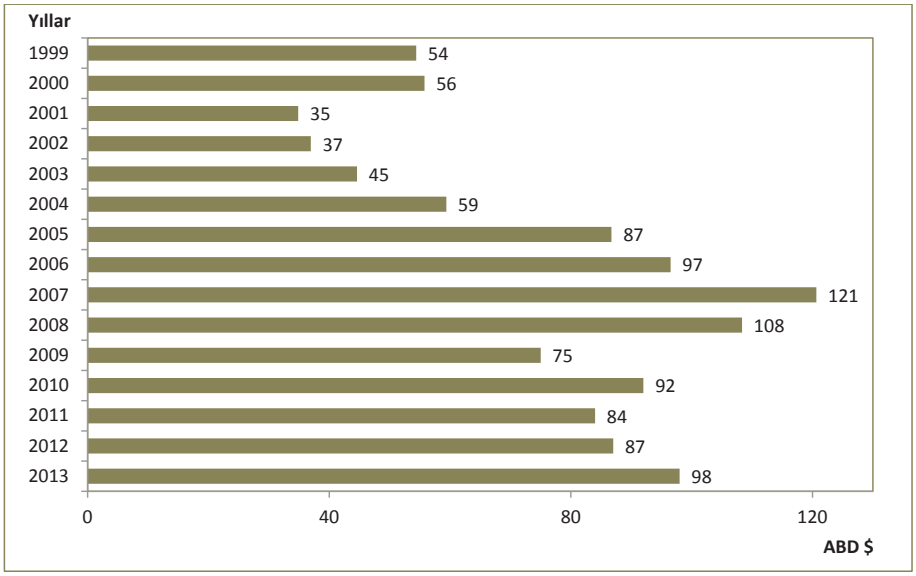

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.11. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD $, Türkiye

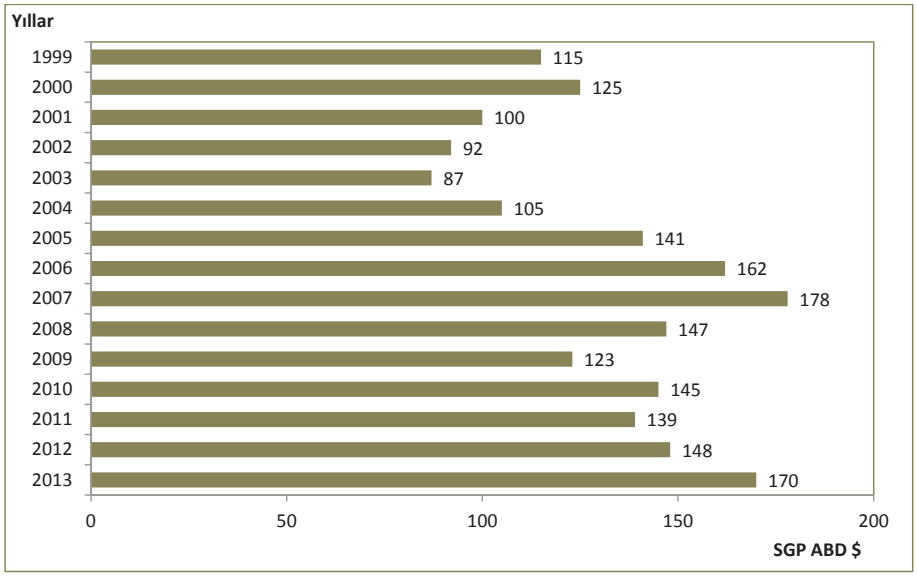

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.12. Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye

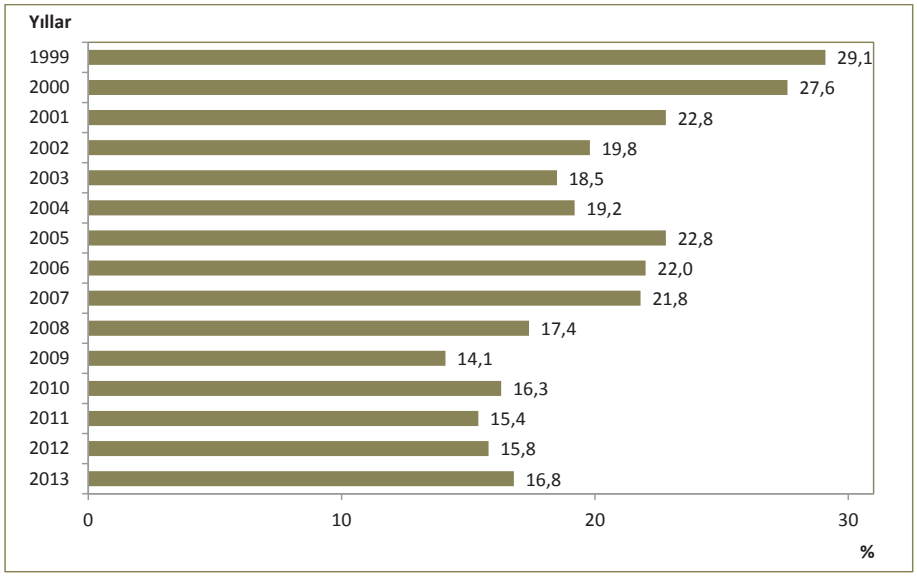

Kaynak: TÜİK

Şekil 9.13. OECD Ülkelerinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamasının Toplam Sağlık Harcaması İçindeki Oranı, 2013

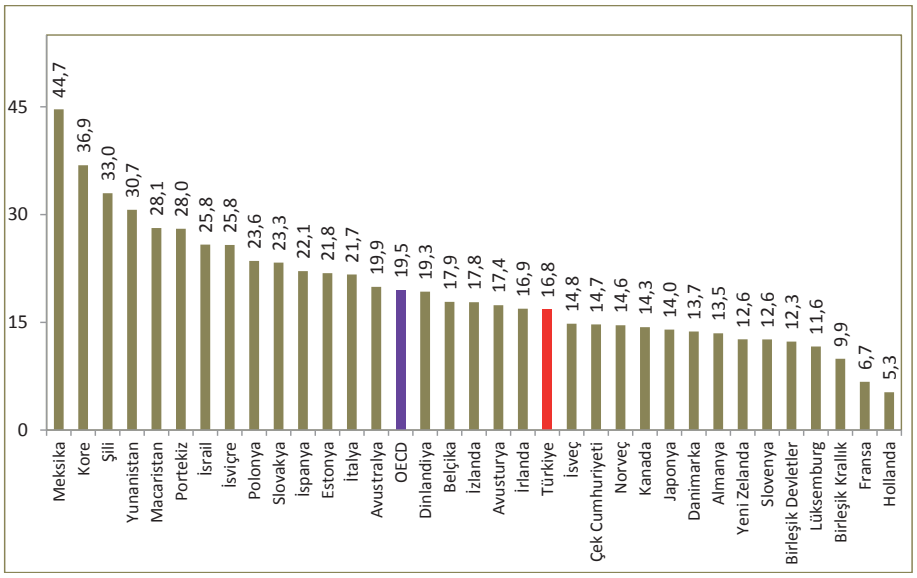

Kaynak: OECD Health Data 2015, TÜİK

Şekil 9.14. OECD Ülkelerinde Finansman Türüne Göre Sağlık Harcamaları, 2013

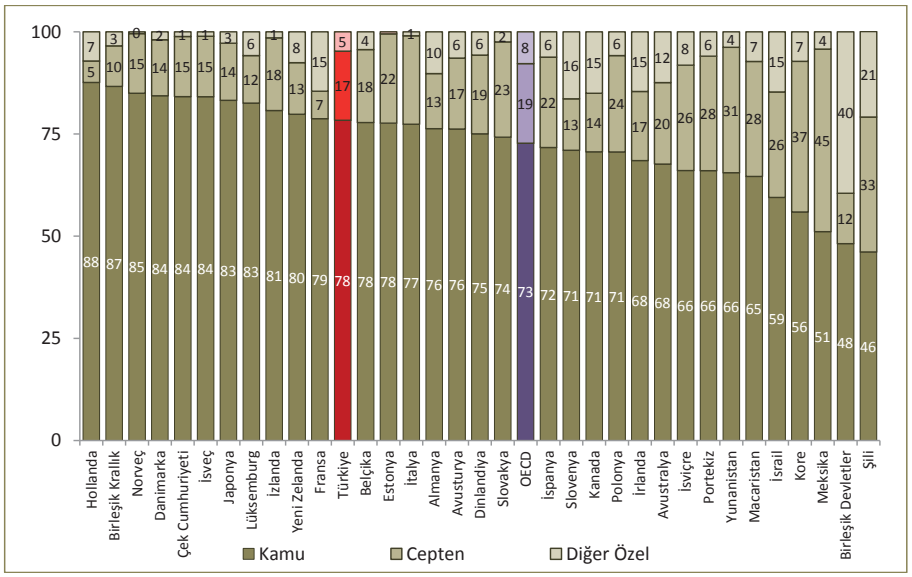

Kaynak: OECD Health Data 2015, TÜİK

Şekil 9.15. Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamaları, Milyon ₺, Türkiye

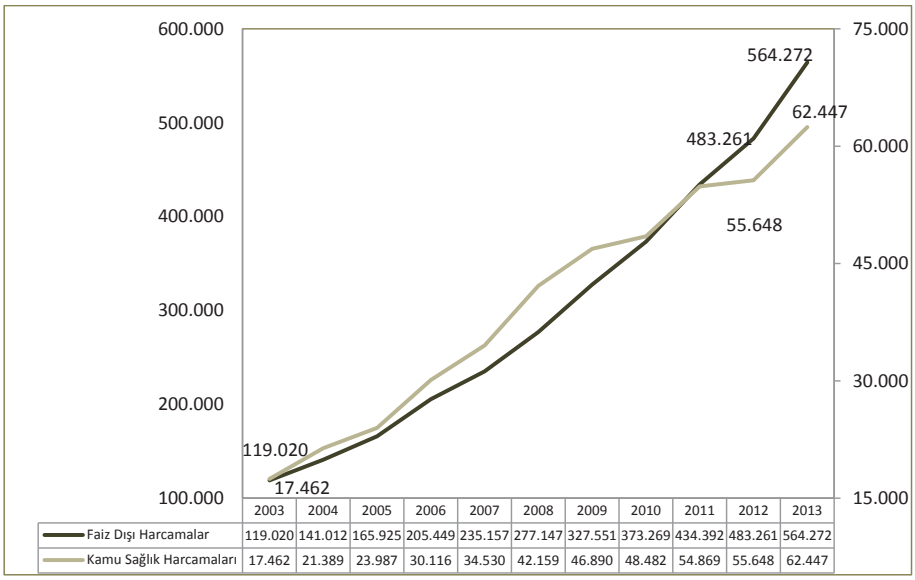

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Faiz Dışı Harcamalar	119.020	141.012	165.925	205.449	235.157	277.147	327.551	373.269	434.392	483.261	564.272
Kamu Sağlık Harcamaları	17.462	21.389	23.987	30.116	34.530	42.159	46.890	48.482	54.869	55.648	62.447

Kaynak: Kamu Sağlık Harcamaları; 2003-2013 TÜİK, Faiz Dışı Harcamalar; Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

Şekil 9.16. Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2011

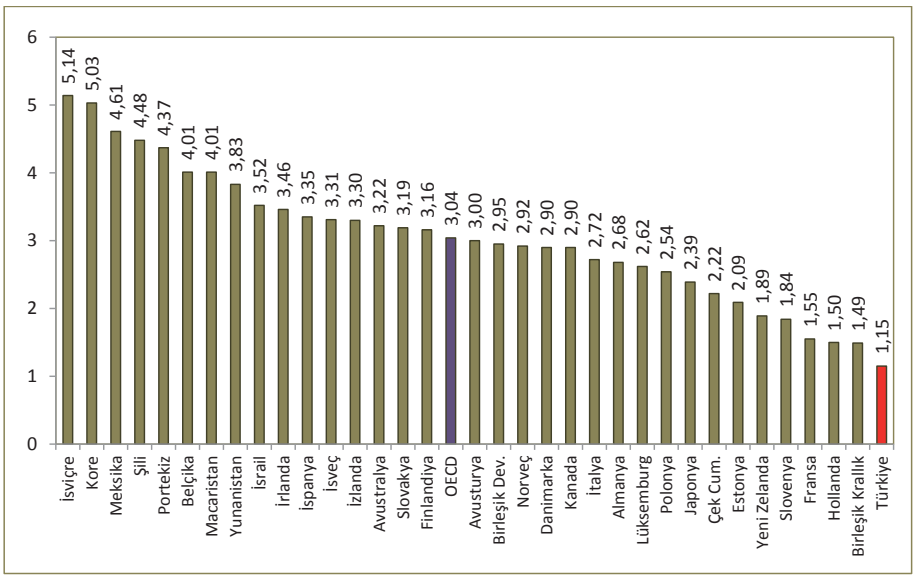

Kaynak: OECD Health Data 2013
Not: Türkiye verisi 2012 yılına aittir.

Bölüm 9 İle İlgili Açıklamalar

☑Sağlık harcamaları ile ilgili tablo ve grafikler OECD'nin Sağlık Hesapları Sistemi'ne göre yapıldı. 1999-2000 yılları Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 2001-2013 yılları TÜİK tarafından hesaplandı.

☑Harcama rakamları reel rakamlara dönüştürülürken TÜİK tarafından açıklanan 12 aylık ortalamalara göre TÜFE değişim oranları kullanıldı.

☑2012 ve 2013 yılları Sağlık Harcaması verileri TÜİK tarafından revize edildiğinden önceki yayınlara göre farklılık gösterebilir.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Cumhuriyet Mah. Sakarya Cad. Bayındır 1 Sokak
No: 13 Çankaya / ANKARA
Tel: 0312 585 68 00
ISBN: 978-975-590-579-2

www.sagem.gov.tr